

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Boljševizem kot svetovni nazor

Mnogokrat je bilo že povedano, da je boljševizem totalitaran, celosten, ki podobno kakor krščanstvo zahteva za sebe čelaga človeka. Praktično pa se med obema pokaže ta razlika, da komunizem tudi s skrajno silo uveljavlja svoje zahteve do človeka, medtem ko krščanstvo pridobiva človeka le z raznimi dokazi in moralnimi sredstvi. Ravno zato, ker je boljševizem totalitaran, je sicer mogoče, da ga motrimo iz kulturnega, socialno-gospodarskega ali svetovno-nazornega vidika, vendar pa so to le razni načini opazovanja enega in istega predmeta. Gospodarstvo je namreč v boljševizmu tako tesno združeno s svetovnim nazorom, kulturno gledanje in socialna plat sta tako neločljiva, da bi bilo vsako presojanje enega brez drugega nepopolno. Le ako boljševizem pojmuje kot strnjeno, iz ene oblike in duha izraslo gibanje, ki zahteva popolno oblast na vseh življenjskih področjih, smo ga pojmovali pravilno in moremo tudi približno presoditi nevarnost, ki od tega materialističnega gibanja krščanstvu preti. Ta nevarnost je tem večja, ker podobno kakor narodni socializem tudi boljševizem dandanes že povsem zavestno poudarja svoj lastni svetovni nazor, si torej lasti totalitarnost, to je izključno telesno in duhovno gospodstvo nad človekom.

Celaga človeka je zase zahteval tudi materialistični socializem, ki je svojski svetovni nazor, vendar pa ga ni uveljavljal s tisto intenzivnostjo in tudi ne s takim uspehom, kakor to dela boljševizem. Boljševizem je materialistični socializem, dobil pa je v Rusiji še neko primes, ki ga kar moč usposablja za svetovno nazorno gibanje. Ta dodatek poteka iz ruske duše, ki je bila vajena dojemati človeka v vsej globini, torej versko. Čim pa se to nagnjenje po celotnem vrednotenju človeka ne more izživljati v pravi religiji in ne dobi v njej odgovora na zadnja vprašanja in pomirjenje duše, — se kaj lahko zgodi, da dobe socialne in politične vrednote (ali v narodnem socializmu plemenske oznake) značaj nečesa absolutnega in delo za te vrednote pomen verske službe, religije same. Pri ruskem narodu, ki ima izredno močno razvito nagnjenje za religioznost, se je kaj lahko dogodilo, da je v množini, ki v verskem pogledu ni bila dovolj trdno zgrajena, moglo komunistično prevrednotenje stvari, delo in služba za boljševiške ideale ustvariti nekako nadomestilo za pravo religijo. Ta razvoj je usodno pospešil tudi zveni mesianizem ruskega človeka, ki je v boljševizmu odkril sorodne poteze, saj hoče komunizem novo družbo popolnoma srečnih ljudi tukaj na zemlji. Že Sombart je obširno dokazoval, da je židovstvo vneslo v socializem mesijanski značaj, — ki pa je na ruski zemlji dobil ugodna tla in se je mogel kot boljševizem razviti v lažno religijo. V boljševizmu ni ostal marksizem socialni nauk, ampak se je izprevrgel v nov odrešilni nauk zgolj tostranskega človeka, torej v nekakšno nadomestilo za pravo vero.

Boljševizem ima res tudi namen nadomestiti pravo vero. Vidimo to iz tega, da hoče v svoji totalitarnosti ustvariti za svojega črednega človeka poseben verski, ali bolje protiverski kult. Tu gre vsekakor za najgloblji odpad človeka od Boga. V zgodovinskih zablodah človekovega odnosa do Boga smo do sedaj vedno opazovali, da je človek grešil s tem, da je na podlagi svojega razuma in proste volje odrekal Bogu gospodstvo nad seboj in hotel sam postati Bog. S to vabo se je zli duh laskal že prvemu človeku v raju. Toda boljševizem oropa človeka njegove človeške podobne in ne stremi za tem, da bi ga dvignil med bogovec baš zaradi njegovega uma in svobodne volje, ampak mu kot najvišjo vrednoto stavlja za cilj brezvoljno, izmehanizirano maso, kolektivnega človeka. Pred tem nestvorom naj malikuje, ta naj predstavlja zanj najvišje božanstvo.

V smislu svoje celotnosti hoče boljševizem ustvariti novega brezosebnega, črednega človeka. S tem je postavil sekiro na korenino duhovne, in na ta način vse človeške kulture. V ta namen naj služi vzgoja, znanost, tehnika, umetnost, literatura, gledališče, družinska zakonodaja, delavski klubi in ves način življenja. Podlaga za gledanje v svet je boljševizmu materializem. Materializem kot osnovni temelj življenja označuje vedno najnižje stanje filozofskega mišljenja pri narodih.

Nravnstven cilj boljševiškega svetovnega nazora je samoodrešenje človeka ali bolje: odrešenje mase po samogibno delujoči človeški masi. Da pa more priti do kot čreda poslušne človeške mase, mu je za vodstvo potrebna stranka. Seveda ne stranka, ki bi nastala na demokratični podlagi, temveč edina in nad vsemi z absolutistično močjo vladajoča stranka, ki vodi državo, — kakor pravi, — v interesu delavskega razreda. Ker stranka tudi v svoji notranji zgradbi ni demokratična, odloča o vsem njen voditelj. Volja strankinega voditelja je torej najvišja norma boljševiške etike. Kar služi stranki, oz. njenim ciljem, to je za boljševizem etično, je pravno dobro, kar ji škoduje, je pravno slabo. To nemoralno, koristnostno pojmovanje morale je v boljševizmu izvedeno do zadnjih posledic. Globlja utemeljitev tega nazora je v materializmu, ki zametava objektivno, povsod in vedno veljavno resnico in ki zanika počelo večno veljavne Resnice.

Na tem materialističnem temelju se seveda spremene tudi vsi drugi moralni pojmi. Ne more se torej reči, da boljševizem laže; kajti po njegovi morali je resnično in dobro vse, kar boljševizmu, oz. stranki koristi. Gre torej za prevrednotenje

Socialni obraz Jugoslavije

Velik govor socialnega ministra Cvetkovića v Ženevi o socialnem napredku naše države

Ženeva, 11. junija. AA. Danes dopoldne je v polni dvorani odposlancev vseh držav v palači Zveze narodov, kjer zaseda mednarodna konferenca za delo, podal minister za socialno politiko in ljudsko zdravje Dragiša Cvetković, šef jugoslovanskega odposlanstva, poročilo v razpravi o letnem poročilu ravnatelja mednarodnega urada za delo. Ekspozice je napravil zelo globok vtis.

Minister Cvetković je govoril o potrebi po ohranitvi miru in o delu jugoslovanske vlade v tej smeri. Želel bi izreči priznanje ravnatelju za njegovo poročilo, je dejal Cvetković, s katerim je tudi to pot orisal dejansko stanje in izglede za bodočnost v zvezi z najvažnejšimi dogodki na svetu. Mir je prvi pogoj za tak napredek. Mir je pa možen edino tedaj, če ima vsakdo ne samo željo do miru, ampak si tudi prizadeva, da ostane nedotaknjen. Mir izključuje sovraštvo in zaprtost vase in za svoje interese. Dobra volja, razumevanje za tuje interese in pripravljenost za sodelovanje so edino prava pota do miru. Kraljevina Jugoslavija je stopala po tej poti. Jugoslavija je ne samo stopila v zvezo z vsemi svojimi sosedi in pokazala razumevanje za njihove interese, temveč je tudi priznala upravičene interese in pravico do življenja vsem ter je našla način, kako se dajo z mnogimi udržitvi zveze trajnega prijateljstva. Ko smo delali za ohranitev in ureditev miru, smo bili zmerom prepričani, da varujemo najvišje interese človeštva in da tako najbolj prispevamo k razvoju gospodarskega in socialnega napredka na svetu.

Mi, zastopniki kmetijskih držav južnovzhodne Evrope, katerih zunanja trgovina je glavni in skoraj edini vir kupne moči, pozdravljamo posebno tista množičevilna mesta v poročilu, ki podčrtavajo solidarnost interesov vseh držav glede zvišanja mednarodne trgovine in ki obsojajo avtarkistične tendence. Velikanska prizadevanja vlade dr. Stojadinovića so pripomogla, da smo imeli vso korist od svetovne konjunktura.

Gospodarski položaj Jugoslavi e

Glede gospodarskega položaja moje domovine, je nadaljeval minister Cvetković, lahko potrdim, da sta bili zadnji dve leti, posebno pa lansko, prav dobri v gospodarskem pogledu. Slina prizadevanja vlade, da z notranjimi posojili, ki so se povzpela na več milijard din, zagotovi izvedbo velikih javnih del za splošno povzdigo države; da z raznimi gospodarskimi ukrepi zniža dolgove kmetov in da z dvigom cen njihovih pridelkov dvigne tudi kupno moč najširših konsumentnih slojev; veliko prizadevanje na polju zunanje trgovine, katere obseg se je lani povečal za 36% v primeri s predlanskim letom; in nazadnje daljnosežne socialne reforme, ki so omogočile izrabo blagostanja tudi najširšim slojem prebivalstva, zlasti pa delavstvu, da je dobilo večji in pravičnejši zaslužek in tako kot gospodarsko najslabši sloj v popolni meri izrabilo posledice gospodarskega blagostanja — vse to je pripomoglo, da se je gospodarski napredek pri nas v teku lanskega leta občutno opazil v vseh strokah našega udejstvovanja. V ilustracijo gospodarskega položaja Jugoslavije bod navedel samo to, da je zaposlitev delavstva lani poskočila za

več ko 20% v primeri z letom 1929, ki more tudi pri nas veljati za najuglednejše povojno gospodarsko leto.

Naše gospodarsko blagostanje je imelo lani bistveno socialno obeležje zadnjih let, ki se sme v gospodarskem pogledu za moje domovino označiti kot zelo ugodno. Najgloblje prepričanje vlade dr. Stojadinovića je bilo, da bi vsak gospodarski napredek brez socialne vsebine zgrešil svoj cilj. V teku leta smo uvedli zavarovanje za onemoglost, starost in smrt za vse delavstvo, in posebno pokojninsko zavarovanje za zasebne nameščence. To je nedvomno velik dobiček za delavstvo moje domovine in prepričan sem, da bo ta ustanova zavarovanja prestala vse krize in ostala trajen uspeh današnjega časa. Ta narodni kapital, ki bo v nekaj letih narasel v ogromne zneske, bo pa po drugi strani služil izboljšanju stanovanjskega in higienskega standarda najširših delavskih slojev in bo tako rodil svojo korist.

Socialno skrbstvo

Svojo drugo socialno skrb je kr. vlada posvetila temu, da zviša delavske mezde sorazmerno po vsej državi in v skladu s skokom življenjskih cen, ki jih je povzročila ta konjunktura. S tem namenom je kr. vlada lani izdala določbe o minimalnih mezdah za vse delavstvo na temelju minimalnih življenjskih stroškov, tako da je z zakonom zagotovila minimalno eksistenco tudi najnižjim delavskim slojem.

V naši državi je strokovno delavsko gibanje služilo v preteklosti raznim političnim režimom in ga tako temeljito kompromitiralo. To, kar se je zadnji dve leti doseglo pri nas glede ureditve socialnih reform in uresničenja zahtev osnovnih delavskih interesov, je dokaz, da imamo razumevanje in občutje za delavstvo. To najbolj kaže, koliko imamo pri nas socialnega smisla in socialne

pravičnosti. Prepričani smo, da v tem pogledu prednjačimo in da stopamo po poti, ki omogoča utrditev notranjih razmer in utrditev temeljnih življenjskih interesov naroda in države.

Mednarodna organizacija za delo ima ostati moralna socialna gospodarska ustanova za zagotovitev socialnega napredka na svetu. Glede mednarodne organizacije za delo me veseli trezni optimizem ravnatelja mednarodnega urada za delo.

Posebno mi je do tega, da pozdravim akcijo mednarodnega urada za delo, ki je po dolgem času pristel do proučevanja položaja poljskih delavcev. Prav tako želim, da bi njegova akcija za mednarodno sodelovanje v politiki javnih del rodila koristne uspehe. Tudi je v velikem interesu moje domovine, da bi delovanje mednarodnega urada za delo na polju izseljevanja obrodilo sadove. Vse to so veliki in težki problemi splošnega značaja, in za njihovo ureditev je potrebna dobra volja in sodelovanje vseh držav.

Vprašanje delovnega časa je prvovrtnega pomena za vse države, zastopane v tej ustanovi. Blagostanje, ki nastopa zadnja leta kot eden izmed osnovnih pogojev za uvedbo skrajšanega delovnega časa na podlagi ugotovitve mednarodnega urada za delo, že popušča. Omenil bom zgled svoje domovine, kjer še nismo pri produkciji prenasršeni, kjer imamo še široko polje udejstvovanja in kjer bi skrajšani delovni čas, če bi ga poeplošili za vso produkcijo, pomenil nekaj nemočnega. Toda, če bi ga postopno skrajšali, bi morda dosegli kakšne uspehe in delno ureditev tega vprašanja. Zato priporočamo mednarodnemu uradu za delo pri reševanju teh problemov vso opreznost in mu želimo obenem mnogo uspeha.

Govor ministra Cvetkovića je napravil globok vtis na vse prisotne. Mnogo voditeljev tujih delegacij je prišlo k njemu in mu čestitalo. Med njimi sta bila zlasti francoski delegat Godard in angleški delegat Legat.

Francoski poslanik M. Brugère

o prijateljstvu med Francijo in Jugoslavijo

Ljubljana, 11. junija 1938.

Francoski poslanik M. Brugere je imel na kosilu, ki je bilo ob priliki njegovega obiska na velesejmu, prirejeno njemu na čast v hotelu Union, naslednji zelo pomembni govor:

»Zelo sem Vam hvaležen, da ste se odzvali povabilu gg. Remeranda, Zupančiča in Laerota. Dali ste mi s tem prijetno priliko, da vas še bolj spoznam. Vaša prisotnost okrog te mize mi nudi tudi priliko, ki sem jo že davno iskal, da bi vam mogel skupno izraziti svojo hvaležnost za veliko in razumno gostoljubnost, ki jo v tem trenutku Ljubljana izkazuje francoski misli.

„Francoska knjiga“ na velesejmu

Naša uradna udeležba na vašem velesejmu bi se bila organizirala na različne načine. Ko sem zadnjič januarja meseca bil prvič v Ljubljani in sem vam obljubil, da bom storil vse, kar bo v mojih močeh, da bo Francija prisotna na vašem mednarodnem velesejmu, še nisem vedel, kakšen naj bo način naše udeležbe. Ali naj pošljemo iz Pariza posebne vrste orodja ali specialitete kuhinje ali posebnosti lepoticenja. Ali vam bodo poslali naša vina, naše blago, naše pohištvo, ali, kakor to delajo drugi, razne mehanične stroje. Ničesar si nisem mogel predstaviti. Vedel pa sem, da bo v Ljubljani, ki je znano zgodovinsko središče razumniškega delovanja, dobro postreženo.

Knjige, ki so razstavljene na tako lepem prostoru, predstavljajo na stisnjen način vse ono, kar sta naša zemlja in naš rod ustvarila najlepšega in najbolj plemenitega v 10. stoletjih našega narodnega življenja. Tuju in še bolj prijatelju, ki bo šel mimo, lahko Francija mirno pove spricho teh knjig: »Moje brazde, poglej jih; moje klasje, — tu je!«

Z ljubeznijo, s katero ste sprejeli to pošiljko, s katero ste ji dali možnost, da je prišla do veljave, z obiski, s katerimi so zadnje dni počastili našo razstavo Nj. Visez namestnik in predsednik vlade dr. Stojadinovič, ste me prepričali, v koliki meri je reprezentativna, ali še boljše rečeno simbolična vrednost naše udeležbe tukaj prišla do popolne veljave. To je zopet nov in častivreden izraz spoštovanja, ki ga je Jugoslavija izkazala Franciji in za katerega smo mi vsi, moji rojaki in jaz sam, zelo hvaležni.

Vem, da se neka zahrbitna propaganda trudi, da bi francoski idealizem prikazala v odbijajoči luči in da bi našo potrebo po svobodi označila za brezbožje in za nered. Na srečo pa obstoja izven in nad propagando besed še propaganda dejstev samih.

Katoliška cerkev v francoski svobodi

Ali je kaj bolj značilnega — v prvi vrsti za katoličane — da moramo ugotoviti, da cerkev v Franciji ni še nikoli v nobenem razdobju svoje zgodovine v tako kratkem času z večjim pridom uživala sadov svobode, ki ji je bila zajamčena. Ali ni nekaj izrednega — in za propagando, katero sem omenil, bolj poraznega — kakor dejstvo, da je bilo mogoče zgraditi 100 cerkev v najbolj rdečem okolju Pariza, zgraditi jih in odpreti za božjo službo, in to v manj kakor 10 letih. Kje, v kateri drugi državi in v katerem razdobju zgodovine najdemo podooben zgled in bolj udarno opravičilo za dobrine, ki jih rodi svoboda? Čast, da je bilo mo-

Nadaljevanje na 2. strani

Zemunska vremenska napoved. Oblačnost se bo povečala v vsej državi, posebno pa na severu. Ohladitev, nevihte in p. ohe.

Zagrebska vremenska napoved. Pooblačjenje. Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo, oblačno, temperatura se ne bo bistveno spremenila. Na vzhodnem robu Alp se bo pooblačilo.

Anglija in Francija

pozorno zasledujeta dogodke v ČSR

London, 11. junija. b. »Excelsior« poroča iz Prage, da pričakuje jutri na Češkoslovskem mirne volitve. Navzile temu sta Anglija in Francija v velikih skrbih zaradi bodočih zapletljivost v Srednji Evropi ter ne zamudita niti trenutka v zasledovanju najnovejših dogodkov. Obe vladi sta v neprestani medsebojni zvezi ter sposobni, da preprečita vse nevarnosti. V okolici francoskega zunanjega ministrstva izjavljajo, da bo Bonnet ostal jutri v Parizu ravno zaradi volitev na Češkoslovskem.

Praga, 11. junija. b. O vprašanju tako imenovanih mednarodnih opazovalcev, ki bodo opravljali službo v obmejnem področju na Češkoslovskem, ugotavljajo jutranji češkoslovski listi, da je bilo z vsega začetka jasno, da češkoslovska vlada ne bo dopustila nobenih ukrepov, ki se ne strinjajo s suverenostjo države. Danes pa poluradno potrjujejo, da je Češkoslovska vlada le pristala na britanski predlog, da s svoje strani

moralnih pojmov o resnici in laži. Lenin sam je v tem smislu vzgajal boljševike. Po boljševiški tudi najhujši teror ni krivičen in nečloveški, ker se mu zdi celo človekoljubno, da zatre vse »sovražnike države in stranke«. V tem smislu lahko boljševiki trdijo, da je sovjetjia edina dežela popolne svobode. Kajti pod svobodo boljševizem ne razumeva možnosti svobodnega odločanja vsakega poedina, ampak nasprotno: popolno gospodstvo in samovoljo stranke nad poedincem in pod tem pritiskom pristanek vseh na sklepe vsednogočne stranke. Ker le takšna »svoboda« vodi do komunistične »enakosti«.

Eden najglobljih poznavalcev boljševizma, Nikolaj Berdijajev, se o odnosu med moralno in boljševiškim svetovnim nazorom tako-le izraža: »Tajenje živega Boga se je sprevrglo v družabno malikovanje. Komunizem malikuje pred kolektivom. To strastveno nagnjenje boljševizma se opaža tudi tam, kjer izven Rusije pride do moči. Družabni kolektiv mu nadomešča Boga in človeka. Pri tem izgine osebna vest, osebna pamet in

osebna svoboda. Na njeno mesto pa etopi vest, pamet in svoboda kolektiva.«

Boljševiško prevrednotenje vseh svetovnonazornih in moralnih vrednot ima posebno pri mladini velik odmev. Mladina je vedno radikalna in je nič bolj ne vžge kakor poziv: Poderimo vse jezove! Seveda se potem tudi pri mladini najprej in najhuje pokažejo zle posledice materialističnega libertinizma. Sovjetska komunistična stranka, ki združuje vendar cvet vsega komunizma, je mesec za mesecem, prizorišče novih »čistk«, a ne le zaradi politične nezanesljivosti, temveč tudi zaradi kraje strankinega denarja, podkupljivosti, nemorale, v kolikor vpliva družabno škodljivo.

Poglavitna boljševiška nevarnost je v njegovem brezbožnem materializmu, v vsaki versko oslabilni družbi najde že sedaj in bo v bodoče našel še več odmeva. Najuspešnejša bramba proti boljševizmu pa je resnično krščansko življenje in pa temeljit pouk o pretekanih potvorbah, pod katerimi ta najhujši sovražnik krščanstva in človeka skriva svoj pravi obraz.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Teden od 5. do 12. junija se ni odlikoval po izrednih zunanje-političnih dogodkih. V glavnem je bil posvečen prizadevanjem, da bi se odstranile napetosti, ki so se pojavile na treh različnih prostorih, to je na Češkoslovaškem, v Španiji in v Aleksandriji na meji med Turčijo in Francijo. Na vseh treh prostorih je bilo opaziti, da je na delunekah skrivnostna politična roka, ki se na vso moč trudi, da bi preprečila pomirjenje in celo združila še večje napetosti, ki naj bi čim prej dovedle do vojnih zapletljajev. Prizadevanje miroljubnih držav pa so imela namen to podtalno spletkarjenje razgaliti in ga onemogočiti.

Tako se je zgodilo, da so v Španiji neka neznanca letala bombardirala francoska mesta ter nekatero angleške ladje in jih poškodovale. Rdeči španci in rdeči španji prijazni tisk je takoj raznesel, da so to storili nacionalisti, da bi na ta način dvignili Francijo proti Italiji in onemogočili pogajanja za sporazum, ki so bila ta v dobrem razvoju. Anglijo pa da bi odtrgal od Italije in onemogočil, da bi sporazum, ki ga je že sklenila z Italijo, stopil v veljavo. Preiskava, ki jo je vodil osebno francoski predsednik vlade Daladier na španski meji, je dokazala, da tista zločinska letala niso bila nacionalistična, marveč — rdeča in da so torej rdeči španci, nahukani od sovjetske Rusije, sami bombardirali francoska mesta in angleške ladje, da bi krivdo vrgli na nasprotnika, istočasno pa le dosegli, da bi zasedali nove razprtije med veslele ter preprečili vsak sporazum.

Na Češkoslovaškem se položaj razvija ugodno po zaslugi trezne, preudarne in hladnokrvne politike vlade in rodoljubnega zanosa češkoslovaškega naroda. V Bratislavi je bil na binkoštno nedeljo velik shod Slovkov, kjer so izpovedali svojo brezpogojno vdanost skupni državi, a našli tudi svoje zahteve glede samoupravnih pravic za slovaški narod. Tudi tukaj se je opazila ista tajinstvena roka, ki se neslogo in organizirano nemir, ko so Slovaki stavili te same po sebi razumljive, od globokega rodoljubja do skupne države prežete zahteve, ki služijo samo notranji utrditvi državne skupnosti, se je dvignila boljše agitacija, ki psuje Slovake, jih kleveta za izdajalce, hajkske Čehje proti njim in Slovake proti Čehom, da bi na vsak način izkopala prepad med njima in tako oslabilo odpornost države in pomnožila apetit nasprotnikov, ki komaj čakajo ugodne prilike. Boljševiška agitacija je trosila tudi zelo nes pametne nasvete, ki pa jih praska vlada ni poslušala, ki se je rajši držala nasvetov zapadnih prijateljev, Francije in Anglije, ki sta prasko vlado tako močno podprli, a sta ji odsvetovali, da bi sešla po izrednih vojaških ukrepih, na primer po uvedbi triletnih vojaških službe, ki bi imela za posledico samo še večje razjarjenje sosedov in zaostritve napetosti do skrajne meje. Ker praska vlada, tako podprta od pravih prijateljev, postopa modro in preudarno, se je položaj tudi znatno izboljšal.

Boljševiški agitatorji so hoteli nasprotja med Turčijo in Francijo v pokrajini Aleksandriji (skošček Sirije, ki leži ob turški meji) izrabiti v svoje namene, da bi zanetili požar. Položaj je bil že zelo napet. Turčija je imela na meji že 4 divizije. Končno pa je dala francoska oblast v Aleksandriji zapreti agitatorje in je Francija ponudila Turčiji roko v spravo na ta način, da bodo turške črte glede te pokrajine uvaževane, obe državi pa bosta med seboj sklenili vojaško zvezno pogodbo. Tako je bil tudi tukaj mir utrjen in podtalnem rovarjenju napravljen konec.

Na Daljnem vzhodu traja vojna dalje. Japonci zopet prodirajo. Kitajska vlada se je umaknila še globlje v notranjost države v Jumanfu. Vojna bo tamkaj trajala še dolgo, je dejal kitajski maršal Čankajšek, in čim globlje bodo Japonci prodirali na Kitajsko, tem slabše bo zanje.

V bivši Avstriji so razpuščeni vsa katoliška družna društva in vse njihovo premoženje, ki dosega okroglo 55 milijonov dinarjev, je bilo zaplenjeno.

Notranji pregled

Največji dogodek preteklega tedna bo pač kongres zasedbe, ki je bil v Ljubljani in katerega sta se poleg mnogih drugih odličnikov in zastopnikov oblasti udeleževala tudi predsednik vlade dr. Stojadinović in gradbeni minister Stojanović. Kongres je poudaril potrebo po boljših cestah, gradbeni minister pa je razložil tozadevni program države, ki nas navdaja z najboljimi upanji, da bomo s časom le dobili vsaj nekaj takih cest, ki jih življenje nujno terja.

V Ljubljani je vselej, vsakoletna prireditelj, ki podaja sliko našega zlasti gospodarskega življenja. Tudi ta je z vsem odlikom posvečen vprašanju cest. Ob tej priliki sta prišla v Ljubljano tudi prometni minister dr. Spaho in minister dr. Krek, da je bila Ljubljana ta teden od visokih obiskov res bogata. Najlepši pa je bil pač obisk Nj. Vel. kneza-naměstnika, ki je prišel pogledat vselej. Ko si ga je vsega ogledal, se je zelo pohvalno izrazil o njem. Seveda smo Slovenci veselili te pozornosti.

V četrtek pa so skozi Ljubljano peljali na Poljsko nestrohnjeno telo poljskega mučenca sv. Andreja Bobole iz reda oo. jezuitov, ki je v strašnih mukah umrl pod rokami kozakov v Janovu na Poljskem l. 1657 in je bil letos o Veliki noči proglašen za svetnika. Na Poljskem ga časte kot zaveznika katoliške Poljske, ker je umrl prav za tisto cerkev, ki se edina naslanja na Kristusovo ustanovitev. V Ljubljani so ga v velikem sprejemu prinesli s kolodvorja v cerkev sv. Jožefa, kjer je bil čez popoldne izpostavljen javnemu čudeženju, zvečer pa spet v sprejedu, katerega so se udeležili samo moški, nazaj na kolodvor v salonski voz, ki ga je za to priliko odstopil predsednik poljske republike Mosciński in je bil izpremenjen v kapelo. Vse slovesnosti so bile silno lepe, da so se zlasti Poljaki, ki so evete telesne ostanke spremljali iz Rima, z najlepšimi besedami izražali o njih.

V št. II. na naši severni meji so slovesno praznili stoletnico odnosa šole. Ob tej priliki je bil ne enkrat poudarjen pomen šole, ki ga ima v našem narodnem boju in ga je imela zlasti ta, ki je morala v tej dolgi dobi braniti mladino pred zalezovanjem »Schulverein«, ki je skušal naš najmlajši rod narodu odtužiti. Ta nevarnost še vedno ni minula, zato proslava ni bila zgolj zgodovinska, ampak obenem bridko sodobna.

Gasilske organizacije v savski banovini, ki so se ločile iz Glavne gasilske zajednice, so izprevidale, da zaradi te ločitve njihovo delo samo trpi in so se obrnile na hrvatsko politično vodstvo, naj jim dovoli spet stopiti v zvezo z vrhovno organizacijo vsega gasilstva v državi. To jim je želji ustreglo s pogojem, da morajo gasilci iz savske banovine v gasilski zajednici izposlovati narodnostno organizacijo gasilstva, za Slovence, Hrvate in Srbe posebej, v mešanih krajih naj bi pa gasilci glasovali, v katero narodnostno organizacijo se hočejo včleniti. Gasilci v savski banovini pa s tem niso zadovoljni, ker tako »samostojnost« po ločitvi od Glavne gasilske zajednice že imajo in bi novo stanje ne bilo drugega kot pismeno potrdilo sedanjega, ki bi se ga ravno radi otreli.

V Sarajevu so slovesno ustoličili novega verskega poglavarja muslimanov, reis ul ulema dr. Fehima Spaha. Pri slovesnosti je pravosodni minister dr. Simonović prebral kraljevi ukaz, s katerim je bil dr. Fehim Spaho imenovan na to mesto, na kar so se mu poklonila zastopstva muslimanov. Ob tej priliki se je zbralo v Sarajevu do 25.000 ljudi iz vse Bosne in Hercegovine. Poleg svojega brata prometnega ministra dr. Mehmeda Spaha je reis ul ulema dr. Fehim Spaho najvažnejša vodilna osebnost med našimi muslimani.

Belgrad, 11. junija. AA. Drove se odpelje v Atene delegacija, ki se bo tam pogajala za revizijsko trgovinsko-kompenzacijskega dogovora z dne 22. avgusta 1936. Razgovori s bodo začeli 14. t. m.

Vseslovanska resnicoljubnost in kultura

Likvidirana politična družba JNS se zadnje dni kar vije v krčih ogorčenja, ker se je »Slovenec« upal poročati o veličastnem zborovanju slovaškega naroda v Bratislavi. Ti patentirani vseslovani stoji namreč na stališču, da Slovaki niso noben narod, ker zanje obstojijo samo veliki in gosposki narodi, ki govorijo slovenski jezik in imajo slovaško kulturo, mali slovaški narodi, kakor so na primer Slovaki, Slovenci, Hrvati, Belorusi itd., pa za naše liberalce sploh ne eksistirajo — pa tudi nekaterih velikih slovaških narodov nečjejo priznati kot prave Slovane, na primer Poljake in svoj čas so tudi Bolgare šteli med Mongole. Kdor namreč hoče biti Slovan, mora biti obenem evobodomiseln in gosposke narave ter mogočen — le slovaški »herrenvolki« so za jutrovec vredni upoštevanja in časti, dočim tako ubogo kmetstvo ljudstvo, kakor so Slovaki ali pa Ukrajinci, smejo kvečjemu drugim Slovanom ponižno služiti za hlapce in dekle.

Slovaki so se torej okoli svojega voditelja, katoliškega duhovnika Hlinka, ki je pod Madžari za svoj narod tako trpel kakor malokdo drugi — bil je namreč dvakrat obsojen na dolgo robijo in zaprt, njegove starše pa so madžarski orožniki ubili — na binkoštni ponedeljek zbrali v Bratislavi v impozantnem številu okoli 100.000 duš, kakor so poročali tudi poročevalci inozemskih listov, ki jih je bilo na tem zborovanju 50 po številu, dočim je bilo udeležencev na istočasno sklicanem shodu vladinovec po pričevanju istih inozemskih poročevalcev, med katerimi je bil tudi zastopnik ameriške United Press, precej manj, dasi so imeli ti na razpolago prosto in znižano vožnjo in so bili zbrani, kakor pravijo Srbi, eni milom, drugi silom. Slovaki so bili na tej manifestaciji prav malo, ker večina so bili češki agrarci in markisti pa državni uslužbenci in drugi odvdeni ljudje. »Jutro« pa je triumfalno poročalo, da se je v Bratislavi na avtonomistični manifestaciji zbralo komaj 18.000 ljudi, na zborovanju »nacionalnega tabora« pa da jih je bilo nad 100.000! Naša dolžnost kot slovenskega in slovaškega glasila, ki so nam vsi slovaški narodi enakopravni, naj bodo veliki ali mali, mogočni ali skromni, je bila, da poročamo o teh dveh prireditvah, na katerih je »Jutro« Hlinkovo popolnoma ignoriralo, po pravici in resnici, in da navedemo dejanske številke, kakor so jih prinesli nepristranski inozemski časnikarji in opazovalci, med njimi Amerikanci in Angležji ter tudi mnogi Francozi. S kakšno slabo vestjo je »Jutro« prineslo v tisk svoje številke, to dokazuje samo v svoji številki od petka, 10. t. m., ko se srdito zaganja v »Slovenca«. V tej svoji polemiki je namreč čisto pozabilo, da je v tisk shodu »nacionalnega tabora« dalo 100.000 udeležencev, in piše, da jih je bilo po poročilu nekake belgrajskega lista 40.000, torej že dvakrat manj, nego jih je bilo po pisanju naših centralietov in unitaristov v ponedeljek, dočim je, kakor na-

daljuje »Jutro«, prišlo na Hodžev zbor »mnogo več naroda«, v ponedeljek je pa vedelo čisto natančno, da jih je bilo 100.000! Vidi se torej, kakšno akrobatiko so nasprotniki slovaškega naroda uganjali s številkami, ko danes ne vedo več, kaj so pisali v ponedeljek. Mogoče jih je v njihovo slovaško dušo vendarle nekoliko sram, da so se tako kolo-salno zlagali. Kako pa je prišlo »Jutro« z drugimi v centralizem zaljubljenimi listi Jugoslavije do teh števil, to je danes že doznano. »Slovak« namreč odkriva, da sta češkoslovaški tiskovni urad in praski radio enostavno zamenjala številke: »Nacionalnemu zboru« sta kar dala vse Hlinkove zborovalce, dočim sta zboru slovaških rodoljubov pustila samo toliko, kolikor se jih je bilo zbralo na nasprotnem. Čisto enostavno je torej... Kako si je pa, tako vprašamo vse te aritmetike, ki v čudoviti slogi Slovake tako zelo potiskajo na najnižji novč, tol-mačili dejstvo, da jih je bilo na Hlinkovem taboru tako »neznačno« število, na občinah volitvah pa so odnesli zmago v dveh pokrajinah vseh slovaških občin, kakor so poročali listi »ljudske fronte« sami?

Za jutrovske inteligence je tudi značilno, da se zaganja v nas, ker smo prinesli vsebino Hlinkovega govora ter govorov drugih zastopnikov slovaškega naroda. Kar mirno so ti pristajali nekdanji ministrskega predsednika Uzunoviča, ki je tudi skliceval take shode, kakor je bil protislovaški shod v Bratislavi, prešli preko raznih nepobitnih dejstev, ki jih je navajal siloviti vodja slovaškega naroda, ki ga ekušajo eedaj naslikati kot nekakega bebeca, in so napisali članek, v katerem so kar enostavno iz Ljubljane likvidirali slovaško vprašanje. Na enak način so tudi gg. Živkovič, Srskič, Uzunovič in Jev-tič svoj čas likvidirali Slovence in sploh vsa vprašanja, ki niso šla v račun njihovega lažjugoslo-venstva. V svoji unitaristični zaigranosti pa gredo danes celo tako daleč, da Slovakom ne privoščijo niti tistih pravic, katere jim je rajni predsednik Masaryk slovesno s svojim podpisom garantiral v pitteburški pogodbi, ter uboge Slovake po svojem časopisju slikajo kot neko uporno in izdajalsko rajo, dočim o sudetskimi Nemcih nismo v »Jutru« brali ene same žal besede, ampak je različne izjave gg. Henleina, Kundta, Wollnerja itd. prinašalo in prinaša brez vsake polemike, in tudi o zahtevah madžarske narodne manjšine piše »Jutro« veliko bolj lojalno nego o Slovaki, ki so mu dalec pod drugimi ostalimi narodi češkoslovaške države. Očividno so povzeli svoj pamfil zoper p. Hlinko in zavedni slovaški narod iz znanega trobila čeških komunistov »Rude prave«, ki hoče zdaj kar vse Slovake utopiti v žlici vode, ker so v Moskvi tako ukazali židovski fuhrerji sovjetske zunanje politike. Taki so viri, iz katerih naši »vseslavljani« in trikrat žigosani Jugoslovenci črpajo podatke, da lahko likvidirajo slovaški narod. Le brez miru tako naprej!

NE ZAMUDITE!

Prodaja blaga po zelo nizkih cenah.

Podružnica Stermecki, preje Určova trgovina Celje, Glavni trg št. 17

Letalska razstava v Belgradu poučuje obiskovalce o obrambi pred letalskimi napadi

Belgrad, 11. jun. AA. Na mednarodni letalski razstavi, ki se je začela 28. maja v Belgradu, je v osrednjem paviljonu na sejmishču prirejena razstava zaščitnih sredstev pred napadi iz zraka. Ta zaščitna razstava je prirejena v ustrežajočem razmerju ter je velikega pomena za naše prebivalstvo in za vse naš narod, ker si lahko vsi obiskovalci tam ogledajo:

- 1) rane, ki jih povzročajo na človeškem organizmu vojni plini;
- 2) rane, ki jih povzročajo na človeškem organizmu v sicer se maske tako iz naše kakor tudi iz drugih držav;
- 3) civilna varnostna sredstva, zavetišča v zasebnih hišah in javna zavetišča, ki naj se zgradijo po mestih in vaseh;
- 4) aparate in sredstva za prvo pomoč proti strupenim plinom, prizadetim osebam (sem spada tudi aparat za umetno dihanje itd.);
- 5) aparate za izoliranje;
- 6) varnostno obleko proti strupenim plinom;
- 7) slike o sovražnih letalskih napadih in kako naj se v vsakem primeru postopa in kako naj se obnaša civilno prebivalstvo;
- 8) naprave in material za gašenje požarov, ki spremljajo vsak letalski napad.

Na tej razstavi bodo obiskovalci lahko kupovali naše civilne maske proti strupenim plinom po lastni nabavni ceni in varnostno obleko. Prav tako si bodo lahko nabavili razna navodila in knjige o varstvu pred letalskimi napadi. Posebno važno je, da si to razstavo ogledajo člani odborov za varstvo prebivalstva pred letalskimi napadi, uradniki upravnih in samoupravnih oblasti, profesorji in učitelji ter šolarji in dijaki vseh šol in vsi, ki resno pojmujejo nevarnosti letalskih napadov.

Osebnosti

Belgrad, 11. jun. b. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani je imenovan za kontrolorja v 7. akup. na postaji Maribor gl. kol. Tikvič Alojzij, do sedaj kontrolor v Ptuju; za kontrolorja na postaji Store Željoher Otom, do sedaj v Poljčanah, in za viš. prometnika v prometno-komercialnem oddelku železn. ravnateljstva Podbrežar Karel, do sedaj na postaji Ljubljana gl. kol.

Hitler pride na Dunaj

Berlin, 11. junija. b. Nemški državni kancelar Hitler bo jutri verjetno odpotoval na Dunaj. Ker je bil kancelar Hitler le kratak čas v Berlinu, so tukajšnji politični krogi mnenja, da Hitlerja trenutno ne zanimajo zunanja politična vprašanja, ker vsaj za sedaj ni problemov večjega obsega. Splošno dobivajo v diplomatskih krogih vtis, da je napetost precej popustila in da bo počasi izginila tudi borbenost nemškega tiska proti Češko-slovaški.

Po španskih bojiščih

Salamanca, 11. junija. AA. (DNB) Po poročilu nacionalističnega vrhovnega poveljstva traja prodiranje nacionalistov še nadalje. Poročilo pravi, da so nacionalisti zavzeli Mastabal in Labaron. Tudi so osvojili vrh Laboleta in več drugih pomembnih postojank. Nacionalisti se zdaj bližajo Lafoji. Zahodno od Lucene del Cid so nacionalisti pretrgali cesto iz Castellona v Albentoso. Rdeči so izgubili več ko 700 mož. Nacionalisti so našli 190 trupel in ujeti 542 milijnikov. Na katalonski fronti so v odseku Trempa zavzeli vasi Ortonedo in Claverol. Tudi na pirenejskem bojišču se nadaljuje prodiranje nacionalistov. Njihove čete so zavzele San Juan de Plan.

Na andaluzijskem bojišču so v cordobskem odseku skušali republikanci naskočiti postojanke pri Penaraji, a so jih nacionalisti odbili in so imeli republikanci velike izgube. Nacionalisti so sestrelili 7 sovražnih letal.

Amerikanec Budge — svetovni prvak v tenisu

Pariz, 11. junija. AA. Danes so bile odigrane finalne tekme za mednarodno prvenstvo Francije v tenisu. Prvenstvo si je osvojil ameriški teniški igralec Budge, ki je igral s Čehom Menzlom 6:3, 6:2 in 6:4. Svetovni prvak v tenisu, Budge, je bil ves čas igre v premoči.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. jun. m. Nj. kr. Vis. princeza Elizabeta, hčerka kneza naměstnika Pavla in kneginje Olge, je danes v spremstvu dveh vzgojiteljic prišla v živalski vrt, kjer je ostala dalj časa. Z ostale deco se je zabavala na otroškem igrišču.

Odkritje spomenika Adamiču

Ljubljana, 11. junija. Notoj ob 18.45 je bilo v parku pred poslopjem Glasbene Matice slovesno odkritje spomenika pokojnemu skladatelju Emilu Adamiču. (Podrobneje poročilo objavimo v tokrovi številki.)

Kozarec dobrega vina s prigrizkom dobiš poceni

pri Gospodarski zvezi na velesjemu.

Odkritje spomenika prvemu srbskemu časnikarju

Letos 25. marca je minilo 100 let, kar je umrl prvi srbski časnikar Dimitrije Davidović. Srbska javnost, enako kakor vsa jugoslovaška, se je ob stoletnici smrti spominjala zaslug tega pionirja javnega mnenja. Danes pa bo v Smederevu svečano odkritje Davidovičevega spomenika. Spomenik je izdelal slovenski kipar Lojze Dolinar. Najprej bodo cerkveni obredi na grobu Davidoviča, nato pa bo pred smederevsko gimnazijo svečano odkritje spomenika, kjer bo o Dimitriju Davidoviču govoril publicist g. Svetislav Šumarevič. Predsednik odbora za proslavo je senator dr. Zivadin Stefanović, pokroviteljstvo nad proslavo pa so prevzeli ministri predsednik in ministri zunanjih zadev dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec in prosvetni minister Dimitrije Magarašević.

DOMAČE IN SLOVENSKE PARKETE
VAM DOBAVI IN SOLIDNO POLOŽI
BOKAL A. LJUBLJANA
TEL. 49-82

Japonci iščejo kitajskega odpora navzgor ob reki Jangce Čankajšek pred usodno odločitvijo

Šanghaj, 11. junija. b. Japonci davi poročajo, da so pričeli ofenzivo na Hankov po reki Jangce. V ofenzivi sodeluje nad 10 japonskih velikih monitorjev, veliko število oklopnih ladij ter manjši borbeni čolni. Njim sledi 10 velikih transportnih ladij z vojaštvom. Vojstvo bo izkrcano tam, kjer se bo pojavil prvi odpor Kitajcev. Razvoj vojnih operacij na reki Jangce zasledujejo tudi tuji opazovalci z največjim zanimanjem. Japonci so se odločili za to ofenzivo zaradi tega, ker ne pričakujejo, da bi prišle kmalu okrepitve iz severne Kitajske. Poleg tega hočejo Japonci s tem manevrom onemogočiti zgraditev nove obrambne črte na severu, ker hočejo pravočasno udariti Kitajcem v hrbet.

Tokio, 11. junija. TG. Kakih 7000 kitajskih mož se je zbralo pri Čangčovu v južni pokrajini Fukien, ki leži kakih 40 km vzhodno od Emoja. Te čete so od časa do časa vznemirjale japonsko mornarico. Japonci so zvedeli za njih glavne sile ter so jih uničili s težkim topništvom.

(Nadaljevanje s 1. strani)

goče to delo opraviti, pripada dvem činiteljem: prvič vernikom, ki so ga dogotovili, a tudi nevernikom, ki so — s klobukom spoštljivo v roki — bili ponosni, da se je opravilo prav v njihovi deželi. Predvsem bo eno veliko ime vedno povezano s tem ogromnim delom, ime častivrednega kardinala Verdiera. Dovolite mi, da porabim to priložnost, da se vam zahvalim za spoštovanje, ki ste ga pred nekaj dnevi, ko se je peljal skozi Ljubljano, izkazali temu velikemu prelatu, katerega osebnost v pravem pomenu besede predstavlja francosko miselnost.

Gospodarsko sodelovanje

Ne boste nevoljni, če sedaj zapustim duhovno področje in preidem na poslovno, da s tem odgovorim na nekatere nujne potrebe. Tudi na tem področju se dogaja, da je obraz Francije pogostokrat in hote ponarejen. Tudi tukaj propaganda dejstev odgovarja propagandi besed. Ali je zares številni račun o uvozu edino merilo za interes, ki ga imajo različne države napram našemu gospodarskemu življenju? Zakaj se pa hoče načrtno zamolčati tista oblika sodelovanja, ki ni nastala večeraj in ki bolj kot vsako drugo sodelovanje nosi značaj tvernosti. Makijavelistični način mednarodnega obračunavanja s »clearing« je vrzel goste megle nad vsem tistim sodelovanjem na gospodarskem polju, ki se tiče investicij, kapitala in tehničnega sodelovanja. Ta donos Francije vam je dovolil, da ste lahko spravili v vrednost svoja rudniška bogastva, in vam je pomagal v razvoju

vaše industrijske in narodno-gospodarske opreme. Koliko novih možnosti na tem področju je še odprtih!

S tem pa ni rečeno, da drže na polju medsebojne blagovne izmenjave odgovorne oblasti roke križem. Te dni je bila v Belgradu seja prve mešane francosko-jugoslovaške komisije, ki jo predpisuje trgovska pogodba z dne 14. decembra 1937 in ki je bila ustanovljena prav za to, da premaga vse težave, ki bi se zoperstavljale razvoju medsebojne zunanje trgovine. Ze sedaj je Jugoslavija dobila nove dopolnilne kontingente za les, sočivje, sadje in živinorejske izdelke. Komisija pa je vzela v pretres še nove korake, ki naj omogočijo, da se bo francosko-jugoslovaška trgovina še bolj okrepila. Sklenjena je bila ustanovitev mešane kmetijske zbornice, v kateri bodo predvsem zastopani lesni interesi Jugoslavije, v prvi vrsti Slovenije, in ki bo omogočila, da bodo mogli bolj spoznati in bolj izkoristiti vse vire, ki jih nudi gospodarska struktura obeh dežel.

Is tega bežnega razmišljanja izhajajo, da se moja država bolj kot kdaj zanima za svobodni gospodarski in kulturni razvoj Jugoslavije. Kot prijateljica, ki ji šeli biti koristna. Srečen sem, da vam je naša udeležba pri ljubljanskem velesjemu doprinesla dokaz v tem pravcu. Rad bi, da bi v tej naši udeležbi spoznali še posebno povezanost s to vašo lirsko pokrajino, s katero nas vežejo, kakor veste, veliki in slavni skupni spomini. Iz globočine svojega srca dvigam, kot predstavnik Francije, svoj kozarec in napijem prijateljstvu med Francijo in Jugoslavijo, napijem napredku Slovenije in ljubljanskega mesta.

Francoski poslanik v Ljubljani

Francoski poslanik De Brugere (na desni) po prihodu na ljubljanski glavni kolodvor. Spremlja ga francoski konzul v Ljubljani g. Remerand.

Ljubljana, 11. junija.
Davi je dospel v Ljubljano francoski poslanik v Belgradu g. De Brugere. V njegovem spremstvu sta trgovski ataše francoskega poslanništva de Commines in direktor lista »ECHO de Belgrade« g. Borugoin. Poslanik je dospel z brzovlakom ob 7.26. Na kolodvoru so ga pozdravili: ban dr. Natlačen, mestni podžupan dr. Ravnihar, francoski konzul Remerand, češkoslovaški konzul Minovsky, belgijski konzul in ravnatelj velesojma dr. Dular, zastopnik tukajšnje francoske kolonije ravnatelj Juliard, lektor Lacroix, prof. Detela in prof. Jaklič za tukajšnji francoski institut ter drugi odličniki. Gosp. poslanik si je ob 10. v spremstvu francoskega konzula in domačih odličnikov ogledal razstavo francoske knjige na velesojmu ter sploh vse velesojem.

Popoldne se je gospod poslanik odpeljal na Bled, zvečer pa se je z brzovlakom vrnil v Belgrad.

Z istim brzovlakom kakor francoski poslanik je davi dospel v Ljubljano tudi minister dr. Miha Krek, ki bo govoril na prosvetnem taboru na Viču.

40 let kat. prosvete med Slovenci

Minulo je 40 let, odkar je nepozabni dr. J. E. Krek zasadi v slovensko grudo prosvetno organizacijo, ki je zajela ves slovenski narod. Iz skromnih početkov je zrastle Slovenska krščanska socialna zveza, ki je začela zbirati pod svoje okrilje izobraževalna in prosvetna društva. Njen delokrog je obsegal vso Slovenijo. Zajela je vse plasti naroda, zlasti našega kmeta, delavca in malega obrtnika. Njeno prosvetno delo je raslo in se širilo ter končno zajelo tudi mladinsko gibanje. Po svetovni vojni se je njen delokrog začel krčiti, kakor so se krčile meje slovenske samobitnosti. Njena zasluga je, da je pripeljala v svobodo navdušeno mladino, moško in žensko, da je zbrala na stotine podpisov med našimi dekleti in ženami za majsko deklaracijo. Pod svobodnim soncem je poglala svoje korenine še bolj na globoko in razpela svoje veje preko slovenske zemlje. Po 40 letnem intenzivnem delu stoji pred nami največja, najmočnejša pa tudi najbolj žilava prosvetna organizacija. Kakor se pripravila vsa mladina, ki je našla pod njenim okriljem vedno pomoč in varstvo, za svoj mladinski tabor, tako se pripravila Prosvetna zveza na svoj prosvetni jubilej, ki ga hoče praznovati skupno s slovensko mladino in v okviru mladinskega tabora. V ta namen prireja

prosvetno razstavo

ki bo pokazala vse panoge njenega udejstvovanja od prvih početkov do današnjih dni. Razstava bo odprta 26. junija ob 11.30 popoldne v dvorani Serafinkega doma ter v dveh stranskih dvoranah. Kot v zrcalu bomo videli, kako je prosvetna metlica s svojimi društvi sejala izobražbo erca, bogastvo duha po širni slovenski zemlji. Ogromen zemljevid, ki bo zavzemal celo steno, bo nazorno pokazal vse one župnije, kjer deluje naša prosvetna organizacija. Na drugi strani pa bo ogromen grafikon nazorno pokazal, kakšno delo je Prosvetna zveza izvršila vsako leto v teku 40 letnega obstoja. Na tem grafikonu bomo zapazili tudi, kakšno kulturno škodo so zasekali narodu mogočnejši, ki so vladali 1938 do 1935, ko je bilo vsako prosvetno delo prepovedano. Nad vsem tem mogočnim delom pa bodo plavale besede Krekove oporoke: »Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda...« Drugi grafikon nas bo opozoril na delo, ki ga je opravila Prosvetna zveza s svojimi 213 prosvetnimi vešeri v Ljubljani, katerih se je udeležilo 50.000 Ljubljančanov. V tem prostoru ne bo manjkalo tudi slik naših ustanoviteljev in pokroviteljev. Krašni modeli naših največjih prosvetnih domov v velikosti 1:100 bodo krasili vhodno dvorano. Kdoroli je imel priložnost pogledati v delavnico, kjer se ta obširna tvarina oblikuje, ne more prehvaliti preciznosti izdelave razstavljenih prosvetnih domov, kot n. pr. Jesenice, Smarino pri Kranju, Tržič, St. Vid nad Ljubljano, Domžale, Mengeš, Komenda itd.

Naslednji prostor bo posvečen delu Zveze fantovskih odsekov. Krasnica darila, pregled tekem, publikacije in elično bo krasilo ta prostor.

Tretji oddelek bo nazorno pokazal vestno delo Dekliških krožkov. Veliko število gospodinjskih tečajev in dekliških sestankov priča o pridnosti dekliške organizacije.

Radio oddelek bo nameščen v četrtem oddelku. Kdor je pregledal statistiko koncertov, pevskih, glasbenih ter solističnih nastopov, dalje predavanj, tečajev, dram in oper, ki jih je ta moderna naprava posredovala med najbolj oddaljene narodnike, bo lahko spoznal, kako ogromno kulturno delo opravlja Radio oddajna postaja v Ljubljani pod vodstvom Prosvetne zveze. Ogromen bo model oddajne postaje iz Domžal.

Na odru bo razstavil Ljudski oder lutkovo gledališče, razne proscenije odrov, svojo statistiko in vse potrebščine.

Knjižnica bo nameščena v posebni sobi. Troje naših življenjskih podjetij bo razstavilo tu v originalnih omarah potujoče knjižnice. Tu bo razstavljena tudi statistika društvenih knjižnic in centralne knjižnice v Ljubljani. Poseben oddelek po posebej tehničnim pripomočkom pri prosvetnem delu. Ogromna zbirka dia pozitivov, filmov, aparatov, ekliptikonov in kinoaparatur bo spopolnjevala ta oddelek. Tudi originalni razglednici, taborov, tečajev in prireditvev bodo krasili stene propagandnega oddelka. Popolnoma svojevrstno bo podano delo izletniškega odseka. Velikanski zemljevid, sestavljen iz vseh evropskih držav, izdelan iz lesa, bo nazorno pokazal, kam je vodila Prosvetna zveza v zadnjih 15 letih svoja potovanja, romanja in znanstvene ekakurije. Ni je skoro države v Evropi, ne znamenitosti, kamor ne bi vodila njena pot. Večkrat je dosegla točke in kraje, kamor se ni privozi slovenski in ne jugoslovanski avtobus. Tudi na tem polju je Prosvetna zveza prva orala ledino.

V posebnih dvoranah bo prosvetno okrožje iz Kranja pokazalo delo prosvetnega okrožja. Zastopana bodo tukaj vsa društva kranjske dekanije. Kot enota pa bo Prosvetno društvo iz Tržiča razstavilo svoje delovanje. Slovenska krščanska ženska zveza bo imela svojo dvorano s popolno razstavo gospodinjskega tečaja. V razstavi bo zastopana vsa tiska in zastave prosvetnih društev. Za vsakega obiskovalca bo to lepa prosvetna šola.

Prosvetni zbor

Ko se bodo na Vidov dan zgrinjale naše vrste na svoj praznik v Ljubljano, bo zvečer ob 6. prosvetni zbor v veliki dvorani Uniona v znamenju 40 letnice Prosvetne zveze. Društva so večinoma že imenovala svoje delegate za to izredno slovesnost,

katerim se bodo sedeži rezervirali. Na sporedu je: slavnostna fanfara, državna himna, nato se vrstijo simbolični nastopi, kakor tudi glasbene točke. Slavnostni govor bo imel predsednik Prosvetne zveze g. univ. prof. dr. Fr. Lukman, nakar bo prvič zadonela društvena himna, ki jo je uglasbil kano-nik dr. Fr. Kimovec in za godbo priredil dr. K. Čerin. Z glasbenimi točkami sodeluje pevsko društvo »Ljubljana«.

Slavnostni sprevod

Ta sprevod se bo pomikal v okviru mladinskega sprevoda in bo tvoril njegovo predzadnjo skupino. Na čelu gre fanfara Prosvetne zveze v narodnih nošah, nato sledi zastava s predsedstvom. Štiri simbolične skupine bodo ponazorile delo Prosvetne zveze na raznih področjih, vsakem, narodnem, državnem in socialnem. Tem skupinam sledijo zastave gorenjskih prosvetnih društev. Nato se vrsti zanimiva skupina Bohinjec, ki bodo nosili pravilni »zlatorogac«. Izpod Stola pa bodo društveniki in društvenice tvorili živo skupino »Divjega lovca«. Sorško polje s Škofjo Loko bo podalo nazorno kmečko svatbo. Nato sledijo zastave prosvetnih društev iz Ljubljane, okolice in kamniške dekanije ter Moravce. Nato sledi godba, zatem pa skupina krakovskih ribičev, obdana z ljubljanskimi in okoliškimi narodnimi nošami. Na čelu tretje skupne gredo društvene zastave z Notranjske in Dolenjske z godbo Prosvetnega društva iz Logateca na čelu. V tem oddelku bodo zanimive skupine ribniška, metliška, ki bo podala belokranjsko svatbo, in črnomaljska z zelenim Jurijem. Nato sledi števčanje in števčanje dečev. Skupine na vozovih bodo zaključile ta oddelek. Opozorjamo, da se bo ves sprevod filmal, zato naj bodo temu primerno urejene skupine, narodne noše naj bodo pristne, sodelujoči naj nastopajo dostojno, da ne pokvarijo slovesa, ki ga uživajo res pristne slovenske noše, ki so del našega narodnega blaga in dediščina naših prednikov. Vsaka skupina mora biti preje prijavljena, preden se dopusti v sprevod.

Nova cerkev sv. R. T. v Mariboru

Maribor, 11. junija.

Pri zaključku majniških pobožnosti, ki so se ves maj vršile v kletnih hodnikih nove magdalenske šole, je vernikom magdalenske predmetne duhovnije g. Drago Oberžan v svojem govoru sporočil veselo vest, da je pripravljani odbor za zidanje nove cerkve v magdalenskem predmestju sklenil, da takoj prične z zidanjem nove cerkve in da se bo kmalu vršila blagoslovitev temeljnega kamna tega novega svetlišča. Tako bo verska družina, ki se je doslej zbirala v katakombah magdalenske šole, mogla prihodnje majske pobožnosti že opravljati v novi cerkvi.

Zgodovina požrtvovalne verske družine v magdalenskem predmestju sega v leto 1935, ko je v tem mestnem predelu prevzel dušno pastirstvo g. Drago Oberžan, ki je pozimi pričel ob nedeljah maševati v sobi magdalenskega otroškega zavetišča. Kjer je število vernikov, ki so posekali te nedeljske maše, postajalo vedno večje in s oba pretesna, sta ob nedeljah v teh prvih prostorih novega verskega občestva bili dve maši, spomladi pa so bile maše na prostem na dvorišču tega zavetišča. V tem času je g. Oberžan že dobil svojega pomočnika v oeebi g. Žilčarja, ki sedaj opravlja dušno pastirsko delo v Radvanju, in tako je bilo mogoče, da so bile na tem kraju že tri maše, s čimer je bilo zadostno potrebi vedno večjega števila vernikov.

Ko je bila 1. decembra odprta nova magdalenska šola, je vodstvo šole dalo na razpolago šolsko obednico, katero so preuredili v lično kapelico, šolsko kuhinjo, iz katere so napravili zakristijo, in kletna hodnika v dolžini 40 oz. 20 m. na katerih stiku so za nedeljske in druge večje pobožnosti postavili oltarček, pri katerem so bile ob nedeljah tri sv. maše, v letošnjem maju pa prve večerne majske pobožnosti, ki jih je večer za večerom obiskovalo na stotine Marijinih častilcev. V improvizirani kapelici pa je bila po ena sv. maša vsak delavnik.

Udaje tega predmetnega verskega občestva so si že leta 1936 ustanovili svoj odbor za zidanje nove cerkve, ki je takoj pričel s pripravami, da bi bilo mogoče njihov načrt čimprej izvesti. Odbor so tvorili: g. Drago Oberžan, predsednik, I. Wur-zinger, podpredsednik, tajnik zasebni uradnik St. Habjančič, blagajnik pek. mojster A. Feiertag, odbornika I. Voršič in železniški delavec Dobrodel. V širšem odboru so: radvanski župan g. Pristovnik, posestnik Korošec, stavec Bende, upok. poročnik Čeh, železniški delavec Sprah, mag. uradnik Vizovišek, trgovec Preac in žel. delovodja Veronek. Odbor je šel takoj na delo in more sedaj po svojem dveletnem delu že pokazati uspeh, do katerega je pripomogla brezprimerna delavnost g. Dr.

Oberžana in njegovega vnetega pomočnika g. kaplana L. Duha, vseh članov odbora in vzgladna požrtvovalnost vernikov, ki so v kratkem času za cerkvene potrebe žrtvovali ne mnogo manj kot sto tisoč dinarjev, s katerimi je bil omogočen nakup cerkvene posode in drugo. Poleg tega denarja so žrtvovali še mnogi zlatnine in srebrnine, ki so jo porabili za cerkveno posodo.

Zemljišče za novo cerkev sv. Rešnjega Telesa je dala na razpolago mariborska mestna občina nasproti otroškemu zavetišču in je v svrhu zaokrožitve vsega gradbenega prostora odkupila od magistratnega ravnatelja Rodolfa eno parcelo. Na tem prostoru so sedaj 3 parcele, od katerih sta dve namenjeni za cerkev in cerkveno hišo, tretja pa je rezervirana za potrebe občine. Da bi bila omogočena arhitektonsko enotna zgradba vseh treh parcel, je občina zahtevala, da se napravi načrt za vse tri parcele skupaj. Tak načrt je brezplačno napravil mariborski arhitekt g. I. Herbert Drofenik. Po tem načrtu, ki je že odobren, bo na desni strani zgrajena cerkvena hiša, v sredini cerkev, na levi pa hiša, ki jo bo gradila občina odnosno privatnik, kateremu bo občina prodala to parcelo, vendar bo ta vezana na napravljeni načrt. Cerkevni portal bo 22 m širok, pred njim pa bo 15 m globok trg, zasajen z majhnim drevoredom in z lepo fontano. Cerkev bo brez prezbiterja dolga 28 m, v notranjščini visoka 7 m. Prezbitelj bo podkleten, ves strop bo lesen, kasetiran, in vsa cerkev bo kurjena s toplim zrakom. Za instalacijo takih kurilnih naprav je pripravljani odbor že v pogajanjih z neko tvrdko. Cerkevni oltar bo postavljen v posebni apsidi. Cerkevna ladja pa bo prirejena tako, da bo mogoče prezbitelj s posebnimi vrati zapreti in bo tako mogoče cerkev uporabiti tudi v prosvetne namene. Vsa stavba torej ne bo le cerkev, marveč prava farna hiša, ki bo v svoje okrilje vabila vernike k bogoslužju in prosvetnim prireditvam.

Pripravljani odbor je zidarska dela že oddal zidarskemu podjetju Vrabl, dela pa bo vodil arhitekt inž. Drofenik. Tesarska dela bo opravila tvrdka inž. Šlajmer in Jelenc. Zaenkrat se bo zgradila le cerkev ter so stroški zanj preračunani na 300 tisoč dinarjev. Dela so se že začela, tako da bo blagoslovitev temeljnega kamna že na praznik Sv. Rešnjega Telesa, dne 16. junija. Dela bodo predvi doma končana do meseca oktobra.

Dosedanja požrtvovalnost in radodarnost vernikov na desnem dravskem bregu mariborskega mesta in okolice, ki so do zdaj, kakor smo že omenili, za potrebe svoje duhovnije žrtvovali že skoraj 100 tisoč dinarjev in mnogo drugih dragocenih darov v zlatu in srebru, jamči, da bo pripravljani odbor v doglednem času mogel zbrati vsa sredstva, ki so potrebna za novo cerkev.

Ze - zaradi njega - bi morali biti vedno lepi in negovani!

ELIDA IDEAL KREMA

... zaradi vsebine hama-melisa posebno učinkovita

Danes tabor na Viču

Spored: Do pol 8 zjutraj zbirališče udeležencev tabora iz Ljubljane in okolice na dvorišču Vzajemne zavarovalnice, odkoder krene potem sprevod po Miklošičevi cesti, čez Marijin trg, skozi Wolfovo ulico na Tržaško cesto, kjer bo pred splotjem bivše milarne kratek sprehaj in se sprevodu priključijo Vičani ter udeleženci iz Brezovice, Horjula, Polhovoga Gradca in Dobrove.

Ob en četrt na 10 bo sprehaj prevzvišenega g. Škofa dr. Rožmana in g. ministra dr. Kreka pred farno cerkvijo, nato ob pol 10 sv. maša g. Škofa. Po sv. maši bo na dvorišču Društvenega doma tabor, na katerem govorita pokrovitelj g. minister Krek in domači župnik g. p. Tavčar.

Popoldne ob pol 3 pete litanije, ob 3 telovadni nastop, na katerem nastopi celotno barjansko okrožje in dekliški krožki. Vsem posetnikom tabora toplo priporočamo, da obiščejo prosvetno razstavo.

Prosvetni tabor belgrajskih in smederevskih Slovencev

Belgrad, 10. junija.

Že nekaj let sem se belgrajsko Prosvetno društvo trudi, da bi navezalo tesnejše stike z vsemi Slovenci, ki so prišli iskat zasluzka in kruha v razne kraje na jugu naše domovine. S to nalogo je deloma že uspelo. V notranjosti Srbije deluje že več prosvetnih društev. Ljudje se oklepajo organizacije z vso ljubeznijo. Z večjo, kakor so se je pa doma. Saj so jim tudi pravi slovenski domovi. V njih imajo na razpolago knjige in časopise. Vse to, česar morda prej leta in leta niso imeli. Tako laže prenašajo vse težave in siromaštvo, s katerim se s številno družino prerivajo iz dneva v dan. In če nanese prilika in obišče kdo te ljudi, je zanje tak dan kakor praznik.

Takih praznikov je bilo že več. Pred leti v Parčinu med tamšnjimi steklarji, lanske leto v Kovinu med fanti, ki so zaposleni v tamšnji bolnišnici ali so pa v privatnih službah in poklicih, zadnjo binkoštno nedeljo pa v Smederevu.

Tudi v Smederevu žive Slovenci. Pravijo, da jih je do 150. Pred kratkim so si smederevski Slovenci s pomočjo belgrajskega Prosvetnega društva ustanovili slično organizacijo. Za binkoštno nedeljo je bil dogovorjen sestanek članstva obeh društev na prosvetnem zboru v Smederevu. Iz Belgrada se ga je udeležilo nad 60 članov z g. senatorjem Smedejem ter odborniki Prosvetnega društva, Fantovskega odseka, Kluba kat. akademikov in Julijske Krajine na čelu. Smederevčani so Belgrajčanom pripravili prav topel sprejem na pristanišču.

Po ogledu mesta, razvalin gradu, raznih zadržnih ustanov ter skupnem kosilu, so se belgrajski in smederevski Slovenci podali na zborovalno mesto, na pol ure oddaljeni grič nad tovarno Sartić. Precej lepo število se jih je zbralo. Vsi kakor bratje in sestre. Nobene razlike med njimi. Razpoloženje je bilo veselo in praznično. Vse je prišlo na zbor, kar je le moglo. Žene z otroki, moške in fantje s krepkimi in žuljavimi rokami in dekleta. Začel ga je agilen predsednik smederevskega Prosvetnega društva g. Viktor Adamić. Za njim je pa takoj povzel besedo g. senator Smedej, ki je govoril o dolžnostih Slovencev zunaj svoje ožje domovine. O pomenu in važnosti organizacije, našega časopisa, ki mora priti v sleherno slovensko družino. Nadalje je poudarjal, da ne smejo nikdar pozabiti, da so Slovenci, Srbi in Hrvati bratje in da imamo skupno domovino, državo, ki nam mora biti vsem enako draga, ker je naša. Naj bo ta domovina kakršnakoli že, naša je! S pozivom, da naj ostanejo zvesti vsem svetim in lepim idealom, ki so ogrevali srca naših največjih in najplemenitejših mož, vsem svetlim vzorom naših staršev, vsem šegam in navadam in lepim lastnostim svojega naroda, zvesti ljudstvu, med katerim so se rodili, zvesti cerkvam po hribskih in dolinah, domačim zvonovom, ki neslišno brne iz daljave in prinajajo pozdrave domače vasi, zvesti krepki volji slovenskih fantov, zvesti tihi in skrivnostni ljubezni slovenskih deklet, čednostnemu življenju slovenskih mater, ki v vsem svojem trpljenju in skrbih in trdem delu nikdar ne omagajo, zvesti duhu, ki veje preko naših poljan in gozdov in odseva iz sleherne slovenske družine, je g. senator Smedej zaključil svoj govor, burno pozdravljen od vseh navzočih.

V istem smislu je zatem še govoril predsednik belgrajskega Prosvetnega društva g. dr. Bizjak, zastopnik kat. akademikov iz Belgrada, in drugi, nakar je bil prosvetni zbor zaključen z željo in prošnjo, da bi se taki sestanki še večkrat vršili.

Preostali čas do odhoda ladje so belgrajski in smederevski Slovenci prebili ob slovenski pesmi, tamburicah, harmoniki in narodnih igrah.

Fotoamaterji! Vse kar fotografirate, Vam razvijemo, kopiramo in po-večamo brezhibno in po nizki ceni. Filme in amaterska dela razpošiljamo tudi po pošti. Specijalna fototrgovina
Janko Pogačnik, Ljubljana, Tyrseva cesta 20.

Požar pri Stični

St. Vid pri Stični, 11. junija.

V vasi Vrhpolje pri Stični je davi ob 6 izbruhnil nevaren požar. Goreti je namreč pričela hiša Jožefa Kralja, kmetkega posestnika. Hiša je pritrilna, toda zelo prostorna in krita s slamo. Davi je bila družina pri zajtrku, hkrati pa je gospodinja pekla kruh. Najbrž je bila peč preveč naložena, tako da dim ni imel pravega izhoda, nakar se je vnela slamnata streha. Družina, ki je še sedela pri mizi, spva niti slutila ni, da gori nad njo streha ter so jo žele ljudje s ceste opozorili na nevarnost. Prihiti so gasilci iz Stične in St. Vida, ki pa so imeli težavo z gašenjem, ker daleč naokoli ni nobene vode ter so morali ljudje dovažati vodo z vozovi. Vendar se je gasilec posrečilo rešiti vsaj bližnje gospodarsko poslopje. Posestnik Kralj trpi občutno škodo, ki je le deloma krita z zavarovalnino.

Slovenci v Italiji pozor!

Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenec« po pošti na svoj dom, naj sporoči tvrdki Giovanni Parovel, Trieste, Via fr. Denza 3. Mesečna naročnina za Italijo znaša lit. 16.50 in naj se nakaže vnaprej na čekovni račun g. Giovanni Parovela štev. 11-1649. S tem se prihrani stroški, naročniku pa takoj lahko postrežejo z listom. Seveda se mora pripomniti, da je poslani denar namenjen za naročnino »Slovenec«.

Kaj pravite?

Imamo razne nacionalne, borbene in vileške organizacije, ki imajo patent na nacionalizem in vse slovanstvo. Vedno poudarjajo, da so nad strankami in da spoštujejo vse vere. Da ne bi kdorkoli dvomil v pristnost in borbenost njihovega nacionalizma, ne zamude nobene prilike, da ne bi javno in pompozno pokazali tega svojega nacionalizma, celo če pride kak upokojeni general inspiriral svojo razbitno politično barko. Ako stičnih priložnosti ni in se zakupniki patriotizma boje, da ne bi svet pozabil na njih junaški in borbeni nacionalizem, potem improvizirajo »obrambene zbornice« (proti komu neki?), da v »veličastnih povorah in nezlomljivih falangah« manifestirajo svoje jugoslovenstvo. In vse to sedaj, dvajset let po ustavitvi Jugoslavije, ki ni bila še nikoli tako konsolidirana. Sedaj pa vprašanje, gospod urednik: kaj pravite, zakaj neki ni bilo ob slovesnem sprejemu trupla velikega mučenika za slovenski narod in njegovo vero, vzornika in zaščitnika nacionalne bratske Poljske, nobene izmed hipernacionalnih, vseslovenskih vileških in obrambnih organizacij? Menda vendar ne iz verske nestrpnosti. Saj vendar proslavljajo tudi sv. Savo in Jana Husa. Kaj pravite, gospod urednik?

Velesejem samo še danes in jutri —

Koledar

Nedelja, 12. junija: Prva pobinkošna nedelja. — Presveta Trojica. Janez Fakund, spoznavalec; Leon III., papež.

Ponedeljek, 13. junija: Anton Padovanski, spoznavalec. Akvilina, devica. Ščip ob 0.47. Herschel napoveduje lepo vreme.

Torek, 14. junija: Bazilij, cerkveni učenik; Elizej, prerok.

Novi grobovi

† V Marijanišču v Ljubljani je umrla s. Lucija Stebinger, stara 72 let. V Marijanišču je delovala 44 let, prav od začetka zavoda, za katerega je zadnja leta, ko je že bolehalo, mnogo molila. N. v m. p. Pogreb bo danes ob pol 3 popoldne.

Osebnosti

— Dovoljena praksa. Izvrševanje javne inženirske prakse v vsej kraljevini in sicer specialno iz stroke tehnične kemije in tehnologije je dovoljeno inženirjem Ivanu Krulcu iz Celja, Oskarju Pečaku iz Ljubljane, Francu Uršiču iz Zorjave, Ivanu Bartlu iz Ljubljane, Beli Stuhcu iz Celja, dr. phil. Schadingerju iz Ruš, dr. phil. Reinholdu Wittu iz Domžal, dr. ing. Vinku Kramaršiču iz Ljubljane, Ivanu Klopčiču iz Šoštana in Albertu Strani specialno iz stroke.

— Mojstrski izpit za mizarstvo so opravili Čižek Jožef iz Komende, Gobec Anton iz Ljubljane in Tomažič Martin, mizar v bolnišnici za duševne bolezni, Ljubljana.

TOMBOLA

gasil. čete Predosije pri Kranju 19. junija

DOBITKI: Hvalni štroj, 10 dvokoles, spalna oprava i. t. d. Kupite tablice po Din 3.— v predprodaji, — na dan tombole Din 4.—.

— **Tolašba, ki je >Slovenec< nima...** V »Jutroc« z dne 9. junija beremo na četrti strani na čelu domačih vesti: »Naši naročniki iz bivše Avstrije stalno reklamirajo, da jim »Jutroc« prihaja zelo neredno in zakasnelo. Naše uprave ne zadene nobena krivda. »Jutroc« se redno pošilja. Prosimo cenjene naročnike za potrpljenje. Velik prelom, ki je nastal zaradi priključitve Avstrije ima seveda tudi v poštnem prometu svoje posledice in morda povzroča ponekod še zastoj. Prepričani pa smo, da bodo ti nedostaki čimprej odpravljeni in da bo poštna dostava našega lista tudi v bivših avstrijskih krajih poslovala z isto točnostjo in brzino, kakor povsod drugod v Nemčiji, kjer dobivajo naši naročniki »Jutroc« v najkrajšem času in z dosledno točnostjo.

— **Občni zbor škofovskega društva za varstvo sirot v Ljubljani** bo v četrtek, dne 30. junija 1938, ob 4 popoldne v Karitativni pisarni v Ljubljani (Marijanišče, Poljska cesta 28) s sledečim dnevnim redom: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Tajniško poročilo. 3. Blagajniško poročilo. 4. Slučajnosti. — Vajeni so vsi člani društva.

— **Preskrbite si sporede Putnikovih izletov za junij.**

— **Sprejem v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru.** Na razna vprašanja glede sprejema v ta zavod daje ravnateljstvo sledeča pojasnila: V zavod se sprejemajo redni učenci drž. klasične gimnazije v Mariboru, ki so dovršili v preteklem šolskem letu katerikoli razred vsaj z dobrim uspehom in imajo namen po dokončanih gimnazijskih študijah posvetiti se duhovniškemu poklicu. Sprejemajo se tudi začetniki, ki pa morajo poprej opraviti sprejemni izpit za srednjo šolo, preden vložijo prošnjo za sprejem v naš zavod. Sprejemni izpiti se vršijo na drž. klasični gimnaziji v Mariboru dne 25. junija t. l. Po opravljenem sprejemnem izpitu naj se starši s prošnjo javijo pri ravnateljstvu dijaškega semenišča, Koroščeva ulica 12, kjer bodo dobili nadaljnja navodila za sprejem. Vse prošnje za sprejem se morajo naposledno dne 31. julija poslati po domačem župnem uradu kn. šk. ordinariatu v Mariboru. Priložiti je treba krstni list, šolsko spričevalo, premoženjski izkaz in zdravniško spričevalo. Sprejemamo pa se samo telesno zdravi, pravno nepokvarjeni dijaki, ki so doma iz lavantinske škofoje.

KINO MATICA tel. 21-24

GARY COOPER in JEAN ARTHUR
v milijonskem vefilmu divjega zapada

Znižane cene!

Buffalo Bill Režija:
CECIL B. de MILLE

Ob 11. uri dopoldne matinejska predstava: **Buffalo Bill**

— **Svetovna obrtniška razstava v Berlinu.** Zveza slovenskih obrtnikov sporoča vsem obrtnikom, da bo priredila avtobusni izlet na to razstavo v dneh od 25. junija do 2. julija t. l. Prijave sprejema še do inkl. 15. t. m. Vožnja, skupni vizum, prenočišča z zajtrkom, prehrana za 7 dni in vsotopnina bo veljala od 1500 do 1600 din. Po možnosti se bo vožnja še znižala, ker je upati na primerno podporo za to potovanje. Vsak, kdor se prijavi, naj od svojega okraja preskrbi potrdilo, da mu oblast ne zabranjuje prekoračiti državno mejo, ter pošlje svoje podatke. S prijavo naj pošlje tudi 2 svoji sliki; potrebujemo jih za vizum. Izlet se bo vršil z najudobnejšim avtobusom, v katerem je za 35 oseb prostora. Na tej svetovni razstavi razstavlja 36 držav in med njimi tudi naša. Med potjo si bomo ogledali tudi druge kraje in tovarne, kakor München, Dresden, Prago, Dunaj itd. — Obrtniki, ne zamudite prilike in pohitite s prijavo. Točen spored potovanja dobi vsak interesent v pisarni ZSO, Ljubljana, Kolodvorska ul. 25.

— **Na orglarski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani** bo sprejemanje novih učencev 30. junija dopoldne ob 9 dnevno. Sprejeti bo mogoče samo 10 učencev. Tisti, ki so že lani prosili za sprejem in ki imajo potrebno glasbeno nadarjenost ter zahte-

oglejte si ga — sreča Vam ponuja nad

vano glasbeno in splošno predizobrazbo, bodo imeli prednost. K sprejemnemu izpitu naj vsak prinese krstni list in zadnje šolsko odnosno glasbeno spričevalo in izjavo župnega urada o veretkem in moralnem življenju prosilca. — Ravnateljstvo.

— **Cenena potovanja v skupinah** priredi za Vidov dan in Petrovo »Putnik«. Zahtevajte sporede.

— **Blago za kroje fantovskih odsekov**, kakor tudi erajce, klobuke in pasove v predpisanih barvah, po konkurenčnih cenah, vedno na zalogi. Stermecki — Celje.

Autobus na progi: Bled—Ljubljana

začne voziti ob delavnih zopet redno s 15. junijem. Odhod z Bleda — hotel Petran ob 6:45; iz Ljubljane — hotel Metropol ob 16:30.

Priporočila se autobusno podjetje **HOJAK**.

— **Izlet k Sv. Ahaciji pri Turjaku.** Na dan sv. Ahacije, 26. junija 1938, so krščanski vojaki, med katerimi je bila večina Slovencev, v krvavi bitki pri Sisku porazili ogromno turško vojsko ter s tem preprečili prodor turkov v hrvatske in slovenske kraje, pa tudi v Srednjo Evropo. V tej bitki so Slovenci zaplenili mnogo od turkov naropanega blaga, poleg tega pa še plašč turškega poveljnika Hasan paše. Iz tega plašča je bil pozneje narejen cerkven plašč, v katerem so na dan sv. Ahacije brali sv. mašo v stolnici, iz drugega dela plašča pa cerkven plašč za cerkvice sv. Ahacije, ki so jo dali turški grofi v spomin na slavno zmago sezidati na prijaznem griču blizu Turjaka. Steherno leto so Slovenci na dan sv. Ahacije slavili pri tej cerkvi spomin na to zmago in ta tradicija se traja. Zgodnja leta vodi izlete na dan sv. Ahacije znani g. Prilekelj. Letos gredo izletniki k Sv. Ahaciji z jutranjim dolenskim vlakom do Škofljice, od tam pa dve uri in pol peš do cerkvice. Komur je mar slavnih slovenskih tradicij in hkrati še lepega izleta, je vabljen, da se udeleži letošnje slavnosti pri Sv. Ahaciji!

26.—29. VI.: Trst. Prijave do 20. t. m. »Okorn«

Ceneno bivanje na Jadranu **STRUGNANO**
Pension Santo Spirito
Krasna mirna lega brez prahu ob morju ♦ (PIRANO-TRIESTE)

— **Sprejem v Dijaški dom v Ptuj.** V Dijaški dom v Ptuj se sprejemajo telesno zdravi in pravno nepokvarjeni sinovi dobrih krščanskih družin, ki želijo obiskovati tukajšnjo državno realno gimnazijo ali meštansko šolo. Kdor hoče biti sprejet v I. razred gimnazije, mora napraviti prej sprejemni izpit na katerikoli državni gimnaziji. Starši, ki ne veste, komu bi poverili z novim šolskim letom svoje sinove, ki jih pošiljate v mestne šole, zahtevajte brezplačno prospekt Dijaškega doma v Ptuj, ki ga vodijo očete minoriti. Tu se sprejemajo za zmerno ceno v popolno oskrbo dijaki, brez ozira na poklic, kateremu se žele gojenci posvetiti. —

— **Na Dobrodo, Kalvarijo, Oslavlje.** Na številna vprašanja ponavljamo: Odhod iz Ljubljane ob 5. zjutraj dne 9. julija 1938 čez Rakek v Trst. Ogled Trsta, kosilo. Iz Trsta (Centrale) 12.30 v Sredipolje, kamor pridemo ob 14. Spominska slovesnost na pokopališču in ogled Dobrodoške planote. Odhod ob 17. v Gorico in takoj z avtobusi na Sveto goro, kjer bo cerkveno opravilo, večerja in prenočišče. — Budnica ob 5. sv. maša, zajtrk in okoli 7. odhod z avtobusi v Podgora, Kalvarijo in Oslavlje, kjer bo spominska slovesnost in nato kosilo. Odhod iz Oslavlja v Gorico okoli 12., tako da dospemo v Gorico točno ob 13.30 na kolodvor k odhodu vlaka. Nato potujemo po soški dolini čez Podbrdo, Boh. Bistrico, Jesenice v Ljubljano, kamor bomo dospeli nekako pred 18. — Za skupni potni list so potrebni naslednji podatki: 1. Ime in priimek. 2. Očetovo ime. 3. Materino dekleško ime in priimek. 4. Rojstni kraj, dan, mesec in leto. 5. Poklic, bivališče (točen naslov). 6. Pristojen v občini. — K prijavi je potrebna slika v velikosti 6x9 cm z lastnorodnim podpisom na prednji strani. — Za izvenljudbanske udeležence bodo na razpolago brezplačna prenočišča od 8. na 9. julij. — Za te udeležence smo zaprosili tudi 1/2 voznino od vstopne postaje do Ljubljane in nazaj. Za državne in samoupravne udeležence so vložene za dovoljenje potovanja v inozemstvo tozadevne prošnje. Prijave pošljite na Zvezo bojevnikov, Ljubljana, Kolodvorska ulica 25.

26.—29. V Idrijo. Prijave do 20. t. m. Okorn.

75.000.— Din daril nagradno žrebanje

— **Solska kuhinja Nj. Vel. kraljice Marije** pri državni šolski polikliniki v Ljubljani javlja, da se vlagajo prošnje za prehrano siromašne srednješolske mladine za bodoče šolsko leto 1938-39 do 30. julija t. l. Prošnji je treba priložiti: 1. Imovinski list s točnimi podatki o zaslužku očeta oziroma matere, velikost posestva, število nepreskrbljenih in preskrbljenih otrok itd. 2. Prepis šolskega letnega izkaza. 3. Navesti je treba, da li je že dobival hrano v šolski kuhinji, koliko časa in po kakšni ceni. 4. Ali se vozi v šolo, ali stanuje v Ljubljani. Prošnja mora dijak sam osebno predložiti.

— **Nedvigjeni dobitki loterije Katoliškega prosv. društva »Zarja« v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah** dne 6. VI. (binkoštni ponedeljek) 1938: štev. 104, 122, 305, 527, 758, 866, 924, 1013, 1021, 1473, 1542, 1656, 1671, 1802, 1959, 2002, 2129, 2137, 2424, 2809, 2933, 2982, 3194, 3253, 3297, 3341, 3351, 3356, 3385, 3393, 3441, 3483, 3506, 3632, 3898, 4306, 4512, 4883. — Nedvigljene dobitke je treba dvigniti v roku 60 dni po žrebanju, to je do 6. avgusta 1938. Po poteku tega roka zapadejo dobitki društvu. — Kat. prosv. društvo »Zarja«.

— **Sporedi za Putnikove izlete so na razpolago v vseh biljetarnicah »Putnika« v Sloveniji.**

— **Opozorilo gg. zdravnikov!** Izredna skupščina Zdravniške zbornice v Ljubljani bo 19. junija t. l. v verandni dvorani hotela Union ob 9 dopoldne. Dnevni red: Poročilo začasnega odbora. Volitve.

Slovenke perejo

svoje perilo z domačim milom. To je

HUBERTUS

milo, ki lepše pere in dalj traja!

— **Društvenim godbam, ki bodo sodelovale pri procesiji na praznik presv. R. T.,** priporočamo naslednje skladbe za godbo na trobila: Tramea: 8 evharističnih pesmi, 60 din. Zbirka obsega sledeče pesmi: 1. Savinšek Jakob: Rešnje molimo Telo; 2. Hladnik Ig.: Krasota Jezus angelska; 3. Mav Al.: Moli zemlja; 4. P. Angelik Hribar: Jezusa ljubim; 5. Potoknik Blaž: O, kam, Gospod; 6. Adamič K.: Knezi rajski; 7. Foerster Ant.: Ti, o Jezus srečno mili; 8. P. H. Sattner: Povzdigni se srce. Dalje priporočamo: Premr Stanko: Cerkevna koračnica, ki bo tudi izborno služila svojemu namenu in velja 36 din. Opozarjamo, da se posvetne koračnice pri procesijah ne smejo izvajati. Navedene zbirke se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— **Pri zaprtju, motnjah v prebavi** vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«

— **ŠVICARKE URE, zlat nakit in briljanti** pri Čuden, Prešernova ulica 1.

— **Razstava malih živali, katero je priredilo dne 5. t. m. društvo »ZIVALCA« v Zdobravci,** je prav lepo uspeša. Prireditve je obiskalo do 400 ljudi. Z največjim zanimanjem so sledili predavanju g. učitelja Paljka o umni reji in gospodarski koristi malih živali. Praktično kapunene je opravljal g. Kosmatin »Niko« iz St. Vida in dajal številnim zanimancem navodila o vzreji kapunov. Od razstavljenih perutnine je prevladovala štajerska. Od kunccev je bilo posebno zanimanje za 3 mesece starega angora z 12 cm dolgo dlako, last g. Kampuša. V splošnem so bile razstavljene samo lepe živali, kar je zelo pohvalno za naše rejce malih živali. Prireditve so obiskali številni prijatelji od blizu in daleč. Ob tej priliki je društvo razdelilo med svoje članke tudi 8 koz na daljnjo rejo. Po predavanju je bila prav lepa prosta zabava.

— **Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.**

— **Tudi najmlajši naj bodo deležni pravilne nege** tudi CIMEAN zobna krema Vas ne bo varala! 25.—29. V Delomite. Prijave do 20. t. m. Okorn.

— **Novosti pri pranju.** Na vselejnu vzbujajo največje zanimanje razstava tt. Gustav Puc s Tržaške ceste, katera razstavlja celo vrsto najmodernejših holandskih pralnih strojev znanke »VICTORIA«. Gospodinje, restavraterji, hotelirji in ostalo občinstvo z zanimanjem sledi razlagi, kako malo napora je potrebno pri pranju perila s temi stroji. Perilo se da v stroji, doda malo mila in sprsti električni tok, vse ostalo delo pa opravi stroj sam: Perilo je tako snažno in čisto, kakor Vam ga ne osnaži nobena perica. Poraba elektr. toka je tako majhna, da ne stane na uro več nego 1 din. Zaradi solidne konstrukcije zdrži stroj desetletja. Ne pozabite tudi Vi ogledati si ta najboljši pralni stroj v paviljonu »G« na vselejnu.

— **Našla se je črna denarnica z manjšo vsoto denarja nasproti stolnice.** Dobi se v trgovini Štern P., Tržaška cesta 13.

— **V »Službenem listu« kralj. banske uprave** dravske banovine od 8. t. m. je objavljen »Pravilnik o kontroli cvetličnega in travnega semenja za izvoz«, dalje »Navodilo o vračanju in obračunavanju nadava (are) iz bombažnega sklada«, »Navodilo o izplačevanju razlike v ceni in prevoznih stroških kupcem domačega bombaža in bombaževga sklada pri Drž. hip. banki«, »Navodilo za dajanje podpor iz sklada za oljnato semenje«, »Avtentično tolmačenje uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov«, »Odločba glede izločitve avstrijskega šilinga«.

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravn

ROGAŠKI SLATINI

— **V Službenem listu kraljevske banske uprave** dravske banovine št. 47 je objavljena »Uredba z zakonsko močjo o legitimacijah (poslovnih knjižicah) delavcev in nameščencev«, dalje »Avtentično tolmačenje 1 odst. čl. 15 in odst. 2. čl. 48. uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov«, »Dopolnitev odločbe o carinskih olajšavah tujskega prometa«, »Odločba o razširitvi področja carinarne I. reda na Rakek glede carinjenja avtomobilov in »Dopolnitev občnega pravilnika o voznih in prevoznih ugodnostih«.

19. junija: Trst. Prijave do 13. t. m. »Okorn«.

— **Veliko za sladodelarje, hotelirje in slaščičarje.** Na vselejnu boste imeli priliko spoznati proizvod Nordpol za hitro pripravo vsakovrstnega sladoleada. Nordpol je naravni proizvod, sestavljen iz Pekina. Nordpol ni nikakoli kemična mešanica. Nordpol je uradno potrjen od Higieniskega zavoda v Zagrebu, ter je ugotovljeno, da ne vsebuje nikakih zdravju škodljivih primesi. Za vsa poja-

ponedeljek ob pol 18 pred paviljonom „K“

nila smo Vam na razpolago v našem paviljonu na vselejnu.

Za pet tihih minut

V četrtek je Ljubljana doživela slavo svoje vrste. Poslanstvo, ki je spremljalo truplo poljskega mučenca sv. Andreja Bobola iz Rima na Poljsko, se je ustavilo v Ljubljani. V triumfalnem sprevodu se je sveto truplo opoldne prepeljalo s postaje v cerkev sv. Jožefa in zvečer nazaj na postajo. Med ogromno, spoštljivo množico množico se je pomikal sprevod v pekočem junjskem soncu in v prijetno hladnem poletnem mraku.

Kdo je bil sv. Andrej Bobola? Preprost redovnik Družbe Jezusove, dušni pastir in misijonar pred 300 leti (roj. leta 1592 v sandomirskem palatinatu, kruto umorjen 16. maja 1657 v Janovu). Najprej je v Vilni pridigal in vodil kongregacije, potem je nad dvajset let kot misijonar poloval po deželi okoli Pinska, iskal in reševal duše tako pogumno in goreče, da so ga protiniki imenovali divjega lovca duš (duszochwal). Mučeniška smrt, nedopovedno krvava in grozna, je končala njegovo apostolsko delo.

Ko se je voz s svetlimi ostanki, ves oplet s cvetjem, med molitvami in petjem zibal po ljubljanskih cestah, ko so množice prihajale v cerkev sv. Jožefa častit apostolskega mučenca, ko so ga zvečer moše in fantje z gorečimi baklami spremljali nazaj na železniško postajo, — ali ni bilo vse to tolažilna izpoved vere in tiho zgorelo odpor proti materialističnemu valu in brezbrzičnosti za duhovne, nadnaravne dobrine? Kaj je vse današnje rekorderstvo, če ga merimo ob zmagah božjega Duha?

Današnji evangelij nam ponavlja Gospodove besede: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode; krstite jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha in učite jih spoštovati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami do konca sveta.« Poučeni v Jezusovi veri, krščeni z Jezusovim krstom v imenu trojednega Boga, stojmo trdno v veri, žicimo po Jezusovi resnici, da bo tudi v nas zmagoval in zmagal Duh božji!

Sprejem v škofo. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in pravno nepokvarjeni sinovi dobrih kršč. družin, o katerih je upati, da se bodo po končanih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglavitni namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega narasčaja. Zato je vsa vzgoja usmerjena k temu namenu.

Kdor hoče biti sprejet v I. gimn. razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na katerikoli drugi drž. gimnaziji. Na zavodski gimnaziji bodo sprejemni izpiti dne 23. in 24. junija. Pripušte se smno oni, ki so se rodili v letih 1925 do 1928, in ki nameravajo potem prositi za sprejem na zavod.

Za sprejemni izpit je treba do 20. junija poslati prijavo, kolikovo z 10 din. na ravnateljstvo škofojske klasične gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Priavi se priloži: 1. izpričevalo o dovršeni ljudski šoli, 2. rojstni in krstni list, 3. dopisnica z natančnim naslovom prošilca, da bo moglo ravnateljstvo pravočasno sporočiti, kateri dan pride dotični k izpitu.

Oni, ki bodo izpit naredili, s tem še niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodstvu zavoda in mu oddati še posebno pismo (nekolikovo) prošnjo za sprejem v zavod.

Oni učenci, ki bodo prebili sprejemni izpit na kaki drž. gimnaziji, lahko prosijo za sprejem v zavod v mesecu juliju. Prošnji za sprejem prilože spričevalo s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prinese te listine osebno v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Isto tako lahko prosijo v mesecu juliju za sprejem v II., III. in IV. razred dijakov z drugih klasičnih gimnazij. Prinešiti morajo osebno vodstvo zavoda pismo prošnje s prilogami: zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. V te razrede pa se sprejemajo samo dobri, nepokvarjeni dijaki z odličnimi in prav dobrimi izpričevali, pod nobenim pogojem pa ne ponavljalci.

Letno plačilo se določi po dogovoru z ozirom na gnotne razmere dotične družine in dečkovo izpričevalo.

Vsa druga pojasnila glede oblike, knjig šolskih potrebščin itd., se dobe ob priliki zgledne v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

J. Straussova opereta

LIDA BAAROVA, H. SÖHNKER,
in HANS MOSER

Predstave danes ob 17., 19. in 21. uri.

NETOPIR KINO UNION

Muzika, petje in humor! Telefon 22-21

Predstava ob 15. uri odpade zaradi kongresa trgovcev!

— **Občni zbor škofovskega društva za varstvo sirot v Ljubljani** bo v četrtek, dne 30. junija 1938, ob 4 popoldne v Karitativni pisarni v Ljubljani (Marijanišče, Poljska cesta 28) s sledečim dnevnim redom: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Tajniško poročilo. 3. Blagajniško poročilo. 4. Slučajnosti. — Vajeni so vsi člani društva.

— **Preskrbite si sporede Putnikovih izletov za junij.**

— **Sprejem v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru.** Na razna vprašanja glede sprejema v ta zavod daje ravnateljstvo sledeča pojasnila: V zavod se sprejemajo redni učenci drž. klasične gimnazije v Mariboru, ki so dovršili v preteklem šolskem letu katerikoli razred vsaj z dobrim uspehom in imajo namen po dokončanih gimnazijskih študijah posvetiti se duhovniškemu poklicu. Sprejemajo se tudi začetniki, ki pa morajo poprej opraviti sprejemni izpit za srednjo šolo, preden vložijo prošnjo za sprejem v naš zavod. Sprejemni izpiti se vršijo na drž. klasični gimnaziji v Mariboru dne 25. junija t. l. Po opravljenem sprejemnem izpitu naj se starši s prošnjo javijo pri ravnateljstvu dijaškega semenišča, Koroščeva ulica 12, kjer bodo dobili nadaljnja navodila za sprejem. Vse prošnje za sprejem se morajo naposledno dne 31. julija poslati po domačem župnem uradu kn. šk. ordinariatu v Mariboru. Priložiti je treba krstni list, šolsko spričevalo, premoženjski izkaz in zdravniško spričevalo. Sprejemamo pa se samo telesno zdravi, pravno nepokvarjeni dijaki, ki so doma iz lavantinske škofoje.

Vzgoja sloni na versko-moralni podlagi. Vsa potrebna pojasnila dobite pri vodstvu ali v poslanem prospektu.

— **Potujte na izlete s Putnikom.**

— **Zveza za tujski promet v Ljubljani** sporoča, da se danes, 12. junija, odpre kopalnišče Tujsko-prometnega kopalnišča v Višnji gori. Kopalnišče ima lepo lego, čisto vodo in udobno urejene kabine.

— **Sprejemni izpit za I. razred na drž. realni gimnaziji v Novem mestu.** Z 10 din kolikovo prošnje bo ravnateljstvo sprejemalo od 20. do 23. junija. Prošnji je treba priložiti rojstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli. K izpitu bodo pripuščeni učenci, rojeni v letih 1925, 1926, 1927 in 1928. Izpiti se bodo vršili 24. junija. — Ravnateljstvo.

Ob 100 letnici rojstva pesnika Umka-Okiškega

Danes, dne 12. junija, je preteklo sto let, odkar se je na Okiču pri Boštanju ob Savi rodil pesnik in pisatelj Anton Umek, poznan pod pesniškim imenom Okiški. Ne spada med naše največje pesnike, komaj med drugovrstne, ne med naše najboljšje pisatelje in ne med največje kulturne delavce, toda po svoji požrtvovalnosti, plemenitem delu za narodno prosveto v času, ko je bilo treba rezati prve brazde, po svoji goreči ljubezni do domovine, do vsega, kar je slovenskega ter še posebej po svoji globoki veri in plemenitem srcu je vreden, da se ga ob stoletnici spominjajo ne samo njegovi najbližji rojaki iz Okiča in Boštanja, ki mu prirejajo letos slavnostno proslavo, temveč tudi drugi Slovenci, ki so na njega že davno pozabili. Toda Umek Okiški je svoj čas pomenil živo ime, je bil deležen velike slave ter je spadal med najvidnejše kulturne delavce svojega časa — časa Novic in Zgodnje danice in Glasnika —, ki je ob njegovi zgodnji smrti l. 1871., ko mu je bilo komaj 33 let, resnično žaloval za izgubo, kakor je pel v Osmrtini Cimperman:

Narod ves čuti z menoj veliko tvojo izgubo, ve, kdo si bil mu ti, kaj si mu storil in dal.

Danes ob stoletnici rojstva smo večinoma pozabili tudi to, posebno mlajši rod, katerega razgled v preteklost gre le po naših najvišjih vrhovih, ne pa tudi po nižjih grebenih, ki polnijo praznine med njimi in po svoje oblikujejo panoramo našega narodnega razvoja. Letos smo že praznovali stoletnico Mencingerja, in prav iz istega duha kot ta pripovednik zdrave kmečke modrosti, iz Bohinja, je v pesništvu Anton Umek: do dna prepojen z vero domačega kmečkega ognjišča prepoja vsa dogajanja v svetu s stališča verske in domovinske ljubezni. Prof. Marn, ki je svojemu učencu napisal topel spomenik v svojih literarnih pregledih, je narisal Umka kot izredno nadarjenega in pobožnega dijaka in kot tak se kaže v pisnih iz vseučiliških let in v člankih in pesmih iz profesorskega službovanja v Celovcu, ki je bilo njegovo prvo in zadnje službeno mesto. Kot dijak, ki so ga podpirali in spravili v šole tudi duhovniki, je bil ministrant v stolnici in pri nunahter je že kot četrtošolec stopil v javnost s pesmijo »v spomin nove farne cerkve v Boštanju, posvečene 5. maj. srpana 1857 leta«. Že ta začetek je tako značilen za pesniško sposobnost in način Umka Okiškega: največ svojih pesmi je napisal ob priložnostne motive, kar znači, da njegov pesniški navdih ni bil notranja srčna nujnost, temveč je potreboval zunanega dogodka za sproščenost, ob katerem se je razgovoril in v rime uredil obilnost svojih misli. Tako je njegova pesem bila razumskega značaja, prigodniška in retorična, tudi tendenčna in izrazito vzgojna, kar označuje vso tedanja poezijo Novic in še zlasti Zgodnje Danice ter tudi vmesne generacije med Prešernom in nastopnimi »modernimi« Mladoslavenci. In Okiški je bil ljubljeneč tega kroga, ki je v najširših plasteh budil smisel za narod, za jezik in za vero. Kot dijak si je Umek Okiški že stekel sloves dobrega pesnika in je bil morda med prvimi Slovenci, ki je ob sklepu šolskega leta nastopil s slovenskim govorom pri slavnosti in še celo s pesmijo kot šestšolec. Tedaj je tudi spesnil že sonetni venec »Pozdrav zvezdi na morju«, ki se konča z magistralom »Ave maris stella«. In tako je pesnil pozdravne pesmi na smrti odličnih slovenskih mož, na slovo s prijatelji, na domovinske proslave, na zvonove, pel zdravice itd., pa tudi šlerjanske retorične apostrofe na pesnika, na Boga, na sanje itd. Ko je kot osmošolec — vso gimnazijo je bil večinoma prvi v šoli! — je že začel z obširno pesmijo o tedaj umrlem slovenskem misijonarju dr. Knobleharju »Abuna Soliman«, ki jo je poslal potem kot visokošolec z Dunaja ter je imela velik odmev v občinstvu. Ta pesnitev, ki je ena najobširnejših slovenskih pesniških ustvaritev — 170 strani — je epsko lirični spev o delovanju in čustvovanju slovenskega misijonarja in je veljal za najboljšje Umkovo delo. Danes vpliva preveč opisno, dasi so nekateri deseterci o misijonarjevem delovanju v Egiptu močni in naravnost predhodnik Askerčevim epičnim pesnitvam. Umek je tudi opeval življenje in delo svetih apostolov sv. Cirila in Metoda pod naslovom »Slovaneka blagovestnika«. Ko je prišel kot profesor latinščine, grščine in slovensčine v Celovec, se je tesno sprijateljil z Antonom Janežičem ter je sodeloval tudi pri Glasniku in ga zamenjal tudi pri Besedniku, katerega urednik je bil po smrti Janežičevi. Zavzemal se je zelo za Družbo sv. Mohorja ter je pisal zlasti za Večernice in Koledar, tudi prozo in poljudno znanstvo (Devica Orleanska). Za časa službovanja v Celovcu mu je Janežič v Cvetju izdal tudi pesniško zbirko »Pesmi« 1865, kjer je zbral Umek svoje najboljše pesmi, tudi one iz dijaških let. Po smrti je izšel pri Slovenski Matici tudi njegov prevod »Pavla in Verginije« francoskega pesnika Sant Pierra; prevajal pa je tudi iz češčine. V zadnjem času, ko se je z nastopom Stritarjeve Mladice in pod vodstvom Levstika začelo tudi med Slovenci liberalno kulturno gibanje, se je ves pridružil tako imenovanemu »Staroslovencem«, Novicam in Zgodnji Danici ter se je v svojem Besedniku za-

vzemal za dobre bralnice po deželi ter sodeloval tudi pri politični organizaciji katoliških Slovencev, pišeč l. 1870 med drugimi: »Nam Slovincem je posebno živa potreba, da delamo z združenimi močmi, tem bolj, ker smo, dasi nas je le malo, razcepljeni v razne dežele. Dve svetlinji pa sta, ki nam morate biti nad vse dragi: vera in narodnost... Ker pa ima tir sedanega časa toliko jakih hudih nasprotnih življenj, ki so enako nevarni verstvu in narodnosti, ker se taki življenji prikazujejo posebno v političnem gibanju, treba je, da se po enakem poti temu v okoliščini, in zato posebno pripravna so — katoliška politična društva... Torej na noge Slovenci, časi so važni, delajmo z združenimi močmi!« To so besede današnjega stoletnika, ki tudi danes niso brez smisla.

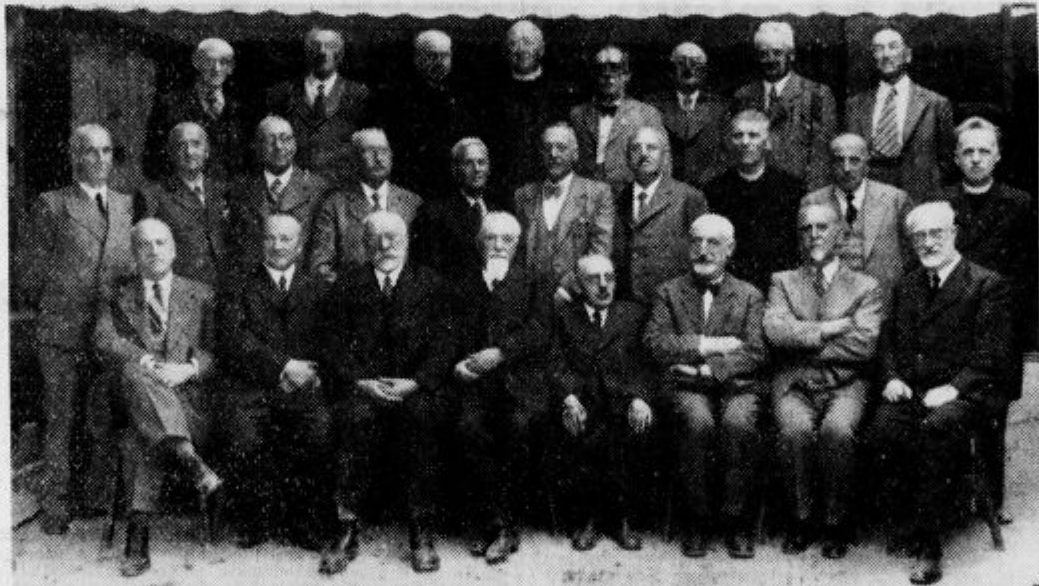
Umek Okiški je svoj talentin delo posvečal tem nadosebnim dobrinam: Bogu in narodu. Temu cilju je služila tudi njegova pesem, glasnica idealov, ki dobe svoje dopolnjevanje šele v onostranstvu. Njegova pesem je šla iz Koseskega ob Prešernu k Cimpermanu in odtod ob Danici v stari Dom in svet: to je genealogija te vrste pesništva, ki vsebinsko dviga človeka k vzorom in idealom najpopolnejšega življenja, ki pa ima to napako, da je bolj hotena poezija, znasiljena, kakor pa izraz srca, ki ves drhti v samem sebi in odkriva lepoto iz polnosti svojih čutov. Tako Umek Okiški ne spada med velike umetnike, pač pa med izjemno dobre ljudi plemenitega srca in duše, polne najvišjih idealov, tako potrebnih tudi naši mladini in našemu času, ter bo živl kot človek, ki je v težkih časih slovenstva dvigal visoko potrebo krščanske izobrazbe, delal neutrudno za kulturno rast slovenskega naroda, za tisto organsko rast, ki gre iz tradicije, polne vere v Boga. »Vse za vero in domovino« je bilo njegovo geslo, zato ga gotovo ni pozabil Bog, še manj pa ga sme narod, kateremu je bil...

...vodnik k prosveti in pravi svobodi... Ljubil si ga od srca, njemu si vse daroval. Ko je umrl, so na njegovem grobu, ki leži zraven groba najmarljivejšega slovenskega literarnega organizatorja Antona Janežiča v Celovcu, kateremu najvestejši sodružnik je bil, vklesali besede: »Kerščanskemu pesniku in marljivemu pisatelju v hvaležni spomin postavili rodoljubi. In kot takega se ga ob stoletnici rojstva spominjajo tudi narod, ki mu letos odkriva tudi na rojstni hiši spominsko ploščo z vsenarodno slavnostjo. Za prireditelje proslave pesnikove stoletnice se je osnoval v Boštanju krajevni odbor, ki mu naložuje boštanski župan g. Franc Dobovšek, člani pa so gg. Alojzij in Franc Drmelj, župnik Rako-

Petinštiridesetletnico mature

so praznovali v četrtek, 9. t. m., maturanti ljubljanske in novomeške gimnazije iz leta 1893. Že na predvečer so se zbrali v lepem številu v kolo-dvorski restavraciji. Kjer so obujali v prijetnem

in sicer: Franc Cvek, žel. inšpektor v p.; dr. Metod Dolenc, univ. prof.; Ivan Frole, žel. insp. v p.; Anton Golf, župnik; dr. Mirko Grasselli, višji drž. tož. v p.; Anton Jare, zav. ravnatelj; dr. Adolf

pogovoru spomine iz dijaških let. Naslednje jutro so se udeležili v križanski cerkvi sv. maše, katero je daroval prof. Janko Mlakar za žive in mrtve tovariše. Po sv. obhajilu so pevel, ki so tvorili jedro pevskega zbora nekdanje osme, zapeli tisto pristočno »O Marija, pomočnica« tako lepo in občuteno, da so marsikateremu zaigrale solze v obeh. Vsem pa so ostale v spominu nedelje v gimnazijskih letih, ob katerih je naš pevski zbor pel to pesem, ki smo jo vsi s profesorjem Avguštinom Westrom vred tako radi slišali.

Skupno kosilo smo imeli pri Jelačinu na Dolenjski cesti. Tu smo prešli svoje vrste. Od 47 še živlkih tovarišev se nas je udeležilo sestanka 28,

Kaiser, višji sodni svetnik v p.; Ivan Komljanec, gymn. direktor v p.; Ivan Košnik, gymn. direktor v p.; Valentin Levičnik, višji sodni svetnik v p.; Janko Mlakar, prof. v p.; Valentin Oblak, župnik; dr. Ivan Orel, gymn. direktor v p.; Ivan Poženel, višji žel. insp. v p.; dr. Alojzij Rant, fin. svetnik v p.; Josip Reiser, direktor obrtne šole v p.; Rudolf Röger, sodni senatni predsednik v p. v Gradcu; dr. Walter Schmid, univ. prof. v Gradcu; Franc Šemrov, poštni tajnik v p.; dr. Milan Škerlj, univ. prof.; Karel Tavčar, višji žumski svetnik v p.; Ivan Valenčič, ravn. mest. hranilnice; dr. Franc Vidic, vlad. svetnik v p. (celjski maturant); Josip Wester, prosv. inšpektor v p.; dr. Orest R. v Wolff, zdravnik na Dunaju; Hubert Završnik, notar; Anton Zore, župnik; Ivan Zavbi, župnik.

Pri kosilu smo se najprej spomnili umrlih tovarišev. Leta 1893 je bilo v 8. a razr. 29 maturantov, od katerih jih živi še 24. Huje je kosila smrt v b-oddelku, v katerem jih je od 34 umrlo 18. Tudi od novomeških maturantov jih ni veliko ostalo. Od 17 jih živi le še 6, ki so se (čas jim) vsi udeležili sestanka.

Odšotni tovariši so se do malega vsi opravičili pismeno ter se vsaj v duhu z nami združili. Najlepši pozdrav nam je poslal tovariš Franc Neubauer, katehet v p., ki je zadnje čase oslepel. Takole nam je zapel:

Tovariši dragi, prišel bi med vas, da zopet obujal spominov bi čas, mladosti in zdravja in sreče, kot solnce pomladno blesteče.

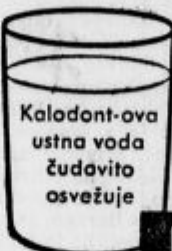
Ogreva me solnee, a skrit mi je svet, pač vem, da čez dol je in goro razlit, a v mojih pogledov temine nobeno več solnee ne sine.

Pa priti mogoče med vas mi ni več, ugasnil pogled mi oči je žareč, utihnila pesem veselja, srce mi je žalost obela.

Pa dasi brez drugih živim in trpim, med vami se vendar še danes mudim

Ali morda tudi Vi že vedno ničesar ne ukrenete proti nevarnemu zobnemu kamnu? Ne čakajte, da se Vam bodo začeli zobje majati, uporabljajte rajši takoj Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, ki vsebuje sulforicinoleat, ki odstrani polagoma zobni kamen in prepreči, da se ne napravi na novo.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

in gledam tovariše zbrane, poslušam pogovore zbrane.

Naj dolgo brez težkih nesreč in nadlog ohrani v veselju in zdravju vas Bog! Iz moje samotne daljave prisrčne prejmite pozdrave!

Ko nam je direktor Reiser prebral ta pozdrav, nam je postalo nekam tesno pri srcu... Razšli smo se šele pozno popoldne s trdnim sklepom, da se snidemo, če Bog da, zopet čez 5 let.

Mladinski tabor v Št. Juriju ob juž. žel.

Celje, 11. junija.

Z veliko vneom in ljubeznijo so se Šentjurčani pripravljali na prvi mladinski tabor. Fantovski odsek v Št. Juriju je pripravil na župnijskem travniku krasen prostor. Že v soboto in na binkoštno nedeljo se je trg zvil v praznično razpoloženje, z vseh hiš so plapolale državne trobojnice, zvečer v soboto in v nedeljo ob 4. popoldne pa je Fantovski odsek priredil v Katoliškem domu slavnostno akademijo, katere se je udeležilo veliko število Šentjurčanov in sosedov. Na binkoštni ponedeljek je prihitela v Št. Jurij tisočera množica, da je prisostvovala velikemu mladinskemu zborovanju in telovadnemu nastopu celjskega okrožja fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Zjutraj ob 8. je bil na kolodvoru sprejem gostov, odkoder je krenil proti trgu veličasten sprevod članov, članic, mladcev, mladenk in drugega ljudstva. Na zborovalnem prostoru se je zbralo okoli 4000 ljudi. Tabor je počastil tudi g. ban dr. Marko Nallačen, kateremu so domačini priredili lep sprejem. Med udarjanjem topičev ga je pozdravil gosp. župan Goligranc in predsednik pripravljalnega odbora za tabor gosp. Zdošek, nakar je g. banu raportirala častna četa članov Fantovskega odseka v Št. Juriju. Dve deklici v narodnih nošah in fanteke so izročili gospodu banu šopek, nakar se je g. ban podal v spremstvu celjskega župana g. A. Miheličiča in okrajnega načelnika g. dr. Ivana Zobca na častno tribuno. Med sveto mašo je ljudstvo prepevalo cerkvene ljudske pesmi, kaplan g. Žličar pa je govoril mladini o idealih katoliške mladine. Po službi božji je gosp. Zdošek otvoril tabor. Poslane so bile vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču in ministru dr. Koroseču. Nato je izrekel pozdrave kr. vlade g. ban z željo, da bi tabor navdušil vse prisotne in da bi plamen navdušenja ponesil naprej v življenje. G. prof. Bilene je govoril o ciljih naše mladinske organizacije. Domačka Stanka Kidričeva je v lepem govoru pozivala tudi žensko mladino, da se pridno loti dela. — Dr. Humer je izpregovoril o težki zgodovini našega naroda, kjer pa slovenski človek ni omagal, ampak zmagoval.

Popoldne ob 4. je bil na istem prostoru telovadni nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov celjskega okrožja. Nastopilo je okoli 450 članov, članic, mladcev in mladenk, ki so izvajali vse vaje, orodne, simultane in proste, zelo precizno ter so želi burne aplavze. Pri telovadnem nastopu sta izpregovorila z ognjevitno besedo podpredsednik celjskega okrožja Vrabl Vančič in g. prof. dr. Hanželič. Dr. Koroseč je poslal zborovalcem na Šentjurškem taboru posebne pozdrave in čestitke z željo, da bi tabor najveličastneje uspel.

Novo mesto

Dolenjska metropola si šteje v veliko čast, da more sprejemati danes cvet dolenjske mladine: članstvo fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Novomeško okrožje ima danes svoj veliki mladinski tabor, na katerega je povabilo tudi sosednja okrožja. Uvod v praznik je tvorila sinočnja elavnostna akademija, ki je v vsakem oziru sijajno uspela. (Podrobno poročilo sledi!) Danes popoldne je ob pol 9 sprevod iz Kandije v kapiteljsko cerkev, kjer je sv. maša z ljudskim petjem in govorom g. prošta. Po maši je zborovanje pred Prosvetnim domom. Govorila bosta: gg. urednik dr. A. Kuhar in R. Smrsu. — Popoldne ob 15 pa ima naša mladina velik telovadni nastop na starem sejmišču v Kandiji. Vstopnina: sedeži po 5 din, stojšča po 2 din. — Vabimo prebivalstvo dolenjske metropole, da dostojno sprejme dolenjsko mladino in se vseh njenih svečanosti tudi aktivno udeleži.

Na Jesenicah se zbirajo Gorenjci

Dnevi Slovenskega tedna gradi o veličasten spomenik kulturi klenega naroda

Ko zatone sonce in so vrhovi gorenjskih skalnatih vrhov v škriatu božje luči, zablisti jeseniško prosvetno gradišče — Krekov dom — v slapovih žarničnih venev; sivo zidovje mogočne stavbe stoji nemo in nepremično, kakor je nem ponos in nepremičen značaj Gorenjca. Za temi zidovi pa vre življenje in v zasoplem vzdušju se giblje množica, segreta od silnih vtisov in mogočne manifestacije katoliškega in slovenskega duha, ki v peštrih prizorih in v klenih besedah valovi razoder v veliko dvorano. Iz večera v večer se zgrija ljudstvo vanjo, od dneva do dne je množica silnejša in z njo raste zavest, da so na svoje kulturno bogastvo lahko ponosni, da se lahko z vso vero in trdnim upanjem naslanjajo na sadove, ki jih je iz skromnih zrn ustvaril neumorni duh naših kulturnih in prosvetnih delavcev.

Vse večere je bila prikazana verska in gospodarska gradba naroda, je razgrnil nadaljnji program oblike naših socialnih in narodnih vrednot v izbranih prikazih, v pesmi, simboliki, v vezanih in prostih citatih. Dinamika, s katero je vrela pestrost iz teh večerov, je razgibala osrčje slehernemu gledalcu do največjih čustvenih izlivov in do najmekkejšega ganotja. »Mi, kar nas je kovačev, mi bomo vsi kovali.« Tako je donelo na večer, ki je bil posvečen delavcu. In posegli smo dalje, med korenine delavske družine, kjer se pretaka

pelin in oslajeni sokovi in kjer se porajajo zaplodki krivičnih deležev, ki ustvarjajo proletarijat in oblikujejo njegovo življenje. Govornik g. Zbontar je v jasni potezih pokazal na vse hibe socialnega življenja in na možnosti, ki so dane človeku, da se jih otrese.

V petek je zagorelo v sto obrazih hrepenenje Slovenca, ko se je ozrl po svojih poljih in senožitih in hribih ter je s ponosno dvignjeno glavo zapel himno narodu in domovini in razpel svoje peroti nad lepo Slovenijo ter pripovedoval o bolečih in sladkih resnici. Po dvoranah se je lovil pridušen molk, ki je spet planil v navdušenje razgretih sre in se prelil v manifestacijo narodnega, pristnega gorenjskega razpoloženja.

V soboto zvečer smo se preselili iz prijetne dvorane na krasno ovencani stadion. Na ogromnem odru je bil uprizorjen »Gorenjski punte« od Franca Klinarja, ki je žel frenetičen aplavz in s pestrostjo narodne folklorne navdušil gledalce do viška.

Danes pa je zadnji dan gorenjskih praznikov, ki bo tako po udeležbi in silaju prekosil vse dosedanje prireditve na Gorenjskem. Zgodovinski sprevod in mladinski tabor bosta pokazala vse, kako Gorenjci živijo, delajo in se žrtvujejo v blagor naroda in domovine.

† Dr. Stevo Divjak

Ljubljana, 11. junija.

Danes nas je presenetila žalostna vest, da je v Holzapflovici 15 umrl plemenit mož in strokovnjak v svojem poklicu, doktor Stevo Divjak, bivši ravnatelj zavoda za duševne bolnike na Studencu. Letos, dne 18. marca, je praznoval obdobje od kroga svojih domačih, 70 letnico svojega plodovitega življenja. Danes počiva na mrtvaškem odru, pripravljen za zadnjo pot na počivališče.

Pokojnik je bil veskozi kremenit značaj, delaven in strog do samega sebe, zato je tudi v svojem poklicu kot zdravnik za duševne bolezni dosegel zavidanja vredne uspehe. Rodil se je leta 1868 v Šišnici na Hrvaškem, gimnazijo je študiral v Zagrebu, medicinsko fakulteto v Gradcu, služboval pa je edino med Slovenci in se tako navzel našega duha, da je bil popolnoma naš in da so ga tudi slovenski krogi z veseljem sprejeli v svojo družbo. Najbolj se je odlikoval kot specialist za duševne bolezni, saj je pri nas uvedel Wagner-Jaureggov način cepljenja duševnih bolnikov z malarijo, kar je še do danes priznано uspešno sredstvo. Leta 1908 je postal ravnatelj zavoda za duševne bolnike na Studencu in je z vsem svojim značajem spremljal razvoj zavoda in skrbel zanj, kot da je ves zrastle z njim. Ves svoj čas je posvečal le bolnikom, v teku svojega službovanja jih je preiskal nad 22.000, mladih zdravnikov pa je vpelel v svojo stroko 112. Kljub svoji visoki starosti je budno zasledoval vsak napredek v svoji znanosti in ga takoj skušal obrniti v prid njemu izročenim bolnikom. Ko je radio prišel k nam, je bil on eden izmed prvih, ki ga je dal postaviti v zavodu na Studencu, samo da bi olajšal pot pomilovanja vrednim bolnikom k ozdravitvi. Po njegovem dolgotrajnem prizadevanju se je zavod širil in izpopolnjeval in tudi huda vojna leta mu niso prizadejala večjih škod. On je bedel nad njim in ga varoval, da je bil vedno na razpolago samo tistim, ki ga potrebujejo, duševnim bolnikom.

Bil je veskozi dober katoličan in vnet narodnjak, ki je toplo čutil z ljudstvom, sredi katerega je živel. V zakonu z go. Apolonijo se mu je rodilo šest hčera in temu družinskemu krogu je bil posvečen drugi del njegovega življenja. Tako so mu bili vsi dnevi izpolnjeni z neprestanim delom, ektrmimi trudi, vse pa je pokojnik opravljal s čudovito tiho vztrajnostjo, da je spoštovanje do njega rastle tem bolj, čim bolj so rastle njegova leta. Zasluznemu pokojniku želimo večnega plačila pri Bogu za vse, kar je storil dobrega med nami, žalujočim ostalim pa iskrene izraze sožalja!

Ljubljana

V nedeljo, dne 12. junija 1938.

Gledališče

Drama: Nedelja, 12. junija: »Rdeče rože«. Izven. Znižane cene od 20 din. pavz dol. — Ponedeljek, 13. junija: Zaprt. —

Opera: Nedelja, 12. junija: »Gorenjski slavček«. Izven. Predstava na čast udeležencem trgovskega kongresa. Gostuje Josip Gostič. — Ponedeljek, 13. junija: Operna produkcija gojenec državnega konservatorija. Izven. Cene od 16 do 2 din.

Prireditve in zabave

Cerkven koncert bo jutri v ponedeljek ob 20 v ljubljanski franciskanski cerkvi. Koncert se vrši pod okriljem Glasbene Matice ljubljanske. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Opozorjamo na jutrišnji dve produkciji našega drž. konservatorija. Ob 7/4 na 7 bo v veliki filharmonični dvorani produkcija komorne šole. Ob 7/9 zvečer pa bo v operi operna produkcija. Sporedi za komorno produkcijo se dobe v knjigarni Glasbene Matice, za operno produkcijo, ki bo v opernem gledališču, je prodaja pri dnevni blagajni v operi.

Popolnoma nov avto „OPEL KADET“ dobite za Din 4- na TOMBOLI v Slovenj Gradcu, 19. junija 1938. 700 dobitkov.

Sestanki

Izredni občni zbor Društva slovenskih likovnih umetnikov bo v soboto, dne 25. junija ob pol 6 popoldne v restavraciji Slamič v Ljubljani.

Poizvedovanja

Izgubila se je na Limbarski gori železniška legitimacija, kolešarska knjižica in koleudar. Oddati proti nagradi Stožice 87, pri Ljubljani.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmajer, Sv. Petra c. 78; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marjin trg 5, mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinc ded., Rimska cesta 31.

KINO KODELJEVO Telefon 41-64

Danes ob 4., pol 6. in pol 9. ter jutri ob pol 9. uri

Kafe Metropol

Dodatek: Peter Ibetson

najlepši ljubezenski roman na platnu.

1 Vse člane JRZ v Ljubljani vabimo, da se udeležijo sprejema ljubljanskega župana in poslovoodečega podpredsednika mestnega odbora JRZ v Ljubljani g. dr. J. Adlešiča. Gospod župan dospe v Ljubljano z vlakom drevi ob sedmih. — Mestno tajništvo.

1 Ne pozabite obiskati II. umetnostno razstavo kluba »Neodvisnih«^c v Jakopičevem paviljonu. — Danes, 12. VI., je ob 11 vodstvo po razstavi. Vodstvo bo imel priznani naš slikar in predsednik Društva slov. lik. umetnikov Ivan Vavpotič. — Podprite vsaj s svojim obiskom mlado slovensko likovno umetnost. Razstava je odprta dnevno od 9 do 19.

1 Lepo in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočajo zelo zmernih cenah A. Kupec Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Vez med Ameriko in Jugoslavijo

Dne 18. majnika je »Ameriška domovina«^c dobesedno objavila ves slavnostni govor ljubljanskega župana dr. Jura Adlešiča, ki ga je govoril, ko je odprl Jugoslovanski kulturni vrt. Med drugim je dejal:

»Z veseljem sem se podal na pot čez morje, da v imenu slovenskega mesta Ljubljane in vseh Slovencev v stari domovini izročim najtoplejšo pozdrave gostoljubnim Zdrženim državam ameriškim, posebej pa še državi Ohio ter mestu Clevelandu, ki so s svojim velikodušnim darilom — tem prelepim vrtom počastili in osrečili vse Jugoslovane to in onkraj morja. Gospodje zastopniki moške vlade Zedinjenih držav ameriških, države Ohio in evročeta mesta Clevelanda, ko vam imam čast sporočati pozdrave in najtoplejšo zahvalo svoje domovine za Jugoslovanski kulturni vrt, ki ga danes otvarjamo, Vas prosim, da ne omalovažujete srčnih izrazov male Slovenije in upoštevate, da ta deželica sredi Evrope na križišču od nekdanjih važnih cest med severom in jugom, izhodom in zahodom zaradi raznoterosti svojih krasot, zbranih na najmanjšem prostoru, slovi za prstan Evrope in da v tem evropskem paradizu živi jugoslovanski narod Slovencev, ki s tukajšnjimi našimi rojaki vred ne šteje niti dveh milijonov duš, pa je s svojimi hrvaškimi in srbskimi brati stoletja in stoletja branil zahodno Evropo pred navali Turkov in tako s svojimi trupi obvaroval evropsko kulturo vsemu človeštvu. Letos mine šele 20 let, odkar smo se tudi z Vašo požrtvovalno pomočjo, ko so tudi ameriški junaki prelivali v svetovni vojni svojo kri za našo svobodo, in z modrostjo prezidenta Wilsona osvojili tisočletnega jarma in si z združitvijo z brati Hrvati in Srbi ustanovili svojo državo Jugoslavijo.

Župan dr. Adlešič je nadalje poudarjal, da je jugoslovanski narod navzile večstoletnim bojem vendar miroljuben, kar najlepše dokazuje Jugoslovanski kulturni vrt, kamor niso postavili spomenikov svojih junakov, temveč pesnikov in pisateljev. Najbolj se pa mali kulturni narod Slovencev, ki nima več analfabetov in tiska ogromno knjig, ponaša s tem, da je s svojimi skromnimi močmi uspešno sodeloval pri civilizaciji velike Amerike in ji pomagal zidati tudi temelje današnjega njenega blagostanja. Ko je govornik s kratkim stavkom omenil zasluge Barage, je pa opozoril na njegovega pomočnika Pirca, ki je učil Indijance orati zemljo, sejati in žeti žito, zlasti pa požlahtnjevati drevesa, s plugom, semenom in cepiči, ki mu jih je darovala Ljubljana za civilizacijo Amerike. »Zato ste Američani po tem slavnem slovenskem sadjarju imenovali štiri kraje z njegovim imenom »Pierze iz hvalečnosti, ker je požlahtnjeval tako srca nemirnih Indijancev, kakor tudi divje jablečnice, da Amerika še dandanes uživa bogate žlahtne plodove njegovega miroljubnega kulturnopionirskega dela. Tudi naši možje so se jeli v teh

krajih seme strpnosti med narodi, ki se je razrastle tako mogočno, da so danes Združene države najmočnejši varuh miru na svetu.

Po tej zahvali Zdrženim državam in po opisu naše domovine, najbrž v angleščini, je pa župan dr. Adlešič govoril našim rojakom o vedno živem hrepenjenju izseljencev po domovini in o hrepenjenju domovine po svojih sinovih. »To hrepenenje je vedno živa vez med nami onkraj morja in med nami tostran Oceana, saj je to hrepenenje porojeno iz iste krvi in gnano od enakih utripov srca. Zato bo to naše hrepenenje nepretrgana vez, dokler bo po naših žilah tekla kri, ki je v neprestanih bojih za naše meje v tisoč in štiristo letih našo zemljo od Triglava do valov Jadrana in do Vardarja posvetila za našo domovino.« Iz tega svetega hrepenenja, porojenega iz ljubezni do svojega rodu in domovine, je zrastle ta vaš prekrasni vrt... da v njem natrgamo cvetja in z njim ovenčamo našo mater domovino za praznik 20. letnice, ko je to večno hrepenenje združilo njene sinove v svobodni kraljevini Jugoslaviji.

Govornik je nadaljeval, da so ameriški Jugoslovani prvi, ki obhajajo jubilej Jugoslavije, kakor so ji pred 20 leti prvi poslali na pomoč svoje prostovoljce in vsega, kar je potrebovala v najhujši sili. Tudi slavljenska Jugoslavija se globoko zaveda odločilnih zaslug Unije in Wilsona za ustanovitve, zato je pa ta dan tudi jugoslovanski zahvalni dan Zdrženim državam v Ameriki. Globoko se priklanjamo pred zvezdnatim praporom Unije in pred njeno srčno plemenitostjo, ki je ob 20 letnici svojih žrtev za našo domovino počastila naš narod s poklonitvijo tega veličastnega parka.

Po teh besedah je ljubljanski župan sporočil predstavnikom Zdrženih držav in mesta Clevelanda, da tudi v Ljubljani visi zvezdnati prapor, ki so ga izseljenci prinesli iz Amerike že leta 1919. Nadalje je župan dr. Adlešič obširno popisal zasluge izseljencev za staro domovino ter jih opozoril, da se tudi doma časi naglo boljajo predvsem na gospodarskem in socialnem polju, mogoče smo se pa razmahnili na kulturnem polju in že dobili tudi Akademijo znanosti in umetnosti. Pri orisu sinovske ljubezni izseljencev do stare domovine je govornik posebno poudaril darilo ameriških izseljencev slepen v domovini, ko so poslali v Ljubljano 600.000 din.

Po opisu del in duha mož, ki imajo spomenike v Jugoslovanskem kulturnem vrtu, Njegoša, Cankarja, Gregorčiča in Barage, je župan v imenu mesta Ljubljane zaklical: »V tem vrtu naj vedno raste drevesa jugoslovanske kulture, na sredi med njimi pa na veke neusahljivo drevo ljubezni do domovine! Ta vrt naj bo svetl ga bratstva med narodi v srečo in blagor mesta Clevelanda ter najčastiljivejši hram prizadevanja vseh narodov Zdrženih držav ameriških za svetovni mir!«

Ljubljana Komenskega ul. 4 Dr. Frane Dergane
Telefon št. 5623 inf.-primari kirurg, v.č. v. p.
Ordinacija: II.-I.

1 Kemično čisti obleke. Parno likanje. — Šimenc, Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.

1 Ljubljancem ne morejo dovolj prehaliti izborne potrebe z izbranimi vini, ki so jih deležni o binokostih v gostilni »Pri Makselnu«^c v Šp. šiški, Jernejeva cesta 24, na senčnatem vrtu in ob krasno urejenem balinistu. Maks Klančar, bivši dolgoletni prijazi plačilni od »Slona«^c pač pozna Ljubljance po njihovih željah. Cenjeni bivši gostje naj ga obiščejo, saj bodo nadvse prijazno sprejeti.

Procesija sv. R. T. v stolnici

Ob osmih slovesna pontifikalna sv. maša. Ob 8.45 gre ob lepem vremenu procesija takole: Pred škofijo, Stritarjeva ulica, pred franciskansko cerkvijo I. blagoslov. — Wolfova ulica, Kongresni trg, pred spomenikom presv. Trojice II. blagoslov, ki se ga udeleži tudi še tam zbrana šolska mladina. — Vegova ulica, Emonska cesta, Čoljov' cesta, pred šentjakobskim znamenjem III. blagoslov. — Stari trg, Mestni trg, pred mestno hišo IV. blagoslov.

Razvrstitev:

I. Društva. — 1. Prosvetna zveza z zastavo. 2. Zenska zveza. 3. Prosveta Ljubljana - mesto s praporom. 4. Katol. društvo rokodelskih pomočnikov. 5. Privatni nameščenci. 6. Zastopstvo akad. zveze in katol. akad. društev, staršinstvo.

II. Zenske Marijine družbe. — 1. Dekliška Marijina družba iz Lichtenhurna. 2. Dekliška Marijina družba iz Krizank. 3. Uršulinska tretja Marijina družba. 4. Uršulinska dijaška Marijina družba. 5. Stolni kongregacije. 6. Kongregacija gospodin in gospe pri Jezuitih.

III. Bandero Naše Ljube Gospe. — Gojenke č.č. sol. sester. Poselska zveza s praporom. Zenske svetilke. Narodne noše.

IV. Bandero presv. Rečnega Telesa. — Mašni strežniki z Rakovnika. Moški svetilke. Dijaška kongregacija pri oo. Jezuitih. Stolne dijaške kongregacije. Kongregacija Zgodnja Danica. Moške Marijine družbe. Stolna Vincenčeva konferenca.

V. Dekli in deklice s cvetjem. (Po štirje v eni vrsti.)

VI. Prva četa vojske z godbo.

VII. Mestni načelnik ali njegov zastopnik z občinskimi svetom. Zastopstva stanovskih zborov in drugih javnih korporacij. Ravnatelj in nastavniki srednjih, meštanskih in strokovnih šol ter šolski upravitelji, v kolikor se ne udeležijo procesije z zavodi. Dravska direktorja pošte in telegrafa ter podružnične poštne hranilnice. Direktorja državnih železnic. Dravska finančna direktorja in zastopstvo mestne kontrole. Državno toilstvo. Okrožno sodišče. Višje državno toilstvo. Apelacijsko sodišče. Akadem. senat in profesorji-univerze.

VIII. Oo. frančiškani, duhovščina, Prevzvišeni z Najsvetejšim.

IX. Ban s komandantom divizije, Pomočnik bana z načelnikom upravnega in obzega oddelka. Konzularni zbor. Načelniki oddelkov in šefi samostojnih oddelkov kr. banske uprave. Ostalo uradništvo kr. banske uprave. Ostalo državno in samoupravno uradništvo. Oficirski zbor.

X. Druga četa vojske.

Vse organizacije korakajo v štiristopih!

Procesija sv. R. T. pri sv. Petru

Pred procesijo bo prva sv. maša ob 5. Med sv. mašo obhajilo verniki. Ob pol 6. bo slovesna pet. sv. maša. Po povzdigovanju obhajilo vernikov. Ob 6. bo pri stranskem oltarju tih sveta maša. — Slovenska procesija se začne ob pol 7 in gre po Sv. Petra cesti v Filžurjevo ulico, čez most na Poljansko cesto, kjer je pri Jožefišču I. blagoslov. Na Krekovem trgu pred Perdanovo hišo je II. blagoslov. Od tu gre procesija čez Zmajski most na Resljevo cesto, po Komenskega ulici na Vidovdanovo cesto, kjer je pred Zavetiščem sv. Jožefa III. blagoslov. Od Zavetišča gre procesija mimo cerkve Sveta Jezusova in v križišče v Prišojno ulico in na Jegličjevo cesto. Na križišču Jegličjeve in Šmartinske ceste je IV. blagoslov. Po Jegličjevi cesti se procesija vrne v župno cerkev. — Ko se procesija vrne v cerkev, se bora tih sv. maša pri stranskem oltarju. Med to sveto mašo je darovanje sveč. Po končanem darovanju je sv. maša z blagoslovom. Med procesijo bodo svete maše ob 7 in 8. Zadnja sveta maša bo ob pol 11. — Vse župljane levo vabimo, da se procesija udeležijo. Slovanec v ulicah in na cestah, po katerih potje procesija, lase prosimo, da bi ocah svojih stanovani za mimohod Kristusa Kralja okrasili in razveselili. Vratni red procesije bo isti kakor druga leta. V službu služnega vremena bo procesija v nedeljo 19. junija ob istem času in po istem redu.

»SLOVENE«^c

Vam poklanja
šivalne stroje!

Vse oblike in okraske na njih lahko naredite na visokovrednem »DÜRKOPP«^c šivalnem stroju. En tak stroj za nagrado naročnikom »Slovenec«^c bo dobavila tvrdka Baraga L. v Ljubljani, Tyrševa cesta (nebotičnik). Tam si to bogato nagrado — pa tudi druge šivalne stroje, ki jih ima ta tvrdka na izbiro — lahko ogledate!

Poleg gornje nagrade vam »Slovenec«^c nudi še:

popolno opremo
stanovanja

(spalnice, kuhinje in predsobe s pohištvo ter ostalo opremo za spalnico, posodo za kuhinjo itd.) 2 nevestini opremi, 5 radijskih aparatov, 2 šivalna stroja, 2 pisalna stroja, 2 harmoniki, 1 kuhinjsko opremo (več kot 40 raznih kosov), 10 dvokoles (moških ali ženskih), 1 prašiča, 1 zaboj sladkorja, 5 krat po 500 kg losatne žlindre, 5 gnojilnih črpalk, 5 plugov osipalnikov, 5 izruvačev za krompir, 4 dvodelne brane, 4 vreče lene bele moke, 5 moških oblek, 5 ženskih oblek, 4 moške ure, 4 ženske ure, 6 fotoaparatorov, 2 knjižni zbirki, 5 reporeznice — in druge vredne nagrade (razne servise, nalivna peresa, čevlje, platno, brzoparilne lonce itd.) — in povrh še

lepo, osem dni trajajoče
potovanje z vso oskrbo

(za srečnega izžrebancu torej brez stroškov), ki ga organizira izletniška pisarna Okorn v Ljubljani. Pot bo šla iz Ljubljane na Trbiž, Cortina d'Ampezzo, Bolzano, Innsbruck, Garmisch-Partenkirchen, Berchtesgaden, Königssee, Zell am See, Glöcknerstrasse, Heiligenblut, Spittal in nazaj v Ljubljano.

152 nagrad, ki so vredne
nad 100.000 dinarjev

bo sreča dne 15. julija 1938 popoldne razdelila med vse nove naročnike »Slovenec«, ki se nanj naroče najmanj za tri mesece in plačajo do dne 12. julija 1938 trimesečno naročnino;

vse sedanje naročnike, ki so naročeni na dnevnega »Slovenca«^c že najmanj tri mesece in ki bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec julij;

vse, ki nam bodo poslali do dne 12. julija 1938 50 izrezkov z rdečim žigom iz »Slovenca«, oziroma tiskanih odrezkov iz nedeljske priloge »Slovenca«.

Sreča vas bo lahko obiskala le s bogatimi darili!

Ne odlašajte niti dneva, ampak postanite čimprej reden naročnik najboljšega slovenskega dnevnika!

Lastništvo „Slovenca“

Celje

c Uprava »Slovenca«^c je razstavila v trgovini g. Jagodita Josipa na Glavnem trgu umivalno garnituro in garnituro loncev. To je le ena najmanjših nagrad, ki jih je lastništvo »Slovenca«^c razpisalo za vse stare in nove naročnike »Slovenca«, ki so plačali vsaj za tri mesece naročnino.

c Artobusni izlet v Gorico, Trst in Postojno priredi Katoliško prosvetno društvo v Celju 10. in 11. julija. Vse cenjene interese opozarjamo, da je še nekaj mest praznih in da se sprejemajo prijave do 25. junija v Prosvetnem tajništvu v Cankarjevi ulici. Vsi pogoji in podrobni načrt potovanja so razvidni istotam.

c Družabni sestanek celjskih gospa. Danes, v nedeljo, bo ob 6. zvečer pri č. šolskih sestrah reden sestanek celjskih gospa.

KINO UNION

Danes »DAMA S KAMELIJAMI«^c (Greta Garbo, Robert Taylor).
Matineja: »Tajnosti dvorca Vogelöd.«

c Pevsko društvo Celjski zvon opozarja vse člane in članice, da zanesljivo pridejo k skupni pevski vaji, ki bo v petek ob 8. zvečer v Orlovskem domu. Pevska vaja je za vse člane in članice strogo obvezna.

c Taborne legitimacije in znaki se dobe v prosvetnem tajništvu v Cankarjevi ulici. Blago za fantovske in dekliške kroje ima v zalogi tvrdka Hladni. Kdor želi naročiti, naj se javi čimprej.

c Velik kmetički tabor Ukrajne kmetčke zveze bo v nedeljo, 19. junija v Petrovčah pri Celju. Vse zavedne kmete in prijatelje kmetkega stanu vabimo, da se tega tabora, ko bo izpregovoril svojo besedo naš kmet, udeležijo v čim večjem številu.

c Uradni dan Zbornice za 701 za Celje in okolico bo v torek, 14. t. m. od 8 do 12 v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

c Razstava risb in ročnih del na državni realni gimnaziji v Celju se zaradi splošnega zanimanja podaljša do 16. t. m. Razstava je odprta dnevno od 9 do 12 in od 3 do 7 zvečer.

c Kino Metropol: Danes »Neviheta«^c (Willy Fritsch, Olga Čehova Matineja: »Plešem za tebe.«

Trgovski kongres v Ljubljani

Ivan Avsenek:

Na poti k stvarnosti

Želje so po navadi najnevarnejši nasprotnik vsakega stanovskega gibanja. Rojene iz vsakdanjih težav in bridkosti dobijo le prehitro obleko nesporne moralne upravičenosti in si pod tem vidikom postavijo cilje, ki se v stvarnosti dajo doseči le počasi ali pa sploh ne. Nedoseženi in nedosegljivi cilji so pa vir vse nezadovoljnosti; nezadovoljnost sama pa postane hvalno polje za demagogijo, ki počasi omrtviči ali pa sploh ubije vsako stanovsko gibanje. Koliko stanovskih gibanj je propadlo na ta način, posebno v prvih časih njihovega obstanka!

Z odkritim veseljem moramo ugotoviti, da se jugoslovanski trgovski stan ni podal na pot, ki vodi stran od realnega življenja. »Vrhovni trgovski forum je znal pri svojem delu vedno najti pravo mero. Nikdar ni nič zahteval, niti predlagal za trgovski stan, kar bi bilo v škodo drugim stanovom in državnim interesom,« izjavlja g. N. K. Savič. »Trgovci smo konstruktiven element. Mi se zavedamo svoje odgovorne misije,« trdi g. Vidmar. G. Prpič pa pove kar naravnost: »Potrebno bi bilo, da bi se manj govorilo in manj pritoževalo, več pa vestno in skupno delalo.« Podobne misli dobimo tudi v izjavah ostalih predsednikov posameznih zvez trg. združenj. Pametni nazori so to, so dokaz za stvarno gledanje naših go-

spodarskih razmer in socialnih potreb, so pa tudi branik proti vsemu, kar bi moglo speljati stanovsko gibanje našega trgovstva na pot fantazije in razočaranja.

Ta opreznost v določanju taktike v boju za stanovske pravice bo predvsem v prid trgovcem samim. V njihovih lastnih vrstah je še vse polno nevednosti in težav, od pomankljive stanovske zavesti do očitno pretiranih upov. Na drugi strani pa nihče ne ve, kaj nam prinese najbližja gospodarska bodočnost. Morda tudi težke dneve, saj se ravno zdaj konjunktura obupno bori z novo krizo. Če bo zopet postalo slabše, bo to najbolj občutil trgovski stan, kajti on po svojem položaju v gospodarstvu najhitreje reagira na vsako gospodarsko spremembo. Vse to naklada trgovstvu dolžnost, da hodi strogo po poti stvarnosti. Samo ta pot ga bo obvarovala pred presenečenji in mu zagotovila mesto, ki mu gre v našem gospodarstvu. Naj mu bo sedanjí III. stanovski kongres za priliko, da ponovno pove svojim tovarišem, pa tudi svojim prijateljem — ki smo vsi, ki imamo opravka z gospodarstvom — da je stvarnost ne samo okvir za vse njegove težnje, želje, cilje in zahteve, ampak tudi najtrdnješa vez z vsemi ostalimi stanovi naše države.

Trgovina v Sloveniji po vojni

Za predvojne čase je težko dobiti popolnoma zanesljivo statistiko števila trgovinskih obratov, ker so se politične in upravne razmere z letom 1918 temeljito izpremenile. V našo državo smo dobili samo dele nekaterih okrajev, tako da bi morali pri njih izločiti one obrate, ki so pripadli ozemlju drugih držav. Imeli pa smo za vse naše kraje na razpolago statistiko števila obratov iz leta 1902 po okrajih, katere podatki so segali nekoliko predaleč nazaj, če bi jih hoteli primerjati s povojnimi. Tako moramo začeti podajanje slike s številom obratov v Sloveniji dne 1. januarja 1919.

Dne 1. januarja 1919 je bilo na področju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo 8.864 trgovinskih obratov. To število obratov je bilo razmeroma nizko in skoro lahko cenimo, da je bilo manjše kot v začetku vojne.

Za naslednja leta nimamo podatkov o novih in odjavljenih trgovinah vse do konca leta 1922, od tedaj naprej pa vodi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo četletno statistiko o gibanju števila obratov. Število obratov in gibanje obratov je bilo naslednje:

Leto	prijave	odjave	prirastek ali zmanjšanje	stanje na koncu leta
1918	—	—	—	8.864
1922	—	—	—	12.389
1923	5.081	1.531	+ 1.530	13.502
1924	1.816	1.580	+ 236	13.738
1925	1.626	1.427	+ 199	13.937
1926	1.390	1.070	+ 320	14.247
1927	1.436	1.237	+ 209	14.464
1928	1.528	1.532	— 24	14.436
1929	1.477	1.609	— 132	14.304
1930	1.287	1.162	+ 125	14.393
1931	1.090	1.078	+ 12	14.405
1932	1.000	1.076	— 76	13.962
1933	777	2.107	— 1.330	12.632
1934	670	2.043	— 1.373	11.259
1935	640	1.616	— 976	10.283
1936	767	1.150	— 383	9.900
1937	832	678	+ 154	10.054
1938 I-III	225	188	+ 37	10.091

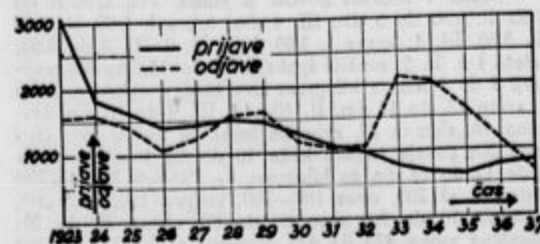
Ta statistika, sestavljena na osnovi izveštij Zbornice za trgovino, obrt in industrijo (Gradiivo za statistiko, trgovino obrta in industrije v Sloveniji, Ljubljana 1929. Na gospodarskih ogledih po Sloveniji, Ljubljana, 1930 in Gradiivo za gospodarsko statistiko v Sloveniji, Ljubljana I, 1931) strokovnih razprav (Gibanje trgovinskih obratov v petletju 1931—1936, Trgovski tovariš 1936 št. 8—9) in drugih virov nam kaže:

Število trgovin raste

1. Inflacijska doba po vojni je izredno povečala število obratov. Povpraševanje za najraznovrstnejšimi predmeti, katere je bilo delno težko dobiti, je privlačilo v trgovino mnogo ljudi, ki se prej niso nikdar bavili s trgovino in ki so stremeli za čim prejšnjim, čim lažjim in večjim zaslužkom. Tako vidimo, da je od 1918 do 1923 število trgovinskih obrtov v Sloveniji naraslo za 4.638, torej povprečno letno za 928 obrtov. Najvišje število prijav, ozir. prirastka je bilo leta 1923, kar pomeni, da se je v prejšnjih 4 letih povečalo število trgovin za 5.108 ali letno za 777. Višek ustanovitvenega gibanja za nove trgovine je bil, kot je razvidno iz statistike, leta 1923, ko je število obratov naraslo za 1.530 ali za skoro 9% v enem samem letu. Skupno je prvih 5 let po vojni naraslo število trgovinskih obratov v Sloveniji za 52,32%.

Ko so nastopile normalnejše razmere na valutnem polju, ko smo začeli s politiko krepitve dinarja, se je pojavila v našem gospodarstvu deflacijska kriza, ki je povzročila, da je veliki prirastek trgovinskih obratov skoraj popolnoma prenehal. Tako vidimo v letih 1924 do 1927, da se je število trgovinskih obratov povečalo le za 962 ali komaj za 240 letno.

2. Najvišje število trgovinskih obratov po vojni imamo zabeležiti v letu 1927, tedaj je znašalo število obratov (na koncu leta) 14.464, kar pomeni, da se je od 1919 do 1927 število trgovin povečalo za 63,2% in je od tega prirastka bilo 52,32% v inflacijski dobi, dobrih 10% pa v naslednjih 4 letih deflacije, oz. krepitve dinarja.

3. V naslednjih letih do krize leta 1932 je bilo število obratov le malo izpremenjeno. V letih 1928, 1929 in 1932 je bilo število odjav večje kot število prijav, vendar razlike niso bile znatne. Število prijav je prekašalo odjave v letih 1930 in 1931 v tem letu le za borih 12 obratov, kar je že kazalo na krizo. Ob vstopu v krizo leta 1932 je znašalo število obratov okoli 14.400.

V letih krize

V teh letih se je začelo veliko umiranje obratov. Pri tem je še treba upoštevati, da smo leta 1931, ozir. 1932 dobili novi obrtni zakon, ki je tudi za trgovino pomenil znatne novosti. V letih 1933, in 1934 in 1935 se je število obratov izredno zmanjšalo, to pa predvsem zaradi velikega števila odjav, ki so znašale v letih 1933 in 1934 čez 2000 letno, kar je pomenilo veliko pri tedanjem številu obratov okoli 14.000 (saj je odpadel skoraj vsak 7. obrat v dveh letih). V petletju 1932—1936 se je število obratov zmanjšalo za skupno 4.500 od 14.405 na 9.900 ali za 45,5%. Lahko rečemo, da se je tedaj število trgovinskih obratov zmanjšalo na skoraj polovico.

Izboljšanje

Število novoprijavljenih obratov je padlo leta 1935 na minimum: 640 in je od tedaj naprej začelo zopet rasti. Istočasno pa je začelo padati tudi število odjav, tako da je bilanca postajala vedno manj pasivna in dokler ni izkazala presežka novoprijavljenih obratov nad odjavami. To je nastopilo že v tretjem četrtletju leta 1936, kakor kažejo zbornični četrtletni izkazi. Vendar je bila letna bilanca prijav in odjav z ozirom na neugodne rezultate prve polovice leta še pasivna, to se pravi, da je bilo skupno število odjav večje kot število prijav. Izboljšanje izkazuje šele letna statistika za 1937 in kot kaže, je tudi v letu 1938 število prijav večje kot število odjav, tako da moremo iz tega sklepati na izboljšanje gospodar. položaja, ki onemogoča formiranje novih trgovin.

Če vzamemo najznačilnejša leta po vojni, in pri tem za podlago število obratov v letu 1918 kot 100, dobimo naslednji pregled števila trgovinskih obratov:

Leto	100.0
1918	100.0
1923	152.3
1927	165.2
1931	162.5
1936	111.7
marec 1938	113.8

Ta indeks nam ponovno dokazuje trditve, ki smo jih prej postavili. Do konca 1927 je število obratov naraslo za 63,2%, nato je število obratov ostalo razmeroma stalno. V krizi pa je padlo število obratov tako, da je bilo le za nekaj nad 10% višje, kot je bilo leta 1918. V 20 letih od 1918 dalje je število obratov naraslo za okoli 14%, bilo pa je še za 65% višje kot v začetku, nato pa se je v letih krize znatno zmanjšalo, tako da znaša per saldo prirastek približno 14%.

Zanimivo je primerjati razvoj števila prebivalstva in trgovin v teh letih. Pri tem žal podlage za primerjavo niso dane v celoti in se moramo poslužiti cenitev. Za prvo leto smo morali vzeti podatke prvega ljudskega štetja, ki je bilo v naši državi dne 31. januarja 1921 in je lahko ceniti, da je to prav za prav številka za konec leta 1920. Tako dobimo pri povprečnem letnem prirastku okoli 10.000 za konec leta 1918 število 1.040.000, katerega pa bi bilo še zmanjšati, saj je bila tedaj pravkar končana svetovna vojna, na približno 1.025.000 ljudi. Nadalje imamo na razpolago podatke ljudskega štetja za 1931 (dne 31. marca) in za naslednja leta do 1935 cenitve Higienškega zavoda. V svrhu lažje primerjave smo zaokrožili vse razpoložljive številke in naše cenitve ter jih ocenili za one datume, ko je primerjava s številom obratov mogoča:

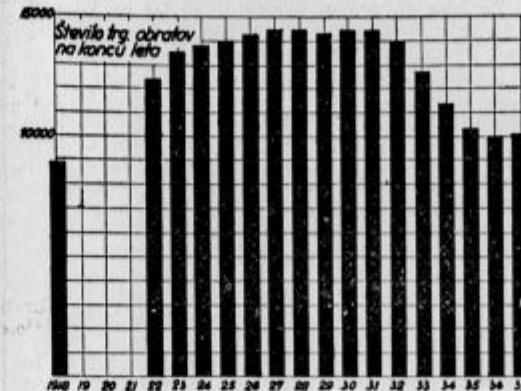
Leto	1.025.000
1918	1.025.000
1931	1.150.000
1936	1.190.000
marec 1938	1.205.000

Od 1918 do 1931 je število prebivalstva v Sloveniji naraslo za približno 125.000 ali za 12%, do marca 1938 za približno 180.000 ali 17,5%. Če vzamemo pri prebivalstvu in številu trgovin za izhodišče leto 1918 (konec leta) s 100, dobimo naslednjo sliko gibanja prebivalstva in trgovin:

Leto	100	100
1918	100	100
1931	112	162
marec 1938	117	114

Iz te tabele je razvidno, da je do leta 1931 bil razvoj trgovine znatno večji kot povečanje števila prebivalstva, leta krize pa so povzročila, da je trgovina nazadovala in da je prirastek od 1918 do 1938 bil pri trgovini manjši kot pri prebivalstvu. Zaradi eventualnih netočnosti cenitve pri številu prebivalstva lahko danes mirno ugotovimo, da je prirastek trgovin odvarjal prirastku števila prebivalstva, kar smatramo za zdravo razmerje.

D. P.

Trgovinski register

Ob prevratu, odn. dne 1. junija 1919 je bilo na bivšem Kranjskem protokoliranih 895 tvrdk, toda od teh jih je bilo na italijanskem ozemlju 61, tako da je ostalo v naši državi samo 834 protokoliranih tvrdk. Z biveš Stajerske se je priključilo 687 protokoliranih tvrdk, da je bilo skupno protokoliranih 1.521 tvrdk. V desetletju do konca 1928 se je število protokoliranih tvrdk več kot podvojilo: na 3.628, v naslednjih letih krize se je število protokol. tvrdk zmanjšalo,

tako da je znašalo na koncu 1937 samo še 3.397. Pri tem je še pripomniti, da je število protokol. tvrdk na območju ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo naraslo do konca leta 1932 na 4.235, v naslednjih pa se je šele začelo zmanjševati. Največje je bilo zmanjšanje v letu 1935, ko je število protokol. tvrdk padlo od 4.073 na 3.642.

Število protokoliranih tvrdk je bilo v najvažnejših letih naslednje:

	31. XII. 1918	31. XII. 1928	31. XII. 1937
posamez. tvrd.	1.297	2.566	2.097
jav. trg. družbe	170	415	341
komand. družbe	12	20	31
dr. z om. zav.	21	473	765
delniške družbe	21	154	163
skupno število	1.521	3.628	3.397

Najbolj stalen razvoj izkazujejo komanditne družbe, katerih število se vedno narašča, vendar so te družbe kot organizacijske forme gospodarskega udejstvovanja manj pomembne.

Največji razmah pa beležijo družbe z omejeno zavezo, katerih je bilo leta 1918 enako število kot delniških družb. Šele v zadnjem času opažamo, da se je ustanavljanje novih družb z omejeno zavezo zaradi poostrenih predpisov pri ustanavljanju teh tvrdk in vpisovanju v trgovinski register zmanjšalo. Naslednja tabela nam kaže gibanje ustanovitve in izbrisov družb z omejeno zavezo v zadnjih devetih letih:

	vpisi	izbrisi
1929	94	10
1930	102	24
1931	73	11
1932	59	13
1933	46	8
1934	27	21
1935	16	35
1936	26	12
1937	18	35

Modna novost...dečva...

postaja vedno bolj priljubljena!

Dečva je zelo prikupno oblačilo najsi bo za na morje ali pa za v gore! Zelo je pripravna in pri tem tudi vsaki ženi dobro pristojna. Če jo na izletu ali pa doma še tako umažete - blaga in obilna pena milnih lusk Lux odstrani iz nje vso nesnago in poživi barve, da je obleka po likanju spet kot nova.

za vse poletne tkanine

... SE RAZTOPI TUDI V MRZLI VODI!

Trgovina v našem gospodarstvu

Leta 1921 smo imeli v naši državi (31. jan.) prvo ljudsko štetje, žal pa niso objavljeni podrobni podatki tega štetja, tako da ne moremo v podrobnosti proučiti statistike o številu oseb, ki so živele v in od trgovine. Na razpolago so nam za primerjavo podatki o poklicih družinskih poglavarjev za obe štetji: 1921 in 1931, ki jih v naslednjem navajamo za vso državo in posebej za Slovenijo, ker za druge banovine ni mogoče dobiti podatkov za 1921, saj se je upravná razdelitev od 1921 do 1931 znatno izpremenila.

	Skupno število gospodarstev	1921	1931
vsa država	2.292.855	2.709.309	
od tega:			
trgovina in kredit	72.562	78.048	
Slovenija	218.823	235.143	
od tega:			
trgovina in kredit	7.991	7.031	

Iz tega je razvidno, da je absolutno število gospodarstev v naši državi od 1921 do 1931 znatno naraslo, ni pa v toliki meri naraslo tudi število trgovinskih gospodarstev. Tudi v Sloveniji je skupno število gospodarstev naraslo, nasprotno pa opažamo, da se je število oseb — družinskih poglavarjev, zaposlenih v trgovini in kreditnih ustanovah celo zmanjšalo. Še bolj nazorno nam kaže novo razmerje in delež trgovskokreditnega stanu naslednja tabela, ki prinaša podatke o odstotnem deležu trgovine in kreditnih ustanov v primeri z vsemi gospodarstvi:

	1921	1931
vsa država:		
trgovina, kredit	3.18	2.88
Slovenija:		
trgovina, kredit	3.63	2.99

Iz tega je razvidno, da je odstotni delež trgovine nazadovale tako v vsej državi, kakor tudi v Sloveniji, pri nas bolj kot v drugih pokrajinah države.

Poklicna statistika

Za obe štetji razpolagamo tudi s skupnimi podatki za vso državo in vse prebivalstvo (preživljajoče in vzdrževano) po posameznih poklicnih skupinah. Ta statistika nam daje naslednjo sliko:

	1921	1931
vse prebiv. v državi	11.684.767	13.934.038
od tega:		
trgovina	287.511	342.488
denarni zavodi	20.594	32.973
v odstotkih:		
trgovina	2.4	2.5
denarni zavodi	0.2	0.24

Po številu obratov je odstotek trgovine večji kot po številu vsega prebivalstva, ki živi od trgovine in denarnih zavodov. Odstotek ljudi, ki živi od trgovine, je narasel od 1921 do 1931.

Še drugo sliko o pomenu trgovine za našo narodno gospodarstvo pa nam daje cenitve narodnega dohodka, kakor jih zadnja leta redno objavlja finančni minister g. Dušan Letica v svojih ekspozicijah k predlogom proračuna.

Narodni dohodek iz trgovine

V naslednjem objavljamo iz ekspozicije za predlog proračuna v letu 1938-39 tele podatke o skupnem narodnem dohodku, kakor tudi o narodnem dohodku iz trgovine v milij. din v odstotkih skupnega dohodka:

	ves dohodek	trgovina	v %
1926	69.608.2	8.480.0	12.2
1931	42.040.7	6.511.5	15.5
1935	37.584.8	2.676.4	7.12
1936	42.304.6	2.748.9	6.5
1937	44.221.1	5.447.0	7.8

Teh števk se v celoti ne da primerjati med seboj, ker je podlaga za cenitev bila v letih 1926 in 1931 drugačna kot v letih 1935—1937. Kažejo nam pa te številke važnost trgovine za naše gospodarstvo, ki je veliko večja, kot bi kdo sklepal samo po številu pripadnikov trgovskega stanu v državi.

lep spomenik - dar pokojnim

ugled spomenikov - dolžnost interesov

Stalna razstava - nizke cene

FRANJO KUNOVAR, kamnoseštvo

Sv. Križ - Ljubljana Tel. 49-0

Delo trgovskega kongresa

Ljubljana, 11. junija.

Danes ob 9. dopoldne se je začelo delo III. vsedržavnega trgovskega kongresa v Ljubljani z zborovanjem delegatov vseh zvez. To zborovanje je otvoril predsednik ljubljanske zveze g. Stane Vidmar, prisostvovali pa so mu predsedniki zvez trgovskih združenj: iz Banjaluke g. Rajko Dimitrijević, iz Novega Sada g. Stanko Lazić, iz Skoplja g. Vojin Varošević, iz Osijeka g. Bernard Krešić in iz Sarajeva g. Ibrahim Sahinagić. Prisotni so bili tudi številni slovenski in bolgarski trgovci.

Pozdrav gostov

Po uvodnem pozdravu je g. Vidmar prečital tri pisma s Hrvatske, iz katerih je razvidno, da se ne udeležujejo dela kongresa Zveza trgovskih združenj savske banovine v Zagrebu z motivacijo, da je bilo sodelovanje na kongresu pretvorjeno v politično vprašanje. Zveza združenj trgovcev primorske banovine v Splitu, ker so tako predsednik te zveze kakor oba podpredsednika zaradi novih momentov odstopili, in Združenje trgovcev za mesto Zagreb in okraja Zagreb in Dugoselo v Zagrebu z ozirom na splošne gospodarske in politične razmere svojega področja.

Za podpredsednika kongresa so bili izvoljeni vsi predsedniki posameznih zvez, za tajnike pa vsi tajniki zvez. Tudi odbor za izdelavo resolucij je že sestavljen, in sicer se nahajajo v njem od vsake zveze po dva člana.

Referat gosp. Savića

Nato je podal poročilo o delu Osrednjega predstavništva zvez trgovskih združenj gosp. Nedeljko Savić. Uvodno je očitel program osrednjega predstavništva, katerega glavna naloga je zaščita pravic svojih članov tako kot trgovcev kot državljanov. Nato je orisal dosedanje delo, zadržujoč se pri tem na kongresu v Skopju. Tedaj so nekateri faktorji skoraj hoteli ta kongres prepovedati, čeprav so imeli kasneje, ko so videli resolucije, priliko prepričati se o stvarnosti zahtev trgovskega stanu. Smatrali so tedaj trgovce za anacionalne in nevarne ljudi. Na kongresu leta 1936 v Belgradu so trgovci lahko povedali svoje zahteve, pri čemer niso zahtevali kaj takega, kar bi bilo v škodo, ampak samo v oporo stanu in državi. Po tem kongresu se je zgodilo mnogo. Zaprte so bile celo trgovine in tako je prišlo do konkretnega dela. V mesecu februarju so bili trgovci iz Belgrada sprejeti pri predsedniku vlade g. dr. Milanu Stojadinoviću, ki je tedaj izjavil predstavnikom trgovstva, da razume njih zahteve ter jim dal prav ter obljubil reševanje teh vprašanj. Ker je g. predsednik vlade zlasti kot zunanji minister mnogo zaposlen, je bilo težko priti do njega. Nedavno pa je pozval k sebi g. Nedeljko Savića ter je bila dne 27. maja letos v Belgradu nad dve uri trajajoča konferenca v predsedništvu vlade, kateri so prisostvovali razen predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinovića še minister trgovine in industrije g. dr. Milan Vrbanić, finančni minister g. Dušan Leticia in minister n. r. g. Gljura Janković. Po dvehurni razpravi je prišel sestanek do konkretnih sklepov o vseh aktualnih vprašanjih. Nato je poročal g. Savić podrobno o razgovorih in stališču tako trgovstva kot vlade do aktualnih vprašanj.

Razumevanje kr. vlade za potrebe trgovine

1. Glede *nabavljajnih zadrug* je g. Savić zastopal stališče, da naj se vrne njih poslovanje v zakonite meje ali naj pa se zadruge registrirajo kot redni trgovci in plačujejo ravno tako davke. Posebno velja to za konzumne in nabavljajne zadruge, dočim ni pomislekov proti drugim vrstam zadrug. G. predsednik vlade je naročil resornima ministroma za finance in trgovino, da se to vprašanje reši v smislu trgovskih zahtev. Ker pa so še v vladi ministri, ki podpirajo zadrugištvu, je treba, da kongres ponovno pove svoje zahteve glede trgovanja zadrug.

2. *Tuici in njih delo v naši državi*. Gospodarska inštitucija in delo morajo v naši državi ostati v naših rokah. Pozivanje na reciprociteto z drugimi državami nima osnove, ker je na našo škodo. Reciprociteto je treba natančneje definirati. Zato je tudi predlagal osrednje predstavništvo, da naj se tozadevno revidirajo trgovske in druge pogodbe. Zaradi tega bosta trgovsko in notranje ministristvo proučila ta vprašanja, da se najde pravilna rešitev.

3. *Vprašanje veleblagovnic* je sedaj v taki fazi, da so tu izjave merodajnih faktorjev, da ne bodo dovolili nikakoli širjenja veleblagovnic, da pa bodo obstoječe veleblagovnice ostale.

4. *Karteli* so tudi tvorili predmet razprav. Trgovstvo zahteva odpravo kartelov, ker so večinoma v korist tujemu kapitalu in predstavljajo nevaren monopol. Trgovinski minister je opozoril na dejstvo, da je kartele možno kontrolirati, saj morajo vsi biti vpisani v kartelni register, ki je javna knjiga, in jih je tudi možno obtožiti, če ne ravnavajo prav. Trgovstvo zagovarja še vedno ukinitve kartelov, če pa že obstajajo, naj bo v njih poostrena državna kontrola.

5. Glede *kršnjaštva* pripravila kr. vlada posebno uredbo, ki bo v kratkem izdelana in objavljena, medtem pa je bilo oblastvenim organom naročeno, da v poostreni meri preganjajo kršnjaštvo, kakor to predpisujejo zakoni.

6. Glede trgovske zahteve za definitivnost zakonskega predloga o carinah je finančni minister izjavil, da je to vprašanje že v razpravi in delu ter je že izdelan nov načrt, sedaj pa se dela na izdelavi nove tarife, kar bo sicer nekoliko dalj trajalo, vendar bo ta posel tudi dokončan.

7. *Davčni sistem*. Treba je poenostaviti zakonodajo in g. finančni minister je predlagal kontingentiranje pridobnine, kar je tudi za trgovce sprejemljivo. Sploh bo to vprašanje predmet posebnih študij finančnega ministristva in bodo tozadevno stavljeni tudi predlogi za resolucijo.

8. Trgovci zahtevajo odpravo *industrijskih prodajal in podružnic* ali pa vsaj enako obdobje kot posameznih trgovin. Tudi glede tega je bila dosežena soglasnost.

9. *Trgovske terjatve do kmetov*. Zaradi izboljšanja položaja kmeta zahtevajo trgovci, da plačujejo kmetje trgovske terjatve. Glede tega so dobili odgovor, da trenutno ni mogoče menjati uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov. Pač pa se bo takoj začelo delo na noveli konkurznega in poravnalnega reda.

10. *Delovni čas v trgovinah* naj se po zahtevah trgovstva ne skrajša več. Zaradi odsotnosti ministra za socialno politiko ni bilo mogoče razpravljati o tem vprašanju.

11. *Delo Prizada* vzbuja mnogo kritike trgovcev, ki zahtevajo prosto izvozno trgovino. Po izjavi trgovskega ministra pa ni mogoče ukiniti Prizada, dokler bodo obstojali kontingenti in druge omejitve v važnih državah, s katerimi trgujemo.

12. Glede *devizne politike* so zahtevali trgovci, da dobe za uvoz iz neklirinskih držav več deviz na razpolago. To pa ni mogoče, ker so državne potrebe za te devize izredno velike in prihaja za sebnna trgovina v poštev samo v toliko, v kolikor ostane državi.

To je vsebina razgovora g. Savića, ki je bil dne 27. maja v Belgradu v predsedništvu vlade. Razgovor pa je tekel tudi o drugih trgovskih zadevah. Referat predsednika Savića je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Pozdrav Bolgarov

Za časa govora g. Savića je prišel na kongres predsednik bolgarske zveze trgovcev g. Dimitrij Velev, ki je bil prav pristočno pozdravljen tako po g. Vidmarju kakor tudi g. Saviću in ostalih zborovalcih, ki so gosta burno aklamirali. Gosp. Vidmar je dejal, da je prisotnost številnih bolgarskih delegacij dokaz, da hočemo preiti pri delu za zblizanje med obema državama ob besed k dejanju, in je zlasti pozval vse, da delajo za čimprejšnjo carinsko unijo z Bolgarijo. V svojem govoru je gosp. Velev dejal, da je bil ganjen nad tolikimi izrazi bratstva in prijateljstva, ki jih je doživel v naši državi, posebej pa še v Sloveniji. Danes se vrši v bolgarskem narodu velik proces, kajti Bolgari uvidevajo, kam je pripeljal prejšnje razmerje med obema državama in zato z vseh strani spremljajo z najtoplejšimi čustvi delo Jugoslavije in Bolgarije, zlasti pa, kadar gre za zblizanje med obema državama. Bolgarski trgovci imajo posebno interes, da pridejo v našo državo in Slovenijo in so pripravljeni z vsemi najboljšimi močmi sodelovati pri delu za ukinitve barier med obema državama. Zahvaljuje se bratskemu slovenskemu narodu za gostoljubnost.

Po govoru g. Savića se je takoj začela razprava, in sicer so bili prečitani najprej posamezni referati, nato pa se je o njih razvila debata, ki je bila mestoma prav živahna in ki je pokazala, kje so najbolj bistvene zahteve trgovskega stanu v naši državi. Referati in debata bodo našli svoj rezultat v jutrišnji resoluciji, katero dela poseben odbor. Debatu so vodili predsedniki onih združenj, ki so sestavili referate.

Referati

Belgrad je imel po svojih zastopnikih referat o naši gospodarski zakonodaji. Zlasti mnogo reform predlagajo v obrtnem zakonu z ozirom na potrebe trgovine. Belgrad je referiral tudi o izvoznih trgovini in politiki Privilegirane družbe za izvoz delničnih pridelkov (Prizada). Slovenski delegati so poudarili potrebe racionalne politike te ustanove tudi z ozirom na pasivne kraje. Sarajevo vska zveza je imela referat o turizmu in komunikacijah. Zlasti se Sarajevo zavzema za strogo kontrolo državnih oblasti nad turizmom in za zgraditev cest. Zveza iz Banjaluke je poročala o kmetijskih dolgovih v zvezi s trgovskim kreditom. Ureditev kmetijskih dolgov leta 1936 je posebno slabša položaj porokov. Zveza se zavzema za to, da se uredi to vprašanje enako za trgovce kot za denarne zavode. Nadalje predlagajo, da Drž. hip. banka vzame v plačilo za svoje terjatve trgovske terjatve do kmetov. O referatu Skoplja: Potreba socialnega zavarovanja mestnih gospodarstvenikov se je razvila prav živahna debata, ki je pokazala, da se tudi trgovstvo zaveda pomena socialnega zavarovanja in da si želi čimprejšnje ureditve tega vprašanja. Novi Sad je poročal o davčnem sistemu in obremenitvi. Osijek je imel tri referate: Zadrugištvu, karteli in trgovska usposobljenost ter dokaz zanj.

Zadrugištvu registri

Na osnovi zadrugišnega zakona z dne 11. septembra 1937 je pravosodni minister g. dr. Simonovič predpisal uredbo o vodenju in evidenci zadrugišnega registra kakor tudi o postopku glede prenosa vpisov iz obstoječih registrov v nove registre.

Uredba sama se deli v dva odseka. Prvi odsek obravnava osnove, vodenje in evidenco zadrugišnega registra, drugi pa prenos obstoječih zadrug v novi zadrugišni register.

Registrsko sodišče je po zakonu in uredbi trgovsko sodišče in veljajo glede stvarine nove uredbe prepisi zakona o sodnem izvenspornem postopku in uredba o sodnem poslovanju. Nato govori uredba o vpisih in javnosti vpisov, ustroju registra, za to je tudi priložen obrazec.

Prijave glede vpisov v zadrugišni register se morajo izvršiti osebno v sodišču ali pa predložiti overjeni. Prijavila pa se lahko tudi s polnomočjem, v kolikor iz zakona druga ne izhaja. Naslednja določila se tičejo postopanja sodišč pri preiskovanju prijave in vpisih v register. Vpisi se morajo vršiti s črnilom. Uredba določa, da more sodišče odrediti tudi izbris takih stvari, ki so nedopustne za vpis.

Registrsko sodišče mora vpise objaviti takoj v službenem glasilu banovine, kjer ima sedež registrsko sodišče, če pa takega lista ni, v službenih novinah. Vpis velja za objavljen, ko je objava izšla v službenem listu.

Predsednik apelacije lahko dogovori za vse ali posamezne vrste objav pavšalne stroške.

O vseh zadrugah vodi registrsko sodišče poseben imenik zadrugišnega registra v posebni knjigi po objavljenem obrazcu. Posebna navodila so glede vpisov zvez in revizorjev.

Nato vsebuje uredba še določila o prenosu obstoječih zadrug v novi zadrugišni register. Za prijavo in drugo veljajo določila te uredbe, če pa se kdo prijavi prepozno, bo sodišče izreklo prenehanje zadruge. Čl. 20 ureja vprašanje dosedanjih spisov in zvez ter starih registrov. Za prenos zadrug, osnovanih že po novem zakonu, pa vpisanih še v stare registre, veljajo ista določila kot za prenos starih zadrug v nove registre.

Vpisi v trgovski register: Osvold Jožef, trgovina z lesom, Domanjčevci št. 5, Teza, družba z omejeno zavezo, Kranj, tekstilna industrija, glavnica 200.000 dinarjev; poslovanje: Bitenc Jože, Gorjane Franc, Korbar Franc in Pelicon Leopold, Steklarna I. Kovčič, Maribor, Koroska cesta 10; Sumpore, Senčar & Schwab, topljenje žvepla in izdelovanje zakadov.

Občni zbori: Prometna banka, d. d. v Ljubljani, 20. junija ob pol 16; Hipotekarna banka Jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani 25. junija ob 11; Jugoslovanske tekstilne tvornice Mauthner, Ljubljana, 1. julija ob 16 v Kreditnem zavodu; Trgovska industrijska d. d. Merkur v Ljubljani 24. junija ob 12 v Hranilnici dravke banovine in Zveza slovenskih zadrug 20. junija ob 10 v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Novaka Zdravka, trg. z meš. blagom v Devici Mariji v Polju 161, narok za sklepanje poravnave 6. julija, oglašiti se je do 1. julija 1938.

Še dva dni je čas za obisk velesejma

Ljubljana, 11. junija.

Letošnji velesejem presega po svoji kvaliteti prejšnje prireditve. Opazili smo velik napredek naše industrije, ki izdeluje vedno več predmetov in tudi kakovost izdelkov je narasla ter še narasča od leta do leta. Slovenska industrija se je postavila s svojimi lepimi izdelki posebno v tekstilni, papirni, usnjarski in strojni stroki. To ji bo koristilo v konkurenčni borbi z inozemstvom, pa tudi z drugimi industrijami v državi, ki se lepo razvijajo. Zaradi tega je obisk letošnjega velesejma tembolj priporočljiv, da se lahko vsak sam prepriča o kvalitetnem napredku naše industrije.

V soboto je bil obisk sejma zelo živahen. Zopet je bilo na velesejmu nebroj šol, med katerimi omenjamo ljudske šole: Tunjice, Kostreznica, St. Vid nad Ljubljano, Gorica v Savinjski dolini, Zg. Šiška, Spodnja Šiška, Kranjska gora, St. Jurij ob j. ž. Dole pri Litiji, Stična, Muljava, Gornji grad, Pirnice, Zvirče, Tržišče, Knežja vas, Stara cerkev, Sv. Marjeta, Oplotnica in Notranje gorice. Nadalje so bile še številne meštanske šole (Ljubljana, Maribor, Crnomelj, Rakek in Zgornja Šiška), kmetijske šole, tehnična srednja šola itd. Bilo je tudi lepo število akademikov iz Skoplja.

Tudi v kupčijem oziru je bilo živahno. Prijetno se že čuli obisk trgovcev, ki so prišli na trgovski kongres.

Nagradno žrebanje dobitkov za obiskovalce velesejma bo vpričo notarja in posebne komisije v ponedeljek 13. junija ob pol 6 zvečer pred paviljonom K, kjer so razstavljena tudi darila.

Dobitek za izžrebane vstopnice obiskovalcev velesejma.

Književnica Jugoslovanske tiskarne tudi letos razstavlja v paviljonu F in njeni izdelki vzbujajo splošno pozornost. Zlasti velik napredek je pokazala v izdelovanju torbic. Zanimanje je pa tudi za platnice za knjige z odličnimi reliefi, ki so privabili že marsikatero obiskovalca.

Prva jugoslovanska tvornica vagonov, strojev in mostov v Brodu, ust. l. 1920, se bavi sicer v

glavem z izdelovanjem vagonov in mostov, izdeluje pa tudi kakovostne stroje za gradnjo cest, za lomljenje kamna in rud, za prevoz materiala, instalacije za tovarne mila in olja, cementa in kemično predelavo sladkorja. Nadalje izdeluje parne kotle in kompletne naprave, gasilne motorne brizgalne itd. Na velesejmu lahko vidijo obiskovalci kompletni drobilni agregat za lomljenje kamna, ki dela od časa do časa. V paviljonu za ceste je razstavila tovarna slike cestnih mostov svojega izdelka, ki so deloma še v delu. Zlasti je zanimiva zagrebški železniški most. Nadalje je zanimiva elika motornega vlaka za progo Belgrad—Sarajevo—Dubrovnik, ki je šel stekel in kakršnega si želimo tudi v Slovenijo. Njeni izdelki nikakor ne zaostajajo za inozemskimi. Tovarna zaposluje sedaj okoli 2000 delavcev ter je največje podjetje naše strojne industrije.

Fina trikotaza. V Kranju obstoja dobro uspevajoče slovensko podjetje, ki izdeluje fino trikotazo, ki se lahko meri s slimi inozemskimi izdelki po kakovosti. Posebne vrste izdelki so triko rokavice v kombinacijah po dva prsta. Tvrda izdeluje tudi plesne rokavice, svilen perilo za moške in ženske. Vzorec so prav okusno izdelani. V sredi paviljona kaže tvrda rondo, kjer se vrste skale barv in je užitek prijemat za mehko in gladko triko-blogo.

Novost v opasnih nosileh. Na velesejmu je razstavljen tudi izum, ki bistveno poenostavi in poceni izvrševanje železobetonskih rebričastih stropov. Opazni nosilec novega sistema so izvršeni v glavem iz tankih in kratkih desic, ki jih je lahko dobili pri lesnih industrijah za znatno nižjo ceno kot les normalnih dimenzij. Novi izum, ki je razstavljen v modelu, kaže, kako se lahko izvrši tako važen del stavbe, kot je strop, hitreje in pa ceneje.

Stanje naših kliringov

Po stanju dne 8. junija se je v primeri s stanjem dne 31. maja 1938 zmanjšal naš aktivni kliringški saldo v prometu z Italijo v starem kliringu za 1.007.000 na 18.094.000 lir, v novem kliringu pa za 2.145.000 na 124.310.000 din. V prometu z Nemčijo je naš aktivni saldo narasel za 78.000 na 9.259.000 mark.

Med pasivnimi kliringi se je povečal naš pasivni saldo z Romunijo za 4.544.000 na 11.650.000 din in s Češkoslovaško za 2.5 na 138.0 milij. din. V madžarskem kliringu se je naš pasivni saldo zmanjšal za 1.635.000 na 38.297.000 din.

Stanje Narodne banke

Obtok bankovcev Narodne banke se je v dobi od 31. maja do 8. junija povečal za 42.43 na 6.027.32 milij. din. Istočasno so se zmanjšale obveznosti po vidu za 44.88 na 2.458.10 milij. din. Od tega so drž. terjatve narasle za 20.67 na 39.3, zirovni računi so se zmanjšali za 54.73 na 1.324.8 milij. din.

Velika danska kmetijska razstava. Leta 1788 je bila izvršena osvoboditev kmeta na Danskem in je letos 150 letnica tega dogodka (20. junija). Ob tej priliki prireja Kmetijski svet Danske veliko kmetijsko razstavo, ki bo v Kopenhagenu od 17. do 26. junija. Razstava bo obsegala 60 ha ter bo združena z velikimi kmetijskimi prireditvami. Prirejene bodo razstave živine, posebno razstave za delo mladine, zadrugištvu, zgodovinski pregled kmetijskega orodja in strojev, prevoznih sredstev. Postavljena bo tudi velika kmetija iz l. 1780.

Borza

Dne 11. junija 1938.

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 4867 milij. din v primeri z 9853, 6076, 10.368 in 7068 milij. din v prejšnjih tednih.

V zasebnem kliringu je danes na belgrajski borzi nemška marka popustila na 14.3546—14.5546. Grški boni so beležili 28.75 den.

Angleški funt je v Belgradu narasel zaradi pomanjkanja blaga na 237.70—239.30.

Devizni promet je znašal na belgrajski borzi 1.210.000 din, efektivni pa 2.200.000 din.

Curih. Belgrad 10, Pariz 12.175, London 21.7125, Newyork 437.50, Bruselj 74.20, Milan 23.06, Amsterdam 242.25, Berlin 176.05, Dunaj 40.5, Stocholm 111.95, Oslo 109.125, Kopenhagen 96.95, Praga 15.23, Varšava 82.40, Budimpešta 86.75, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.57, Buenos Aires 114.

Vrednostni papirji

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijske posojilo 99.50—100.50, agrarni (62.50), vojna škoda promptna 481.25—481.75 (481.50, 481.25), begliske obveznice 91.25—91.75 (91.50, 91.25), dalmatinski agrarni 90.75—91.25 (91.25, 91), 4% severni agrarni (61.75), 8% Bler. pos. 97.75—98 (98), 7% Blerovo posojilo 93.50—94 (93.50), 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 100 den. — Delnice: Priv. agrarna banka 231 denar.

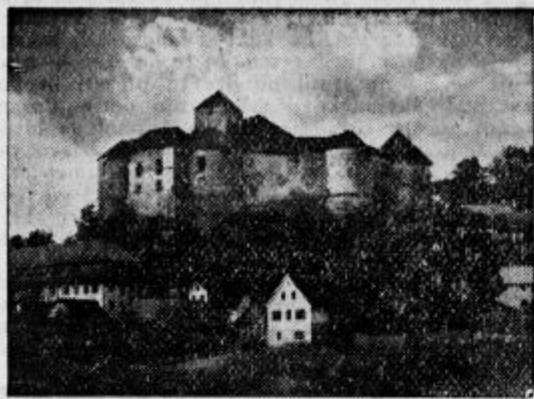
Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Krškem, dne 2. junija 1938. Voli I. 6, II. 5, III. 4 din; telice I. 6, II. 5, III. 4 din; krave I. 5, II. 4, III. 3 din; teleta I. 6 do 7, II. 5 do 7 din; prašiči špeharji 9 do 11, prašiči prsutarji 6 do 10 za 1 kg žive teže. Goveje meso I. 8 do 12, II. 8 do 12, III. 8 do 10 din; svinjina 14 din; svinjska mast 18 do 20 din; čisti med 16 do 22 din, neoprana volna 18, oprana volna 20 din; goveje surove kože 9 do 11 din; telčje surove kože 11 do 14, svinjske surove kože 4 do 7 din za 1 kg. — Pšenica 250, ječmen 225, rž 250, oves 125 do 200, koruza 150 do 175, fižol 125 do 300, krompir 100 do 125, seno 75 do 100, elama 25 do 50 din 100 kg; pšenična moka 3.50 do 5 din, koruzna moka 250 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3 do 4.50 za liter, finijeje sortirano vino pri vinogradnikih 4.50 do 6 za liter.

Sejem v Murski Soboti 7. junija. Voli I. 5.50 do 6.50, II. 4.50 do 5 din, III. 4 din; telice I. 6.50, II. 4.50 do 5.50, III. 4; krave I. 3.50 do 4, II. 3 do 2.50; teleta I. 6, II. 5; prašiči špeharji 10 do 11, prašiči prsutarji 8 do 9 din za kilogram žive teže. — Goveje meso I. vrste 13, do 14 din, II. 10—12, III. 9 do 10 din; svinjina 16, slanina 17, svinjska mast 18 do 20 din; čisti med 20; goveje surove kože 10 do 12, telčje surove kože 12 do 14 din za kilogram. — Pšenica 200 do 220 dinarjev, rž 200, oves 180—200, koruza 150, fižol 200, krompir 70 do 80, seno 60 do 80, elama 20 do 30; pšenična moka 425 do 475, koruzna moka 250 do 300 dinarjev za 100 kilogramov. — Navadno mešano vino 6 do 8 din za liter, finijeje sortirano vino 12 din liter.

POVSOD SE TI NOV SVET ODPRE

Pojdimo v Žužemberk!

Slikoviti grad v Žužemberku

Prelepo mi poje Žužemberški zvon! Dolga leta je bil Žužemberk tih in ponižen, kakor so ponižne duše njegovih sinov. Kakor sramežljiva nevesta je skrival svojo lepoto in naravna bogastva. Končno se je vzdramil in začel odkrivati širnemu svetu dragocene biserje, svetlikajoče se v prelestni kroni, ki jo je nadela slovenski zemlji Stvarnikova roka.

Na vsaj poti v starodavni Žužemberk te spremlja temnozelen, kakor studenec čista reka Krka. Kmalu od izvira si je v teku stoletij vklesala v skalovje v gostih vijugah globoko strugo. Že od daleč slišiš med vožnjo tu in tam pod cesto glasno žumenje elapov, ki dosega v Žužemberku vso svojo veličino, častiljivost in lepoto. Nepopisne množine lahko vso njihovo ogrado; nepokvarjeni so ti elapovi in naravnaj, kot so bili nekdaj. V tisoč biserov se razbijajo valovi, preden dosežejo globino, kjer se poigravajo postvri, platice, sulci, v nadaljnjem toku pa tudi ščuke.

Visoki elapovi in krnice pod njimi so držim plavačem kaj hvaležne naravne skakalnice. Pa tudi oni, ki niso vešči plavalnih spretnosti, najdejo ob dolgi strugi povsod prav lepe, naravnost idilične kotičke, kjer lahko v miru in poletnem soncu z zadovoljstvom uživajo blagodat naše razigrane Krke.

Pa poletni večer ob Krki! Povsod je tiho, polje s svojim gospodarjem počiva, črček je utihnil, le tam iz čolna, ki se počasi ziblje na valovih, je od časa do časa čuti rahel udarec vesla in pritajeno utripanje sanjave duše...

Na obeh straneh Krke stoje prijazne in do dna dolenske vase, ki so s svojimi hišicami in belo cerkvico v sredi videti od daleč ko dehteče vrtnice med zelenja, dvigajoče svoje bele in rdeče cvetove. Višje pa leže vinogradi, kjer se pisane zidanice tako poredno smehljajo in neprestano vabijo.

V tem idilično-romantičnem kotičku naše lepe Dolenjske je elikoviti Žužemberk. Tipično aliko mu daje starodavni, častiljivi grad, ki se kakor drzni, mogočni jastreb dviga na strmem skalovju nad Krko. Pogled z mostu ali s čolna navzgor na pečino in grad, obrasel in ovit v bršljin, napravi na vsakogar nepopisljiv vtis. Saj je prav ta grad, ki je okrašen z lepimi srednjeveškimi okraski, hodniki in šestimi mogočnimi stolpi, po svoji zgradbi in velikosti eden izmed najlepših, najmogočnejših in najznačilnejših slovenskih gradov, ki so ohranjeni do današnje dobe.

Na gričku nad trgom krajšje farna cerkev svetega Mohorja in Fortunata. Velika in lepa renesančna stavba je bila zgrajena leta 1769. Od tu je krasen razgled po vsej gornjekrški dolini. Naše oči uživajo lepoto pisanih njiv, cvetočih livad in zelenih travnikov; vmes pa razteza prijazna Krka svoj smehljajoči, modrozeleni in vse poživljajoči pas. Tam v ozadju pa zapira naš pogled mogočni Sveti Peter, ki je obdan z vencem temnih gozdov v višini 920 metrov, za ljubitelje kaj vabljiva izletna točka.

Prijatelji Dolenjske bodo lahko še podrobno spoznali zanimivosti in lepoto tega skrivnostnega kotička tudi iz knjige »V senci žužemberškega gradu«, ki jo bo te dni izdal tujko-propagandni odsek trga Žužemberk.

Danes bodo Žužemberčani obhajali izredno slovesnost. Njihova gasilska četa obhaja pod pokroviteljstvom bana gosp. dr. Marka Natlačenca petdesletnico svojega obstoja, združeno s skupnim izletom dolenjskega gasilstva. Ob tej priliki bodo blagoslovili tudi novi gasilski dom, ki je prav posrečena in lična zgradba.

Vse prijatelje in znance, domače sinove in hčere, vse ljubitelje naravnih lepot naše Dolenjske iskreno vabimo ta dan v častiljivi Žužemberk, v senco mogočnega gradu in k slapovom zelene Krke!

Avtobusa odpeljeta ob nedeljah iz Stične v Žužemberk ob 6.34 in ob 9.05 dopoldne; povrneta pa se ob 18 in 19.

Na svidenjel

Fr. M.

Od Cetinja do Rijeke Crnojevića

Od Cetinja sem delal izlete na Ljubotinj in dalje k morju v Budvo, kjer je državno višinsko zdravišče za jetične, ter dalje na Lovčev, pa tudi do Čekanja. Njegova in Krušnice, kjer doseže cesta najvišjo točko pri prehodu iz kotorske strani na ozemlje nekdanje Črne gore. Potem sem obiskoval tudi najbolj zapuščene in revne kraje kakor Resna, Miljevići, Markov itd.

Zelzel sem si nekoliko ogledati ozemlje nekdanje Črne gore, ki ima tudi evojevrsne prirodne lepote, dasi se na prvi pogled zdi kot pusta kamnitna puščava.

Stoletni starček na Duboviku (vasica ob cesti Cetinje—Njeguši) mi je rekel, da je v svoji mladosti obhodil v enem dnevu vso Črno goro. Če so te besede resnične, ne vem, pač pa mi je znano, da so Črnogorci dobri pešci. Naj povem primer! Nekoč pri potovanju v Podoko mi je mlad Črnogorec rekel, da imam še deset minut do zaželenega cilja. Pa sem potreboval še debelo uro do tja, kamor bi Črnogorec prišel v borih desetih minutah!

Prvo naselje pri cesti od Cetinja do Rijeke Crnojevića je Crna greda. Borne hišice, krite s slamo in obložene s kamenjem. Kilometer dalje Belvedere. Od tukaj je širok razgled na Skadrsko jezero tja do Skadra.

Vojni invalid Stevo, moj dobri prijatelj, ki ima v bližini hišo, mi je povedal, da je črnogorski kralj Nikita z Belvedera opazoval boje Črnogorcev in Turkov pred Skadrom in za goro Tarabos.

Na Belvederu praznujejo prebivalci Cetinja vsako leto svoj »Džurdžev dan« (sv. Jurija dan). Kmalu po polnoči se odpravijo veselo razpoloženi iz Cetinja proti Belvederu. Ljudje sede po kamenju in z neko radostjo pričakujejo sončnega vzhoda. Ta čas pridno obračajo jagnjeta na raznih.

In ko pride še vojaška godba, je hitro zbrano kolo, ki ga pleše storo in mlado brez razlike stanu.

Po velikem ovinku preide cesta na strmo pobočje Dobrištaka. Nad cesto golo kamenje, pod njo naravnost prepadi. Nižje ob vznožju gore v kotlini Dobroško selo z vinogradi in figovimi drevesi.

Vedno nižje se spušča cesta. Pridem na Dobroško ploščo. Ena sama podrtá prazna hiša.

Nekaj dalje Mašanov han — revna gostilnica. Prostor, ograjen s štirimi stenami, pokrit s ploščami, je vse, kar premore črnogorska podeželska gostilna. Vse je v tem prostoru, kar je pri hiši in spada k njej, v njem sprejmejo tudi gosta, ki pride v gostilno. Prišel sem nekoč pozno zvečer v takšno gostilno. Vsi so že spali v slabih pogradih, zbith iz navadnih desk; le gospodinja je bedela. Nič ni motilo spečih, da je gost sedel pri pogradih in so bila vrata odprta na cesto.

Od Mašanovega hana dalje se cesta spušča v dolgi ovinkih po strmem pobočju v nižino. Na prvem ovinku se odcepi pot v štiri kilometre oddaljeni Ljubotinj. Pod cesto leži v kamenju razbit avstrijski top, preostanek vojne. Se malo in pogled se odpre v nižino, kjer se v topleni soncu sveti fjordu podobni zaliv Skadrekega jezera, ki sega do trga Rijeke Crnojevića.

Trg ima okoli tisoč prebivalcev. Nadmorska višina 22 m. Glavne hiše, trgovine in gostilne stoje ob ulici pri obali jezera. Ob času jesenskega deževja voda zalije ulico in tako zapre avtomobilom pot. Potniki morajo s čolni na drugi konec trga.

Na zapadni strani trga izvira Rijeka, močan dotok Skadrekega jezera.

Na hribu opaziš ostanke zidovja nekdanjega samostana Obod. Kakor mi je pripovedoval upo-

stavljeni pred sultana. Mahmutu so bili tuniški fesi všeč in zapovedal je, da morajo vsi vojaki imeti fesi. Kmalu so ga imeli vsi prebivalci in tudi muslimanska duhovščina ga je nosila kot verski znak muslimana, da se razlikuje od drugoverca.

Tako je postal fesi verski simbol Turkov in muslimanov. »Vladal« je malo delj ko sto let in nosilo ga je osem kalifov, sedem sultanov in en predeednik republike... Ta poslednji ga je nosil v mladosti, dokler je bil še častnik, pozneje ga je zamenjal s klobukom, a slednjič z visokim cilindrom.

Dandanašnji pa ne sme v Turčiji nihče več nositi fesal

Edini živeči človek, predstavnik Egipta v Turčiji, prihaja na službene sprejeme s fesom na glavi in to je redkost za Turčijo, dasi je minilo šele nekaj več ko deset let, odkar so Turki fesi zavrgli...

V avgustu leta 1925 je prišel Gazi (Kemal Atatürk) iz Ankare v Kastamoniji. Tu ga je ljudstvo pričakovalo in mu pripravilo veličasten sprejem, da pozdravi predsednika in rešitelja vsega turškega naroda.

Avtomobil je vozil počasi skozi vrsto ljudstva, a Gazi je odzdravljaj z novim panamskim slamnikom!

Nihče ni vprašal, zakaj je to Gazi storil. Vsi so bili prepričani, da je vse v korist narodu, kar on stori. Le stari ljudje so bili osupli, zakaj doslej so smatrali fesi za nekaj, kar je bilo tesno v zvezi z muslimansko vero, in so čakali, kaj jim bo glede na to povedal Kemal paša...

Drugi dan je Kemal paša pri sprejemu v mestni hiši vprašal enega od krojačev, ko mu je pokazal svojo obleko:

»Ali je to obleka, kakršno nosijo drugod po svetu?»

Krojač je to potrdil.

»Torej« je dejal Kemal paša. »Tudi ta klobuk, ki ga držim v roki, je enak pokrivalu, ki ga nosi ves svet. In to je domača roba, ki je izdelana pri nas in je poceni. Slehnar od vas ga more narediti.«

Nato se je obrnil k nekemu obrtniku, ki je imel fesi na glavi, rekoč:

»Glejte fesi! Kroj njega je ovoj, znotraj je fesi. Kupiti ga je treba v tujini. Da me boste razumeli, kaj hočem: Ni važno, kaj nosiš na glavi; važno je da greš naprej z ostalim svetom in da ne zaostajaš. Treba je, da napredujemo! Glejte, ves turški narod in vse muslimanski svet soglaša s tem, da so vse nesreče zdale Turke in vse muslimane zato, ker niso hoteli spreminiti svojega mišljenja in iti za civilizacijo! Iz tega so nastale vse nesreče, ki smo jih pretrpeli. Pot in napredek pa rušita pred seboj vse, kar se jima upira. Brez usmiljenja pogazita vse pred seboj...«

Vsi krojači v Kastamoniji so se koj lotili dela in so živali čepice, ki so jih zamenjali za fese.

Dalje je bil Kemal paša še v Inebolu. Tudi tu je slično govoril narodu.

Čez pet dni se je vrnil v Ankaro. Tam je bilo že znano, kaj je govoril v Kastamoniji in v Inebolu. Sestal se je ministerski svet in 2. septembra 1925 je izdal odredbo, po kateri je bilo vsem uradnikom in uslužbencem zapovedano, da morajo nositi klobuk namesto fesa. Kmalu je narodna skupščina sprejela zakon, ki zapoveduje nošo klobuka namesto fesa.

Tako je prenehala oblast fesa v Turčiji.

Fesi je a silo uvedel Mahmut, ki je vladal od leta 1808 do 1839. Dalje so ga obdržali: Abdul Medžid 1839—1861; Abdul Aziz 1861—1876; Murat V. 1876; Abdul Hamid II. 1876—1909; Mehmet Rešod V. 1909—1918; Mehmed VI. od 1918 do 1. nov. 1922 in poslednji je bil kalif Abdul Medžid 4. marca 1923, ko je narodna skupščina odredila, da se mora ukiniti ta nepotrebna noša v vsej turški državi.

Toda fesi kot pokrivalo še ni izginil s sveta, čeprav so ga odpravili Grki in Turki. Obdržali so ga še po nekaterih oazah in še danes je znak muslimanov, posebno na Balkanu in v Egiptu, kjer ga nosijo samo bogati eloji, in pa v francoških in italijanskih kolonijah v Afriki.

širi valovita nižina z nizkimi hribci tja do Skadrekega jezera.

Tudi stari črnogorski kralj Nikita je, pozimi mnogokrat prebival v svojem gradiču, ki stoji še danes.

Od Rijeke Crnojevića pelje cesta dalje proti Podgorici in Baru, ladja pa vozi vsak dan v Virpazar in Skader.

J. Remic.

Rijeka Crnojevića

Ko divji petelin zapoje

Nebesni svod razpenja svojo veličansko temno-modro polobno nad hosto, ki pokriva gorske grebene. Obsežno se razteza gozd v svoji pestri podobi. Številno drevje tvori s svojimi mogočnimi vrhovi streho temu svetlišču, ki še sanja v zgodnjem spomladanskem jutru. Bleda mesečina, mirna, ugasa svetlobo leži nad gozdovi. Zvezde migljajo na modri, nebesni višavi, vse je tiho, tiho. Vetr moti tišino, prinašajoč s seboj vonj in ritem prirode, njeno tihoto in sanjajočo čarobnost, ter njeno spoznanje.

Se vidno se pozna, da je ponoči deževalo. S čudovitim zvokom padajo posamezne težke kaplje raz drevesa na zemljo, meglena koprena se ziblje, videti je, kakor da vse plava in valuje, se dviga, stoji in se pogreza.

Ustavim se na robu gozda; pred mano se razteza obešna jasa, po kateri so raztresene posamezne stoječe stare bukke, ki imajo v svitajoči se jutranji svetlobi ostre obrise. Počasi, počasi se gluhi svet oživlja. Od nekod je slišati ubran zvok,

čudovito pesem ljubezni mogočnega divjega petelina. Utrip bije za hip močnejše, potem sledi premišljeno dejanje. Petelin stoji na neki stari buki, sredi jase. Se sem predalet, da bi mogel razločno zapaziti njegovo senčno podobo. Po nekaj kratkih naskokih me le kratka razdalja loči od pevca ljubezni. Že sem ponosen na plen, vendar mi roka okleva, da bi oropal veličastno sliko meglenega jutra njegove krasne olepšave. Svetlejšje in svetlejšje postaja, in jasno in megleno stopijo na dan vsi predmeti, vendar vse se prikazuje še blede, sivo ali temno kakor orjaške prikazni v valujočih oblakih. Zibajoča se meglena koprena povzroča, da se ne vrine noben toplejši ton v mrzlo in enolično nastrojeenje pokrajine. Nič še ne živi v tem trudnem svetu razen snubača, kateri na bukovih veji oznanja po gozdu svojo gorečo ljubezen.

Vedno bolj vneto in goreče sledijo kitice njegove pesmi, in sedaj je odločilen trenutek za lovca, ako noče tvegati, da ga bo pevec opazil v naraščajoči jutranji svetlobi. Počasi se vzdigne puška k licu, vrhovi dajo desetkratni odmev strela in ob vznožju bukke leži toliko zaželeni plen.

Ko korakam počasi s plenom navzdol, je že dan in okolica je bolj in bolj sveža in slikovita, ker se očem odpira pogled v višave, v širino, v nižino, v notranjost, kjer je vse združeno v ubrani skladnosti.

Pred menoj je dolga vrsta hribov, ki so pokriti z gozdom, moleče mračne vrhove iz težke megle, katera valovi v jutranjem vetru kakor razburkano morje. Daleč, daleč tam v ozadju so visoke gore, visoko nad belo, mrtvo meglo, med temnimi grmečimi globočinami in mrzlimi, bledimi daljavami, s svojimi vrhovi in robovi, stenami in škribinami, migljajoč in lesketajoč se v ledeni krasoti.

Skozi jutranjo bledoto sline slepeči žarek. Prav gori na najvišjem vrhu kipi zlato obisjana rdečkasta svetloba. Bleščeči se pritok se vedno mogočnejše razliva čez razpokano gorovje. Vse plava v medli svetlobi, megla pada in končno leži pred mano pokrajina v milini spomladanskega jutra. In čez vse to svečana, globoka tišina, motena samo po krasnem jutranjem petju drozga. Iz daljave je slišati glas vaškega zvona, ki vabi k molitvi. Pred očmi se odpira svet, ki tone in plava v žarki svetlobi. Ozračje trepeče in duša hrepeni po nečem višjem, po svojem Stvarniku. Tu se čutim v svojem svetlišču, tu molim na svoj način. V zlato, svetlobi se sklanja mlada priroda, božajoč stvarstvo s svojo nežno roko, deleč zadovoljstvo in z njo moč in misli in spoznanje.

(K. V.)

Po dolini tihe Krke

Hilzi Bjelevaci

Pismo iz Turčije.

Fes

(Ob njegovi stoletnici.)

V neki šolski knjigi za osnovne šole v Turčiji je napisano: »Naši dedje in očetje so se nekoč pokrivali s fesom namesto s klobukom. Se zdaj je mnogo takih živih na svetu, ki so se nekoč pokrivali s tako čepico. Fes je doma na Grškem in je podoben pokrivalu, kakršnega še dandanes nosijo popje v Grčiji, Bolgariji in Jugoslaviji. Fes je bil rdečkastoamolkne barve, a včasih se je ta barva spreminjala v modro barvo. Fese so natezali na posebne kalupe, da so obdržali svojo obliko. Nošnjo tega pokrivala je uvedel sultan Mahmut kot vojaško čepico. Prepovedal je pa nošnjo fesa veliki prenovitelj in osvoboditelj Turkov, ustanovitelj turške republike, Gazi Kemal Atatürk...«

Tako je prišel fesi v zgodovino turškega naroda in zdaj se otroci uče o njem kot o nečem, kar je že minilo...

A fesi je bil velikega pomena; borili so se zoper njega in borili so se zanj. Proti njemu se je nekoč v začetku 19. stoletja dvignila vsa Bosna in Hercegovina pod vodstvom Zmaja iz Bosne in je uspešno branila svoje stare tradicije. Proti njemu se je svoj čas dvignila vsa duhovščina v Carigradu, ko je sultan Mahmut začel uvajati svoje novotarije. Tedanje versko v vse muslimanskim svedenstvom je bilo zoper uvedbo fesa. Proti njemu so bili tudi janičarji; proti njemu je bil ves narod, toda odločni Mahmut se ni oziral ne na to ne na ono plat. Odločil se je bil, da uvede fesi kot pokrivalo — ne le za vojake, ampak za vse ljudstvo; ne le kot kake narodno, marveč vprav kot versko znamenje Turka-muslimana.

Husrev paša je prinesel iz Carigrada prvo številno feso, ko se je vračal iz Tunisa. Kot poveljnik mornariškega oddelka sultanove garde je odredil, da morajo imeti njegovi mornarji fesi in se takšni

postaviti pred sultana. Mahmutu so bili tuniški fesi všeč in zapovedal je, da morajo vsi vojaki imeti fesi. Kmalu so ga imeli vsi prebivalci in tudi muslimanska duhovščina ga je nosila kot verski znak muslimana, da se razlikuje od drugoverca.

Tako je postal fesi verski simbol Turkov in muslimanov.

»Vladal« je malo delj ko sto let in nosilo ga je osem kalifov, sedem sultanov in en predeednik republike... Ta poslednji ga je nosil v mladosti, dokler je bil še častnik, pozneje ga je zamenjal s klobukom, a slednjič z visokim cilindrom.

Dandanašnji pa ne sme v Turčiji nihče več nositi fesal

Edini živeči človek, predstavnik Egipta v Turčiji, prihaja na službene sprejeme s fesom na glavi in to je redkost za Turčijo, dasi je minilo šele nekaj več ko deset let, odkar so Turki fesi zavrgli...

V avgustu leta 1925 je prišel Gazi (Kemal Atatürk) iz Ankare v Kastamoniji. Tu ga je ljudstvo pričakovalo in mu pripravilo veličasten sprejem, da pozdravi predsednika in rešitelja vsega turškega naroda.

Avtomobil je vozil počasi skozi vrsto ljudstva, a Gazi je odzdravljaj z novim panamskim slamnikom!

Nihče ni vprašal, zakaj je to Gazi storil. Vsi so bili prepričani, da je vse v korist narodu, kar on stori. Le stari ljudje so bili osupli, zakaj doslej so smatrali fesi za nekaj, kar je bilo tesno v zvezi z muslimansko vero, in so čakali, kaj jim bo glede na to povedal Kemal paša...

Drugi dan je Kemal paša pri sprejemu v mestni hiši vprašal enega od krojačev, ko mu je pokazal svojo obleko:

»Ali je to obleka, kakršno nosijo drugod po svetu?»

Krojač je to potrdil.

»Torej« je dejal Kemal paša. »Tudi ta klobuk, ki ga držim v roki, je enak pokrivalu, ki ga nosi ves svet. In to je domača roba, ki je izdelana pri nas in je poceni. Slehnar od vas ga more narediti.«

MLADI SLOVENE

Nova zgodba

»Dobro jutro, stari ded! Hej, prišli smo ti na sled: novo zgodbo si napisal, slišali smo, in narislal; pa smo stolčke v roko vzeli — hopla! k tebi prihiti!«

Tihe vsedemo se v kot, prej ne pojdemo odtod, dokler zgodbe ne poveš nam do konca — in še čez!

Drvar in njegova žena

(Ruska pripovedka.)

Nekoč zdavnaj je v revni koči živel drvar s svojo ženo. Nekega dne sta se oba bridko pritoževala nad svojo usodo in naprtila vso krivdo na rama Adamu in Evi, ki sta s svojo neposlušnostjo razsrdila Boga, da ju je izgnal iz raja in s tem kaznoval vse ljudi.

»Če bi bila midva Adam in Eva, ne bi bila tako radovedna in neposlušna!« je rekla žena.

Prav v tem času se je približal drvarjev koči kralj tiste dežele. Slišal je tannanje moža in žene, stopil je čez prag in rekel:

»Smilita se mi. Pojdita v mojo palačo! Tam bosta živela lepo in brez skrbi kot jaz. Jedla bosta lahko vsako jed, ki jo bodo služabniki prinesli na mizo, samo jedi, ki bo v lončeni posodi, se ne bosta smela niti dotakniti. Če se ne bosta ravnala po mojih besedah, vaju bom zapodil iz palače.«

Drvar in njegova žena sta se vsa srečna zahvalila dobremu kralju in odšla z njim. V palači so jima kraljevi služabniki prinesli dragocena oblačila in dobro hrano.

Nekega dne je žena vprašala drvarja:

»Bogve, kaj je v tej posodi?«

»To naju nič ne briga!« je odgovoril mož. »To je res,« pritrjuje žena. »Saj nisem tako strašno radovedna, a vendarle bi rada vedela, kaj tiči v posodi. Gotovo je v njej kakšna posebna imenitna jed.«

»Morda,« reče drvar in skomigne z ramo. »Ali ne vidiš, da je pokrov privezan k posodi? Če ga dvigneš, se bo vrvice pretrgala in takoj bodo opazili, kaj si storila.«

»Bog varuj!« je prestrašeno vzkliknila žena. Ponoči je imela drvarjeva žena čudovito lepe sanje. Sanjala se ji je, da se je pokrov kar sam dvignil s posode in iz nje je zadigala neznanosko dobra jed. Na notranji strani pokrova pa je bilo zapisano: KDOR POUŽIJE TO JED, POSTANE STOKRAT BOGATEJŠI KOT KRALJ!

Ko se je žena prebudila, je hitro povedala možu, kaj se ji je sanjalo. Mož jo je posvaril: »Preveč misliš na to posodo, zato se ti pa še ponoči sanja o njej!«

Ko sta zajtrkovala, je žena obšla skušnjava in rekla je:

»Kaj, če bi vendarle dvignila pokrov?«

»Če že na noben način ne moreš krotiti svoje radovednosti, pa ga dvigni, no, ampak samo malot!« ji je nejevoljno odgovoril mož.

In žena je res dvignila pokrov. A kaj se je tedaj zgodilo? Iz posode sta skočili dve miški in jo uverili skozi okno.

Takoj nato je v dvorano stopil kralj, ki je drvarja in njegovo ženo naskrivaj opazoval. Ves jezen je vzkliknil:

»Obsojala sta Adama in Evo zaradi neposlušnosti in radovednosti, sama sta pa še stokrat slabša! Niti en dan nista mogla živeti po moji zapovedi. Pri priliki mi izginila izpred oči!«

Drvar in njegova žena sta se vrnili v svojo kočjo in živela tam v pomanjkanju in revščini do svoje smrti.

Učitelj v prirodoslovni uri: »Lev je kralj vseh živali.«

Učenec: »Gospod učitelj, kaj bi bilo pa z njim, če bi živali proglasile republiko?«

**NAGRADNO
ŽREBANJE**

za naročnike in
kupovalce »Slovenca«

Izrežite in spravite! 50 izrezkov Vam daje
pravico, da se udeležite nagradnega žrebanja!

Pravljica o Slabiču

Svoje čase so ljudje pili le za potrebo, ker so bili mnenja, da je Bog vino ustvaril zato, da se človek lahko pokrepa z boljšo pijačo kakor živali. Toda časi so se izpremenili, danes je vse polno ljudi, ki pijejo več kakor potrebujejo, pijejo kozarček, dva, tri in potem vase ulivajo pijačo brez premisleka, nazadnje pa jim postanejo oči motne, in če so prej molčali, zdaj govorijo na vse kriplje, in če so prej bili boječi, postanejo pogumni, vpijejo, zmerjajo in silijo v druge ljudi, kot bi bili najmočnejši na vsem božjem svetu. Da je do tega prišlo, je pa kriv sam Satan.

V Sabočevem je živel namreč človek Slabič po imenu, ki je imel silno čuden značaj. Vsakogar se je bal, nikomur ni upal pogledati v oči, karkoli je sklenil, ni mogel storiti, kajti nikakršnega poguma ni imel. In če se mu je zgodila kakšna nesreča, je jokal sam nad seboj, namesto da bi jo moško prenašal in poizkušal storiti vse, da jo drugič odvrne od sebe — zraven tega pa je bil seveda silno hinavskega srca, nikomur ni upal ničesar povedati v obraz, vse je govoril za hrbtom, opravljal je ljudi in sejal zlo, kajti hrobtljivi ljudje so jo navadi hinavski, da bi s tem odvrnili s sebe preprič. Tak je bil in je že prekoračil svoje štirideseto leto, nekoliko droben in sključen z drobnimi mežikajočimi očmi — in tak bi bil do smrti, da se mu ni pripetilo, kar se ni prej ne pozneje nikomur več.

Satan namreč je tiste dni v peklu sklical vse hudobe v svojo glavno dvorano. Iz tal in od stropa so žvigali ogromni plameni, Satan pa je

Ves utrujen od dolge vožnje s avtomobilom, sem smuknil pod oledo in zadremal. Nenadoma sem planil pokonci, kajti opazil sem, da postelja, v kateri sem ležal, ni bila več postelja! Spremenila se je v avtomobil in spredaj je žarel napis: *Rokuspokus*. Aha, tako se imenuje ta avtomobil! Sem pomislil in se vradostil. Pa preizkusimo še tega, da vidimo, če je kaj vredni!

Pritisnil sem z nogo in avtomobil je hušnil skozi okno s hitrostjo 90 kilometrov. Pa ni drvel po cesti, kot se spodobi za navaden avtomobil, nego je strčal naravnost v zrak.

Obšel me je strah in že sem se oziral naokrog, kje bi našel pomoč. Tedaj sem zagledal pred seboj nekakšno zavoro z napisom: »Zavrtili!« Zavrtil sem jo in bil sem prepričan, da sem rešen. Na mojo grozo pa se je avtomobil vzpel še višje v zrak. Zavrtil sem zavoro na drugo stran in tedaj se je avtomobil res začel počasi spuščati na zemljo. Kmalu sem bil na varnih tleh. Hotel sem avtomobil ustaviti, pa sem zagledal ne daleč pred seboj dva orožnika na motornih kolesih, ki sta že čakala name. Prečudni avtomobili se jima je zdel sumljiv. Kaj zdaj? Najbrž me bosta aretirala in ne bom se mogel vrniti domov. Pritisnil sem spet z nogo ob tla in avtomobil je zdrvel po cesti, kot pobesnela zver. Kazalo na kilometrskem številcu se je hitro pomikalo naprej. 90, 100, 120, 150, 200 kilometrov — to vam je avtomobil!

Med vožnjo sem iztaknil nekakšno kljuko, na kateri je bilo napisano: »Skoki.« Če sem pritisnil na kljuko, je avtomobil kar preskočil vse druge avtomobile pred seboj. In še neko čudovito lastnost je imel moj avtomobil: spreminjal je barvo. Zdaj je bil siv, zdaj rdeč, zdaj zelen... Poskusil sem celo prebrsti široko reko — in glej, šlo je! Na drugo stran reke sem pridrvel čisto suh.

Razburljiva vožnja

Orožniki so me že zdavnaj izgubili izpred oči, zato mi ni bilo treba več tako hiteti. Postal sem lačen in zavil sem na stransko pot, da bi si malo privezal dušo. Pa sem se spomnil, da nimam ničesar s seboj. Nemara je pa v avtomobilu kakšen dober zalogaž zame? Komaj sem na to pomislil, že se je krmilo pred menoj spremenilo v majhno mizo. Na njej je ležala ocvrta piška in še vse polno drugih reči. Ko sem se najedel do sita, je mizica spet izginila in umel sem spet krmilo v rokah.

Tako okreplem sem se vozil dalje in se pripeljal v neko mesto. Preskakoval sem avtomobile in električne vozove, menjal barvo vsak hip in puhal ljudem prav v obraz. Vsi so začeli divje kričati, kazati in drveti za menoj, da bi me pridržali. Poklicali so ognjegasce in policijo, nazadnje pa celo vojake. Ko je bila nevarnost največja, sem napravil z avtomobilom spet velikanski skok — in kmalu sem bil zunaj mesta. Razburjenje v mestu pa se še dolgo ni pogoilo.

Jaz pa se nisem več brigal za to. Drvel sem po cesti dalje. Vožnja je postajala dolgočasna. K sreči sem odkril v avtomobilu radijski aparat. Zavrtil sem ga in iz njega je zadonela kakor nalašč — žalna koračnica. Ob tej bliskoviti vožnji!

Turobni glasovi so me uspavali. Postal sem truden do smrti. Komaj sem še zmogel paziti na cesto pred seboj. Nenadoma sem planil pokonci: nekaj metrov pred menoj je stalo drevo. Avtomobil je z grozovito naglico drvel proti njemu. Nesreče nisem mogel več preprečiti...

Zaslišal sem preglušujoč hrušč in žvenket.

»Zdaj je vsega konec!« sem pomislil in zaprl oči. Toda žvenketanja ni hotelo biti konec. Le kaj to pomeni? sem se zgrozil — tedaj pa sem opazil, da ležim doma v svoji postelji. Žvenket je odmeval iz ure budilke na nočni omari. Zunaj je bil beli dan in treba je bilo vstati...

Stričkov kofiček

Dragi Kofičkov striček! — Gotovo se Ti bo dobro zdelo, da Ti pišem jaz. Saj veš, kdo sem? Ali veš, kje ležijo Dovje, kraj, odkoder je najbližja pot na luno? A nikar ne misli, da boš tudi Ti kar tako na lepem splezal gor. Tu Ti ne bo prav nič pomagala Tvoja coprnja: rokuspokus, holadrija...

Brala sem v Tvojem kofičku, da si v bolnišnici. Pridi, prid v naš prelepi kraj! Boš videl, kako boš zadovoljen in vesel. Prepeval boš kot škrlanček na drevesu.

Zanima Te, kaj delam. Veš, Janezka pestujem — o, to ti je hrust, prav takšen kot boster Debeluhar. Če se pripelješ sem, mi piši, da Te prideva z našim Janezkom počakati z vozičkom in Ti pripravim zvrhano skledo gorénjskih krapov.

Se nekaj Te prosim, striček. Če moreš, mi pošli kakšno lepo mladinsko igro. Veš, tudi jaz že igram in imam zmerom kakšno dolgo vlogo.

Sprejmi mnogo pozdravov od Janezka in vseh, ki Te poznamo! — Zinka Kovač, učenka III. razreda na Dovjem.

Draga Zinka! — Kje leži prelepa planinska vasica Dovje, dobro vem že toliko let, kolikor

jih imam na grbi, ampak tega pa doslej še nisem vedel, da je z Dovjega najbližja pot na luno. Če je to živa resnica, jo bo treba obesiti na veliki zvon — in ljudje bodo od vseh strani začeli gomazeti tja kot mravlje. Saj veš, da si marsikdo želi odraditi na luno, ko je pa življenje na tej revni slovenski zemlji postalo tako težko. Sem zadnjič srečal starega moža, obuteva v raztrgane škornje, ki je žalostno štorljaj po cesti in turobno pel predse nagrobno pesem:

»Vigred se povrne,
moj denar nič več...«

V dno srca se mi je zasmilil ubogi mož. Stopil sem k njemu in ga povprašal:

»Oče, zakaj ste pa tako žalostni? Ali vam je kdo umrl?«

Mož me je najprej presunljivo pogledal, potem pa je potegnil iz žepa pet lepih, še skoraj čisto novih stotakov, pokazal z roko sivo hišo na nasprotni strani ceste in vzdihnil:

»Da, da, gospod, teh pet stotakov mi je umrlo. Glejte, v onole mrtvašnico jih nesem!« Sprva sem bil prepričan, da se je ubogemu

Stric Debeluhar bi rad shujšal

Striček Debeluhar zadovoljen ni, ker trebušček raste mu vse dni, noči.

Tehtnica številko mu visoko kaže: dvajset kil manj dvesto — nič se mu ne laže!

Strašno rad bi shujšal striček naš debeli, vsi njegovi vnuki bili bi veseli...

Telovadba toliko — pravijo — odpravi Striček telovadi dan na dan ob Savi.

Mine mesec, striček spet se tehta, gleda: za sto kil se zredil je — ha, ha, seveda,

ker pozabil ročke strie je odložiti. Več ne telovadi zdaj naš striček siti...

Razne drobine

Najstarejša zastava. Državna zastava Danske, ki je v rabi že od leta 1219, je torej najstarejša poznana zastava na svetu. Ista je rdeče barve z belim križem.

Največji svočnik imajo v Ameriki. Opna meri v premeru en meter.

V kitajski porcelan mešajo tudi zmlete kosti goveje živine; najboljše kitajski porcelan pa se prideluje iz posebnih ilovice, katero se na umeten način stara do 50 let.

Največji predor so izkopali v Virginiji v Združenih državah. Dolg je 20 km. Torej približno 10 km daljši kot evropski Simpionski predor.

V šoli. Učitelj: »Francček, kdaj je najboljši čas za trganje jabolk?« — »Takrat, kadar ni gospodarja blizu.«

»Še enegale«

In ko je Slabič izpil še tega, se mu je po žilah razlila neznanška korajža, jel je vpiti in mahati z rokami, poskakoval je in se režal, čez čas pa je že tolkel s pestmi po mizi in klical ves svet na korajžo.

»Vidite,« je dejal hudobec Kapur, »to je zdravilo!« in že ga ni bilo več.

Od takrat pa so se začele goditi po Sabočevem čudne stvari. Slabič, ki je hodil prej ko senca okrog, je zdaj rogovilil po vasi, vpil in zmerjal ljudi, nikogar se ni bal napadel je celo biriče in rubežnike — ljudje pa so skimali z glavo. In glas o tem se je razširil povsod in že so prihajali bojazljivi od vseh strani in izpraševali Slabiča, kakšno zdravilo je vzel, da je tak, in on ga je vsakomur povedal.

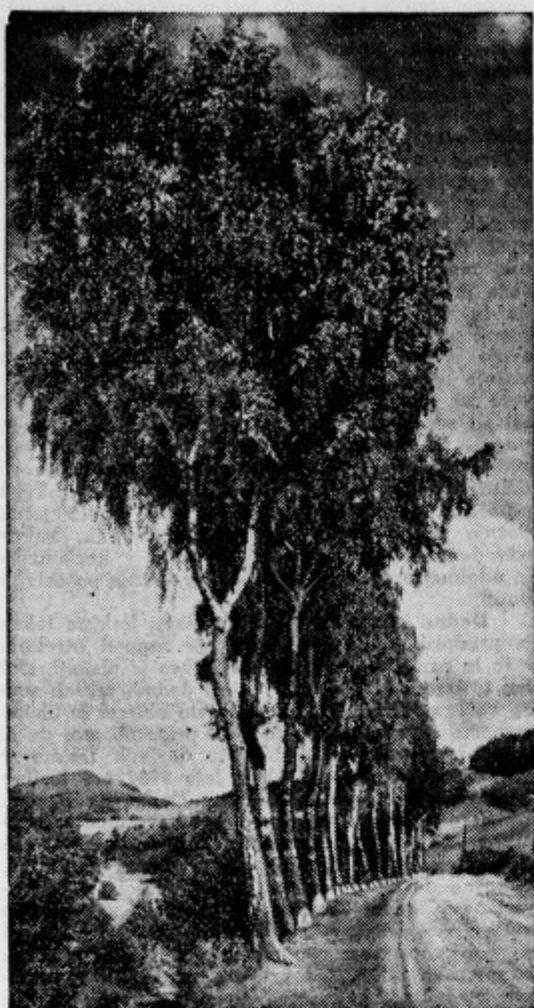
In kdor je bil tako slab in tako malo močan da niti svojih težav ni mogel prenašati, je začel piti, ko pa se je streznil, je bil tak kot prej, zato je začel piti znova, zaradi česar so povsod nastajali prepiri, pretepi, umori, družine so začele propadati, kajti vina je kmalu zmanjkalo in treba ga je bilo kupovati, pijani ljudje pa niso bili za nobeno delo, zato so posestva propadala, širilo se je sovraštvo, hinavščina, tatvine — vse svet je zapadel grehu na debelo. In to je šlo iz dneva v dan, iz leta v leto — in še danes nezmerno pijo ljudje, ki nimajo moči, da bi vladali sami nad seboj, Slabič in bojazljivci, ki zaradi svoje pijanosti trošijo okrog sebe nesrečo za nesrečo.

Hudobec Kapur je bil v peklu pohvaljen in je bil od Satana za svoje plodovito delo odlikovan s tem, da je bil imenovan za načelnika v oddelku pijancev, ki je v peklu največji.

S Borov

DRUŽINA

Tik pred poletjem

Zdi se, ko da je tudi priroda pripravljena, da sprejme prihod svojega najvišjega Gospodarja, Stvarnika, ki pojde v četrti na dan sv. Rešnjega Telesa v procesiji tod mimo, da blagoslovi sad zemlje in trud človeških rok. (Lepo in zbrano se pridružimo procesiji!)

Kar osupnili smo: saj je žito že kar visoko in se bilke pozibavajo v vetru ko valovi. Torej smo že tik na pragu poletja. Melodija barv zveni vsa v zeleni pesmi. Koliko odtenkov teh zelenih melodij valovi od njive do njive, od travnika do travnika in od drevesa do drevesa tja do daljnjega obzorja! Zraven se oglašajo spremljajoči glasovi pisanih poljskih in vrtnih cvetic, da se zlije vse v čaroben koncert.

Kako naglo stopa leto naprej! Že se je osulo nežno pomladansko cvetje, razblinili so se lahni dimasti oblaki, ki so radostno jadrali nad kličočimi vrtni in nad plahim zelenjem dreves in grmičja. Poletje stoji na pragu. Skoraj že okušaj njegov vonj po rdečih jagodah. Trate in loke se ljubko nasmihajo v svoji jaslini. Poprh iz same svežosti je posut po vsej prirodi. Zelena zemlja sope z globokimi vzdihli. Ozračje dehti po medu.

Travniki so en sam raj iz visokih bilk, cvetočih zvezd in zelenega zraka. Lilaste zvončnice ljubko pokimavajo belim marjetam. Tam nekje se oglašajo klepanje kose. Čas košnje je že skoraj tu. Ubogi travniki!

Na obronku gozda cvete že šipek in kvišku stremeti trnji varujejo to blede, pristrčno cvetenje, ki se je tako globoko zasidralo v romantiko narodnih pesmi. Naglo uvene življenje teh prirodnih otročičev, čim jih utrğajo roke in hočejo narediti šopek. Zadaž za grmičjem se dviga gozd v vsej svoji zeleni močnatosti.

Lep je pogled na široko, zeleno pokrajino. Žitne njive valovijo v vetru ko morje. Valovi se peneče pretakajo skozi klasje, venomer se prožne bilke pripogibajo in vstajajo, venomer bolj čutiš kot slišiš pritajeno šustenje.

Na okrajku vzplamteva rdeči makov cvet in šviga ko goreč zubelj iznad trav. Sredi ravni pa miglja samotni topol ko srebro v nebo.

Davne rastline po naših vrtovih

Zdaj se leskeče naš vrt v najlepših barvah. Saj smo že jeseni dali v zemljo čebulice hijacint, tulp, anemon. Majnice (ali španski bezeg) so že v cvetju; bogat, pester poletni izbor barv je že skoraj stopil na mesto pomladnega cvetja in še bolj goreče nam jesen pobarva vrt.

Ali je bilo po naših vrtovih zmeraj tako?

Stare knjige in bakrorezi nam povedo, da so bili v 15. stoletju naši mestni in kmečki vrtni prav skromnih in nežnih barv. Bledih barv je

bilo največ, preden smo dobili iz orient in iz drugih dežel bujnobarvne rastline.

Skoraj nič nam ni znano, kako malo rož iz naših vrtov je pri nas doma. Začudili se bomo, ko zvemo, da so vse vrste lilije iz Turčije. Konec 16. stoletja so jih odposlanci iz Carigrada prinesli na Dunaj, od tod pa so se razširile povsod, posebno pa po Nizozemskem. Takrat so se na naše vrtove preselile: hijacinte,

tulipani, anemone, goreča ljubezen, zlatice in podleski.

Kako pa je s poletnimi cveticami? Tudi te so po večini priromale iz tujih krajev, in če mislimo, da so bila naša okna in naši vrtni že od nekdaj okrašeni z nageljni, pelargonijami, sončnicami, dalijami in fuksijami, se jako motimo. Stokovnjaki pišejo: Niti 200 let še ni preteklo, odkar so prišle geranije iz Kaplanske k nam; nageljne smo dobili iz Bizanca in sončnice omenjajo šele leta 1582 in so iz severne Mehike doma. Tudi dobrovoljni, pisani poletni drobljanci so priromali iz daljnih krajev. Tako smo dobili rezede iz Kirenajke, in sicer šele leta 1737; kapucinčki pa, ki veselo plezajo po hišnih brajdah in balkoni, so se priselili okrog leta 1502 iz Peruja. Cinije, lobelije, verbene in petunije so prišle iz Mehike in pasijonska roža (1582) je priromala z daljnih Kanarskih otokov. Tudi na videz tako domači španski bezeg je orientalec, doma je v Turčiji, in hortenzija smo šele leta 1767 sprejeli iz orient. Južna Amerika nam je dala fuksijo, ki je dandanes skoraj na vsakem oknu in vrtu.

Tudi Japonska nas je obogatila z dragocnimi cveticami. Dala nam je krizanteme, srčke, astra in rdeče vrtnice-ovijalke.

Ker smo že pri vrtnicah, se spomnimo »stolistnate« ali centifolije, ki jo že Rimljani imenujejo v spisih. Vrtnice so se zatem na vse načine poplemenitile, raznežile, razmnožile in imajo neštivilna in raznovrstna imena.

Mimo vseh teh rož pa je bilo na naših vrtovih mnogo raznih zelišč, ki smo jih že pozabili, ki so v narodnih pesmih in narodnih nošah spet prišla do svojih pravic. Že v zgodnjem srednjem veku smo imeli: peteršilj, zeleno, žajbelj, rožmarin, meto, kamelice, pelin, kislico. Ali ni čudovito, koliko teh zdravilnih dišečih rastlin nam daje naša domača zemlja?

Žal mi je tebe...

Bister studenček
v gozdu izvira
in po skalovju
lahno šumlja.
Čez korenine
hrastov mogočnih,
bukov stoličnih
tiho vrva.

Včasih še meni —
kadar me vodi
pot mimo njega —
žejo gasi.
Uren kot dnevi
srečne mladosti
moje — brezskrbno
v daljo beži.

V mirnem zavetju
gozdnih orjakov
v suhi nobeni
usahnili še ni.
Rdeče ciklamne,
praproto zeleno,
gosto mahovje
z vodo pojti.

Ko prisluškujem
pesmi veselih
v bistrem studenčku
skritih glasov —
moja nemirna
misel potaplja
se v šepetanje
brzi valov.

V tihi samoti,
v gostem grmovju
temni tolmunček
varno je skrit.
Ptičice drobne,
srnice vitke
vodo studeno
hodijo pit.

Virček, ne moreš
vedno ostati
v varstvu zelenih
hrastovih vej.
Kamor ti kaže
struga potoka
v temno daljavo
moraš naprej!

Češnje

Zdaj so češnje na vrsti, saj je 15. t. m. svetli Vid, ko pravimo pri nas, da je »sveti Vid češnji sit.« Poglejmo nekaj navodil za jedila s češnjami!

Češnjevi cmoki

Imaš ½ kg češenj, ki jim odstraniš koščice, jih osladiš in potreseš s cimetom in nastrgano limonovo lupino. Potem vtepeš v češnje tri rmenjake in še ščepec soli. To naj se malo uleže, nakar dodaš toliko drobtin, da nastane testo, ki mu primešaš še sneg treh beljakov. Z žlico zajemaš iz testa cmoke, ki jih kuhaš v slani vodi 10 minut. — Na masti oprane drobtine pomešaš s sladkorjem in cimetom in jih potreseš po cmokih, preden jih »aš na mizo.

Češnjava torta iz ostankov kruha

Razmehaš v mleku 100 g prepečenca in dve žemlji. Dodaš 175 g naribanega črnega kruha, 100 g sladkorja, 4 žlice sesekljanih lešnikov in 50 g raztopljenega masti. Nato potreseš s sladkorjem pol kilograma češenj brez koščic in še z 2 žlicama sesekljanih orehov. Vse zmešaš skupaj in pustiš, da počiva. Nato daješ v namazano posodo plast kruha in plast češenj; vrhna plast naj bo kruh. Dobro stisneš, da je torta bolj trda in pečeš 45 minut v srednje vroči pečici. Ko se torta shladi, jo pomažeš s tenko sladkorno glazuro, in preden se ta strdi, potresi na vrh še čokoladne kosmiče.

Ona: »Prinesi no, ko boš šel domov, iz prodajalne mišnico.«
On: »Saj vendar imamo mišnico.«
Ona: »Vem, ampak v tej je miška.«

Povračilo

Po kroju spletena jopica

Po kroju spletena, moderna jopica

Ze pričujoča slika ti pove, da je ta spletena jopica jako prijetna in pripravna. Brez dvoma si jo spleteš, če le malo utegneš!

Potrebuješ 9 šten temnomodre volne (ali kake druge prejce), šteno rumene volne, štiri pletilke, dve št. 3½ in dve št. 2½, dva kosa traku, moder usnat pas, 2 velika gumba in 6 majhnih gumbov.

Najprej spleteš hrbet

Nasnuješ na pletilko 3½ — 102 pentlji modre volne in pleteš 4 vrste 1 levo, 1 desno. Pri 5. vrsti vzameš v začetku in na koncu po dve pentlji skupaj. Po 6. vrsti pleteš samo 24 srednjih pentelj po 1 levo, 1 desno, druge pa vse desno. V vsaki 6. vrsti vzameš na obeh straneh po dve pentlji skupaj, dokler ni 20 pentelj posnetih. Pleteš, da je delo 18 cm visoko, nato dojemaš v začetku in na koncu po eno pentljo in ponavljaš dojemaj v vsaki 6. vrsti, dokler nimaš spet 102 pentlji. — Odprtino za rokav narediš: Čim meri pletivo 37 cm, posnameš v začetku obeh naslednjih vrst po 6 pentelj, v vsaki naslednji vrsti pa po eno pentljo, dokler nimaš 92 pentelj. Potem pleteš dalje po 1 levo, 1 desno in snemaš, dokler nimaš le 72 pentelj. Nato ne snemaš nič več in pleteš dalje, dokler ne merita odprtini za rokav, če ravno meriš, po 18 cm. Potem daš srednjih 24 pentelj na nitko in skleneš 24 pentelj na vsaki strani v treh oddelkih, ker je črta na ramah poševna.

Levi prednji del

Nasnuješ na pletilko št. 3½ iz modre volne 72 pentelj. Pet vrst pleteš po 1 levo, 1 desno in v 5. vrsti posnameš koj v začetku 2 pentlji. Po 6. vrsti pleteš samo 12 pentelj v sredi 1 levo, 1 desno, sicer pa desno. V začetku vsake 6. vrste pleteš 2 pentlji skupaj. Čim je pletivo dolgo 12 cm, spleteš rob žepa po 1 levo, 1 desno ta-

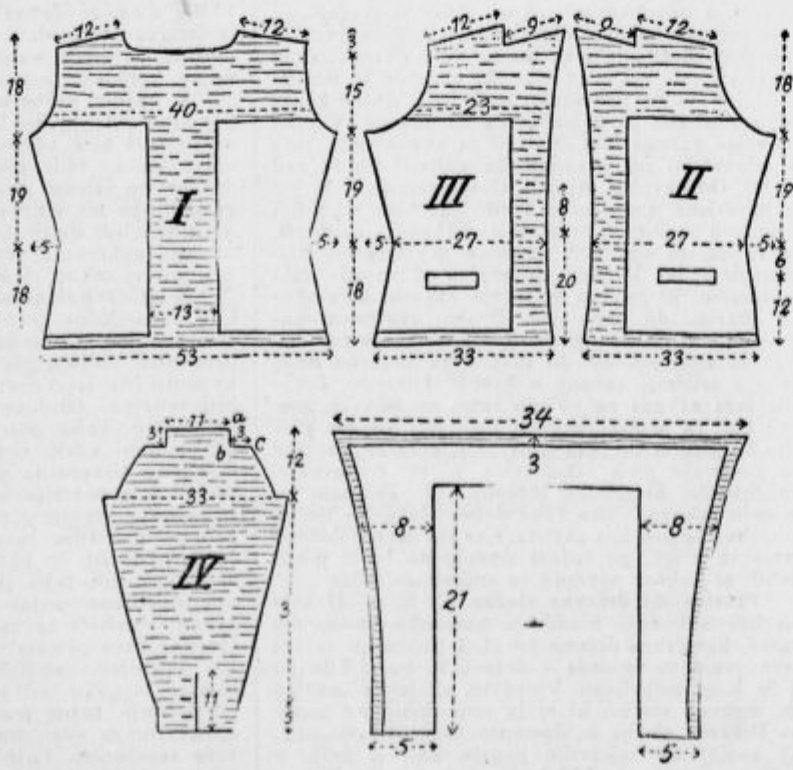
kole: Pleteš z desno pletilko, dokler ne prideš do zadnjih 44 pentelj. Potem 24 pentelj po 1 desno, 1 levo (to je prav rob žepa), nato 8 p. gladko, spet 12 p. po 1 desno, 1 levo. Tako spleteš 6 vrst, nakar skleneš 24 p., ki so za rob žepa. — Potem nasnuješ na posebno pletilko 24 p. za spodnji del žepa, in pleteš 10 cm desno, nakar spleteš še del žepa vprav nad sklenjenimi pentljami. — Nato pleteš gladko in v sredi 12 p. po 1 desno, 1 levo, dokler ni kos 18 cm dolg, nakar v začetku vsake 6. vrste po 1 p. dojemaš, tako da dobiš 71 pentelj.

Odprtino za rokav začneš, ko meri pletivo 37 cm, ko 6 pentelj v začetku desne pletilke skleneš in dalje po 1 p. v začetku vsake naslednje desne vrste.

Gubo na prsih začneš delati, ko je 8 p. posnetih, medtem ko z desno pletilko takole pleteš: Skleneš 1 p., pleteš 22-krat po 2 p. desno skupaj, napleteš 5 p. desno in spleteš še 12 p. po 1 d. 1 l. Z naslednjo desno pletilko pleteš vse pentlje po 1 d. 1 l., a ne pozabi v začetku teh in sledečih 2 desnih vrst po 1 p. posneti, nakar odprtino nič več ne manjšaš. Z levo pletilko dojemaš proti reverju tako, da spleteš 2 p. v 2 pentljah. Tako dojemaš na vsaki levi pletilki, dokler ne pridobiš 9 pentelj. Čim meri odprtina 15 cm, skleneš prvih 18 pentelj na levi pletilki proti reverju, potem spleteš 1 p., potem pa 2 p. skupaj. Na naslednjih obeh levih pletilkah prav tako spletaš po 2 p. po prvi pentlji skupaj. Ostane naj še 24 p. S temi pleteš dalje, dokler ni odprtina 18 cm velika, nakar skleneš ravno v treh oddelkih.

Desni prednji del

pleteš kakor levega, le vse na nasprotni način. Razen tega vpleteš 2 gumbnici. Prvo vpleteš, ko je pletivo dolgo 20 cm. Za to skleneš s pletenjem po 1 d. 1 l. — 8 srednjih pentelj in nasnuješ na sledeče pletilke isto število pentelj.

Potem pleteš mirno 8 cm naprej in spleteš naslednjo gumbnico prav tako.

Levi rokav

pleteš — kakor tudi desnega po 1 d. 1 l. in sicer v dveh polovicah — Za prvo polovico nasnuješ na pletilko št. 3½ — 24 pentelj modre prejce in pleteš 2 cm dolgo. Naslednjo desno pletilko pleteš takole: Spleteš 2 p., skleneš 4 p. in dopleteš vrsto. Na levi pletilki spet nasnuješ 4 p. Pleteš 3 cm dolgo in napraviš gumbnico, nakar začneš dojemati in sicer dojemaš v začetku vsake 6. vrste po 1 p. Ko spet napleteš 3 cm, pa spet narediš gumbnico, nakar pleteš še 2 cm dolgo.

Drugo polovico rokava spleteš iz 24 p. in še iz 8 p. Začneš dojemati, ko meri pletivo 5 cm. Ko je pletivo 11 cm dolgo, skleneš onih 8 p. in pleteš oba kosa na eni pletilki. Zdaj dojemaš v vsaki 6. vrsti na obeh straneh, dokler nimaš 70 p. Čim je rokav 41 cm dolg, skleneš na vsaki strani 6 p., nakar v vsaki 4. vrsti snemaš na vsaki strani po 1 p., da prideš do 40 p. Nato na vsaki strani skleneš po 8 p. in pleteš 24 srednjih pentelj še 3 cm dalje.

Desni rokav pleteš prav tako kot levega, samo da pleteš obe polovici v nasprotnem vrstnem redu.

Ovratnik

začneš spodaj pri reverju, pri čemer vzameš rumeno volno in nasnuješ na pletilko št. 2½ — 12 pentelj. Pleteš 8 p. gladko, a tiste štiri, ki tvorijo rob, pleteš 1 d. 1 l. Tako pleteš 8 cm dolgo, nakar na desni v vsaki 4. vrsti dojemaš, dokler ne dojemaš 9 pentelj. Pleteš dalje, da je rever dolg 21 cm, nakar spleteš drugi rever prav tako. Nato nasnuješ med obema reverjema 37 p., tako da imaš skupaj 79 pentelj. Te pleteš v dolžini 2 centimetra, pri čemer začneš s 4 p. po 1 d. in 1 l. in tako tudi skleneš. Nato spleteš 5 vrst po 1 d. 1 l. in skleneš.

Gumbe spleteš, če nasnuješ iz modre volne 12 p. na pletilko št. 2½ in gladko spleteš progo. Iz te proge ti v kaki trgovini naredijo gumbce.

Preden vse dele sešiješ,

jih po vlažni krpi polikaš. Nato sešiješ hrbet in sprednja dela skupaj, nabereš pentlje krog vratu na pletilko in pleteš z modro volno, pri čemer na koncu vsake vrste dojemaš po 1 p., dokler ne dosežeš šiva na rami, nakar skleneš. Potem nabiraš pentlje na pletilko št. 2½ tako, da začneš na konici enega reverja, nabiraš ob reverju dalje, nato ob izrezu krog vratu in potem še ob drugem reverju. Od tu pleteš pokončni ovratnik s pletilko št. 3½ po 1 d. 1 l. Ko je ovratnik 4 cm visok, pa skleneš.

Rokava sešiješ, pri čemer se ravnaš po risbi in položiš točko - a - na točko - e -, in šivaš proti - b - Drugo stran rokava prav tako sešiješ. Vse šive zalikaš po vlažni krpi. Pod ramena prišiješ trak; ovratnik nabereš, gumbce prišiješ na prsih in na rokavih. Narejena jopica naj ima v pasu moder pas iz usnja.

Češnjevi riž

Vzameš 125 g poparjenega riža, ki mu dodaš malo presnega masla, ščepec soli, 40 g sladkorja, zavojček vanilijevega sladkornega poprha in 1 l mleka — in vse to skuhaš, a tako, da je riž še zrna. Medtem odstraniš koščice ¼ kg češenj, jih potreseš s sladkorjem, potreseš s ¼ belca vina in pustiš nekaj časa stati. Ko je riž napol ohlajen, primešaš češnje in daš na mizo.

Naš domači zdravnik

M. D. Lj.: Kako bi odpravili pege, oziroma madeže iz kože, ki je bila razpraskana radi srbenja po injekcijah. — Nič ne poveste, zakaj in kakšne injekcije ste dobivali. Če ste dobili po injekcijah izpuščaje, kakor bi vas koprive opekle in ki so vas močno srbeli, kar se večkrat dogaja, niso potrebna zdravila, prešla bo nadloga sama po sebi. Nekateri ljudje so namreč že od rojstva preobčutljivi za tuje beljakovine, ki jih sprejmejo vase. Drugi pa postanejo preobčutljivi šele potem, ko so dobili ponovno tuje beljakovine vase, nove množine pa ne prenesejo več. V obeh primerih reagira telo s tem, da se pojavi koprivka, ki povzroča močno srbenje. Mnoga zdravila, ki jih vbrizgavamo, obstoje iz samih beljakovin ali pa so beljakovine primešane drugim snovem v zdravilu.

M. Z. S.: Pred dvema letoma ste izgubili čiščo. Po zdravnikovem nasvetu ste jemali tablete iz jajčnikov, kar vam je pomagalo. Izbrpalo pa vas je zelo, da ste morali prenehati. Stari ste 33 let, brez otrok. Vaš mož pa si otrok želi. Bojite se pa, da ne boste mogli izpolniti njegove želje, da bi postala mati. Po izjavi zdravnika, ki vas je preiskal, so jajčniki in maternica popolnoma zdravi.

Povedali ste vse premalo, da bi vam mogel pokazati, kje tiči vzrok. Nič niste navedli, v kakšni okoliščini ali v kakšni zvezi ste izgubili čiščo. Tudi ne omenjate, če ste drugače zdravi. Ste se zredili ali shujšali? Napisali ste le, da ste živčno tako uničena. To pa je posledica tega, ker ni čišče. Zdi se mi, da povzročajo to nadlogo pri vas motnje v delovanju žlez, ki poleg jajčnikov usmerjajo in vodijo vsakomesečne spremembe na maternici in jajčnikih, ki vplivajo na čiščo. Svetovati vam moram le to, da se odpravite v žensko bolnišnico, kjer vam bodo po temeljiti preiskavi ne samo splošni ampak tudi vseh ostalih organov, ki pridejo tu v poštev, točno ugotovili, kaj je vzrok tej vaši nadlogi. Ne odlašajte, storite to čimprej!

A. P. S. o. P.: Vašo mater zlasti na prepihu noge bolijo, da komaj hodijo. Bolečine se sprehajajo po vsej nogi, posebno močne pa so v sklepih.

Menijo, da je to revmatizem. — Mati naj skrbi za to, da bodo imeli noge kolikor mogoče na toplem. Kadar pa imajo bolečine, naj si noge večkrat natrejo z brinovim oljem.

Maj: V Gorici so vam dognali žolčne kamne. Radi bi vedeli kaj več o tej nadlogi. Ze večkrat sem govoril o tej bolezni. Ker izrecno želite, vam izpolnjam željo. Bolezen je zelo pogosta. Pojavi se navadno po 40. letu in sicer pri ženskah tri do štirikrat bolj pogosto kakor pri moških. V žolčnih izvodilih, predvsem v žolčniku, kjer žolč zaostaja, se iz žolča izločijo snovi, ki se sprimejo in tvorijo kamnno podobne tvorbe, ki imajo prav pestro obliko. Včasih jih je prav čedno število (do 300) in so veliki kot koruzno zrno. Včasih pa je ves žolčni mehur napolnjen kakor s peskom. Dobimo pa tudi posamezne kamne, ki imajo prav sploščano vzbujajočo velikost. Nosečnost, obleka, ki tesno zamaža telo, poklici, pri katerih ljudje večji del preedajo, zaprtje, debelost, vse to pospešuje, oziroma pripravlja pot žolčnim kamnom. Bolezen se javlja v značilnih napadih, ki nastopajo zvečer ali pa ponoči. Bolnik ima hude krče pod desnimi rebri, bolečine izžarevajo v desno ramo in roko in v križ. Bolniku je slabo, bljuje, temperatura je nekoliko povišana. Včasih pa znaki niso tako izraziti, zabrisani so. Bolnik čuti topo bolečino v jetrih, žolodec mu dela težave. Pojavijo pa se tudi komplikacije. Žolčni mehur in njegova vsebina se ognoji, če se v njem naselijo kužne gnojne klice. Bolnik dobi visoko vročino, trese ga mrzlica. Če se žolčnik predere, se gnoj razlije po trebušni duplini. Dobimo vnetje trebušne mrene, ki se razširi na vso trebušno mreno ali pa oстане omejena na najbližjo okolico žolčnega mehurja. Nastopijo nove težave, ki jih povzročajo zarastline v okolici žolčnika, žolčnega črevesa, jeter in žolodca. Kamni lahko zapro pot žolču, da ne more odtekati v črevo. Pojavi se zletenica. Kužne bolezenske klice do-

bijo prosto pot in se naselijo v jetrih, kjer povzročajo gnojno vnetje malih žolčnih izvodil. Specifična zdravila, s katerimi bi žolčne kamne odpravili ali razkrojili, nimamo. Uspeh nešteti, zelo slavljenih in hvaljenih zdravil je dvomljiv. Majhni kamni se sami izločijo v črevo. Pri gnojnem vnetju žolčnega mehurja pa je na mestu operacije. Prav tako v sluznicah, ki so dolgotrajni in se napadi v krajših ali daljših presledkih ne prenehajo ponavljajo. Napravite takole: Pijte vsak dan na tešče žlico karlovarske soli v kozarcu tople vode. Jejte tekočo, lahko hrano. Ogibajte se kolikor mogoče mesnih in mastnih jedi.

M. Z. P.: Tudi vi ste eden izmed tistih vitezov klavrne postave, ki nimajo volje, da bi samega sebe krotili. Stan in razmere pa vas silijo, da si poiščete življenjsko družico. Nimajte pa korajže. Ne najdemo ničesar, kar bi govorilo, da je vaše nagnjenje usmerjeno v drugo smer. Vse je le domišljija! Zbirajte po sre in ne po denarju! Tablete pa jemljite še naprej.

A. P. Lj.: Ob priliki ste se močno prestrašili. Če jeste zljaj ostre jedi, se na vrhu glave pojavi žgoče in močno znojenje. — Če se pojavi to znojenje samo v tej zvezi, potem opustite take in podobne jedi. Znojenje bo prenehalo.

J. K. J.: Prepogosto izločanje in to celo v hudem stanju je pri vas posledica zablode, v kateri ste živeli. Vendar pa, fant, glavo pokone! Z resnim namenom in trdno voljo dosežete vse, kar hočete. Poiščite si trdo ležišče, ogibajte se vsega čitva, ki na vas kvarno vpliva, jejte preprosto, tečno hrano, pa ne preobilo! Umivajte in kopljite se v hladni vodi. Če je vaš namen, da popuščite posvetno rabo, rešen, jampite se sami po sebi, da boste uspeli. Posvetujte se pa še z zdravnikom strokovnjakom, v katerega stroko spadajo te težave. Upam, da ste me razumeli.

K. S. O.: 67 let ste stari, vojska vam je pustila kal pljučne jetlike. Pa tudi na arteriosklerozo boleha. Zadnjič ste se parkrat sotočili na travi ležati. Pojavila se vam je velika slabost v levi nogi, gleženj in kolenu. Zdi se vam, kakor bi vam bila noga obtežena z utežjo. Če dalje časa hodite, vas boljko konci prstov, občutek imate, kakor bi vam bili čevlji prekratki. Pljučna jetlika, mislim, da pri vas ni tako hudo nevarna stvar in da se je s pridom otepite. Neveščnosti kaj, ki se javljajo v nogah, so posledice arterioskleroze. V vaših letih je ta pojav skoraj naraven. Žile se pač obrabijo. Bolezen se potem javlja s takimi in podobnimi težavami, kakor jih imate vi. Pri nekaterih v rokah, pri drugih v glavi, pri tretjih v trebuhu. — Izogibajte se telesnih in duševnih naporov. Živite čim bolj filitersko. Uživate dosti sočivja, sadja in zelenjave ter mlečnih jedi. Z jedilnega lista pa črtajte meso in jajčne jedi. Zapišite se v sveto vojsko ali med mlade junake. Napovejte boj nikotinu. Ne pozabite na redno iztrebljanje, kar je sila važno. Preselite se čez polje z vnožja vaših lepih gora višje gori na planine.

P. G. Z. B.: Kakšno hrano naj uživa noseča žena vprašujete. — V splošnem velja pravilo, da za zdrave noseče žene ni treba posebne hrane. Je naj tisto hrano, katere je vajena. Najboljša je preprosta domača hrana. Če vaša žena želi zelenjave in sadja, ji privoščite to. Vse tisto o božastnosti norovorojenke, če je mati prej uživala sadje, so pravne marnje in čenče. Kolesarjenje ne mora na vsak način opustiti! Za vas pa velja post. Ste me razumeli. Tako bodo vse težave, ki jih ima žena, prenehale.

J. P. Lj.: Na imenovanem mestu imate neke rumene, brjavice podobne izrastke, ki ne veeste, kako so nastali. Pod vrhno kožico opazite neko emrldjivo snov, ki se vam večkrat pojavlja. Bojite se, da morda ni kakšna spolna bolezen. Strah je odveč. Izrastki, ki jih opisujete, so posledica nesnage, ki se nabira na omenjenem mestu. Poskrbite za redno umivanje in te nadloge bodo prešle.

Kmetijski nasveti

Zbiranje muh med okni. I. M. N. G. — Imate sončno stanovanje z velikimi okni, med katerimi se jeseni zbere ogromna množina muh raznih velikosti. Več kot dva meseca ste jih škropili s »flitomc«, polne smetišnice ste jih znosili na gnojnice, toda čez pol ure jih je bilo zopet toliko. Kako morajo priti tako debele muhe med okna, ki se sicer dobro zapirajo? To spomlad se je to ponovilo. Ne veste, kako to pride in kako bi se znebili tega mrčesa. — Okna se sicer dobro zapirajo za ljudi in za zrak, ne pa za muhe, ki najdejo povsod špranje, skozi katere zlezajo skozi. Jeseni gredo v stanovanje; zlasti tople sončne lege jim prijo, tam si najdejo špranje, v katerih ob mrazu otrpnejo in prezimijo, ko pa posije sonce, se prebude in zlezajo na topla mesta. Ne samo pri vas, ampak tudi drugod je bilo letos opaziti nenavadno mnogo tega mrčesa. Tako se je našlo muh v slepih oknih za oknicami otrplih, ne mrtvih, do tri prste na debelo. To vse je prezimilo in bi spomlad zarodilo na stotisoče mladih, če jih nismo požgali. »Flitanec« muh ne umori, ampak samo omami. Ko ste vrgli tako omamljene na gnojnice, ste jih spravili na svež zrak in na tople, kjer so oživele in zopet prišle k vam v vas. S »flitomc« omamljene muhe je vreči na ogenj. — Sredstva, ki bi preprečila muham zbirati se na sončnih oknih, ne poznamo, ker jim ni mogoče zabraniti vstopa.

Hrastov les potrebuje dolgo sušenje. I. M. B. — Popravljate staro hišo ter bi hoteli vanjo napraviti nova hrastova vrata in hrastove stopnice. V ta namen ste posekali domače hraste, našagali deske ter jih dali sušiti. Želite vedeti, kako jih je sušiti in koliko časa, da les pozneje ne razpoka. — Pri naravnem sušenju potrebuje hrastov les mnogo časa, preden se popolnoma osuši, tako da ne poka. V ta namen ga je zložiti na vetroven prostor in pokriti, da ga dež ne moči; pa tudi sonce ne sme naj preveč pripekati. Tako se enakomerno osuši, je v treh, štiri letih popolnoma suh in se da uporabiti tudi v prostorih, kjer se kuri, ne da bi izdelki iz njega popokali. Lahko pa se suši tudi v sušilnicah, toda pri nizki toploti, kajti previsoka toplota povzroča kmalu razpoke. Dvomimo pa, da bi vi razpolagali s takimi sušilnimi napravami. Lahko ga tudi postavite pod streho, kjer je dovolj tople, da se enakomerno suši. Vsekakor traja to

več časa, preden je hrastov les tako suh, da pri obdelovanju ali pozneje ne razpoka.

Marelična drevesa se kar čez noč posuše. B. A. C. — Objasnimo naj vam vzrok, zakaj se marelična drevesa brez vidnega razloga kar čez noč posuše in kako bi se dalo temu odpraviti. — Na to vprašanje se ne da odgovoriti na daljavo, kajti pravi vzrok treba poiskati na licu mesta pri vsakem drevesu posebej. Tu nekaj razlogov za ta pojav. Če marelično drevo dospe s svojimi koreninami na kamen, kjer jih ne more dalje pognati in ne dobi več hrane, hira in se posuši. Ali če zadene z njimi na talno vodo ali na gnojnico ali na kako strupeno plast zemlje. So pa še drugi razlogi, ki povzročijo, da preneha marelična rasti, ki jih pa je mogoče ugotoviti samo po natančni preiskavi na licu mesta. V vašem mestu imate več sadjarskih strokovnjakov, na katere se obrnite, pa vam bodo povedali pravi vzrok.

Arterijski vodnjak. S. S. R. — Na travniku pod hribom ste našli vodo. S svedrom ste izvrtali 6 metrov globoko luknjo ter vanjo vtaknili čev v vodo, ki je stala 80 cm visoko. Poskusili ste s sesalko izvesti vodo na vrh, toda ni šlo. Vprašujete,

Hotel Vila Lucija

Aleksandrovo, otok Krk

Pension z vsemi taksami od din 45,- naprej. Prospekti se dobijo brezplačno pri Putniku in pri upravi hotela.

kako zabiti cev v zemljo, da voda priteče sama na dan. — Iz Vašega opisa sledi, da želite vedeti, kako se napravi arterijski vodnjak, iz katerega teče voda pod lastnim pritiskom na vrh zemlje. — Arterijski vodnjaki so prav za prav umetni izviri, ki pri katerih pritiska voda od spodaj navzgor. Če se v tleh v kolanjati obliki menja med seboj neprodorne in prodorne zemeljske plasti, se med neprodornimi zbira voda. Če skozi te plasti zvrtamo luknjo, oziroma zabijemo cev, udari voda, ki je pod močnim pritiskom, visoko navzgor in pride tako sama na dan. Če pa ni pritiska, tedaj voda ne more na vrh; potrebna je torej sesalka. Zato pa mora biti v globini zbiralnica za vodo, sicer tudi sesalka ne more delovati. — Po našem opisu domnevamo, da vam arterijski vodnjak ne more služiti, ker voda nima dovolj pritiska, da bi sama od sebe prodrla na vrh. Ne preostane vam torej drugega, kakor da izkopljete pravi vodnjak in v njem namestite sesalko. Če ste pa o tem v dvomu in bi si radi pomagali z navadnimi čevmi, ki ste jih zabili v zemljo, tedaj vam moremo samo svetovati, da se v bližnjem mestu obrnete na značnega oblastvenega koncesionarnega inštalaterja vodovodov, ki vam bo podal pravi nasvet, kako pridete najceneje do te vode. Pravilno svetovati se da namreč samo po natančnem pregledu zemljišča na licu mesta.

Pravni nasveti

Prevalitev splošnega prometnega davka. F. F. — Vinaki trgovci zaračunava gostilničarju pri vsaki pošiljki vina tudi 2 in po. % poslovnega davka. Ali je tako postopanje pravilno? — Plaćevalec poslovnega davka (prodajalec) ne sme onemu, ki ima pravico do prejema (kupcu) ali etoritve, zavezane poslovnemu davku, zaračunati davka posebej in ga tako prevaliti nanj, nego davek mora biti kalkuliran v ceni. Prav tako ne sme niti kupec od odškodnine (cene), ki mu jo je zaračunal prodajalec, odbiti davka, ki pripada na nadaljnjo prodajo kupljene stvari, nego mora tudi on, kakor je njemu prodajalec zaračunal davek v ceno, svojemu kupcu ta davek ob prodaji zaračunati v svoji odškodnini. Pogodbe, ki bi nasprotovale temu predpisu, ne veljajo.

Učiteljska abiturientka. M. M. Se vedno je v veljavi določba lanskega finančnega zakona, ki predpisuje, da učiteljem narodnih in gospodinjinskih šol in otroškim vrtničaric služba preneha, če se poroče z osebo, ki ni učitelj narodnih šol. Iz tega izhaja, da vas tudi v učiteljsko službo ne bodo sprejeli, če se poročite z neučiteljem.

Leta 1932 potrjen. J. C. Leta 1932 ste bili potrjeni. Kmalu po nastopu vojaške službe so vas odпустиili, češ da vas bodo čez 14 dni zopet vpoklicali. Medtem ste se preselili v drugo občino, kjer ste se prijaviili. Leta 1935 vas je vojaška oblast pozvala k nastopu službe, a poziva niste prejeli. Izdana je bila proti vam tiralica, orožniki so vas aretirali in peljali k vojnemu okrožju. Nekaj dni so vas držali v zaporu, na kar so vas zopet izpustili z naročilom, da počakajte doma, da vas pokličejo. Nekateri vas plašijo, da boste morali služiti triletni rok. Ali bi si mogli izposlovati skrajšan rok. Ali vas lahko vpokličejo po 27. letu starosti. — Po predpisih zakona o ustroju vojske in mornarice služni oni, ki se odtegne službi v vojaškem kadru, tri leta, če se ga zaloti do dovršenega 40. leta starosti. Zelo neprevidno ste ravnali, ko se toliko časa niste brigali za vojaško dolžnost, čeprav ste vedeli, da ste potrjeni in da morate svoj rok odslužiti. Po 27. letu starosti ne služijo v stalnem kadru tisti mladeniči, ki so začasno nesposobni in do dovršenega 27. leta ne postanejo sposobni. Ako vam nalože triletni rok zaradi odtegnitja vojaški dolžnosti, eploh ne more biti govora o skrajšanem roku. Drugače bi pa morali navesti točne rojstne podatke očeta in bratov ter njih službo pri vojakih, da bi se moglo ugotoviti, ali vam pripada pravica do skrajšane roka.

Pozaklanje nezakonskega otroka. I. T. Razburjate se, ker prošnja za pozaklanje vašega otroka se ni rešena in prošite pomoči. — Obrnite se vendar na oblastvo, pri katerem ste prošnjo vložili. Sicer pa sami pišete, da je že vaš pravni zastopnik posredoval, da je bilo treba predložiti še nekatere priloge itd. Gotovo se rešitev ne zavlačuje nalašč. Uradni »šmek« je včasih res malo počasen, zlasti, če mora še sam iskati razne priloge, ki bi jih bile morale stranke predložiti prošnji.

Denar v sodnem depozitu. E. L. Pred 45 leti je vaš oče vložil za vas v depozitno blagajno nekaj goldinarjev. V rokah nimate nobene listine o tem denarju. Vprašate, ali in kako bi prišli do tega zneska. — Obrnite se na ono okrajno sodišče, kjer je bil denar položen. Tam boste lahko vse zvedeli.

Nepotrebna steza. R. F. Po vašem svetu vodi steza, ki je čisto nepotrebna, ker vtrčje nje pélje občinska cesta. Radi bi stezo zaprli, vendar se tisti, ki po njej vozijo, temu upirajo. Tudi občinska komisija je svetovala, da se steza zapre. Sodnik vam je pa to odsvetoval. Kaj storiti. — Ako steza služi tistim, ki jo že nad 30 let uporabljajo v svrhu koristnejšega in udobnejšega uživanja njihovega zemljišča, jim bo težko preprečiti uporabo steze. Drugače bi pa stezo lahko zaprli, vendar bi vas tisti, ki jo uporabljajo, lahko tožili. Nato bi sodišče odločilo, ali še ostane, ali ne. Katere priče bodo upoštevane, bo odločilo sodišče samo.

Razveljavitev odločbe o proglasitvi za mrtvega. K. T. Vprašate, kaj bi bilo ukreniti, če se vaš sodnik, ki je proglasil za mrtvega, vrne, da se mu povrne njegove pravice. — Če pride tisti, ki je proglasil za mrtvega, sam k sodišču in zahteva, naj se odločba, s katero je bil proglasil za mrtvega, razveljavi, pa je istovestnost predlagateljeva s tistim, ki je proglasil za mrtvega, nedvomna, razveljavi sodišče brez nadaljnjega postopka odločbo o njegovi proglasitvi za mrtvega. Pristojno zapuščinsko sodišče vrne predlagatelju posest imovine, v katero so stopili drugi na osnovi proglasilne predlagatelja za mrtvega, v kolikor ni prešla posest že na tretjega »dobrovernega« posestnika, ki za »zapuščino«, ki jo je medtem pridobil v zaupanju na zemljiško knjigo, nikomur ne odgovarja.

Neizpolnjena kupna pogodba. R. F. Pred leti je vaš mati prodala del zemljišča. Kupec se ni plačal kupnine. Prodano zemljišče še ni prepisano na kupca, ki trdi, da je že plačal kupnino. Kako spor rešiti? — Menda ne bo težko ugotoviti, ali je kupnina plačana, ali ne. Če ni, prodajalec lahko toži kupca na plačilo, vendar mora izdati kupcu dovoljenje za odpis. Kratko: oba naj gresta k notarju ali odvjetniku, da jima napravi kupno pogodbo v obliki, ki bo sposobna za prenos zemljišča v zemljiški knjigi.

Tožba zaradi žalitve v pismu. J. L. Tudi zaradi žalitve (obrekovanja) v pismu lahko tožite storilca.

Odpovedni rok, odpravnina, nadure nameščenja. P. Pri podjetju ste opravljali pisarniške in blagajniške posle. Služba vam je odpovedana s trimesečnim odpovednim rokom. Radi bi zvedeli, ali vam pripada kakšna odpravnina, ali imate pravico zahtevati plačilo za prekomerno delo ob nedeljah in praznikih, ali imate pravico do nagrade za posebno dela? — Po dovršenih petih letih službe znaša odpovedni rok za nameščenja tri mesece. Vas bo po opisu vašega dela smatrali za nameščenja, zato je odpovedni rok pravilen, če niste služili že nad 15 let. Odpravnina pripada službojemnikom, ki jim je poverjeno opravljanje višjih trgovskih ali višjih tehničnih poslov ob prestatku službenega razmerja, če je trajalo službeno razmerje nepretrgoma najmanj deset let. Vendar odpravnina ne pripada službojemniku, ki ima po veljavnih zakonskih predpisih pravico do pokojnine. Preden zahtevate odpravnino, si dobro ogledajte § 333 obrtnega zakona. Kar se tiče pravice do plačila za čezurno delo, veljajo predpisi zakona o zaščiti delavcev. Določila tega zakona ne veljajo samo za delavce, ampak tudi za nameščenice, ki jim torej pripada plačilo za nadure. Od tega so izzete le osebe, katerim se poverjajo posli višje vrste, n. pr. poslovojedje, knjigovodje, blagajniki, inženirji itd., ki imajo po mnenju zakonodajalca tako dober plače, da jim ni potrebna še posebna zaščita. Ker ste imeli določeno mesečno plačo, po našem mnenju ne boste mogli dobiti še kakšno nagrado za »posebna« dela.

Pravica do državne službe. O. K. — Iz šole ste bili izključeni. Sledilo je kazensko postopanje zaradi kazniviga dejanja po čl. 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ki pa je bilo po § 96 k. p. ustavljeno. Vprašate, ali imate pravico do državne službe, ki bi jo radi dobili pri pošti. — Državna služba je dostopna vsem državljanom, ki izpolnjujejo zakonske pogoje. Za vas pride v poštev zakon o uradnikih, ki si ga ogledajte. Objav-

jen je v 25. številki »Službenega lista« z dne 15. aprila 1931. Opozorjamo vas na § 4 tega zakona, ki pravi, da državni uslužbenec ne more biti, kdor javno izraža načela zoper obstoječo državno obliko ali načelo protipravne izpremembe državne reda.

Opuščena pot. A. K. — Če je bila pot preko vašega zemljišča pred 40. leti opuščena, ker so običajni napravili drugo pot, lahko sosedu, ki je zopet prišel hoditi po opuščeni poti, hojo zabranite. Če si ne da povedati zlepa, bo pač potrebna tožba.

Pot preko sadnega vrta. M. P. — Sosed vozi na svojo njivo preko vašega sadnega vrta, čeprav ima dovoz na njivo po svoji zemlji in še po poti. Sklicuje se na dolgoletno pravico svojih prednikov do vožnje po vašem vrtu. Vprašate, ali bi lahko zabranili vožnjo preko sadovnjaka, kjer vam povzroča precejšno škodo. — Vsaka zemljiška dolžnost, med katere je šteti služnostno pravico vožnje, mora nuditi upravičencu možnost koristnejšega in udobnejšega uživanja njegovega zemljišča. Če torej zaradi vožnje preko vašega sadovnjaka sosed na koristnejši in udobnejši način izkorišča svojo njivo, kakor bi jo brez poti, tedaj nam bo vožnja težko ubraniti. Če pa vožnja preko vašega vrta ni koristnejša in udobnejša kakor po poti ali po sosedovem lastnem zemljišču, ni bistvenega pogoja za obojeto zemljiške služnosti in bi se sosedu lahko vožnja zabranila. V sporu pa more odločiti edino le sodišče po proučitvi dejanskega položaja. Merodajna torej ne bo samo nad 30 letna vožnja preko vašega sadovnjaka, ampak, kakor navedeno, pogoj, da ta vožnja služi v koristnejši in udobnejši uživanje njive kakor vožnja po ostalih potih.

Dedne takse. P. A. — Vprašate, kakšna taksa je predpisana za primer, da oče zapusti otrokom hišo in premečnine, in kakšno takso je plačati, ako jim to izroči pred smrtjo? — O dednih takсах smo že večkrat pisali. Predpisi so zelo obširni in jih ne moremo tu navajati. Zato vam priporočamo, da si ogledate uredbo o dednih in darilnih takсах v »Službenem listu« št. 40 iz leta 1937 ter tarifno postavko 23 taksnega zakona. Dedna in darilna taksa se plačujeta po stopnji sorodstva med zapustnikom in dedičem, odnosno med darovalcem in obdarjencem in po celotni čisti vrednosti dediščine, odnosno darila po taksi razpredelnici, ki je navedena v tarifni postavki 23 taksnega zakona. To velja glede državne takse. Poleg državne takse pa se pobira od vsakega prenosa nepremičnin 2% banovinska taksa. Od prenosa kmečkih nepremičnin med kmetovalci med živimi se pobira le 1% banovinske takse, če so oboje vložili in pridobitelji med seboj sorodniki v prvi črti ali s takimi poročenji ali zaročenji. Leto velja za prenose kmečkih nepremičnin med možem in ženo, kakor tudi med ženom in nevesto z ženitovanjsko pogodbo.

Ne dovolite, da Vam kukavica znese jajce v Vaše zdravje!

Radenska

originalna, naravna in zdravilna

je samo ena,

ona z rdečimi srci. Zdravje in užitek!

Porok in zaščita. M. M. — Če ste kmet v smislu uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov in je vaša obveznost nastala pred 20. aprilom 1932, uživate zaščito. Za kmečke dolgove se namreč smatrajo vse obveznosti zasebnopravnega značaja v denarju, ne glede na to, s katere osnove izvirajo in ali jih dolguje kmet kot glavni dolžnik ali pa kot porok. Obveznost poroka se smatra za njegov dolg šele tedaj, kadar mora to obveznost izpolniti, torej, kadar terjatnik od njega plačilo. Od tega dne začne teči zanj rok po uredbi.

Zaušnice. M. S. — O zaušnicah, ki jih je baje dobil dijak, se najprej zmenite z ravnateljem dotičnega zavoda. Gotovo bo že ta vse potrebno ukrenil, da se preneha s takimi nesodobnimi metodami.

Žena ne odgovarja za moževe dolgove. J. B. — Dolžniku nameravate prodati njegovo polovico posestva. Ali boste lahko prodali tudi ženo polovico, če bi kupnina za možovo polovico ne zadostovala za pokritje dolgov? — Če žena ni prevzela jamstva za možev dolg, ne odgovarja zanj in ji ne boste mogli prodati njene polovice posestva.

Pridobitina od obrti. A. M. — Radi bi vedeli, koliko pridobitinskega davka boste morali plačevati, ako boste obratovali z motorno silo. — Za izračunavanje pridobitinskega davka je treba predvsem ugotoviti davčno osnovo. Davčna osnova za pridobitino je enoletni čisti dohodek podjetja v minulnem poslovnem letu. Od tega se nato odmeri osnovni in dopolnilni davek. Osnovni se odmerja v procentih od čiste davčne osnove, in sicer od 6 do 10%. Pri obrtnih podjetjih, ki delajo s stroji na pogon, se odmeri 8% od čiste davčne osnove. Dopolnilni davek se pa odmerja od skupnega čistega dohodka v procentih po predpisani lestvici. Do 10.000 dinarjev dohodka znaša 2%. Kakor vidite, je izračunavanje davka precej komplicirano in ni mogoče povedati, koliko boste plačevali, dokler se ne ve, koliko bo znašala davčna osnova.

V najem vzeta njiva. M. J. P. — Zakupna pogodba, ki ste jo leta 1936 sklenili z gospodinjino za 3 leta, veče vas in vaše pravne naslednike, kakor tudi gospodinjino in njene dediče, dokler ne izteče pogodena 3 letna doba. Smrt gospodinjine ne vpliva na zakupno razmerje in njen sin kot dedič in sedanji lastnik ne more od vas zahtevati pred potekom 3 letne dobe vrnitev v zakup dane njive.

Žena zavičnika in ubožno spričevalo. L. T. T. — Kdor hoče v pravnem postopku doseči pravico siromašnih, more s prošnjo za isto predložiti sodišču potrdilo o imovinskem stanju, ki mora biti izpolnjeno in čigar podatki morajo biti potrjeni od hišnega gospodarja, davkarja in občine. Tako potrdilo o imovinskem stanju lahko dobi vsak, vendar pa s tem še ni pridobljena siromašna pravica. To pravico revnih podeli šele pravno sodišče, ki mora upoštevati imovinsko stanje prosilca, kot izhaja iz priloženega potrdila, in njegove posebne razmere ter preudariti, če bi bili za prosilca res stroški za takse itd. taka obremenitev, da bi bilo s tem ogroženo njuno vzdrževanje prosilca. Če pravno sodišče zavrne predlog, se lahko ubožna stranka brez plačila takse pritoži v roku 15 dni na nadrejenno sodišče. Tak rekurz lahko da ubožna stranka tudi na zapisnik.

Učenje tujih jezikov. P. A. Glede učenja vprašajte za svet domačega učitelja, ki pozna vaše zmožnosti. Tuje revije pa si naročite potomo najbližje knjigarne.

ODREŽITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek „Slovenec“ 12. junija 1938

Izpoved

»Da, Jean Budreau sem, star 27 let, rojen v Alençonu, pisar v Združenih tekstilnicah, pa nisem še nikoli imel opravka z uradniki reda. Stanujem v Robespierrovi ulici št. 31. Užival sem ugled pri svojem hišniku in vseh svojih sosedih, medtem ko oni čisto niso zaslužili mojega spoštovanja do sebe vsled svojih radijskih aparatov, svojih večnih prepirov, in radi psov in otrok. Toda sem obziren človek in nisem rad krivičen.«

»Prišel sem torej, gospod komisar, ker ste me klicali. Pa saj sem vam že rekel, da so pisma moja. Spoznal sem jih po pisavi, slogu in vsem. Pa če že moram, vam vseeno pojasnim še enkrat vse.«

»Potrebno je, da veste, da v torkih in sobotah zvečer ob polosmih vedno pijem svojo belo kavo v mali kavarni, ki jo pozna cela četrt.«

»Lastnik gospod Chaussonnet ve, da sem do-
stojen in miroljuben gost. Lahko vam pove, ka-
tere časopise čitam dvakrat na teden, da se o
čem poučim, in da ne jem drugega kot malo
porcije smetane v teh večerih. Ostale dneve
grem pa itak vsak večer spat, razen v petkih,
ker grem v kino. Kaj torej še hočete? Tudi ože-
njen nisem. Imel sem sicer nevesto, ko mi je
bilo dva in dvajset let, pa sem jo pustil, ker
se mi je izneverila. Menda vam tega ni potrebno
podrobno razlagati, saj je že tako daleč in po-
vrhu še zelo žalostno. Drugih dogodivščin pa
nimam za seboj, lahko brskate brez skrbi po
vsem mojem življenju. Sem zelo resen človek
in čistega srca, gospodje!«

»Torej, bilo je v tork zvečer in v kavarni
je bilo vse kot po navadi, samo za mizo v kotu
je sedel mlad neznan gospod, zelo eleganten,
z zelo lepo zagorelo kožo. Mislim, da se ne motim
če rečem, da je bil mulat. Videlo se je pač, da
je iz toplejših krajev. Njegova eleganca je bila
mirna, čutil si jo v njem samem. Pil pa je
neko alkoholno pijačo.«

Jaz pa ljubim tuje, zato sem se mu na-
smehnil. Tudi on se je nasmejal in pokazal pri-
tem svoje prelepe zobe in me pozdravil. Nekaj
minut za tem sta se najina pogleda zopet sre-
čala. Segel je v žep in vtaknil v usta drago ci-
garo, drugo pa je ponudil meni. Toda, ker sem
se branil, mi jo je malodane vsilil. Pri tem se
mi je približal in čutil sem, da je od njega vel-
vonj po nežnem parfumu, okoli zapestja pa se
mu je blestela zlata verižica.«

»Naenkrat me je vprašal s tujim naglasom:
»Gospod, ali znate pisati?«

»Kaj se šaltite, gospod?« sem ga vprašal,
v dvajsetem stoletju smo, pa naj bi se znašel
v kavarni nekdo, ki ne zna pisati!«

»Toda tujec se je opravičil, da ni mislil
tako. Želel je samo vedeti, če mi gladko in
jasno teče pero in če imam dober slog ali vsaj
domišljijo.«

»Lahko vam rečem, gospodje, da se nisem
bahal, ko sem mu dejal, da pišem z lahkoto.«
»Tako sva navezala pogovor in pripove-
doval mi je, da je Amerikanec, da zna mnogo
jezikov, toda popolnoma ne obvlada nobenega.
Rojen je v Antilih na nekem otoku z ime-
nom S. Thomas. Nekoč da se je util danščine,
in potem ko se je preselil v Združene države,
se je bavil z angleščino, pa ne dolgo; kajti v
poslednjem času je živel v neki španski deželi,
ne vem že, v kateri. Vedno pa je oboževal Fran-
cijo in zato, kot je rekel, je prišel v Pariz, kjer
se vadi v novem poklicu in sicer v jazzu, kjer
igra na cimbele in ne vem še, na kateri instru-
ment. Pravil je, da sta to dve godali, na kateri
se je najtežje naučiti, pa on je itak že od
nekajd ljubil umetnost.«

»Potem je prinesel svoj kozarec pred mojo
skodelico smetane in mi ponudil svoj rum.«
»Postala sva zaupna in povedal mi je, da se
imenuje Jerry, da je to zmanjševalnik od imena
Jeremija ali Jeroboam, da tega niti sam točno
ne ve.«

»Zaupal mi je tudi, zakaj mi je v začetku
stavil tako čudno vprašanje. Žaljuabil se je nam-
reč do ušes v neko mlado osebo, o kateri mi
je povedal samo ime in naslov, pa prav nič
drugega: gospodična Evgenija Jorni, stanovala
pa je v najbolj elegantni četrti, in če se ne
motim, je bila iz zelo visoke družbe. Upal je,
ker jo je srečaval dovolj pogosto, da bo nje-
gova gorečnost kmalu kronana. Na vso moč pa
si je želel, da bi si dopisovala. In ko me je
videl, si je dejal: To je gospod, ki ga potre-
bujem in ki bo lahko pisal na mesto mene,
ubogega tujca!«

»Resnično gospodje, ta tujčeva misel se je
tudi meni trdno zavrtela v možgane, in veste
zakaj? Vse življenje sem trpel, ker nisem imel
nikogar, ki bi bil lahko z njim dober in za-
upljiv. Vedno sem bil sam. Imam pa srce na
istem mestu kot vsi ostali, zato ni nič čudnega,
če sem vedno sanjal, da bi bil ta nekdo, ki bi
sprejemal moje ljubezen in moje žrtve, nežno
bitje, lepo in dobro in tudi nekoliko ponosno.
Sem pač tak, kaj hočete!«

»In na to nežno bitje sem potem mislil vse
dni, doma in v pisarni, podnevi in ponoči.«

»Moj novi prijatelj me je nato vprašal,
kako naj prav za prav piše in napravil sem

osnutek na koščku papirja. Ali hočete, da vam
potem, kaj sem pisal. Ne! Pa ne, saj ste najbrž
že sami vse prečitali!«

»Najprej nisem vedel, v kakšnem tonu naj
pišem, pa sem se odločil za orientalski način in
sem pisal: »Vi ste kot panter speč pod palmami
in bojim se, da vas prebudi že šum mojih ko-
rakov... Vi ste kot sultanka, ki me lahko z eno
samo besedo uniči... Vi ste...« Pisal sem in
pisal, besede so se mi kar same usipale izpod
peresa, tako sem bil v ognju.«

»Jerry je bil zelo zadovoljen. Obljubil mi
je, da mi bo pokazal njeno sliko. Pa je bil
najbrž preveč sramežljiv, ali pa bi mu bilo žal,
da bi še kdo drugi gledal njeno lepoto, pozabil
je pač na svojo obljubo in jaz sem to veliko-
dušno prezel. Sicer pa, saj sem si Evgenijo
predstavljaval »am zelo dobro.«

»Samo, pismo spisano na takem papirju
vendar ni šlo, da bi odposlal. Zato mi je Jerry
prinesel naslednji dan bolj prikladen papir, češ
da on nikakor ni zmožen prepisati sam vseh teh
francoskih fraz. Tako je prišlo do najinih se-
stankov. Prepisal sem pismo. Ko pa je bilo
treba podpisati, mi je rekel, da bo njegov veliki
in nerodni podpis gotovo v strašnem nasprotju
z ostalim pismom. Torej sem podpisal »am samo
s črko J, ki je prav tako lahko pomenila Jean
kot Jerry. Tega sem bil neznansko vesel, ker
sem si lahko rekel, da jaz sam pišem Evgeniji!«

»Končno ni bilo to nič čudnega, kajti Jerry
me je še prosil, naj dam kar svoj naslov in tako
je prišlo, da sem se na vsa naslednja pisma
podpisal kar s svojim polnim imenom. Jerry je
namreč prebival v nekem hotelu na Montmar-
tru in je rajši videl, da njegova izvoljenka ne
ve o njegovi skromnosti.«

»Tako so tudi odgovori prihajali na moj
dom. In jaz jih nisem nikoli, razumete, prav
nikoli prečital. Bilo mi je pod častjo storiti kaj

Uspešno zdravljenje

Gospod Kupnati je bil trgovec v Piskovicah.
Šel je na kupčijo, je stopil v pokoj.

Sploščka mu je bil pokoj neznanoski vseh:
mir, dosti časa in nič skrbi — to je bilo jako
prijetno. A časoma je trgovec Kupnati spoznal,
da popolnost le ni dar tega sveta. Tudi ta zlati
pokoj je imel svoje slabe strani.

Kmalu ga je začelo zbadati v levi, nato v desni
strani; zdaj ga je ščipalo v kolenskih in zdaj v
prstih na nogah. Zelodec mu je nagajal, ko da
bi se bil sam hudobec naselil vanj. Mimo tega
se mu je prav sumljivo vrtilo v glavi: »Pregosta
kri,« si je dejal Kupnati, »to ni dobro. Pravčasno
pojdi k zdravniku in boš že napol zdrav!« — Po
zdravnikovi odredbi je požiral kapljice in tablete;
želodec se je pomiril, a drugi hudobci so ga še
nadajale ogražali. A z novim zaupanjem je zasopel
Kupnati, ko je bral o tako zvanem knajpanju. Da
hodiš bos po rosnih travah, da se koplješ v mrzli
vodi — nič lažjega in bolj zdravega ko to! —
»Tudi jaz bom to storil in bom zdrav ko riba
v vodi!« je sklenil Kupnati.

A v domačem kraju se tega ni upal privoščiti;
saj je bil vendar častna oseba in z županom sta
sedela za isto mizo v krčmi.

Zatorej se je Kupnati odločil, da odpotuje z
ženo in s hčerjo v daljno kopalnico, kjer so bili
travniki, gozdovi in studenčki in kjer bo imel
nič koliko prilike za knajpanje.

»Za štiri tedne se odpeljem v kopalnico!« je
izjavil po kosilu. Njegova hči Marta je imela ko-
pi rokav prošnjo, ali bi ne smel iti z njim Fe-
liks, neki daljni bratranec, ki je pravkar dovršil
pravne študije? Da je tako shušal radi učenja in
je kar ves bled! Seveda nima denarja, a njegova
družina bi bila tudi nekaj vredna...

Oče je prošnjo kratko in malo zavrnil, rekoč:
»V troje nas je zadosti! Družbe bomo pa našli
tam več ko preveč.«

Kupnati si je vse lepo pripravil: poiskal si
je, etaro obleko, si kupil razširjane platnene sraj-
ce, ki so pripravne za knajpanje. Nato so se ti
trije sami dopeljali v kopalnico. Ondi so koj našli
znanca. Prvi dan si je Kupnati ogledal pozorišče,
uvrstil je občinstvo v svoje oddelke in se je od-
dihal od potovanja. Zvečer je bil že kar nestrpen
in ni mogel dočakati jutra. Koj po zajtrku je
izginil. Jako mu je bila všeč tiha vasica, ki je
bila tako prijazna in obrobjena s travniki in goz-
dovi in kjer se je po sredi pretakal žuboreč po-
toček. Ko samotni popotnik je vzel klobuk z gla-
ve, si znebil sukunčija in telovnika, si sezul čevlje
in nogavice in vse to položil z dežnikom vred na
mahovit kamen. Slednjič si je skoraj do kolen
zavihal hlače. Tako se je koj začel knajpati. Ej,
kako lepo in prijetno je bilo tati po mehki, rosnih,
zelenih travah! Kmalu je začutil, kako se mu je za-
čela kri žihavno in toplo pretakati po žilah, kako
mu je plalo čisto zdravje po udih prav do erca.
Resnično, to zdravljenje je bilo pač kaj drugega
ko s tinkturami in tabletami!

»Hov, hov, hov, hov,« je iznenada zalajalo za
njim. Velik, kosmat Lavdon je drevil k njemu in

takega, čeprav sem jih hranil sam. Odpiral jih
je Jerry sam in jih na tihem čital pred menoj.
Zardeva je od veselja ali nepotrpežljivosti, vča-
sih je tudi udaril z nogo po tleh in si grizel
ustnice. Meni pa je povedal enostavno samo
smisel pisma in da naj bo odgovor bolj vroč in
nežen, in bolj nujen.«

»Ko je tako minilo petnajst dni, pomislite,
je že šlo za to, da bi pobegnila skupaj tja doli
na neki čaroben otok... Obljubil ji je pre-
krasno prihodnost, da ji bo kupil palačo s
sužnji vred in tudi zveze z najvišjo družbo ji
ni odrekal.«

»Evgenija se je dala pregovoriti, kajti upo-
rabil sem svojo zgornost, ki sem jo na-
bral iz vseh mogočih knjig z eksotično vsebino,
ki sem jih prebral nalašč za to priliko.«

»Navsezadnje ni šlo za nič drugega več kot
za odhod iz Bordeaux-j a s tem in tem parni-
kom, na ta in ta dan in uro. Uredil sem sam svo
zadevo s potnim listom in prtljago, kajti raz-
zumel sem, da je Evgenija še zelo zelo mlada.«

»Jerry mi je najprej ponujal denar za vse
moje prizadevanje zanj. Toda saj razumete, da
nisem hotel za denar prodajati svoje pisateljs-
ke zmožnosti prijatelju! Zato je obljubil, da
mi pošlje kraljevsko darilo, ko pride v svojo
deželo, in da ne bi morda predolgo čakal, mi
je zaupal svoj talisman, dvanaest malih usnja-
tih vrečic polnih čarobnega prahu, se mi zdi.
Dal mi jih je, naj jih hranim kot zaklad, in jaz
sem jih previdno zložil v predal svoje omare.«

»Sedaj pa se mi zdi neverjetno, da se me
upate obtožiti za brezčastnega trgovca in kako
naj vem, da je Evgenija sama služkinja, saj
sem jo videl samo v sanjah. Kar pa se tiče
vrečic, kako hočete, da bi vedel, če so napol-
njene s kokainom ali s čim drugim? Samo Jerry
bi vam lahko pojasnil, kaj vsebujejo, če ne bi
odpotoval.«

»Vse to, in samo to do zadnje pičice je ves
moj roman. Želim samo, da mi vrnete moja
pisma.«

»Kje naj podpišem zapisnik, gospod ko-
misar?« (André Thérive.)

je že hudobno hlastal po njegovih mečah. Jojmenel
se je prestrašil Kupnati in je zbežal, a pes sveda
tik za petami. Tedaj je Kupnati zagledal hišo ne-
daleč od vasice; malo v stran je stala hruska. Do
hiše ni mogel več, a hruska mu je obetala rešitev.
Lestev je bila prislonojena k debilu. Skočiti na lestvo
in splezati po klinih — to je bilo storjeno kot
bi trenil! Sovražnik se je nekaj časa zaganjal v
lestev gro in dol, nato pa je, besno lajajoč, skakal
okrog drevesa.

»Grom in strela! Ali te vendar imam, baraba
ničvredna, ti preklemani tat!« je mahoma kralčal
rezek glas.

»Ah, motite se, dragi moj, jaz sem rentnik
Kupnati iz bližnjega kopalščala!« je ves tresoč se
odvrnil Kupnati. »Tako? Od kdaj pa rentniki
boši in napol nagi sedevajo na moji hruski? Dol
s teboj! Ali te pa nabodem na tele vile!« — »Tak
služiš, ljubi moj, dajte si vendar dopovedati!« —
»Nič ljubi moj! Polcija ti bo dopovedala. Dol s
teboj — ali te pa nabodem!«

Močna roka ga je ko s kleščami zgrabila za
srajco in preden se je zavedel, ga je potegnila
z lestvice.

Kmet ga je suval in butal, dokler ga ni spra-
vil v hlev. Kupnati je še slisal, kako je ta erdit
kmetič potegnil zapa na vratih in z gromkim gla-
som zaklical: »Hej, Boštjan, tebi brž na polico!«
Tako naj mi pride kdo sem! Smo ujeli prebris-
nega tička! Presneto! Bojim se, da si ni ta lopov
kar poln škaf hrusk nagraбил!

Nekaj časa je Kupnati čepel na tleh. Potem
je dvignil glavo in se ozrl. Zagledal je vola dolgih
rogov, ki je bolščal vanj in slednjič, ko v pozdrav,
glasno zamukal.

K ereti se je v lesenih coklah nekdo bližal
hlevu. Zapah se je odrinil. Dekla je odprla vrata
in zagnala vile in grablje v hlev. Ker je koza
stekla k vratom, jih je dekla naglo zaprla. Ujet-
nika še zagledala ni in tako ni vrat zapahnila.
»Zdaj ali nikoli!« je zašepetal ujetnik. Boljše
prilike za beg bi ne mogel več najti. Planil je
iz hleva in z dvorišča. In Kupnati je dirkal, kot
bi ga bil izstrelil iz pištole in naravnost proti
bližnjemu gozdiču.

»Hej, taka sreča!« je vzkliknil. Zagledal je
dva leskova grma, zadaj pa rosnu trato. Preskočil
je potok in odhitel k drevesu, kjer je bila skrita
njegova obleka. »Križana gorla!« Stemnilo se mu
je pred očmi: namesto njegove obleke, so bili ond
raztrgani, pošvedrani čevlji. Zraven pa potlačen
klobuk, čigar krajevce so bile že miši ogledale.
Obleka je bila vsa raztrgana in razcapana. Kak
potepuh se je pač preoblekel in izbral njegovo
nezgodo! Kupnati je pobledel ko kreda. Kaj naj
stori? Nič drugega ni mogel, ko da počaka noči
in se potem kako prikrade domov. Vlegel se je in
zaspal, a spanec je bil kaj nemiren.

Slednjič ga je zbudilo jezno vpitje: »Tu ti leži
ta nesramni lopov! Skoraj bi nam bil usel!« je
zaslišal. Kupnati je razprl oči zagledal onega
kmeta v spremstvu stražnika.

»Alo, vstani, baraba! Ne bomo nič čakali,
preden se boš ti naspal! Tako mi deni nase tiste

DOLENJSKE TOPLICE 38° C

Zdravilo sigurno revmatizem vseh vrst, nevralgije,
ženske bolezni, posledice zlomljenih kosti itd. — Pre-
zgodna ostarelost — Rekonvalescenca po težkih
bolezni in operacijah. — Speciale masaže pod
zdravniškim nadzorstvom. — Krasna okolica. —
Penzija s kopeljo od Din 45— dalje. — Pojasnila
in prospekte daje uprava.

svoje caple! ga je nahrulil stražnik, rožljaj s
sabljo in suval v cape.

»Hu, dajte proč tisto mrhovino! Nikoli ne
bom oblekel teh cunj! Kopalščiki gosti! V miru me
pustite!« se je hudoval Kupnati. — »Ali misliš,
da sem tepec? Le kar brž!« je zaukazal stražnik
in mu poveznil razcefrani klobuk na glavo.

Kupnatiju se je kar bledlo in moral se je
pokoriti povelju. On je bil sam — a sovražnika
dva in še sablja! Kaj bi mu bilo koristilo, če bi
bil povedal svoje ime?

Medtem pa so bili domači v kopalšču vsi
razburjeni. Kje je bil oče?

Bratranec Feliks, ki je bil prišel nepovabljen,
je obletel vsa pota in pretaknil vse kote. Slednjič
je prinesel novico, da so ga vlekli na policojo,
ker so ga zalotili, ko je kradel.

»Le nikar se koj ne ustrašite!« je tolažil Fe-
liks gospe in Marto.

»Najprej je treba obvestiti oblasti.« — Cez
uro nato se je po vsem kopalšču raznesla tale
vest: Nekega kopalščikega gosta je napadel ropar,
ki so ga pa prišli in ga zdaj vklejenega zenejo.
Razumljivo je, da Kupnatiju ni bilo dobro pri
srcu, ko so radovedneži zijali vanj in je množica
bolj in bolj pritiskala na cesto.

»Sveta nebesa! Saj bom ob pamet!« je zaje-
čala gospe Kupnatijeva, ko je spoznala v kaznjencu
svojega moža. — »To je pa gospod rentnik Kup-
nati!« je nekdo iz množice zavpil. Ni mogoče!
Seveda jel — »To je baraba, tat, ki mi je kradel
hruske.« je zavpil kmet.

»Ose! Molči!« ga je nahrulil Feliks. »Ta go-
spod je moj stric, je rentnik Kupnati iz Piskovic.
To lahko izpriča njegova gospe in hči in znanci.
O drugem se bomo še pogovorili. Dragi stric, tu
te čaka voz, brž vstopi in se odpeljava domov.«

V vozu se je mogel Kupnati skriti pred rado-
vedneži. Kakšno odrešenje! Napol mrtev se je
stienil v kot voza in začel mlo ječati. Sele doma
se mu je razvezal jezik.

»Sramota, kakšna sramota! Na vekomaj in do
kosti sem osramočen! Nikjer se ne morem več
pokazati, ne tukaj, ne doma! Dobri prijatelji bodo
že poskrbeli za to, da se bo razvedelo!«

Drugi dan so čitali v kopalškem listu mično
novico:

»Dohet dovtip si je izmislil znani in vele-
spoštovani bivši trgovec gospod Kopnati v našem
kopalšču. Seznanil se je z nekim čudovitim An-
gležem in je za šalo sklenil tole stavo z njim, vsak
za 10.000 dinarjev. Kupnati je obljubil, da bo
preoblečen v potepuha vse kopalške goste potegnul
za nos. Izvrstno se mu je ta nakana posrečila. Od
nekega postopača si je kupil raztrgano obleko in
je znal svojo šalo tako do dna izvesti, da so ga
zaslužili kot tatlu hrusk in ga je stražnik prignal
na policojo. Seveda je kar gladko dobil stavo 10
tisoč dinarjev. Gospod Kupnati pa je ta denar,
kar je treba še posebej poudariti, velikodušno po-
daril v sklad za tukajšnje občinske reveže.«

»No, stric, kaj praviš? Ali so ti všeč te vrsti-
ce?« ga je jutraj vprašal nečak Feliks.

»To si pa preklemano prebrisano naredil!« je
zamrmral stric ves blažen. Vendar iz previdnosti
te svoje blaženosti nekuju ni preveč pokazal. Sled-
njič ga je vprašal: »No, s čim naj ti pa zdaj usta
zamašim?« — »Oh, stric, nič lažjega ko to!« je
Feliks navdušeno odvrnil. Ko je Marta pravkar
vstopila, ji je vesele pomežiknil, vstal in dejal:
»Nič lažjega! Prijel je Marto za roko in jo od-
vedel k mizi. «Lej, stric, s tole roko mi najbolje
na vekomaj zamašiš usta!« (Češko A.B.)

Paulihova

Pavliha spleza nekoč na drevo in zaga tisto
vejo, ki na njej sedi. Pride popotnik mimo in
mu zakliče: »Hej, prijatelj, stoj! Če boš takole
žagal, boš z drevesa telebnil na tla!« Pavliha
ne reče ne bev ne mev in žaga dalje. Mahoma
je na tleh in vse kosti ga zabolijo.

Zdaj se spomni, kako je popotnik prav po-
vedal. Steče za njim, ga prime za sukunčje in
pravi: »Ti si pa prerok, ko si tako vedel, da
bom padel na tla. Povej mi, povej, kdaj bom
umrl!«

Da bi se norca iznebil, reče popotnik tja-
vendan: »Takrat boš umrl, ko bo tvoj osel v
tretje zarigal.«

Jej, si misli Pavliha, zdaj mi pa slaba pre-
de. Saj ti ta mrečina za vsak nič zariga. Čez čas
se že oglasi ljubeznivi »a«. Pavliha se zdrzne.
Se dvakrat, si pravi, pa bom mrtev.

Ko osel v tretje zariga, se Pavliha vrže
na trebuh in se ne zgane več.

Pridejo ljudje mimo. »Oh, glejte si, glejte,
Pavliha leži tu in je mrtev. Skoda ni prav nič
te trape! Lagal se je in kradel ko sraka.«

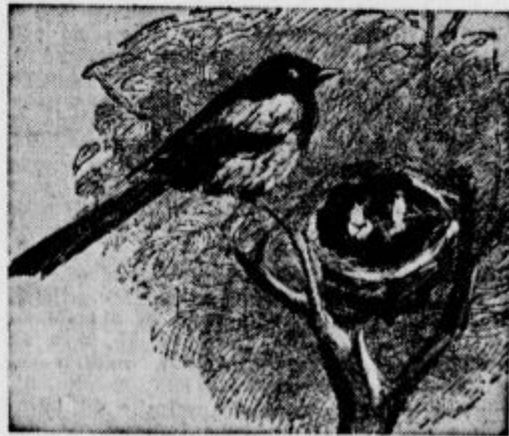
Pavliha se ne zgane. Ljudje ga denejo na
nosilnico in ga odnesejo domov. Tam se prav-
kar vidi, kako žena brž skrije nekaj klobas v
omaro. Ko zagleda mrtvega Pavliha, pa začne
krik in si puli lase. »Ti kača, ti,« si misli Pavli-
ha, »če bi ne bil mrtev, bi ji že pokazal!«

Ljudje se zberejo v hiši na pogrebščino.
Vsakovrstna izbrana jedila prinašajo na mizo.
Pavlihi, ki je bil že zelo lačen, se začno kar
sline cediti. Toda — kaj bi — saj je mrtev!

Nazadnje prinesejo še štruklje, njegovo
najljubšo jed. Zdaj se pa Pavliha ne more več
premagati. Počasi poseže z roko v skledo in si
napolni usta.

»Lejte Pavliho!« zavrešči neka ženska. »Saj
ni mrtev!«

»Nisem, tako mrtev je ne,« zabrunda Pav-
liha, »da bi ne mogel jesti štrukljev!«

Jutranja pesem.

Prijazni roparji

»V Tangkvantunu ste bili?« sta me prestra-
šeno vprašala dva Evropejca, ki sem ju dobil v
Pekingju. »In ste še živi?«

Ne morem razumeti, zakaj sta se tako začu-
dila. Tangkvantun je majhno mestce, skoraj vas
južno od Tienčina. »Kaj nič ne veste, kaj govo-
rijo Kitajci v Tangkvantunu?« me vpraša eden
Evropejcev. »Pravijo, da živi v Tangkvantunu to-
liko razbojnikov, da se še piči bojijo leteti nad
mestom. Noben premožen Kitajec se ne upa pe-
ljati čez Tangkvantun.«

Tako govori dva bela človeka, ki že več let
živita na Kitajskem! To je dokaz, da pravilice o
razbojnikih celo na Kitajskem nalezijo na verna
ušesa. Bil sem v Tangkvantunu — ali kratko: v
Tungu — in nič se mi ni zgodilo. Seveda so še
dandanes razbojniki ond. Toda kitajskega razboj-
nika ne smete zamenjati z razbojnikom iz Evrope
ali Amerike. Kitajski razbojnik more biti kar ča-
stivreden gospod. Biva v kakem majhnem kraju,
ima ženo in otroke, pije s prijatelji čaj in kadi
angleške cigarete. V začetku julija izgine. »Urad-
no« se odpravi na »trgovska pota«. Poslovi se od
žene in otrok in odide iz tistega kraja. Sicer je
malo čudno videti, da ima puško in strelivo s se-
boj, a nihče si pri tem kaj slabega ne misli. Do-
kler ne ogroža blagorodni Feng svojih lastnih do-
mačinov, ne bo nihče podvomil o njegovi pošte-
nosti. Kajpa da je vsakomur znano, da gospod
Feng ne gre lastovitičja gnezda nabirati, a nihče
ne bo rekel žal besede o njem.

Gospod Feng pa se kakih sto milj oddal ani-
de s svojimi pajdaši, posvetujejo se o načrtih za

razne pohode in gredo na delo. Načinov je več, iz-
vedbe so po večini okrutne. Kdor ne plača, ga
ubijejo. Med julijem in septembrom je čas žetve,
ljudje prinašajo riž na tržišča in se z denarjem od-
pravljajo domov. Zatorej je poletje zlata doba ki-
tajskih razbojnikov.

Druga taka doba je čas pred kitajskim novim
letom. Sleherni Kitajec, pa bodi, da ima še toliko
napak, poravnava ob novem letu svoje dolgove. Vse
leto veseljači, se zadolžuje, igra — toda za novo
leto plačata tudi največji siromak vse, kar si je iz-
posodil. Poštenil ljudje delajo, da si prislužijo denar
za dolgove, — a kaj naj počne razbojnik? Saj so
ti razbojniki po večini jako revni ljudje, a zadol-
žili so se vendarle, zatorej se prične nova doba
roparskih napadov in tveganih tatvin. Ko ima
razbojnik toliko denarja, kolikor ga potrebuje za
dolg, pa neha ropati. Noben kitajski razbojnik ne
bo še dalje ropal, če ima dovolj denarja. Z denar-
jem se vrne domov, plača svoje dolgove in je spet
»pošten«, je spet velenecni gospod Feng. Niko-
mur, niti njegovim najboljšim prijateljem ne bo
prišlo na mar, da bi ga vprašali, kaj je počel, ko
ga ni bilo doma. Zgodi se pa tudi, da se ne
vrne; policija ga je medtem prišla in ga ustrelila.
Potem se začne hudo žalovanje in vsa vas
izreka svoje prisrčno sožalje radi surti vellec-
nenega Fenga, ki je po neki drugi pokrajini ro-
pal in kradel.

Po nekaterih krajih notranje Kitajske je raz-
bojniška nadloga tako pogosta in huda, da si na
večere noben človek ne upa brez orožja na cesto.
Tedad vidiš revne kulije in lastnike riževih njiv,
ki so si za svojo težko pridobljeni denar

Frtaučka Gusli ma beseda

mešice kar celga elefanta. Jest pravem, de Sentjakubčanem ni prou nabene sile. Še predobro jim gre. Naš rotniž jih holt mal preveč crkla, zatu sa pa tak, de jih člouk že kar mal tesku prenaša. Men verjemite, de je tku, pa prou nč drgač.

Kene, de sa jim soj čas tistga bozga pu te-jatra, ke sa ga mel zraven svega Flerjana nekam undesel, zatu se na bo šou svet cugrunt. Za sentjakubška knjiženca se jim tud ni treba poutat. Sej sentjakubčani maja sami tulk pud poutam, de s lohka knig nakupja, kulker jih čja, de jim je res kej du brajna. Pa jest mislem, de jim brajne se na misu nekoj na pride. Sentjakubčani več na cviček držeja, koker pa na knige. Stari maja pa menda ja zadost. Sej pride skori na usaga sentjakubčana ena štarija. Jest na vem, za kua pol tku jezik utresaja? Iblančani jih maja sam zavle jezika tku u želodce. Pa tu se jim tud frzmaga, ke jim je rotniž Prule tku lepu zrihtu. U ker drug iblansk far ste že kej taga videl? Jest na verjamem, de b se iaela Eva pa Adam u raje tku dober, koker se maja zdej sentjakubčani u Prulah. Sam tu je hudi-man, ke se u Prulah več kopat na boja smel, koker sa se pred. Mal naroden bo tu res za sentjakubčane, ampak ni nč za pumagat. Sej, de b se sam sentjakubčani hudil ke na konc Prul kopat, b jim prou gvišen pulcija na brani. Ampak tu je usak dan prdrvela kar cela Drauska banovina ke na konc Prul in se valala ke ukul pu trau, koker de b Buh sam zajne trava ustvaru. Dumačini še prustora nisa mogel dubit, de sa se tli kopat. Seveda, tu pa na more bit prou. Sej veste, de ma usak rad neki sojga. Vite, zatu je pa zdej pulcija raj usem prepuvedala kupajne na konc Prul, de se na bo mogu nubeden čez tu gor držat. Pulcija že ve kua dela. Če sa Iblančani res tku umazan, de se morja hodet usak dan kopat, pa lohka stopja kar čez tist Grubarju kanal, pa se opereja u kupališ, ke je tku vele, de se lohka cela Drauska banovina not koplje. Zajfe pa tu na bo treba u zdejšen kupališ se saba nost, koker sa ja mogel pred u Prule. Za ene par dinarju bo kupalcem use na razpulgajne. Še balinal boja lohka, pa cviček zraven pil.

De na bo pulet sentjakubčanem donhčes, ke se na boja mogel več hodet u Prule kopat,

jim je pa pulcija duvilila, de maja lohka u Rožen ulc štadijon za žogobre in pa za lohka atletika, tku de se nimajo prou nč za prtozet. Prou use maja zdej sentjakubčani, kar jim srce puželi. Buh jim pužegni, sej jest jim nise fonš.

Pa na morem glih rečt, de se zadne čase sam za sentjakubčane tku skrbi. Cela Iblana se mudernizira, koker de b pričakval kašenga kinezarskega diplomata na obisk. Se tist, ke pred fleckajnarjem čuile pucaja, maja zadne čase tulk dela, de sa že čist zmešan. Jest res na ves, kua use tu pumen. Tam ukul glaune pošte sem te dni enkrat tud zamerku čez ceste ene bele štirihe. Pulcaji maja pa bele mansetne na rukah, koker de b bli na kašen ples namenen. Tku nekam oferten use ven vid, de pri-deš na cesta. Mal naroden m je blu pulcaja spravat, kua use tu pumen. Ferbec me je pa le prpravu du tega, de sem prasu pulcaja, zakua ma tku lepu bele mansete. Če je murda na kašen ples u Kazina puvalen, ke se je tku napucu. Pulcaj me je en čas debel gledau, nazadnje je pa le u smeh zdruhu: »Teh mansetu s nise zavle kašenga plesa na roke nateknou. Tu morem met zatu, de lde že ud zdeleč vidja, kam morja jiti, če jim z ruko pukažem.« m je udgvruru in začeu spet hiter z rukam ukul mahat, koker tist mlini, ke jih veter žene.

»Prou lepa hvala za pujasnil,« sem se mu jest zahvalu, koker se spudob. »Zakua sa pa te bel štirihi čez ceste?« sem ga še prasu.

»Te štirihi sa pa zatu, de lde veja, ki greja žiher čez cesta. Kdur na gre pu tem štirihi, more pa kazen plačat. Zdej ni več tku u Iblan, de b lde žiher letal čez ceste, kjer b se jim glih lubil. Disciplina more bit. Mi na morma pestit. b lde teb nč men nč skakal čez ceste in se u avtomobile zaletaval. Avtomobil kušta ja gnar. Če se ta al pa un z nusam u šipa zaletaj, ja čist lohka ubije. Kduja ja bo pol plaču? Tist, ud kerga je avtomobil, gvišen ne, če ni nč uržah. Avtomobil se na bo šou ldem u nus zaletavat. Tu je tku gvišen, ket amen u učenah. Tist, ke se je zaletu, pa punavah nima gnarja, de b plaču šipa. No, al ni res tku?«

Seveda, jest sem mogu pulcaje prou dat, ke naš lde sa res tku naroden, de na veja, kua je disciplina. Zato je pa tud tulk nasreč. Scer pa men tu nč mar, al se lde u avtomobile zaletavajo, al avtomobili u ldi. Jest se morem dons še z »Jugosluvenarskem narudam« zaule tistga »kuhltajč«, ke m ga naprej meče, pugu-vort, de na bo nazadnje še reku, de na znam nubene manire. Glih prou, de sem se spounu.

Scer b blu še ta narbl prou, če b jest tlela puvedu glih tku, koker je stal u »Jugosluvenarskem narude« 2. t. m. Pa se res na splača. Useskp je prenaumen. On prau, de Neška in pa jest mrcvarja sluvensk jezek. Sej jest nč na rečem, ampak na morma drgač sluvenskega jezika mrcvarit, ke tekat, ke sa naj z Neška guvort učil, še ni blu jugosluvenarju na svet. Seveda pol se pa nisa mogla nhga jezika navadeti. Če b ga znala, b pa sluvensk jezek pu jugosluvenarsk mrcvarja. Sej b blu pol glih taka. Sluvensk b na blu, koker zdej ni. Namest

»kuheltajč« b blu holt »kuheltjugosluvenariš«. Jest na verjamem, de b bli pol jugosluvenari kej bl sit.

Zdej sem se pa že tud mal »kuheltjugosluvenariš« navadu. Žadenč, ke sma u Kazin čakal, de bomo zvedel, kdu bo avtomobil zadeu, sa se glih zraven mene dve napredne dame pugu-varjale u »kuheltjugosluvenariš« jezik ud birt-šoft. Ena je prpoudvala drugi, de za kusiu na-štima kar mal guveje župce z gresnokerleom. Za cušpajs pa tenstan krumperček. Iz tistga mesa, ke ji ud kusila ostane, naredi pa za večerja aj-moht. Tu pride pucen, pa z možam mata uba

rada. Tu sem s že zamerku. Če bom večkat pršou u »jugosluvenarsk družba, se bom pa hmal čist voreng navadu.

Sej jest jugosluvenarjem nč na zamerem, če sa na ceu svet jezen. Kdu b pa tud na biu jezen, če tku deleč pride? Že rank Štritar je enkat reku, de »narhuja useh je buletin u ne-sreči srečnih dni spumina. Pa sa naumen, če se zavle tega preveč grimaja. Tku nej naredjeja, koker je tista lisica, ke ji je grojzd previsok visu. Ke je sprevidla, de ga na more dusečt, je pa rekla: »sej te še namaram, ke s tku sala-mejnsk kisuc, pa ga je pestila viset. F.G.

Šah

Pogodba med Aljejinom in Flohrom za match za svetovno prvenstvo, je bila prejšnji teden podpisana. Kot priča je bil navzoč tudi naš vele-mojster dr. Vidmar, ki se je ravno mudil v Pragi kot vodja ekscuzije. Podpis Podpis pogodbe so filmali in pripravljajo za to prireditel velikog propagando. Češkoslovaški šahisti upajo, da finančni pogoji tega matcha ne bodo nerešljiv problem in da bodo na jesen prihodnjega leta mogli po različnih krajih Češkoslovaške gledati borbo svojim prvakom in silnim prvakom sveta, dr. Alje-hinom. Flohr se je pričel že pripravljati na težko borbo in je odpotoval v Kannas, kjer se bo v matchu na deset partij boril z nevarnim litvanskim mojstrom Mikenasom. V jeseni bo nastopil na močnem dvokrožnem turnirju na Holandskem, na katerem bodo še igrali Aljehin, Botvinkin, Euwe, Fine, Keres, Reschewsky in Capablanca. To bo brez dvoma eden najmočnejših turnirjev, kolikor jih je do sedaj sploh bilo, in težka preizkušnja za vse udeležence. Za Flohra udeležba seveda ne bo velik riziko, ker bo njegov uspeh brez učinka na dogovor z Aljejinom in bo mogel turnir porabiti za dober trening.

Zelo močan turnir so pričeli sedaj v Nord-wijku na Holandskem, ki nas posebno zanima, ker igra na njem tudi Pirc. Od Holandcev igrata samo Euwe in Landau. Landau je v zadnjih letih zelo napredoval in bo gotovo vsem udeležencem pripravil težave. Pred kratkim je s sijajnim uspehom odigral match s svojim rojakom David-sonom, ki je bil nekaj za Euwejem najboljši holadski mojster. Landau je šest partij dobil in samo dve remiziral. Iz tega matcha prinašamo danes četrti partijo, v kateri je Landau že v otvoritvi dosegel tako veliko prednost, da nasprotnik ni mogel priti do igre.

Landau : Davidson

1. d2—d4, d7—d5; 2. Sg1—f3, Sg8—f6; 3. e2—e3, c7—c5 (na tem mestu je enostavnejše Le8—f5 s težnjo, zati v znano variatio slovenske ob-rambe, v kateri črni doseže enako igro); 4. c2—c3 (beli igra sedaj otvoritev, ki je je posebno rad in virtuozno igral pokojni belgijski mojster Colle, in je tudi znana pod imenom Collijev si-ste) e7—eb; 5. Sb1—d2, Sb8—c6 (kot je pokazala izkušnja, je boljše razviti tega konja na d7, da bi mogel po d4xc5 vzeti črni na c5 s konjem in tako preprečiti belemu udar e3—e4); 6. Lf1—d3, Dd8—c7; 7. 0—0, e6—e5 (to ni dobro, toda

beli je že grozil z d4xc5 in e6—e4 priti v napad); 8. d4xc5, Sc6xe5; 9. Sf3xc5, Dc7xe5; 10. a6—e4! (udar v središču z e3—e4 je glavni motiv v Collejevem sistemu in privede v tej partiji be-lega že v odločilno prednost) d5xe4; 11. Sd2xe4, Sf6xe4; 12. Ld3xe4 (beli ima sedaj zavarova-nega kralja in je dovolj razvit za napad na slabo razvito pozicijo črnega) Lf8—d6; 13. f2—f4, Dd5—f6; 14. Dd1—d3, h7—h5 (to stane črnega kmeta, toda je že težko drugače igrati, ker je črna po-zicija preveč ogrožena); 15. Le4xb7, Lc8xb7; 16. Dd3—b5+, Ke8—f8; 17. Db5xb7, Ta8—b8 (črni mora žrtvovati še enega kmeta za razvoj svojih figur); 18. Db7xa7, Rf8—g8; 19. Da7—a6, Kg8—h7; 20. Da6—e2, g7—g6; 21. f4—f5, Th8—e8 (ao g6xf5 bi igral beli Le1—f4 in bi hitro prodril v napadu na oslabiljeno črno kraljevo kri-lo); 22. f5xg6+, Df6xg6; 23. De2—f3, Rh7—g8; 24. Df3—f6, c5—c4; 25. Df6xg6+, f7xg6; 26. a2—a4! (prodiranje s prostim kmetom je najboljša obramba proti napadu, ki ga je dobil črni za ceno dveh kmetov) Ld6—c5+; 27. Kg1—h1, Te8—e2; 28. a4—a5, Tb8—e8; 29. a5—a6, Lc5—a7; 30. h2—h3, Te2—c2; 31. Ta1—a4, Te8—e2; 32. Ta4xc4, Te2xg2; 33. Te4—c8+, Rg8g7; 34. Te8—c7+, Rg7—g8; 35. Le1—f4 (s tem se je ubranil beli vseh groženj in partija je končana) La7—b6; 36. ab—a7 in črni se je vdal.

Razvezano snopje

Turški vpadi v Slovenijo

Turki so bili divje mongolsko ljudstvo, ki so prišli iz Mongolije preko Irana v Malo Azijo ter so tamkaj stopili v službo ikonjskega sultana. Tu so se naselili na bizantinski meji okrog mesta Dorileum, da so čuvali mejo pred sovražnimi napadi. Sprejeli so islam. Bili so zelo divji, a drzni in hrabri vojniki. Polagoma so si osvojili sosedne bizantinske kraje, po propadu ikonjske države pa so postali samostojni ter so svojo oblast razširili na velik del Male Azije. Bizantinci so jih klicali na pomoč v svojih notranjih vojnah, Turki pa so začeli tako prihajati v Evropo kot zavezniki ali najemniki ene od bizantinskih strank. Pri svojih pohodih so ropali in brezobzirno pustošili povsod, kamor so prišli. Bili so zelo okretni, saj so na svojih iskrih, manjših konjih, oboroženi z lažjim orožjem, hitro napadali in zopet hitro odhiti. V teh vojnah so Turki spoznali Evropo, spoznali so tudi slabost in nered v bizantinski državi. Na ta način so se pripravljali na svoje poznejše osv-ojitve. Leta 1354 so si osvojili Galipoli, ki je pre-hodna točka iz Male Azije v Evropo. Semkaj so začeli naseljevati svoje družine, začeli pa so se tudi pripravljati za svoje pohode na Baikan. Leta 1353 so bili erbski vojniki prvič premagani od Turkov pri Dimotiki. Dušan Silni se je priprav-ljal, da jih prežene iz Evrope, toda drugi dogodki so preprečili izvedbo teh načrtov. Z Muratom I. (1362—1389) se začela turška oblast v Evropi. Leta 1371 je bila bitka pri Marici, leta 1389 pa na Kosovem polju in tako so Turki dobili prost vstop na Balkanski polotok. Leta 1396 je bila bitka pri Nikopolju. Na čelu križarske vojske proti Turkom je bil ogrski kralj Zigmund, katerega je spremljal tudi grof Herman II. Celjski. Zopet so zmagnali Turki, in po tej zmagi so turške čete udarile na Ogrsko in v Slavonijo in povsod straš-no plenile in pustošile. Pridrli so celo v slovenske kraje, in sicer ob Dravi navzgor do Ptujja, ki so ga zažgali. To je bil prvi turški vpad na sloven-sko zemljo. Leta 1408 in 1411 so pridrli do Metlike in Črnomlja ter ju oropali. Eden prvih več-jih vpadov v Slovenijo pa je bil leta 1416, ko so pridrli do Celja, drugi oddelek Turkov pa je oplenil Belo Krajino, Dolenjsko in ljubljansko okolico. Ljubljana je bila proti temu napadu še dovolj utrjena in se je obranila Turkov. Po turški osvojitvi Albanije leta 1468 se začno stalni turški vpadi v naše kraje. V večjem številu so se po-javili na slovenski zemlji leta 1469, ko so pridrli preko Bele Krajine do Ljubljane, drugi oddelek pa preko Krasi v Furlanijo. Leta 1472 so prišli večkrat na Kranjsko, v Furlanijo in do Pliberka na Koroškem. Največji napad pa je bil leta 1476 ko so pridrli celo do Šmohorja na Koroškem in odpeljali mnogo ljudi v sužnost. Leta 1483 so zo-pet začeli z napadi. Tega leta so prišli preko Do-lenjske do Kranja, ko pa so se vračali domov, so bili poraženi v Hrušici pri Ljubljani. Dve leti kasneje so pridrli na Spodnje Stajersko. Da so tako neovirano napadali in plenili Slovenijo, je bil vzrok v tem, ker je bila Hrvatska slabo zava-rovana. Zadnji večji vpad na Kranjsko je bil leta 1584. O turških vpadih so se obveščali s kre-sovi, ki so bili vedno pripravljani na hribih. To so bili nekaki goreči telefoni. Ljudje so se branili v utrjenih mestih, gradovih in utrdbah okrog cerkva. En tak napad nam prav lepo opisuje Josip Jurčič v svojem delu Jurij Kozjak, ko so Turki leta 1475 napadli Muljavo na Dolenjskem ravno takrat, ko je bil semenj. Poleg neseštetih drugih nesreč so tepli Slovence tudi turški napadi, tako da vsa naša zgodovina nam ne govori o ničemer drugem, kakor o težkem in žalostnem življenju slovenskega človeka na tem majhnem prostoru, na tem prehodu iz Vzhoda na Zapad in obratno.

Zlogovnica

Iz naslednjih 35 zlogov: a — ber — do — do — dor — dr — gor — gos — ja — ja — je — je — jek — ka — kjer — kla — kon — ma — ma — ni — ni — nin — o — pa — po — po — rec — sa — sa — sam — son — ti — ti — vo — vo — za — sestavi štirinajst besed z naslednjim po-menom:

1. Železniška postaja in Industrijski kraj ob Savi, 2. žuželka, 3. prebivalec dela nekdanje Gr-čije, 4. duhovna igra Josipa Feitena, 5. važnejši kraj v severovzhodni Srbiji, 6. vrsta jedi, 7. ame-riški ptič, 8. važnejši roman Arčibadeva, 9. pri-slovno določilo kraja, 10. druga beseda za plesno bo na vinu, 11. moška oseba iz svetega pisma, 12. druga beseda za obvezo, 13. druga beseda za po-jedino, 14. druga beseda za razvalino.

Ce si izbral pravilne besede, ti po tri za-poredne črke iz vsake besede povedo citat iz Si-mona Jenka.

Križanka

1	2	3	4		5	6	7	8		9	10	11	12	13
14				15	16				17	18				
19			20				21		22			23		
24		25	26				27	28	29	30		31	32	
	33									35				
36	37			38	39				40	41			42	43
44			45			46			47				48	
49		50	51			52	53	54	55		56	57		
	58				59					60				
61	62			63	64				65	66			67	68
69			70			71			72			73		
74		75	76			77	78	79	80		81	82		
83					84					85				
86					87					88				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede so začno pri številkah, nehaljo pri debelih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. zimsko vrhnje oblačilo, 5. irski pesnik (1779—1852), 9. gozdni ptič, 14. divji poglavar Hunov, 16. druga beseda za pre-bega, 18. velik kos lesa, 19. tuja beseda za čarov-nika, 20. nebesni pojav, 21. vojaška strelna pri-prava, 22. gozdni ptič, 23. umetniški izdelek, 24. druga beseda za vrbo žalujko, 26. kači podoben ovrtnik iz kožuhoine, 27. prebivalec dela Nem-čije, 30. šivalna potrebščina, 32. druga beseda za hudo, 33. angleško pristanišče v južni Arabiji, 34. draga kovina, 35. obvodna žival, 37. tuja beseda za listino, 39. zlatarska utežna mera, 41. druga beseda za pot, 44. bližnji sorodnik, 45. italijansk letalsko podjetje, 46. del pokore, 47. tuja beseda za časovno razdobje, 48. alkoholna pijača, 49. rim-ski pozdrav, 51. druga beseda za jarem, 52. pri-staniško mesto na zahodnem Finskem, 55. prijatelj tuje lastnine, 57. švicarski kanton, 58. domača ži-val, 59. preprosta svetilna priprava, 60. reka na Dolenjskem, 62. angleški tovarnar, voditelj za-družnega delavskega pokreta v XIX. stoletju, 64. vodilna osebnost iz francoske revolucije, 66. latin-sko ime za starogrškega boga ljubezni, 69. del naslova, 70. jugoslovanska planina, 71. vodna žival, 72. škodljiva tvorba na železu, 73. skrajšan naslov

Čapkovne fantastične drame, 74. reka na Nizozem-skem, 76. tuja beseda za odmev, 77. vrsta zvoka, 80. levi pritok reke Verhnaja Tunguska v Sibiriji, 82. slavnostna poveljujoča pesem, 83. mesto v Ju-goslaviji, 84. drevesni sad, 85. tuja beseda za prizidek, 86. vrsta drugega kamenja, 87. jesenska vrtna cvetlica, 88. moška oseba iz svetega pisma.

Navpično: 1. vrsta peči, 2. vrsta živinske krme, 3. druga beseda za pečat, 4. obdonavsko mesto v Nemčiji, 6. del noža, 7. važen del glave, 8. kaznivo dejanje, 10. ženski glas, 11. vrsta lo-ščila, 12. tuja beseda za prizor iz preprostega živ-ljenja, 13. druga beseda za trud, 15. moška oseba iz svetega pisma, 16. druga beseda za zapoved, 17. gledališče z živimi podobami, 18. krščansko znamenje, 25. izraz pri kartanju, 26. ogrski kralj, 27. poljski plevel, 28. reka v Švici, 29. druga be-seda za postavo, 31. jezero v Abesiniji, 32. druga beseda za shod, 36. moška oseba iz svetega pisma, 37. sodobni slovenski pisatelj, 38. morska rastlina, 39. tuja beseda za zmešnjavo, 40. bližnja sorodni-ca, 41. kemična sestavina, 42. gorstvo v Nemčiji, 43. arabski naslov, 50. svetovni šahovski mojster, 51. prebivalec evropskega otoka, 52. pripadnik iz-umrlega naroda, 53. vrsta davščine, 54. oseba iz svetega pisma, 56. grda človeška lastnost, 57. vrsta kazni, 61. krmilar v zrakoplovu, 62. čistilna pri-prava, 63. egiptovski vladar, ki je prvi ukazal ob-

jadrati Afriko, 64. vodna žival, 65. druga beseda za napor, 66. poljski pridelek, 67. delavec v pre-mogovniku, 68. velik ptič, 75. skrajšana beseda za kopanje, 76. ženska oseba iz svetega pisma, 77. domača žival, 78. levi pritok Donave v Romu-niji, 79. prostor v cerkvi, 81. italijansko mesto ob Adiži, 82. skrajšano žensko krstno ime.

Rešitev zlogovne križanke z dne 4. junija 1938

Vodoravno: 1. Marija, 4. Krka, 6. Kuba, 8. slama, 10. sloka, 12. črka, 14. kadi, 16. naval, 17. rima, 18. bired, 19. lava, 20. nivo, 21. peta, 22. dišava, 23. kopica, 25. sonet, 26. gruda, 27. svi-la, 28. skala, 29. krilo, 30. pleča, 31. Sava, 32. kra-va, 33. kača, 34. lonec, 35. breza, 36. krovec, 37. navada, 39. Morača, 41. delo, 42. banka, 43. Križe, 44. Bakar, 45. lator, 46. Livek, 47. paket, 48. hotel, 49. kredit, 50. natik, 51. liker, 52. kaval, 53. po-doba, 55. Radeče, 57. vlada, 58. Domen, 59. parter, 60. jermen, 61. stražar, 62. perla, 63. Solkan, 64. sraga, 65. nabo, 66. lakot, 67. urbas, 68. vraža, 69. rokoko, 71. zapeka, 73. reklo, 74. robot, 75. Ravbar, 76. Lotar, 77. trobec, 78. mreža, 79. kreka, 80. jeza, 81. Toman, 82. Jarnik, 83. mitos, 84. trska, 85. tornado, 87. macesen, 89. sirek, 90. kar-bol, 91. Vesel, 92. Stanek, 93. Laba, 94. roba, 95. sadra, 96. korec, 97. dota, 98. pika, 99. pivec, 100. Kovor, 101. točajka, 103. binkošti, 105. vena, 106. maja, 107. mesar, 108. tamar, 109. torka, 110. raza, 111. kapa, 112. alga, 113. Vače, 114. Čatež, 115. nabor, 116. Čabar, 117. vabilo.

Navpično: 1. Monako, 2. rival, 3. jarica, 4. krma, 5. kabinet, 6. Kuret, 7. balada, 8. slava, 9. Manila, 10. slovo, 11. kapela, 12. črta, 13. ka-dilo, 14. kaša, 15. Divača, 24. Piva, 25. sova, 26. gruča, 27. svinec, 28. skaza, 29. krivec, 30. pleva, 31. Samo, 32. krača, 33. kalo, 34. Loka, 35. Breže, 36. kroker, 37. napor, 38. davek, 40. raket, 41. de-tel, 42. bandit, 43. kritik, 44. baker, 45. Laval, 46. Lido, 47. para, 48. Hoče, 49. kreda, 50. namen, 51. liter, 52. kamen, 53. požar, 54. bala, 56. dekan, 57. vraga, 58. Doboj, 59. parket, 60. jerbas, 61. straža, 62. Perko, 63. solza, 64. sraka, 65. Naklo, 66. Labot, 67. urbar, 68. vratar, 69. robeč, 70. ko-ža, 72. peka, 73. Reza, 74. roman, 75. ravnik, 76. lotos, 77. troska, 78. mrena, 79. krema, 80. jesen, 81. toreč, 82. jarbol, 83. misel, 84. trnek, 85. tor-ba, 86. doba, 88. cedra, 89. sirek, 90. karta, 91. ve-ka, 92. stavec, 93. lator, 94. ročaj, 95. Sabinka, 96. Koštial, 97. Donava, 98. pijata, 99. pisarna, 100. Komarča, 101. tokava, 102. kazalo, 104. kopa, 105. Vega, 106. Mače, 107. metež, 108. lator, 109. torbar, 110. rabi.

Rešitev zlogovnice

1. Jenisej; 2. Amerika; 3. Najada; 4. Erato; 5. Zuzoric; 6. Mentor; 7. efendi; 8. numizmatika; 9. Ciciban; 10. ibis; 11. Nagasaki; 12. Gorica; 13. ebenovina; 14. renesanca.

Janez Mencinger; Nejaz Nemeigren.

Poznani SALVAT-čaj zoper žolčne kamne in bolezni žolčnega me-hurja se dobiva pri glavnem zastopniku

lekarni pri Sv. Ivanu, Zagreb, Kaptol 17.

Prospekte o zdravljenju pošljemo zastoj.

Ogl. reg. S. br. 27870

Bojovník za svobodno Ukrajinu:

Mož, ki ga je bomba raznesla

Bilo je v ponedeljek, dne 23. majnika, ob 12 in 14 minut opoldne, ko je v holandskem mestu Rotterdamu pred velikim kinom počila bomba. Ko so se ljudje zavedeli, so našli na tleh raztrgano truplo neznanega moža. Dele njegovega telesa je odneslo tjakaj do pošte na drugi strani. Uro mu je eksplozija porinila v trebušno votlino. Pri tej priliki sta bila ranjena še dva domačina, ki sta šla ravno mimo kraja nesreče.

Nerešena uganka

Listi so na dolgo in široko pisarili, kako in zakaj se je nesreča zgodila. Prvi hip so namreč vsi bili prepričani, da se je zgodila nesreča in da je eksplozirala posoda za bencin, ki ga je usmrtil menda nosil s seboj. Vendar se je policija resno lotila stvari. K sreči je bila glava nesrečnega še precej dobro ohranjena, da so lahko fotografirali njegov obraz. V žepih so našli tudi potni list in pa sobno številko hotela, kjer je stanoval. Policija je bila brž prepričana, da je potni list ponarejen, kar se je pozneje izkazalo za resnično. Na potnem listu je bilo zapisano ime Novak. V hotelu so potrdili, da je tamkaj res stanoval neki Novak, ki je najel skromno sobico. Kako pa se možak v resnici piše, tega policija nikakor še ni mogla dognati.

Zgodilo pa se je, da je še tisto popoldne prišel v tisti hotel tuj možak, ki je vprašal, ali je gospod Novak doma. Hotelski vratar, ki je vedel, da je Novak raznesla bomba opoldne, je osumil. Spoznal pa je, da tujec niti ne slutiti, da je Novak mrtev. Bistri vratar je velel neznanemu gospodu, naj malce potprij, da bo vprašal, ali je gospod Novak doma. V resnici pa je naglo telefoniral na policijo ter ji povedal, kako in kaj. Medtem pa, ko je vratar telefoniral, je tujec odšel. Hotelski uslužbenec pa so ga zasledovali. Ko je prihitela policija, so ji uslužbenec lahko pokazali moža, ki je povpraševal za Novakom.

Neznanka prime policija

Dva civilna agenta rotterdamske policije stopita brž za neznancem ter ga pozoveta v imenu postave, naj gre z njima. Mož je nepopisno prebledel. Njegov obraz pa je postal tako obupan, da si tega policija ni znala razložiti. Ko so ga priveli na policijo, ni spregovoril besede.

Sele drugi dan je začel govoriti. Kar pa je povedal, je bilo pretresljivo. Skoda, da ni že prej dan govoril, ker bi bila policija imela en dan več časa iskati pravega krivca. Morda bi pa je bila takrat lahko še prišla, medtem pa je že davno ušel iz področja holandske policije. Neznani mož se je imenoval Bora, ko sta ga policijska agenta vzel na ulici v svoje varstvo ter ga posadila v pripravljeni avto. Izkazalo se je, da je mož tisti hip mislil, da je zašel v roke sovjetske skrivne policije. Zato se je tako prestrašil. Ko je nazadnje izvedel, da je v rokah holandske policije, se je globoko oddahnil in spregovoril. In s tem je začel podajati prve brise slike. Med drugim je tudi povedal, da se piše Stanislav Baranovski in je bil v ukrajinskem osvobodilnem gibanju zaupni sel. Ko so ga potem vprašali, kdo je tisti Novak, ki ga je raztrgala bomba na ulici, za kar je izvedel šele na policiji, se je Baranovski zavaljal kakor vojak ter spregovoril:

„Bil je naš vodja“

Mož, ki ga je bomba raztrgala in ki se je po potnem listu pisal Novak, je bil v resnici vodja ukrajinskega osvobodilnega gibanja, bivši ruski polkovnik Evgen Konovalec. In Baranovski je holandski policiji razlagal namene ukrajinskega osvobodilnega gibanja, ki ga je vodil Konovalec.

Policija se je hotela prepričati, ali je Baranovski povedal resnico. Takoj je brzojavno poklicala Konovalecovo ženo in njegova dva vojna tovariša. Na policiji je bil pretresljiv prizor, ko je nesrečna vdova po obrazu spoznala, da je to njen mož. Tudi oba vojna tovariša sta povedala, da je nesrečnejši res polkovnik Konovalec.

Načrt za umor

Na podlagi izpovedi Baranovskega, izpovedi hotelskih in drugih prič ter na podlagi svojega dognanja in raznih aktov je holandska policija nazadnje vendarle mogla dobiti približno sliko, kako in zakaj se je ta umor zgodil. Stvar ima takole ozadje:

Pred nekaj leti je Konovalec prebival v Švici. Bilo je v Ženevi, ko sta dva ruska in en švicarski komunist z atentatom hoteli odstraniti Konovalec. Atentat pa se je takrat ponesrečil. Napadalec so bili obsojeni na večletno ječo. Ze takrat je bilo jasno, da sovjetska policija hoče za vsako ceno spraviti Konovalec s poti, ker ji njegovo ukrajinsko delovanje ni bilo pogodu. Ko je prvi načrt izpodel, so skovali drugega, ki pa je bil pripravljen za poldruge leto vnaprej. Konovalec se je preselil na Holandsko. Medtem se mu je približal mož, ki je dejal, da se piše Valuh. Imenoval pa se je tudi Disimov in Petrovič.

Izdajal se je za vnetega pristaša ukrajinskega osvobodilnega gibanja. Da bi svojo neklonjenost za ukrajinsko stvar bolj podkrepil, je Konovalec večkrat nosil cele zavojke bankovcev za ukrajinsko propagando. Dejal je, da nabira denar za ukrajinsko osvobodilno gibanje pri svojih znanih. Konovalec pa je bil previden človek, ki mu je notranji glas pravil, naj temu človeku ne zaupa. Vsakokrat, kadar bi se bil moral sestati z Valuhom, je hotel imeti pričo, ki je bil navadno Baranovski.

Priča pride prepozno

Tudi 23. majnika bi se bila morala sestati Valuh in Konovalec. Ta tudi sedaj ni hotel brez priče obravnavati z Valuhom, zato je brzojavil Baranovskemu, naj brž pride, da bo opoldne z njim šel na sestanek z Valuhom. Baranovski je brž pohitel na postajo in kupil vozni listek do Rotterdamu. To se je izkazalo za resnično. Ko pa je pogledal vozni red, je uvidel, da bo z vlakom prišel prepozno. Zato je najel letalo ter se pripeljal v Rotterdam. Toda tudi z letalom je prišel prepozno. Konovalec je že odšel iz hotela na dogovorjeni sestanek brez priče.

Konovalec, kakor so povedale hotelske priče iz Grand hotela Central, je dolgo časa hodil po veži hotela in nervozno gledal na uro. Čakal je Baranovskega. Ko se je bližal čas sestanka z Valuhom, Baranovskega pa še vedno ni bilo, je nevoljen stopil ven pred hotel in nekaj časa pred hotelom hodil gori in dol. Najbrž je premišljeval, kaj naj stori. Nazadnje pa je odšel na sestanek sam — v smrt.

Mesto bankovcev - bomba!

Kaj se je nato zgodilo, ni še docela jasno. Vendar so se oglasile priče, ki so tudi ta čas od njegovega odhoda do eksplozije nekako popisale. Nekaj dni kasneje se je namreč oglašal na policiji plačilni natakav kavarne »Atlanta«, ki se je šele pozneje spomnil na dva gosta, ki je v časopisih bral, kako in kaj se je zgodilo in kdo je bil ubiti.

Natakav je povedal, da sta v ponedeljek, dne 23. majnika, malo pred poldnem prišla v kavarne dva docela tuja človeka, ki sta sama sedla k mizi. On jima je postregel. Ko so mu pokazali sliko obraza ubitega in tudi mrličev obraz sam, je natakav določno povedal, da je bil ta mož eden izmed tiste dvojice. Ta je bil tisti, ki je od onega drugega prejel majhen zavoj in ga spravil v svojo torbo. Nato sta plačala in odšla. Jasno je, da je Konovalec mislil, da mu je Valuh zopet izročil paket bankovcev. Mesto bankovcev pa je tokrat bila v zavoju bomba, ki je bila tako prirejena, da je eksplozirala ob določenem uru. Takrat se je bil Valuh že odstranil. In res je nekaj minut potem, ko sta oba odšla iz kavarne, zunaj na ulici že počilo. Bomba, ki jo je Konovalec nevede nosil s seboj, mu je eksplozirala v torbi in ga raznesla. To je torej pojasnjeno, marsikaj pa je še nejasno.

Sovietska ladja odplove iz Rotterdamu

Policija je takoj nato, ko je te stvari dognala, izdala tirnico za Valuhom. V vse države Evrope

je šla tirnica holandske policije. Se tisto popoldne je pa iz rotterdamske luke odplula ena sovjetska ladja, ki je na njej morilec prav lahko že davno našel zavetje. Saj takrat nihče niti slutiti ni, kakšno ozadje ima ta eksplozija. Konovalec je padel kot žrtev sovjetske skrivne policije.

Kdo je bil Konovalec

Kakor rečeno, je bil Konovalec organizator in vodja ukrajinskega osvobodilnega gibanja. Bil je polkovnik v nekdanji ukrajinski narodni armadi ter poleg atamana Petljura najbolj navdušeni bojovník za svobodno Ukrajinu. V beli ruski armadi je vodil zoper boljševike v boj en ukrajinski polk. Ko je Ukrajina propadla, se ni mogel pomiriti z danimi razmerami. Petljura je hotel Ukrajinu osvoboditi, ko je uvidel, da drugače ne gre, s pomočjo močne Poljske. Konovalec pa niti s tem ni bil zadovoljen. Zato je doma organiziral zoper sovjetsko majhno vojsko. Ko je bila ta zadušena, je odšel v inozemstvo, kjer je organiziral delo za Ukrajinu. Denar je dobival iz Amerike in Evrope.

Nekaj časa se je držal v Švici. Ko pa je Švica zaradi njega imela sitnosti, je moral iti drugam. Iz Ženeve je odšel v Rim, nakar je odšel v Litvo in nazadnje na Holandsko. Tudi v Združenih državah Severne Amerike je organiziral boj za svobodno Ukrajinu. Mnogo je pisal in zbiral izseljene Ukrajince v vseh delih sveta. Da je tak mož bil trn v peti, je jasno. Zato je moral pasti.

Dasi se ne moremo strinjati z načinom njegovega boja, ki je bil tudi terorističen, vendar je njegova usoda tragična, kakor je tragična usoda njegovega naroda.

Knjige, ki so največje, najstarejše, najmanjše...

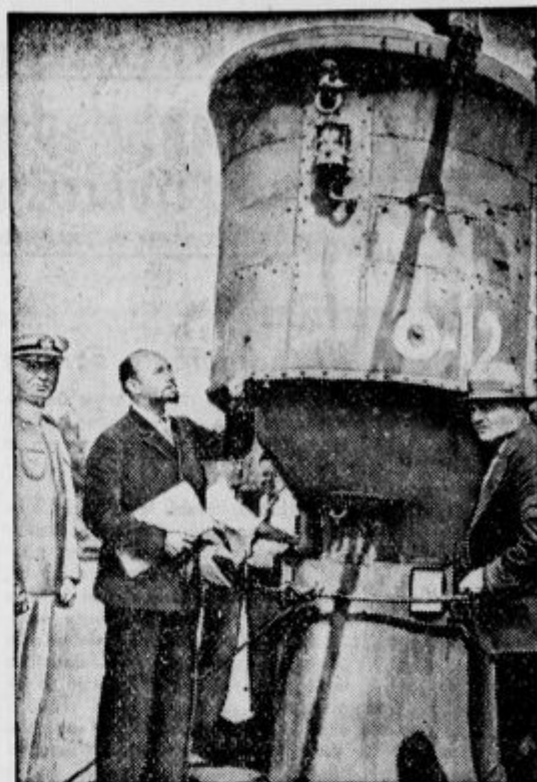
Knjige so čudovita stvar, ki bi brez njih ne bil dandanes mogoč napredek in nobeno spoznavanje sveta. In vendar ljudje že mnogo tisočletij poznajo knjige.

Najstarejša knjiga sveta je najbrž tako imenovana »Pisre Papyrus«, ki jo hrani narodna knjižnica v Parizu. Ta najstarejša knjiga sveta izhaja iz leta 3550 pred Kristusom, je torej že nad 5000 let stara. Učenjak, ki je knjigo po njem dobila svoje ime, jo je našel v grobnici v Tebah.

Največja knjiga na svetu je anatomski atlas, ki ga hranijo v knjižnici državne obrtne šole na Dunaju. Ta knjiga je 190 m visoka ter 90 cm široka. Tiskali so jo v letih 1823 do 1830.

Najmanjša knjiga na svetu meri na dolžino le 10 milimetrov, na širino pa celo le 6 milimetrov. Tiskali so jo leta 1897 v Padovi. V knjigi je vsega skupaj 208 strani. Med drugim je v knjigi najstarejše Galilejevo pismo iz leta 1615, ki dotle še ni bilo nikjer priobčeno.

Najljepša knjiga sveta je »Zgodovina Itake«, ki jo je v začetku 20. stoletja spisal in izdal neki

Znani raziskovalec severnega tečaja str Hubert Wilkins ima nove načrte. Pod severnim tečajem hoče napraviti novo meteorološko postajo. V ta namen si je dal delati novo podmornico iz jekla, ki ne rjavi in ki bi brez škode vse leto ticala pod morjem. Učenjaki pravijo, da je to gotov samomor. Na sliki ga vidimo ob tedanjem podmorskem člunu, s katerim je skušal priti na severni tečaj pod morjem, kar pa se mu je ponesrečilo.

avstrijski nadvojvoda pod imenom »Pargac. Ta knji-ga tehtla nič več in nič manj kakor 48 kg.

Najobširnejša knjiga na vsem svetu je vsekakor knjiga, ki se kitajski imenuje »Tu-šu-čeng«. To je kitajski slovar, ki obsega 5020 zvezkov po 170 strani. Natisnili so ga na Kitajskem v začetku 17. stoletja na povelje kitajskega cesarja.

Najdražja knjiga na svetu je Gutenbergova biblija, ki je bila nekdanj lastnina benediktinskega samostana v Št. Pavlu v Labodski dolini na Koroskem. To dragoceno knjigo je kupil sloveči ameriški knjižničar D. Vollbehr iz Newyorka za svojo zbirko ter je dal zanjo takrat nič manj kakor 350.000 dolarjev. Kmalu potem pa je to knjigo kupila kongresna knjižnica v Washingtonu ter je plačala zanjo poldrugi milijon dolarjev. Samo za eno knjigo 70 milijonov dinarjev! To je že denar!

Najbolj razširjena knjiga na svetu pa je sloj ko prej še vedno sveto pismo, knjiga vseh knjig. Doslej je sveto pismo prevedeno v kakih 1000 jezikov in narečij. Kakor so preračunali, je dandanes sveto pismo razširjeno po vsem svetu v najmanj 500 milijonih izvodih.

Napoleonov kronski prstan najden

Pred nekaj dnevi je k slovečemu draguljarju v Parizu v ulici Rue de la Paris prišel znani zbiralec starin g. Bassanger, ki je v velikem uspehu etniju nosil velik prstan. Spodnja stran pokrova je bila okrašena s črko »N« in s cesarsko krono. V škatlici pa je na svileni podlagi ležal velik prstan z velikanskim smaragdom. V smaragd je bil vrezan velik grb svetega rimskega cesarstva nemškega naroda. Ko je draguljar zagledal ta dragulj, je za hip kar onemel, nato pa je tiho zamrmral: »To je Napoleonov kronski prstan!« Dragocenost, ki jo je draguljar zagledal, v resnici ni bila nič drugega kakor Napoleonov kronski prstan, ki so ga že nad sto let pogrešali, ne da bi bil kdo vedel, kam je ta dragocenost izginila.

Bassanger je sedaj draguljarju povedal, kako je dobil ta dragocen prstan: »Prstan je iz dežele, ki je pred kratkim prenehala biti samostojna država. (To je seveda Avstrija.) Imena tistega, od katerega sem prstan dobil, pa kajpada ne morem sporočiti, ker se samo po sebi razume z ozirom na razmere. Na ta prstan so me že pred 2 letoma opozorili. Ko so kronali Napoleona za francoskega cesarja, je bil pri kronanju ta prstan vreden predmet. Z drugimi cesarskimi znaki je tudi ta prstan bil blagoslovljen. Napoleonov pastorek Beaurbais pa ga je na blazinici nosil pred kronskim sprevedom.

Ob kronanju si ga je Napoleon nataknil na palec, in sicer si ga je nataknil čez svoje bele rokavice. Tako vsaj pravi zgodovinska slika Napoleónovega kronanja, ki jo je bil naslikal Gerard in ki je sedaj spravljena v muzeju gradu Malmaison.

Ko je Napoleon padel, je vse cesarjeve dragocenosti, kar jih je mogla dobiti v roke, pospravila in v zvezi s seboj cesarica Marija Luiza, ki se je preselila v Avstrijo. Po njeni smrti so si vse njene dragocenosti porazdelili med seboj njeni dediči, razni nadvojvode in nadvojvodinje. Dandanes, ko se je vse tako spremenilo, prihajajo vse doslej tako prikrivne dragocenosti polagoma na beli dan. — Tako približno je stvar razložil francoski ljubitelj starin Bassanger.

Na smaragdu je vrezan grb svetega rimskega cesarstva, ki ga je bil Napoleon hotel obnoviti in je to s svojim kronanjem že nekako označil. Sredi smaragda je vrezan golobček, ki sedi na oljkovi vejici. S tem golobčkom je cesar Napoleon hotel izraziti svojo željo po miru, ki naj pride za njem.

Kaj pravi kino

Filmski posnetki v Zürichu.

V Zürichu bodo ustanovili filmski studio, ki je denarno že dovolj podprt. Namen imajo, da bodo izdelovali samo kulturne in reklamne filme in za zdaj še ne bo filmov z zvezdniki.

Barvni film pod vodo

bodo izdelovali člani filmskega podjetja Ufa in sicer bodo delali barvne posnetke na morskem dnu s posebnimi aparati.

govim kronanjem. S tem kronanjem naj se narodi Evrope med seboj sporazumejo in pobratijo. Nad golobčkom je vrezana krona cesarja Karla Velikega, ki ga je Napoleon imel za ustanovitelja svetega rimskega cesarstva.

Dragocen prstan je g. Bassanger del pregledati tudi konservatorju muzeja v gradu Malmaison, kjer so shranjeni skoro že vsi predmeti iz zapuščine velikega francoskega cesarja. Tudi ta konservator je prepričan, da je prstan pristen ter prav tisti, ki ga je bil Napoleon nosil takrat, ko se je dal kronati za francoskega cesarja. Poleg drugih predmetov, ki so že doslej shranjeni v tem muzeju, je treba zlasti omeniti bele usnjene rokavice, ki so narejene iz izredno močnega usnja. Ko so preskušali te rokavice in prstan, so videli, da je prstan ravno prav prišel na palec, ki je bil s temi rokavicami orokavice, medtem ko je bil prstan sicer za vsako drugo roko brez rokavic mnogo prevelik.

Sedaj bodo tudi ta prstan oddali Napoleonovemu muzeju v gradu Malmaison, tako da bo skoro vse, kar spominja na tega velikega Francoza, shranjeno na enem mestu.

Radio preprečuje železniške nesreče: Dva ameriška inženirja sta iznašla posebno napravo, ki je vdelana že v avtomobilu. V Ameriki ima itak že vsak nov avto vdelano radio-sprejemno postajo. Sedaj je dodana še naprava, ki takemu napove v avtomobilu, kadar se avto blizu kakemu železniškemu prehodu in se po progi blizu kak vlak, da je blizu vlak. Tako radio opozori šoferja, naj pazi. Strokovnjaki pravijo, da je to n najboljše in najpopolnejše varnostna naprava, kar so jih zadnja leta izumili.

IVANHOE

St. 150.

Vitez Briand obseden

»Prav za prav bi moral viteza Brianda zaradi njegovih hudih prekrškov zoper naša pravila izključiti iz reda.« je nadaljeval veliki mojster. »Ker pa ga je zapeljal sam hudič v podobi te ženske, zasluži bolj naše pomilovanje kakor našo kazen. Za tole satanovo orodje tukaj pred nami pa ne smemo poznati nobenega priznana. Kaj menite, gospodje?«

Eden izmed prisednikov je vstal in vprašal: »Kaj pa sam vitez Briand de k svojemu razmerju do te Judinje?«

Vitez Briand je obsedel in ni črnil besede. Ko ga je nato sam veliki mojster pozval, naj govori, se ni niti ganil.

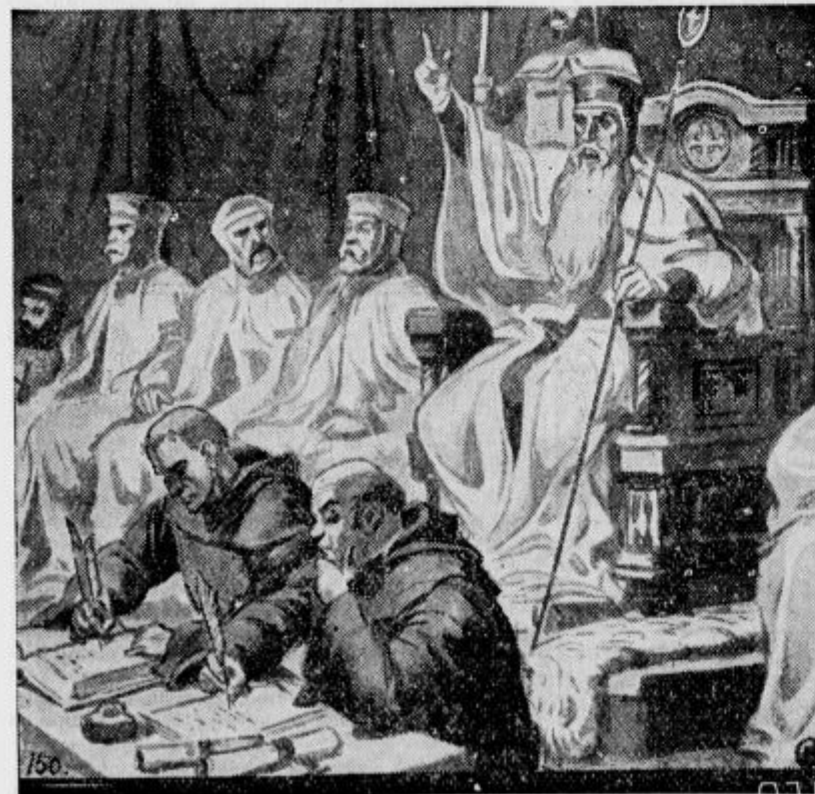
»Vidite!« je zaklical veliki mojster. »Obseden je! Satan mu je zapril usta!«

Briand pa se je zaničljivo posmehnil ter zaničljivo vprašal: »Ali naj res odpiram svoja usta zaradi takih obdolžitve, ki bi se jim moral smejati vsak resen človek?«

Veliki mojster je prebledel, vendar je mirno spregovoril: »Odpuščamo ti tvoje nespametne besede, saj vemo, da nisi sam svoj gospodar. Sedaj zaslišimo priče.«

Tisti hip se je pripril v dvorano kmet, ki se je oglašil za pričo. Dejal je, da hoče povedati, da ga je Judinja ozdravila.

»Naj pride!« je velel veliki mojster.

POD POKROVITELJSTVOM NJ VEL. KRALJA PETRA II.

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR V LJUBLJANI • OD 26. DO 29. JUNIJA 1938

Navodila

Cetrtinska in polovična voznina

Za udeležence mednarodnega mladinskega tabora Zveze fantovskih odsekov od 25. do 30. junija t. l. v Ljubljani je dovolila generalna direkcija drž. žel. z odlokom G. d. št. 53241/38 z dne 7. junija t. l. znižane voznice, in sicer:

1. 75% popusta normalne vozne cene do Ljubljane in nazaj vsem jugoslovanskim članom in mladcem fantovskih odsekov kakor tudi članicam in mladencem vodstva deklinskih krožkov Prosvetne zveze, ki si na podlagi članske izkaznice odseka ali krožka in legitimacije prireditvenega odbora (Taborne knjižice), kupijo vozno karto po polovični normalni ceni od svoje vstopne postaje do Ljubljane in še železniško legitimacijo K-14 za ceno 2 din. Legitimacije K-14 prodajajo vse žel. postaje in jih žigosajo pri odpravi potnikov. Vozna karta se ne sme oddati pri prihodu v Ljubljano, ampak zadržati ob enem z žel. legitimacijo K-14 zaradi brezplačnega povratka po isti ali krajši poti do domovne postaje. Prireditveni odbor overovi na legitimaciji prireditvenega odbora (taborne knjižice) in na žel. legitimaciji K-14 udeležbo na taboru. Ob povratku se mora na postajah Ljubljana gl. kol. gor. kol. ali dol. kolodvor pokazati pri potniški blagajni železniška legitimacija K-14 zaradi žigosanja.

2. 75% popusta normalne vozne cene od državne meje do Ljubljane in nazaj po naših progah vsem inozemskim članom in članicam mladinskih organizacij na osnovi legitimacije prireditvenega odbora (taborne knjižice), da potujejo na tabor v Ljubljano. Udeleženci kupijo pri odhodu na osnovi legitimacije prireditvenega odbora (taborne knjižice) vozno karto po polovični normalni ceni od državne meje do Ljubljane, in sicer pri železniških postajah ali potovalnih agencijah (Putniku itd.) v inozemstvu ali pa v naši vstopni omejni postaji, če dopuščajo čas postanka vlaka. Pri tem morajo pokazati tudi potni list (ali skupni potni list). Vozna karta se ne sme oddati pri prihodu v Ljubljano, ampak zadržati zaradi brezplačnega povratka po isti ali krajši poti do državne meje.

Prireditveni odbor overovi na legitimaciji prireditvenega odbora (v taborni knjižici) udeležbo na taboru. Ob povratku se mora na postajah Ljubljana gl. kol. gor. kol. ali dol. kolodvor pokazati pri potniški blagajni železniška legitimacija K-14 zaradi žigosanja.

Potniki iz Jugoslavije kupijo pri odhodu na tabor celo vozno karto od vstopne postaje do Ljubljane, ob enem tudi železniško legitimacijo K-13 za ceno 2 din. Legitimacije K-13 prodajajo vse železniške postaje in jih žigosajo pri odpravi potnikov. Vozna karta se ne sme oddati pri prihodu v Ljubljano, ampak zadržati ob enem z žel. legitimacijo K-13 zaradi brezplačnega povratka do prvotne vstopne postaje po isti ali krajši poti. Prireditveni odbor overovi na železniški legitimaciji K-13 udeležbo na taboru. Ob povratku morajo udeleženci na postajah Ljubljana gl. kol. gor. kol. ali dol. kolodvor pokazati pri potniški blagajni žel. legitimacijo K-13 zaradi žigosanja.

Potniki iz inozemstva kupijo pri odhodu na podlagi potnega lista celo vozno karto za vožnjo od naše državne meje do Ljubljane. Karta se ne sme oddati pri prihodu v Ljubljano, ampak zadržati zaradi brezplačnega povratka do naše državne meje po isti ali krajši poti. Prireditveni odbor potrdi na legitimaciji prireditvenega odbora (taborni knjižici) udeležbo na taboru.

Znižane voznice veljajo v vseh razredih, izjemoma IV. razr., za brze in polniške vlake, izjemoma luksuzne vlake, za odhod od 18. VI. do 30. VI. vključno, za povratek pa od 26. VI. do 6. VII. 1938 vključno.

Prekinjenje vožnje s temi kartami ni dopustno.

Taborne knjižice in znaki

V četrtek, dne 9. junija smo pričeli razpisovati taborne knjižice in znake v prvi vrsti vsem onim, ki so jih plačali. Zelo lepo izdelana taborna knjižica, podobna oni za Evharistični kongres ima na naslovnih straneh podobo lepaka, katere je predel vsak odsek in krožek. Drugo stran knjižice naj vsak imetnik izpolni s ščitom (ime, priimek, kraj) po lastnorokem podpisu, edina organizacija t. j. odsek ali krožek pa odieno svojo štampiljko. V uvodnih besedah »Na naš tabor gremo!« je zbranih nekaj krasnih misli, za naš mladi rod. Dlje sledi nekaj besed v francosčini pod naslovom: »En avant! Vers notre fête!«, nato pa imena častnega predsedstva, katerih imena je objavil Slovenec 5. t. m. Poleg voznega reda, železniškega omrežja in v območju ljubljanske železniške direkcije — našta

Mladinski tabori v Sloveniji

Novo mesto

Dolenjska mladina, danes je tvoj veliki dan! Z dostojanstvenim nastopom v srečo Dolenjske dokazi svoje viteštvo nasproti vsem, ki imajo vištevno vedno na jeziku. Dopoldanska prireditev je posvečena srčni in umski kulturi: sprevod po mestu naj bo naša javna manifestacija, sv. maša naj bo naša notranja okrepitev in zborovanje afirmacija naših načel. — Popoldanska telovadna prireditev pa naj pokaže tudi naše prizadevanje v telesni kulturi. Kakor hoče zajeti krščanstvo celga človeka, tako bo tudi naša mladinska organizacija izobraževati svoje članstvo vsestransko. Naj bo današnji praznik zunanji izraz naše vsestranske vzgoje!

Vsi udeleženci izstopite v Kandiji, kjer vas bo čakalo okroglo zastopstvo, reditelji in godba. Zbirališče v Kandiji. Sprevod po mestu v kapiteljsko cerkev. Tam bo sv. maša z ljudskim pejem in govorom gosp. prošta Čerina. — Po maši zborovanje pred Prosvetnim domom. — Ob 13 za telovadce skušnja. — Ob 15 javen telovadni nastop v Kandiji. — Po nastopu prosta zabava do 20 pri Štemburju. Sodeluje ves čas šentjernejska godba.

Komenda

Dne 31. julija bo v Komendi praznik Gorenjske: blagoslovitev novega Prosvetnega doma, tabor in telovadni nastop bodo privabili v Komendo množice ljudi. Častno pa mora biti zastopstvo mladina, saj se gradi novi dom v duhovno in telesno rast mladine.

Sv. Peter pod Sv. gor.

Dne 17. julija bo velik prosvetni tabor v Sv. Petru pod Sv. gorami, ki bo prvi in največji praznik obsestelske katol. mladine. Ta tabor bo zbral iz vseh krajev naše ožje domovine, zlasti ob Rogateca do Brežic, v osrčju obsestelske doline

Ljubljane, pesmi, ki se bodo pele na taboru, so v tej knjižici še navodila za udeležence v vseh oziroma, ki pridejo v postev pri takih velikih prireditvah. Vodnik po Ljubljani: z več slikami nas precej podrobno seznanja z važnejšimi objekti, spomeniki, cerkvami itd. Za zaključek sledi inserat nekaterih tiskov, ki so knjižico podprli. V knjižici se nahajata tudi 2 krasni alki, in sicer slika Nj. Vel. kralja Petra II., pokrovitelja I. mednarodnega mladinskega tabora in pa slika Nj. Vis. kneza namestnika Pavla, ki se bo tega tabora ZFO udeležil osebno. Knjižica obsega poleg ovojja 64 strani in si jo bo moral nabaviti vsakdo, ki hoče biti deležen popusta na železnici, pa tudi vsakdo, ki hoče na glavni dan prireditve t. j. 29. junija t. l. priti v areno.

Da bo vso ogromno množico tabornih knjižic, kakor tudi znakov množice pravčasno porazdeliti med udeležence tabora, pristopite takoj po prejemu knjižice k razdelitvi, istočasno pa poberte 5 din kolikor knjižica in znak stane in pobrani denar v skupnem znesku takoj odpošljite po pošto, ki je vsaki pošiljki priložena.

Starši!

Svojih otrok, ki pri nastopu ne sodelujejo, zaradi velikega navala ne puščajte v Ljubljano na glavni dan tabora, t. j. 29. junija popoldne, ampak pripeljite jih, če le morete, v svojem, oziroma spremenitvi vadijelja ali učiteljskega v Ljubljano en dan prej t. j. 28. junija, ko bodo popoldne na Stadionu videli v glavnem skopu isto kakor na glavni dan prireditve.

Nova darila

za zmagovalce prihajajo ...

V izložitvi tv. Radio Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, so razpisovana krasna darila in pokali za zmagovalce pri mednarodnih telovadnih in športnih tekmah. Skoro vsak človek, ki pride do te izložitve po Miklošičevi cesti, se ustavi in obuduje ta častna darila. Večkrat se zgodi, da je plačnik pred izložitvijo tako natrpan ljudi, da se promet za počasi tamkaj ustavlja.

V toku tedna so dospela nova darila in pokali za zmagovalce. Med najlepšimi je dragoceno darilo gospoda bana dravske banovine dr. Marko Natlačenca. Poleg omenjenega so prišla še darila od konzorija »Slovenec«, »Slovenskega doma«, in »Domoljub«, dalje od tv. »Alpina«, »Eberle«, »Nova Založba«, »Šešira«. Na potu so še nova dragocena in častna darila.

Stanovanja

Vse prijatelje naše organizacije vjudno prosimo, da nam takoj javijo številce postelj, ki jih proti plačilu lahko odstopijo pripravljalnemu odboru za I. mednarodni mladinski tabor, da bo lahko v ista namestili boljše goste, predvsem iz inozemstva (kakor tudi domače), kar nam postelj primanjkuje. Tozadovno se je zgostilo v prostorih Prosvetne zveze, Miklošičeva c. 7-I. Ponovno prosimo, javite nam razpoložljive postelje.

Prenočišča

za organizirane udeležence

Organizirani udeleženci tabora, ločeno po spolih bodo na prenočiščih po šolah porazdeljeni tako, da bodo nastanjeni posamezne podzveze skupno v enem oziroma dveh objektih, če bo udeležba Podzveze večja. To zaradi skupnosti in kontrole.

Sprevod

V sprevodu bodo šli najprej vsi kroji, nato pa ostale organizirane članstvo, katerih vsak pa mora imeti znak ZFO in na taboru znak. Nihče od organiziranih članstva ZFO in VDK, ki pride v Ljubljano, ne sme stati ob strani, temveč vsi brez izjeme bomo v sprevodu pokazali moč in disciplino naše organizacije.

Godbe

Fantje! Dekleta! Skrbite, da ne ostane za naš tabor, ki mu enakega še ni bilo, nobena godba doma!

Konjeniki

Oni jahači, ki niso prejeli posebnih navodil, bodo imeli na dan pred glavno prireditvijo na Stadionu in sicer 28. t. m. popoldne poseben zbor. Kraj in ura se se objavi. Vse konjenike pa prosimo, da bodi njihova obleka prvenstveno kraj in šele nato narodna nosa.

Stadion — sedeži

Arena Stadiona, zlasti pa pobočja že zadobivajo svojo končno obliko. Terase iz betona na obeh straneh glavne tribune v krasnih lokih spominjajo na prvotno urejene arene stadionov raznih velenost Evrope. Na teh betonskih terasah in še drugih kloneh bodo sedeži za one gledalce pri mednarodnih tekmah in na glavni dan prireditve, ki ne bodo držali na nogah. Vstopnice za te sedeže se bodo prodajale od 20. t. m. dalje v Prosvetni zvezi, Ljubljana, Miklošičeva c. 7-I. Zaradi omejenega prostora na Stadionu je določeno le majhno število teh sedežev. Reflektantje se naprošajo, da dvignejo te vstopnice proti takojšnjemu plačilu od 20. t. m. dalje, takoj prve dni. Poudarjamo, da bo vstop na te sedeže mogoče samo do pol ure pred pričetkom prireditve, nato pa zaradi navala na stojščih sedežev ne bo mogoče več zasedeti.

— v Sv. Petru pod Sv. gorami, vse prijatelje prave ljudske prosvete, da manifestirajo z nami za naše skupne cilje.

Vse, kar čuti z nami, ta dan v Sv. Peter pod Sv. gorami!

Radeče pri Zid. mostu

24. julija bo v Radečah velik tabor, na katerega se že sedaj pridno pripravljajo vsa naša društva. Za sedaj na tabor le opozarjamo, spored bomo objavili pozneje.

Mekine

Prosvetno društvo v Mekinjah priredi danes popoldne ob treh pred Društvenim domom veliko tombolo z nad 200 dobicki. Glavni dobitek je popolna kuhinjska oprava. Tablice so po 3 din.

Domžale

Drvi ob 8. bo v Godbenem domu uprizorila igralska skupina Slovenska scena mladih iz Ljubljane Mrakovo himnično dramo »Čajkovskij«. Naj nihče ne zamudi te prilike. Predprodaja vstopnic pol ure pred predstavo.

Rečica ob Savinji

Kmečki tabor. V nedeljo, dne 19. junija, bo na Rečici ob Savinji kmečki tabor za okraj Gorjki grad z naslednjim sporedom: Ob 9. krene sprevod na označeno mesto. Ob 10. sv. maša na prostem. Nato na istem prostoru zborovanje. Na zborovanju govorita dva govornika iz Ljubljane in en domačin kmet. Na zborovanju sodelujeta dve godbi in združeni pevski zbor vsega okraja. Kmetje, zavedajte se svoje kmečke miselnosti in v obilnem številu poselite prvi kmečki tabor v okraju!

Pogreb kan. Frangeža

Sv. Marjeta ob Pesnici, 10. junija. Danes smo ob izredno veliki udeležbi spremeljali na zadnji poti gospoda častnega kanonika in župnika Jerneja Frangeža. Spreveda iz župnišča v cerkev se je udeležil tudi prevzvišeni g. knezoškof dr. Tomažič, ki je pred hišo žalosti spregovoril poslovinne besede pokojniku. Posebno je slavil njegovo veliko skrb za svojo župnijo, saj je nad 40 let bil dušni pastir pri Sv. Marjeti. Gospod škof se je še tudi izpred oltarja v cerkvi z galsljivimi besedami poslovil od pokojnika. S prižnice je govoril rajnemu v slovo stolni župnik in dekan, kanonik magr. Umek, ki je posebej podčrtal zgledno dušpastirstvo in narodno delovanje rajnega kanonika. Slovensko žalno sv. mašo je služil stolni dekan dr. Franc Cukala. Kredo so nosili člani občinskega odbora. Pogreba so se udeležili iz Maribora mnogi odličniki. Domača gasilska četa je skrbel za red in je delala špalir. V pogrebni vrsti je bilo okoli 80 duhovnikov, vsa društva iz domače župnije z zastavami ter dva pevka zbora, ki sta pred župniščem in na grobu zapela žalostinke. Nagrobni govor je govoril rajniku stolni dekan kanonik dr. Cukala, nadalje domači župan Šuman, šolski upravitelj in v imenu šolarjev mala učenka. Odličnemu slovenskemu duhovniku, pridnemu javnemu delavcu in Slomškovega učenca naj bo slovenska zemlja lahka.

Maribor

m Za spomenik našemu pokojnemu vladarju. Odbor za počastitev spomina blagopokojnega kralja Aleksandra I. v Mariboru razpisuje natečaj za spomenik kralju Aleksandru in za regulacijo Trga Svobode v Mariboru. Podrobne informacije dobe interesenci pri mestnem gradbenem uradu, kjer je za pripomočke založiti vsoto 50 din. — Odbor.

m Župan dr. Juvan je nastopil svoj redni letni dopust. Za časa njegove odsotnosti ga nadomestuje v vodstvu občinskih poslov podžupan Franjo Zebot.

m Na mladinsko prireditev v Kamnicol Danes gredo prijatelji katoliške mladine v Kamnico, kjer imajo lantje in dekleta svoj praznik. Zbirališče je do devetih v Tomšičevem drevoredu, odkoder se razvije sprevod po mestu v Kamnico, kjer bo ob desetih pridiga in sveta maša. Kdor ne more v Kamnico že dopoldne, pa naj se udeleži vsaj popoldanskega telovadnega nastopa, ki bo ob pol štirih na travniku poleg Dolinskeve drvevnice.

m 153 otrok na Pohorje. V ponedeljek odide prva skupina otrok na letovanje v počitniški dom kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju.

m Poroka. Na binkoštni ponedeljek se je poročil v Mariboru gosp. Klajnšek Ivan, trgovec v Zgornji Sv. Kungoti, z gđc. Jurhar Stanislavo. — Obilo sreče!

m Na državni realni gimnaziji bo sprejemni izpit za prvi razred 24. t. m. ob 8. Prošnje za sprejemanje od 20. do 23. t. m. Priloge: rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski šoli.

Ležalne stole od 48 Din, vrtno solčnike in vrtno pohištvo nudi najceneje »OBNOVA« - F. Novak, Maribor, Jurčičeva 6

m »Večernikov« molk. Pred dnevi smo v našem listu izrazili upanje, da nam bo »Večernik« pojasnil čudno nasprotje med opisom zdravlja g. Reje v »Večerniku« in na nekem drugem mestu, ki ga zaenkrat ne imenujemo. Ker nam »Večernik« tako rad z dolgimi članki odgovarja na naše trditve, ki mu ne gredo v račun, smo pričakovali, da nam bo tudi tokrat prav obširno odgovoril. Pa smo se motili. Omenjeno nasprotje je najbrž tako, da bi »Večerniku« bilo ljubo, če nikdo zanj ne bi vedel.

m Pomota se je vrnila v četrtkovem »Slovenec« v poročilu o mariborski razstavi likovne umetnosti. V odstavku o Rihardu Jakopiču ta pomota občutno kvartir smisel. Pravilno se morata glasiti

Sport

Schmeling — Louis, dogodek dneva

Niti štirinajst dni nas več ne loči od velikega dne, ko se bosta v boju za svetovno boksarsko prvenstvo v vseh kategorijah spoprijela Nemeč Maks Schmeling in Američanec Joe Louis. — Oba mojstra pridno trenirata. Schmeling je v svojih prognozah glede tega velikega boja prav skromen in rezerviran, Louis pa je zelo zgovoren in napoveduje, da bo Schmelinga odpravil že pred sedmo rundo s knokoutom. Vprašan je, če se tod ne bo dne 22. junija spet potrdilo staro pravilo, da nupuh hodi pred padcem. Zanimivo je mišljenje ameriškega boksarja težke kategorije Stevea Duda. Duda je po boju s Schmelingom izjavil, da na svetu ni človeka, ki bi se mogel Schmelingovim peštem upirati dalj časa kakor osem rund. Tiha vasica Speculator v Adirondacku je te dni prežeta s hrupnim ameriškim življenjem; ogromna množica zastopnikov tiska se je zbrala z vseh strani. Podatke nabirajo za časopise in za reklamo, ki mora dne 22. junija napolniti prostore Yankee stadiona prav do zadnjega kotička — in ki jih bo tudi napolnila. Že zdaj ni nobenega dvoma, da za ta match vlada prav tolikšno zanimanje, kakršno je svoj čas vladalo za spopad med Dempseyem in Tunneyem. Zanimivo je, da je doslej v predprodaji razprodanih že za 450.000 dolarjev vstopnic. Sam predsednik Združenih ameriških držav, g. Franklin Roosevelt, je za svojo rodbino naročil deset vstopnic. Stave še vedno stoji 2:1 za črna, toda reporterji in poročevalci so sami izdali, da stavijo le na Schmelinga. Pred nekaj dnevi je Schmeling boksal dve rundi s svojimi tremi sparringpartnerji. Pri tem pa se je pokazalo, da so vesli, ki govore o tem, da je Schmeling privzel novo taktiko za to tekmo, in sicer napade, ki naj potekajo v glavnem od leve, popolnoma izmišljene in brez podlage. Bliskovit desni direkt in prav tak navzgorni udarec sta in ostaneta še vedno najmočnejša in najnevarnejša Schmelingova udarca, čeprav so partnerji obdelavali Louisa samo z desnico, da bi mu polžljali kritje.

O Schmelingovi formi ni vprašanja. Forma je taka, da govore ameriški poročevalci o tem, da bo

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje vlad, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči vsled zaprte, ob enem se pa doseže tudi boljši tek. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Slovenija Vas vabi!

Ze 300 let zdravi
ROGAŠKA SLATINA
s svojo čudodelno močjo vse bolezni želodca, čreves, ledve, žolčnih kamnov itd.
Vsa sredstva za zdravljenje. Najmodernejše urejen nov hotel s 86 sobami. Plavalni bazen popolnoma preurejen. Prosvetna godba. Razne prireditve za zabavo in razvedrilo. Tenis in drugo.
V pred. in posezni popusti. Posluje celo leto.
Znameniti zdravilni vreli:
TEMPEL STYRIA DONAT
Prospekte in informacije brezplačno.
Zdravilišče Rogaska Slatina.
Tujsko prometna zveza »Putnik«, Maribor.

zadnji dve vrstici tega odstavka, da je Rihard Jakopič preživel (ne predstavljal) vse lase v razvoju našega (ne svojega) slikarstva.

m 500 kg težko kolo na nogi. Na glavnem kolodvoru se je ponorečil 31 letni železničar Lešnjak Leopold iz Studencev. Na levo nogo mu je padlo z vagona 500 kg težko kolo ter mu jo je zdrobilo. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

m Ubegli kaznjeneec se javlja... Nedavno smo poročali o begu kaznjence Franca Črepinka, ki ga je kaznilnica poslala na delo na Meljski hrib, pa je izbral ugodno priložnost. Črepinko, ki je doma iz Spodnje Polskave ter je znan vlomilec, se je sedaj že javil. V Slovenski Bistrici je skušal vlomiti v stanovanje orožniškega narednika g. Zorenča, pa ga je služkinja opazila, ko je plezal skozi okno, ter ga s krikom preprečila. Potem je v gozdu med kolodvorom Slovenska Bistrica in Laporje napadel 21 letno posestniško hčerko Anico Setar. Pogumno dekle pa se je razbojniku hrabro postavilo po robu, udarilo ga je po glavi s steklenico, da je dobil pod levim očesom veliko rano. Ker so dekletovi kriki priklicali tudi nekega fanta, se je razbojnik ustrašil ter pobežnil.

m Namesto obleke pustil materi zastavni listek. 14 letni učenec Jesenko Alfred iz Vojašniške ulice 9 se je proslavil v policijskih spisih s posebnim dejanjem. Njegova mati je morala 7. t. m. oditi po nekem trgovskem poslu, ko pa se je vrnila čez dva dni nazaj, je našla stanovanje naravnost izpraznjeno, fanta pa nikjer. Zmanjkala je obleka, čevlji, perilo, namesto vsega tega pa je bil na mizi listek zastavljalnice. Nadebudni sinko je v materini odsotnosti znesel vse skupaj v zastavljalnico ter z dobljenim denarjem pobežnil.

m Aretiran, ker je pobežnil s tujo ženo. Na zahtevo policije v Slavonkem Brodu je mariborska policija aretirala 33 letnega ključavničarja Franja Petka in Selmo Tahič, ki eta stanovala že nekaj dni v Mariboru. Selma Tahič je žena Muharema Tahiča v Maglaju ter je moža zapustila in pobežnila s Petkom. Pri zaslišanju je izjavila, da je njen Muharem z njo preveč grdo ravnal ter ga je zaradi tega zapustila. Pobežli parček bo mariborska policija poslala v Slavonški Brod.

Gledališče

Nedelja, 12. junija: Zaprti.
Ponedeljek, 13. junija, ob 20: Baletni večer Mercedes Goritz-Pavelič. Red A.
Torek, 14. junija, ob 20: Baletni večer Mercedes Goritz-Pavelič. Red B.

S.K. Grafika. Danes gostujemo v Hrastniku. Slediš igralci bodite ob 13 pred Grafiko, kjer dobite opremo: Marn, Felle, Lado, Martinčič, Zagar, Usnik, Vili, Cimperman, Gestrin, Rozman, Jankovič, Jerancič, Pipan. Prosimo vsi in točno. — Načelnik.

ZFO

Pozivamo vse člane fantovskih odsekov, ki imajo kroje in ki znajo jezdit na konjih, da se takoj prijavijo Zvezi fantovskih odsekov, ki sestavlja konjenico za sprevod ob mladinskem taboru. Po možnosti naj si preskrbi vsak, ki misli pri sprevodu jezdit, sedlo. Skornje in ostroge brezplačno.

V nedeljo, dne 19. t. m. ob 16 (4 popoldne) priredi Zveza fantovskih odsekov z ljubljanskimi in okoliškimi odseki ter krožki v okviru olimpijskega dne nastop na Stadionu. Pri tem nastopu sodelujejo člani in mladi ter članice in mladenci z letošnjimi prostimi vajami, med posameznimi točkami pa nastopijo naši mednarodni tekmovalci na orodju. Vse odseke in krožke, ki so dobili naš poziv, vabimo, da nastopijo pri tem olimpijskem dnevu: občinstvo pa vabimo, da si ta nastop ogleda in s tem podpre olimpijsko idejo. Vstopnina nizka.

V zadnjih junijskih dopisih odbornikom fantovskih odsekov je pomotoma napisana taksa za prošnje na banksko upravo za odobritev pravil FO 5 din, za prilogo pa 2 din, pravila pa je taksa za prošnjo 10 din in ena priloga pravil ter ena priloga zapisnika obnega zbora s seznamom članov po 4 din. Ostalih 8 prilog ni treba kolekovati.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službeiščeje

Kuharica
bitva gojenka Marijanišča, želi službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9247.

Mesto hišnika
sprejemem v Ljubljani ali v okolici. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9282. (a)

Strojni ključavničar
erodničar, z dobrimi spriljavali, želi zaposlitve. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Orodničar« št. 9134. (a)

Pletenine
vsakovrstne, prevzajem v izdelavo. Vprašati upravo »Slovenca« pod zn. »Prvo-vrstina« 9450. (a)

Sobarica
perfektna v likanju, serviranju, pospravljanju, šivanju, gre k boljši rodbini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Perfektina« 9461. (a)

Absolventka
trgovske akademije prosi za kakršnokoli namestitve. Gre tudi za vzgojiteljico. Cenjene ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod »Marijiva« 939. (a)

Kolarski pomočnik
dobro verziran, išče službo za kakršnokoli namestitve. Naslov: Celce Matija, kolarski pomočnik, Gornja Lendava št. 122. (a)

19 letno dekle
išče zaposlitve kot sobarica. Vajena šivanja; gre tudi k otrokom v mesto. Julka Brunskele, Rožanec, p. Crnomelj. (a)

Kuharica - gospodinja
vajena vsakega gospodinstva, z večletno službo v župnišču, mirna in zvesta. Išče službo v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 931. (a)

Potnik
za Dravsko banovino, z lastnim novim avtomobilom — išče primerne zastopstva. Zmožen je vsakršne garancije. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten in marljiv« št. 9271. (a)

Varilec železa
električno in avtogenično izvežban — išče zaposlitve, najraje v državni tovarni. Natančnejše informacije poda: F. Arzenšek, 6 rue de Clouange, Vitry s/Orne, p. Rombas. (Moselle) Francija. (a)

Delavec
samski, priden, pošten, trenz kavlje zmožen, z dobrimi spriljavali, želi stalno službo v trgovini, skladišču ali podobno. Vajen konj in poljedelstva. Gre tudi za nočnega čuvaja ali slugo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« št. 9245. (a)

Vajenci

Mizarskega vajenca
sprejemem. — Jurij Polak, strojno mizarstvo, Kranj.

Vajenca za trgovino
sprejemem takoj. Moste, Ob Ljubljani 31. (v)

Krojaškega vajenca
sprejemem. Oskrba pri starših. Oblak Franjo, Ljubljana, Poljanska cesta 27. (v)

Mesto zidarskega vajenca
iščem v Ljubljani ali okolici. Opravljal sem že daljša zidarska dela. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9276. (v)

Učenec
krepkega, 15 let starega, sprejemem za klobučarsko obrt. Oskrba in obleka v hiši. Nastop takoj. Adamlje Franc, splošno klobučarstvo, Trbovlje. (v)

Učenec
z vsa oskrbo v hiši sprejemem večja trgovina z mešanim blagom. Predpogoji: pridnost in poštenost. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trgovina« št. 9292. (v)

Čevljarskega vajenca
z oskrbo, sprejme Sedej Alojzij, Tržaška 62, Ljubljana. (v)

Kolarskega vajenca
sprejme takoj dober mojster na deželi. Vsa oskrba. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9274. (v)

Učenec
ki ima veselje do specijalske trgovine, se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9307. (v)

Vajenec
močan, zdrav, se sprejme v trgovino z železnino. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Marijiva« št. 9378. (v)

Službo dobe

Krojaškega pomočnika
sprejemem takoj. Uršič Andrej, Dol. Logatec. (b)

Šiviljo na dom
sprejemem takoj. Kavarna Vesel, Miklošičeva c. 19.

Šiviljsko pomočnico
sprejemem takoj. Gorjane, Nunska 3-1, druga veža.

Frizerko
zmožno vseh damskih del sprejme salon Kastelle v Ljubljani, Tyrseva c. 38.

Dva mizarskega pomočnika
za fino pohištvo, sprejme z vsa oskrbo Trebar Anton, Zadruga, p. Križe. (b)

Mizarskega pomočnika
dobrega, in vajenca sprejemem. Vengust, Sv. Valburga, p. Smlednik. (b)

Urarskega pomočnika
mlajšo moč, za stalno delo - sprejme Janko Strubelj, Krško. (b)

Brivski pomočnik
izvrsten delavec, dobi takoj službo, Drexler, Ulica 10, oktobra, Maribor.

Hlapec
trezen in pošten, se takoj sprejme, Andrej Kregar, St. Vid 59 nad Ljubljano.

Natakarico
spretno, čedno in prikupljivo zunanostjo, sprejme gostilna Mencinger, Smarčinska cesta 10, Ljubljana.

Krojaškega pomočnika
dobro izurjenega za male kose - sprejemem. Groznik Vlado, Slape, D. M. v Polju. (b)

Elektromonter
mlajša moč - dobi takoj službo. Ponudbe pod »Zanesljiv pri hišnih instalacijah« št. 9314 v upr. »Sl.«.

Mehanik
specijalist za motorna kolesa, dobi takoj stalno mesto. Pogoji: samski, z večletno prakso. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšen nastop« št. 9211. (b)

Absolventa
gradbenega oz. keramičnega oddelka Tehnične srednje šole ali dipl. inženirja kemije oz. gradbene stroje, vojašine prostega event. z nekaj prakse - sprejme keramična industrija. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Eksistenc« št. 9315. (b)

Trgovskega pomočnika
izkušenega v trgovini z mešanim blagom, vojašine prostega, do 25 let starega, dobro in zanesljivo moč - manufaktura - sprejme 1. VIII. 1938 Ivan A. Grosek, trgovina z mešanim blagom, Trebnje na Dolenskem. (b)

Pisarniško moč
prvovrstno, s trgovsko ali eksportno akademijo, s perfektnim znanjem nemščine, sprejemem. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »Zmožen« št. 9318.

Na velesejmu si oglejte razstavljene
električne stroje
„VIKTORIJA“
za pranje perila
V PAVILJONU „G“

Glavni zastopnik: GUSTAV PUC, Ljubljana, Tržaška cesta 9. Telefon 26 97.

Čevljarskega pomočnika
za šivano delo sprejemem. Omeje, Kopitarjeva ul. 1.

Hlapca in kosce
sprejemem. Ljubljana, Jernejeva 14. (b)

Inženirja
stavbne stroje sprejme takoj gradbeno podjetje arh. Ledi Ivan v Ljubljani. (b)

Urarskega pomočnika
tudi začetnika, takoj sprejme Skrbelj Ignac, Crna pri Prevaljah. (b)

Mirno in pošteno dekle
zmožno vseh gospodinskih del - sprejemem takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9344. (b)

K dvema deklicama
sprejemem čez počitnice inteligentno visokošolsko ali abiturientko, zmožno tujih jezikov. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 9294. (b)

Kuharico
in pomožno kuharico, za hotel »Ko-op«, Gozd-Martuljek (Kranjska gora) - sprejemem. — Ponudbe z zahtevo plače. (b)

Modistko
samostojno moč, sprejme za stalno salon Stana Gregor-Janičar, Smarčinska cesta 8. (b)

Dobro vpeljana trgovina
bi sprejela družabnico, ki je večša šivanja in ima nekaj gotovine. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Družabnica« 9400. (b)

Kuharico
izvrstno, samostojno, zdravo in pošteno, staro od 40 do 50 let, iščem k dobri manjši družini v mestu. Postojna v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9300. (b)

Sezonska kuharica
za gostilno v letoviškem kraju dobi takoj službo. — Ponudbe z navedbo strokovnega znanja in starosti poslati upravi »Slovenca« pod št. 9430. (b)

Viničar
ki ima prakso specijelno v sadjarstvu, se išče za Dobovo pri Brežicah. Ponudbe s točno navedbo do sedanjega službovanja in z zahtevo plače na naslov: Hana Fritz, Zagreb, Pantovčev 25. (b)

Krščanska gospodinja
(za pomoč gospodinjji), zanesljiva, ki zna zares dobro kuhati in likati, stara 30-35 let, dobi mesto pri dveh osebah. Predstaviti se od 9 do 11 dopoldne. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9376. (b)

Na prometnem kraju
Gorenjske prodam večstanovanjsko hišo s gostilno in pekarijo. Gostilna ima izredno dober promet. Potreben kapital 80.000 din. Ostalo po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo rentabilno« št. 9222.

Kuharico
sprejme petčlanska družina na Bledu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9382. (b)

Hlapca in dekle
za vsa kmečka dela sprejemem. Dravljica 34, Ljubljana. (b)

2 krojaška pomočnika
za veliko in malo delo - sprejme takoj Brie, Tyrseva 71, Ljubljana. (b)

Čevljarskega pomočnika
za boljša dela, sprejme Iv. Kostanješek, Tyrseva c. 37, Ljubljana. (b)

Moškega
poštenega, neoženjenega, zgovornega in vojašine prostega - sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »77« št. 9302. (b)

Ustanovljeno 1907. leta

BANKA I ŠTEDIONICA B. KRUPINSKE TOPLICE

Podružnica v Zagrebu, Račkova ulica 8/I

Sprejema vpise na obročne tedne študije z zelo ugodnim obrestovanjem v zvezi z brezplačnim zavarovanjem, daje posojila državnim, samoupravnim uradnikom in uslužbenecem, oficijem, orožnikom, železničarjem, upokojevcem, zasebnikom itd. Vse brezplačne informacije daje naš legatni pooblaščenec Franjo L. KLEMEN, Ljubljana, Gospodarska 10 ali neposredno zavod

Posedstva

Stavbne parcele
blizu remize prodam. Vprašati: Šiška, Vodnikova c. 57.

Dve parceli
po 12.000 din prodam. Poizve se: Cerkevna ulica 21, vrata 4. (p)

Stavbna parcela
v Stožicah - napredaj. Poizve se: Frano Ramova, Stožice 168. (p)

Družinska hiša
v Laškem, 7 sob, z vrtom, z inventarjem ali brez napredaj. Ogledati: Laško, Krekova 99. Pismena vprašanja: Zagreb, Preradovičeva 24, Schmidlin. (p)

Na prometnem kraju
Gorenjske prodam večstanovanjsko hišo s gostilno in pekarijo. Gostilna ima izredno dober promet. Potreben kapital 80.000 din. Ostalo po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo rentabilno« št. 9222.

Lepa vogalna parcela
v bližini glavnega kolodvora napredaj. Več se poziva v slaščičarni Nowotny, Ljubljana. (p)

Dvostanovanjska hiša
z vodovodom, vrtom, njivo napredaj 10 minut od kolodvora Medvode. Marn Fr., Vaše 10. (p)

Stavbne parcele
na Viču, krasna lega, mir in sonce, 10 min. od tramvaja - prodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Sl.« pod št. 9245. (p)

Stavbni svet
nad pet orolov velik, pri kolodvoru tik Ljubljane, primeren tudi za industrijo ali trgovino, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9205. (p)

Hišo v Ljubljani
eno- ali dvostanovanjsko - kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« št. 9193. (p)

Dvostanovanjsko hišo
visokoprtilično, novo, na Smarski cesti, Ljubljana - prodam. Poizve se: Predovičeva ulica 34, Moste. (p)

Nova vila
pri Dev. Mar. v Polju, z velikim vrtom napredaj. Cenj. ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Koristen nakup«. (p)

V Brežicah in okolici
se napredaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter okrožen deli Attemsovega veleposvetstva. Pojasnila pri laž. Miklau Otmar, Brežice.

Štiri stavbne parcele
ali za tovarno, v izmeri 7200 m², ob državni cesti Vir-Dob, razdelj na planine, prodaj Janko Vilar, posestnik, Dob pri Domžalah. (p)

Krasno posestvo
v št. Višu nad Ljubljano, poleg pošte, tramvaja, z enostanovanjsko vilo, hišo za hišnika in avtogaržo ter vrtom v izmeri 2500 m², napredaj. Lenard, St. Vid n. Ljubljano. (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno naborni posredovalec - Cesta 29. oktobra št. 4, telefon 37-83, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Prostovoljna javna dražba
V petek, 17. junija 1938, ob 9 dopoldne bo sodišče v hiši št. 1 v Stari Loki na dražbi prodalo razne premičnine, kovaške orodje, hišne opreme in druge premičnine in nepremičnine, enostanovanjsko hišo s veliko kovačnico in dvoriščem ter vrtom zraven hiše. Izklicna cena je 83.480 din, odnosno 92.313 din.

Hišo z vrtom
in dvema dvostanovnjima stanovanjima - prodam. Kolešija, Devinska 9. (p)

Parcelo
878 m², ob Celovski cesti, prodaj Zirovnik, Gajeva ulica 6. (p)

Stavbne parcele
v bližini postaje, poceni prodam. Škofja Loka, Suha št. 21. (p)

Pri postaji Medvode
prodam parcelo, desno, tik ceste v Presko. Vprašati upravo »Slovenca« pod št. 9229. (p)

Hišo v Ljubljani
eno- ali dvostanovanjsko - kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« št. 9193. (p)

Dvostanovanjsko hišo
visokoprtilično, novo, na Smarski cesti, Ljubljana - prodam. Poizve se: Predovičeva ulica 34, Moste. (p)

Nova vila
pri Dev. Mar. v Polju, z velikim vrtom napredaj. Cenj. ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Koristen nakup«. (p)

V Brežicah in okolici
se napredaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter okrožen deli Attemsovega veleposvetstva. Pojasnila pri laž. Miklau Otmar, Brežice.

Štiri stavbne parcele
ali za tovarno, v izmeri 7200 m², ob državni cesti Vir-Dob, razdelj na planine, prodaj Janko Vilar, posestnik, Dob pri Domžalah. (p)

Krasno posestvo
v št. Višu nad Ljubljano, poleg pošte, tramvaja, z enostanovanjsko vilo, hišo za hišnika in avtogaržo ter vrtom v izmeri 2500 m², napredaj. Lenard, St. Vid n. Ljubljano. (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno naborni posredovalec - Cesta 29. oktobra št. 4, telefon 37-83, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Prostovoljna javna dražba
V petek, 17. junija 1938, ob 9 dopoldne bo sodišče v hiši št. 1 v Stari Loki na dražbi prodalo razne premičnine, kovaške orodje, hišne opreme in druge premičnine in nepremičnine, enostanovanjsko hišo s veliko kovačnico in dvoriščem ter vrtom zraven hiše. Izklicna cena je 83.480 din, odnosno 92.313 din.

Prostovoljna javna dražba
V petek, 17. junija 1938, ob 9 dopoldne bo sodišče v hiši št. 1 v Stari Loki na dražbi prodalo razne premičnine, kovaške orodje, hišne opreme in druge premičnine in nepremičnine, enostanovanjsko hišo s veliko kovačnico in dvoriščem ter vrtom zraven hiše. Izklicna cena je 83.480 din, odnosno 92.313 din.

Majhno kmečko hišo
mešana stavba, dve sobi, kuhinja, klet, dvoravnica, pod, listnik, hlev za dve živini, vse pod eno streho, približno 7000 m² sveta, sončna lega za Smarno goro, pol ure od kolodvora Medvode - prodam. Pongračič, Zavrh, p. Medvode. (p)

Hiša z velikim vrtom
napredaj. Zavodna št. 63, Celje. (p)

Vrt - stavbišče
ograjen, z vrtno uto in bazenom, pri Stadionu - prodaj Zirovnik, Gajeva 6.

Posestvo
srednje, v ravnini, kupim takoj ali v zamem v najem. Martin Rožman, Dvorska vas 1, Begunje-Lesce. (p)

Enonadstropno hišo
tristanovanjsko, komfortno, blizu Rakovnika, prodam. - Informacije v upravi »Sl.« pod št. 9348. (p)

Štiristanovanjska hiša
20 let davka prosta, poceni napredaj. Vodovod in elektrika v hiši. Zaloška 193, Ljubljana. (p)

Njiva
8000 m², ob Celovski cesti, zraven postaje cestne železnice, napredaj. - Poizve se pri Zagar, Dravljica 73.

Hiša
z gospodarskim poslopjem in lepim sadnim vrtom - ugodno napredaj. Vprašati: Domžale, Savska cesta 22.

Na Jesenicah
prodam parcelo ob železniškem tiru. Poizve se v Podružnici »Slovenca«, Jesenice. (p)

Rentabilno podjetje
napredaj z vsem inventarjem; nosi čez 30% čistega dohodka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod 200.000/9206.

Dvostanovanjska hiša
trgovska, velika, v središču mesta Celja - ugodno napredaj. Ponudbe v upr. »Slovenca« v Celju pod št. 700. (p)

Hotel »Hubertus«
v Celju takoj prodamo ali oddamo event. tudi v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hubertus« št. 8899. (p)

Hiša in zemljišče
v celoti ali parcelirano, tik državne ceste in kolodvora v Zg. Dupljah napredaj. Poizve se pri: Lukane, Tržič. (p)

Stavbišča
poleg drž., banovine, ceste, železnice, postaje Višmarje, od 500 do 17.000 m², od 10 din naprej, na obroke napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9308. (p)

Travniki v Ljubljani
krasno urejeni, da finega konjskega sena in otave letno preko 30.000-35.000 kilogramov - ugodno prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9264.

Stanovanja
iščeje: Enosobno stanovanje prtilično, za dve osebi - iščem pri odraslih ljudeh. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mirno« št. 9351. (b)

Stanovanje
dveh ali treh sob - išče majhna družina. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Družina« št. 9274. (b)

ODDAJO:
Sobo in kuhinjo oddam. Savlje 82. (b)

2- in 3-sobno stanovanje
oddam s avgustom. Več pri kamnoseku Vodniku, Kolodvorska. (b)

Dvosobno stanovanje
sončno, parketirano, s kabinetom in balkonom, oddam s 1. junijem. Podjuna 20. (b)

3-4 sobno stanovanje
prostorno, z vsemi pritlikami, v bližini glavnega kolodvora, oddam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod št. 9275. (b)

Vnajem

IŠČEJO:
Mizarsko delavnico

iščem v najem v bližini okolici Ljubljane ali v kakšnem prometnem kraju na deželi. Ponudbe z navedbo velikosti pod »Suho in svetlo« št. 9273 upravi »Slovenca«. (m)

ODDAJO:
Lepe prostore

za lokal, pisarno ali delavnico - oddam. Celovška cesta 79. (n)

Gostilno
dam v najem natakarcam. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 9184.

Hišo z vrtom
tik kolodvora, ne daleč od Ljubljane - oddam v najem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »V najem« št. 9110. (n)

Pekarna
s popolno oskrbo, v prometnem kraju, brez konkurence - se odda v najem. Friderik Matzenau, Prosenjakovec 4, Prekmurje. (n)

Gostilna
na prometnem kraju se odda z vsem inventarjem takoj v najem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Lep zaslužek« št. 9246. (n)

Hiša s kovačnico
in nekaj polja ob banovinski cesti v trgu na Gorenjskem se odda v najem kovaškemu mojstru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9275. (n)

Enonadstropno hišo
z gostilno in trgovino, skupaj ali posebej, na prometnem kraju v Ljubljani, oddam v najem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvi julij« št. 9288. (n)

</

Kupujte pri „Manici“

Zapomnite si torej: MANICA, manufaktura komanditna družba, Mestni trg 17

in zadovoljni boste s ceno ter kvaliteto blaga

Prodamo

Angleško opremo
za dva konja prodam. Na ogled: Tržaška cesta 9. (1)

Globok otroški voziček
prodam za 350 din. Pot v Zeleni log 19, Trnovo. (1)

Šivalni stroj »Pfaff«
s okroglim žolnikom, in žensko kolo, poceni napredaj. Gradaška 8. (1)

Partija koles
najboljših znamk, ženskih in moških, po nizkih cenah napredaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. (1)

Prodaj
krasno staro sliko »Madona« za 3200 din. Ogleda se: trgovina Götzl, Tyrševa 17. (1)

Stroj za strešno opeko
cementno, dvojno zarezano, poleg 800 modelov, stroj za robnike, poleg 30 modelov, in stelaže, vse v dobrem stanju, prodaja Fr. Skufca, Spodnje Brezovo — Višnja gora. (1)

POZOR! POZOR!
Nova kolesa

od 500.— dinarjev dalje: Wanderer, Göricke, Diamant, Brenabor, Herkules, Presto itd., najceneje edino le pri trvdki

Plevel v Preski
pri Medvodah

Šivalni stroji
skoraj popolnoma novi — »Singer«, »Pfaff« in drugi, pogreznjivi, ki tudi stikajo in štopajo, po zelo nizkih cenah napredaj pri »Prometu« — nasproti križanske cerkve. (1)

Manufakturna trgovina
obstoječa nad 100 let, v večjem mestu dravske banovine, v najpomembnejši ulici z modernimi izločbami, prvovrstno vpeljana — se zaradi preselitve takoj ugodno prodaja. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod zn. »Ugoden primer« 7298. (1)

Kolesa
in prvovrstni češki šivalni stroji po zelo nizkih cenah!
Cibla
Ljubljana, Tyrševa 51

Iščemo samostojnega uradnika

ki je več v mednarodni špediciji. — Pogoji znanje slovenskega jezika. Ponudbe pod šifro »Špedicija« na »INSERTA« oglasni zavod, Zagreb, Jelačićev trg 4/II.

Elektro-strojnega mojstra

sprejme v stalno službo večje industrijsko podjetje za takojšen nastop. Prednost imajo oni, ki so bili v gornjem svojstvu že zaposleni pri opekarniških podjetjih. Pismene ponudbe s pričevali poslati na naslov GORNJERADGONSKA OBČINSKA PODJETJA V GORNJI RADGONI

Sporočamo žalostno vest, da je naš zvesti vratar, gospod

Lovše Martin

dne 10. t. m. po dolgi in mučni bolezni umrl.

Dragemu pokojniku, vzornemu in zvestemu možu bodi ohranjen trajen spomin.

Maribor, dne 11. junija 1938.

»JUGOSVILA«
družba z o. z., Maribor.

Kosilnica
znamke Deering, v dobrem stanju, napredaj. — Pleško Jožef, Kozarje št. 3. (1)

Sveče
lepe in poceni, dobite pri Dolencu, Ljubljana, Wolfova ulica 10. (1)

Košnjo
trave prodam pri Sv. Križu. Poizve se: Sv. Petra c. št. 34. (1)

Vrtne stole
zložljive, nove, poceni prodaja Tribuč, Tržaška cesta 42, telefon 26-05. (1)

Resnično govoré, ko trdijo, da prodajamo najboljša in najcenejša

kolesa
rezervne dele in motorna kolesa. Velika izbira! Kolesa od 500 din naprej.

Splošna trgovska družba
z. o. z., St. Vid nad Ljubljano

Petstanovanjsko hišo
ob tramvaju prodam. Cena nizka, donos dober. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9399. (8)

Sadjevee
zdrav, do ca. 4000 l. takoj napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sadjevee« št. 9431. (1)

Vinske sode
prvovrstne, prodajam za časa velesojma po zelo nizkih cenah. Frane Pirc, Dravice, Ljubljana. (1)

Kolesa in šivalne stroje
Dürkopp, Anker, Vesta in druge znamke, tudi otroška — kupite najbolj ugodno v trgovini »Triglav«, Resljeva 16. — Ogledajte si veliko zalogo. (1)

Šivalne stroje
rahljene in skoraj nove, najboljše svetovnih znamk Gritner, Singer in Pfaff, veliko izbiri moških koles in otroških vozičkov naj-novejših modelov prodaja po neverjetno nizkih cenah »Ugodnost«, Kranj. (1)

Svetovno znane nemške znamke
»BRENABOR« dvokolesa petkrat kromirana in odorno emajlirana, z nezmisljivim okvirjem dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri trvdki KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44.

Rože v posodah
lepe, zelene, za okras, prodam. Novi trg 1-1. (1)

Moško kolo
zelo poceni prodam. Ciril-Metodova ulica 13, prtil., desno. (1)

60 otroških vozičkov
modernih, športnih in globokih, po nizkih cenah napredaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. (1)

Auto-motor
Motorno kolo AJS z električno razsvetljavo, 3,50 Hp — prodam. Pustotnik, Radomlje 69. (1)

»Chevrolet« avto
poltovorni, ugodno napredaj. Informacije: gostilna Kralj, Mengeš. (1)

Baraga Ludv.
Ljubljana - Nebotičnik
ima najceneje in največjo izbiro:

Nalivnih peres
4 barvnih in avtomatičnih svinčnikov
Rezervna 14 krt. zlata peresa

Motor s prikolico
popolnoma brezhiben, porabi 5 litrov, ugodno prodam. Resljeva cesta 4. (1)

Mali avto »Opel«
4 sedežna limuzina, dobro ohranjen, ugodno prodam ali tudi zamenjam za motor. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Ugodno« št. 9388. (1)

Motorji
najnovejši »Triumph« 200 ocm, dvokolesa svetovnih znamk, najnovejši modeli otroških vozičkov, pogreznjivi kabinet šivalni stroji pri »Tribuna« F. B. L. — Karlovska cesta 4, na velesojmu v paviljonu J, pri glavnem vhodu. (1)

Motorno kolo BSA
250 ccm, z električno razsvetljavo, napredaj za 3500 din, dalje napredaj avto 521 tip, limuzina, 5 sedežna, 8000 din, Fiat 503, odprt, 5000 din in enotonski tovarni škoda za 13.000 din ter avtomatski gramofon s ploščami za 1500 din. — Naslov: Kamnik, Sutna 87. (1)

Ženitbe
Poročim takoj najboljšo gospodično z nekaj gotovine. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod zn. »Idealna bodočnost« 9412. 2

Vernega inteligenta
sigurne eksistence, 36-46 let, želi spoznati dobro situirano, zdravo in pošteno dekle. Resne dopise upravi »Slovenca« pod »Korekten inteligent« 9462. (8)

Fant srednjih let
veleposesnik in trgovec, pol ure od Ljubljane, želi poročiti gospodično ali vdovo z 100.000 do 150.000 din premoženja ali gotovine. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Takojšen zakon« 9383.

Naročajte SLOVENCA
najcenejši slovenski dnevnik

Arbeiter - Maribor
Uravska 15

Smrekove deske
za stropce, 8 m², III. vrste, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Suhe« 9283.

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Kupimo
Smrekove deske

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Smrekove hlode
od 12 do 25 cm debeline in od 2 m dolžine naprej, kupim po najboljši dnevni ceni. — Josip Gumz, Celje

Kupimo
vsako množino smrekovih in jelovih hlodov, franco vagon, Parna žaga Rog, d. z. o. z., Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

Hladilnik (frigorifer)
brezhiben, rabljen, bodisi na elektriko ali plin — kupim. Ponudbe s ceno in velikostjo v upravo »SI.« pod št. 9298. (1)

Bukova drva
suha, prvovrstna, kupimo za takojšnjo dobavo 100 vagonov; tudi v manjših partijah. Ponudbe s najnižjo ceno franco naložen vagon v upravo »Slovenca« pod »Brenholz« 9423. (1)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc
kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Zlato
in srebro kupim po najvišji ceni.

B. Rangus, Kranj
Istotam sprejemem dobre zlatarje in vajence

CUNJE
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovrže volno, goveje dlako (arovec) — kupi vsako množino

Arbeiter - Maribor
Uravska 15

Smrekove deske
za stropce, 8 m², III. vrste, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Suhe« 9283.

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Narodne avbe
za manifestacije najsvečanejši izraz — izdeluje in prenovi modistka **Slabina Marija** Ljubljana, Gosposka ulica št. 5.

Kupimo
Smrekove deske

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Smrekove hlode
od 12 do 25 cm debeline in od 2 m dolžine naprej, kupim po najboljši dnevni ceni. — Josip Gumz, Celje

Kupimo
vsako množino smrekovih in jelovih hlodov, franco vagon, Parna žaga Rog, d. z. o. z., Podstenica, p. Toplice pri Novem mestu.

Hladilnik (frigorifer)
brezhiben, rabljen, bodisi na elektriko ali plin — kupim. Ponudbe s ceno in velikostjo v upravo »SI.« pod št. 9298. (1)

Bukova drva
suha, prvovrstna, kupimo za takojšnjo dobavo 100 vagonov; tudi v manjših partijah. Ponudbe s najnižjo ceno franco naložen vagon v upravo »Slovenca« pod »Brenholz« 9423. (1)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc
kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Zlato
in srebro kupim po najvišji ceni.

B. Rangus, Kranj
Istotam sprejemem dobre zlatarje in vajence

CUNJE
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovrže volno, goveje dlako (arovec) — kupi vsako množino

Arbeiter - Maribor
Uravska 15

Smrekove deske
za stropce, 8 m², III. vrste, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Suhe« 9283.

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Mizarsko stiskalnico
(Schraubstock), rabljeno — kupim. — Ignacij Vurnik, Vižmarje 36, St. Vid nad Ljubljano. (1)

Traverze
ali stare železniške »šines« kupim. Rabim 5 kosov po 8 m. Ponudbe na: Svigelj Franc. Kožljek, p. Begunje, Cerkljica. (1)

Bukova drva
vsako množino, suha, klana, kupim. Ponudbe s zadnjo ceno na licu mesta poslati upravi »Slovenca« pod »Takoj plačam« 9415. (1)

Smrekove deske
za stropce, 8 m², III. vrste, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Suhe« 9283.

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Smrekove hlode
od 12 do 25 cm debeline in od 2 m dolžine naprej, kupim po najboljši dnevni ceni. — Josip Gumz, Celje

Bukova drva
suha, prvovrstna, kupimo za takojšnjo dobavo 100 vagonov; tudi v manjših partijah. Ponudbe s najnižjo ceno franco naložen vagon v upravo »Slovenca« pod »Brenholz« 9423. (1)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc
kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Zlato
in srebro kupim po najvišji ceni.

B. Rangus, Kranj
Istotam sprejemem dobre zlatarje in vajence

CUNJE
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovrže volno, goveje dlako (arovec) — kupi vsako množino

Arbeiter - Maribor
Uravska 15

Smrekove deske
za stropce, 8 m², III. vrste, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Suhe« 9283.

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Kupujte pri naših inserentih

Spalne, jedilne
in kombinirane sobe ima v zalogi Senk Franc, mizar, Trata, St. Vid (tramvaj, mitnica). (5)

Vsakovrstno pohištvo
v priznani solidni izdelavi se dobi samo v veliki za logi trvdke

»OPRAVA«
Celovška cesta 58. Spalnice že od dia 1450.— naprej. Sprejemamo se naročila.

Vsakovrstno pohištvo
na obroke!
Spalnice od 1600 din
Vrtne sklopne mize 110 din
Sklopni stoli 35 din

Mizarstvo »Sava«
Rožna dolina — c. 4 št. 18
TRGOVINA POHISTVA
Nebotičnik - Gajeva ulica

Pohištvo
več kosov bo prodanih na dražbi iz proste roke v sredo, 15. junija ob 11 dopoldne pri trvdki v Vižmarjih št. 59, St. Vid nad Ljubljano. (8)

Couch zofe
otomane, spalne fotelje, divane, zložljive postelje, mreže, peresnice (federmodroce), žimnice (modroce) ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje najceneje

F. Sajovic
Ljubljana, Stari trg št. 6

Glasba
brezplačen pouk v igračah

MEINEL-HEROLD
d. z. o. z., trgovina glasbil
MARIBOR št. 102

Klavir
že rabljen, zelo dober, takoj napredaj. Bodner, Gosposka 40, Maribor. (1)

Kratek klavir
dobro ohranjen, močan glas — metalna konstrukcija — ceno napredaj. Kureš, Poljanska cesta 20, prtiliže, levo. (1)

KLAVIRJE
vijoline, kitare, tamburaške instrum. i. t. d. strune in vse glasbene potrebšine kupite najceneje pri R. Warbinek - Dom glasbe Ljubljana, Miklošičeva cesta 4

Skladišča
več prostorov, obstoječih iz šupe in kleti, v ograjenem prostoru, oddam v najem na Ježici. Istotam prodam nov štedilnik, napravo za ogrevanje vode »Boljere« in 2 ogrevalni peči. Poizve se pri Sever Francu na Ježici v občinski pisarni.

Smrekove deske
za stropce, 8 m², III. vrste, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Suhe« 9283.

Stiskalnice za kovine
»Spindel« ali »eksender«, močno — kupim. Frane Pirc, Ljubljana, Dravice 66.

100 vagonov bukovih drv
kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe za 10 ton franko utovorna postaja poslati na: Juričan, Kovin.

Radio
Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 12. junija: 8 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve (poje otroški zbor o prikl. 1. sv. oha-
nua) — 8.45 Vrtne mize — 9.15 Instrumentalni koncert (or-
glice in harmonika) g. Franc Petan in Stanko Av-
gust, vnes na ploščah solistne tocke — 10.30 Otroška
ura: Petelinova nozica (članice Nar. gied.) — 11 Prenos
promenadnega koncerta vojaške gubbe — 12 Opoldanski
koncert Rad. orkestra — 13 Napovedi — 13.30 Kar ima-
mo, to vam damo (plošče) — 17 Kmet. ura: Najnevar-
nejše bolezen in skodljivci na vrtu (g. Josip Strekelj)
— 17.30 koncert. Sodelujejo: gde. Zvonimira Župečeva,
g. prof. Lipovšek in Rad. orkester — 19 Napovedi, go-
ročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Chabrier: Espada (plo-
šče) — 20 Veseli večer domače in tuje glasbe. Sodelu-
jeta: Rad. orkester in Pevski jazz-kvartet — 21.15 Vio-
linski koncert g. prof. Rupla, pri klavirju g. prof. Lj.
povšek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Rezervirano
za prenos — 22.30 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke
glasbe z velesojma.

Ponedeljek, 13. junija: 12.00 Slavni orkestri igrajo
(plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Kmečki
trio — 14 Napovedi — 15 Pester spored Rad. orkestra —
18.40 Narodno blago z Gorenjskega (g. Boris Orei) —
19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimi-
vosti — 20 Veseli naprej (plošče) — 20.30 Rezervirano
za prenos — 22.30 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke
glasbe z velesojma.

Torek, 14. junija: 11. Soliska ura: Pevski nastop be-
ligradske poskusne ljudske sole (vodi g. Fran Ventu-
rini) — 12 Sramli in podobne skupine (plošče) — 12.45
Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Ra-
dijskega orkestra — 14 Napovedi — 15 Pevski koncert
(poje zbor orglarske sole) — 18.40 Umetnostni spomeniki
na Dolenjskem (J. Gregorič) — 19 Napovedi, poročila —
19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Večer
slovenske glasbe. Sodelujejo: g. Milena Strkelj-Ver-
šičeva (samospeli), g. prof. Škrajanc in Rad. orkester
— 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lahkih nog nakrog
(plošče).

Dragi programi
Nedelja, 12. junija: Belgrad: 19 Prenos cerkvenega
koncerta iz Pančeva, 21 Zab. koncert, 22.30 Plesna gla-
ba — Zagreb: 20 Klavir, 20.45 Zab. koncert, 22.30 Ork.
koncert — Praga: 18.30 Plesna glasba, 20.45 Nar. glasba,
21.10 Dvorakova sinfonična glasba — Varšava: 20.05
Plošče, 21 Zab. program, 22 Ork. koncert — Sofija: 20
Vok. koncert, 20.45 Pesta glasba, 21.30 Operetni odlomki,
22 Lahka in plesna glasba — Budimpešta: 19.30 Vok.
koncert, 21.40 Ork. koncert, 22.40 Jazz, 23.25 Cig. orke-
ster — Trst-Milan: 17 Citre, 21 Igra, 21.40 Letalska god-
ba — Rim-Bari: 21 Giordanova opera »Siberia« — Du-
naj: 19.10 Prenos narod. glasbe iz Judenburga, 20 Straus-
sovi valčki, 22.30 Zab. koncert, 24 Orkester in zbor iz
Köln: 19.10 Straussova opera »Kavali z rož« — Ber-
lin: 20 Orkester, zbor in solisti — Strasbourg: 20.30
Alzaski večer.

Ponedeljek, 13. junija: Belgrad: 20 Gledališki pre-
nos — Zagreb: 20 Vokal. koncert, 20.30 Portugalske kla-
virske skladbe, 21 Moški kvartet, 21.30 Lahka glasba,
22.30 Tamburice — Praga: 19.25 Lahka glasba, 21.10 Or-

DAMSKÉ POLETNE OBLEKE

perilne za dom od din 48.— naprej
svilene in volnene od " 120.— "
sportna krila in bluže od " 38.— "
pisarniške klot halje od " 65.— "
jutranje halje od " 70.— "
damske pidžame od " 60.— "
otroške obleke i. t. d. — nudi v veliki izbiri

F. I. GORIČAR, Sv. Petra cesta 29

KOSTUME, PLAŠČE IN OBLEKE
IZDELUJEMO TUDI PO MERI V NAJKRAJŠEM ČASU!

Prodamo

Narodne noše pozor!

Najcenejše in najboljše za
ženske in moške narodne
noše, kakor tudi vse ma-
nufakturno blago vam nudi
trgovina pri »Zvonu«.

I. Strojanski, Ljubljana
Pred Škofljo 21
poleg magistrata (rotovža).

Čoln
poceni prodam. Naslov v
upravi »Slov.« pod št. 9347

Otroški športni vozček
dobro ohranjen, ugodno na-
prodaj. Ferliš Frano, Kon-
gresni trg 5 (dvorišče). (1)

Mesarji pozor!
Mesarske jopiče vseh vrst
dobite v trgovini Jožica
Ašič, Poljanska cesta 35.

Voz na dveh kolesih
(felca), dobro ohranjen, pro-
dam. Naslov: Vel. šolnar-
ska 8 (dvorišče). (1)

Motorna kolesa

Glavno zastopstvo motornih koles Harley-Davidson in B. S. A., Plinovka Amal, Amac, Binks, B & B. Lucas magneti, diname, sve-tiljke, akumulatorji, rez. deli vedno na zalogi

Strban, Zagreb, Ilica 164

Hugo Wast

69

Zlato večnega Juda

Presedla se je na naslonjalo stola in vzdih-
nila. Potem je spet vstala, vrgla od sebe lahki
telovnik in stala pred njim v bluzi brez rokavov,
žive barve, ki se je dobro zlivala z rdečim klo-
bučkom. Krilo je bilo tudi iz volnenega jereeya
in je imelo vzorce iz križajočih se črt. Kazalo je
njeno postavo, ki je bila hkratu preračunana in
preprosta.

Približala se je nastavku pri knjižnici, ki je
bil gladek kakor zrcalo ter se gledala v njem.
»Nekega dne sem se tudi gledala prav tu in
lekalu znamenje...«

»Spominjam se, Nisi mi marala povedati,
kakšno znamenje. Tedaj ga nisi imela. Ali ga
imaš zdaj?«

»Se zmerja ne.«
»Ali ga boš kdaj imela?«
»Da...«
»Razloži mi to, če hočeš, da ti bom kaj po-
vedal.«

»Ali imate tu novi zakon?«
»Tu je.«
»Slišite na koncu, v trinajstem poglavju skriv-
nega razodetja.«

Adalid je odprl knjigo tam, kjer je želela.
»Ga že imam. Beri ti, ki imaš boljše oči.«
Marta je brala:

»In vse, majhne in velike, bogate in revne,
svobodne in sužnje, bo zaznamoval z znamenjem
na desnici ali na čelu.«
»Kdo bo storil to in s čim, otrok moj?«
Marta je zaprla knjigo.

»Poglej moje čelo in moj lakat in mojo roko.
Ali že nosim kje znamenje Antikristovo?«
Adalid je s strahom in skrbjo pogledal na
prelepo njeno čelo, ki ga je mračila tegoba.

»Nosiš znamenje Kristusovo, o katerem go-
voril sv. Pavel...«

»Jaz sem Judinja in ne verujem več v Kri-
stusa.«

»Ubogo dete! Zdej, ko prebiraš judovsko zgo-
dovino, se boš spominjala odstavka iz prve knji-
ge, ko je Noe po potopu odprl okno v barki in iz-
pusil krokarja.«

»Da. Krokar se ni vrnil.«
»Ni se vrnil, ker je dobil hrane na truplih,
ki so pokrivala zemljo.«

»Potem je Noe izpusil golobico,« je dejala
Marta in dokazala, da res pozna svete zgodbe.

»Toda golobica,« je govoril Adalid, »ni našla
čiste in suhega krasa kamor bi sedla in se je
vrnila v barko. In Noe, tako pravi sv. Pismo, je
iztegnil roko in jo vzel v barko. Ali se spomi-
njaš?«

»Da. Tega se nisem naučila v sinagogi, mar-
voč v zavodu pri nunah. Zakaj mi to pripovedu-
jete?«

»Tudi ti si odletela iz barke in ne najdeš
mesta, da bi sedla. Če bi bila kakor krokar, ki je
našel nasladi v gnilem mesu, bi se nikdar ne
vrnila. Toda podobna si golobici in nekoč se boš
vrnila.«

Marta si je pokrila obraz z rokami in začela
potiho jokati. Čisto se je stlenila v kotiček na
zofi.

Adalid je molčal, kakor da ni opazil. Dobro
je vedel, da je ta jok iz ošabnosti in ne iz potr-
losti. Toda srce, ki se topi v solzah, je daleč od
trme, v katero se pogrezajo pravi odpadniki.

Čez čas ji je rekel:
»Ne morem te povabiti na kosilo, ker je žena
pri morju, jaz pa pojdem v Bernal. Ali imaš voz?«

»Ali hočete, da vas peljem v Bernal?«
»Ne, pelji me do postaje, tam bom stopil na
vlak.«

Bernal je majhno mesto blizu Buenos Airesa,
kjer so različne tovarne, med njimi tudi velika
papirnica.

Svilene srajce moške

din 36.—
damske bluže
din 16.—
močne svilene noga-
vice Din 10.—
moške nogavice
močne, moderni vzorec
din 6.—
damske letne noga-
vice Din 3.—
in razno drugo modno
blago prodaja po priznani
nizkih cenah

„ZORA“

Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Trgovci imajo znaten po-
pust. Obiščite nas in pre-
pričajte se o naših nizkih
cenah, da boste lahko po-
večali svoj zaslužek.

Pozor mizarji!

Ugodno prodam rezalni
stroj (Fresser) z vdelanim
motorjem, več skobelnic
(Hobelnike), prešo za fur-
niranje, mizarско orodje,
suhe javorjeve plohe raz-
ne debeline po 600 din m.
Zakrajšek Egon, Ljubljana,
Miklošičeva 34. (1)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri napredaj
po neverjetno nizkih
cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrseva cesta 36
(nasproti Gospodarske zveze)

Nov redilni prašek

»Redine« za prašiče. Vsak
kmetovalec si lahko in s
malimi stroški sredi svoje
prašiče. Zadoštuje samo en
zavitek za enega prašiča
ter stane en zavitek 6 din,
po pošti 12 din; 3. zav. po
pošti 24 din. Uspeh vam je
zagotovljen. Prodaja dro-
gerija Kano, Ljubljana,
Zidovska ulica 1. (1)

„VELEBIT“

otroški vozički
ZAGREB, Mesnička ul. 7/II.
na dvorišču

Najnovejši do sedaj še ne-
videni modeli za 1938 v spe-
cijalni in največji trgovini
otroških vozičkov. Prodaja
za gotovino in na odplatio.
Cenik s slikami brezplačno.
Izrežite oglas zaradi naslova.

Celuloidne ščite za vrata!

Celuloid na ploščah
naročate pri
FR. ZRNEC

Ljubljana
Kopitarjeva ulica 1.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim
sladkorjem vkuhan — se
dobi na malo in veliko v
lekarni dr. G. PICCOLI,
Ljubljana, nasproti »Ne-
botičnikam«.

Mizarji!

Stavbno in pohištveno
okovje si nabavite naj-
ugodnejše pri tvrdki

»JEKLO«
Stari trg.

VINA

prvovrstna po najugodnej-
ših cenah kupite pri

Centralni vinarni
v Ljubljani.

TELEFON ŠTEV. 25-73

Stedilnike iz jekla — rje
proste, kromirane, želez-
ne, vseh velikosti, brzo-
parilnice, gnojne črpalke,
vrtno ograje po najnižjih
cenah pri

Ciril Podržaj

Iz št. 147 pri Ljubljani.

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 48
kupi takoj in plaša
najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilno

VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter
srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije.

Posojila

različna, preskrbam hitro,
brez kakšnega predplačila.

Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnji
gotovini.

Oblastv. dovoljena pisarna
Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12.
Znamka 3 din.

HRANILNE KNJIZICE

3 ODST. OBVEZNICE
VREDNOSTNE PAPIRJE

VOJNO ŠKODO
vnovčuje

po najvišji ceni in proti
takojšnjemu izplačilu

Koncesionirana trgovska
agencija za bančne posle

AL. PLANINŠEK
LJUBLJANA

Beethovnova 14 - Tel. 35-10

STROJI

Specijalna
delavnica
za pre-
vranje
in po-
pravljanje

elektromotorjev in
dinam. Kvalitetni elektro-
materijal in elektromo-
torji svetovnoznane firme

»Siemens« vedno na zalogi.

Franjo Perčinlić

koncep. elektroinženir, Ljubljana
Gospodarska c. 16, telefon 23-71

Zivali

Prodaj

štiri psičke, 3 mesece stare,
čistokrvne dakelne. Dolenj-
ska cesta 96. (1)

Vsakomur je največje veselje

kolo ali motor od tvrdke „Tehnik“

JOSIP BANJAI, Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 20.
Zaloga radio aparatov,
tenis raketov i. t. d.

Razno

Šestletno deklico

dam za svojo. Naslov v
upravi »Slovenca« Maribor
št. 933.

Prosim za sporočilo

kje živi sedaj Henrik Oblak,
rojen v Gorah nad Idrijo.
Naslov naj se sporoči v
upravo »Slov.« pod »Zaradi
dediščine« št. 9358. (r)

Novi naslov:
Frančiškanska ul. 3.

Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova

ako jo pustite kemično
čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-6

Pralnica — Svetlokalnica

Vinotoč

v graščinski kleti

Pongratz - Dornava

otvorjen!

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON nov pri-
pomoček za sluh, praktično
neviden, neelektričen, nobene
žice, brez baterije, nikake pri-
tikline. Zdravniško preizkušen
in priporočen.

Predvajanje v Ljubljani
v Grand hotelu UNION, dne 14. junija t. l.

g. Kačer od fine European Vi-
braphone Co., London celodnevno
od 9 ure zjutraj do 6 ure zvečer

Ako ne morete priti osebno, za-
hteajte brezplačno prospekte in pogoje za
30-dnevno preizkušnjo
»RANOS« (Dep. 11 A.) Zagreb, Boškovičeva 3

Razglas

službe **tajnika-pripravnika** pri Obrtnih
zdrženjih v Celju. Pogoji: srednješolska iz-
obrazba, odslužen vojaški rok ter primerna
izobrazba v vseh pisarniških in zlasti obrtni-
ških poslih. Pismene prošnje, opremljene z
vsemi spričevali in dokazili o dosedanjem
službovanju je vložiti do vključno 20. t. m.
na naslov: Eksekutiva obrtnih združenj za
srez Celje — Celje, hotel »Pošta«.

Širite katoliško časopisje!

Javna dražba

V ponedeljek, dne 13. junija t. l. ob 14 urah
Tyrsevi cesti št. 35 z nadaljevanjem v Javnih skladi-
ščih, Tyrseva cesta št. 33 in Celovška cesta št. 14,
dvorišče, dražba, kjer se bo med drugimi prodajalo
tudi sledeče predmete, in sicer:

Na Tyrsevi cesti:
Razno pisarniško pohištvo, konfi, vozovi, pisal-
ni stroji, 60.000 kg vodovodnih cevi, 40.000 kg vil-
tega železa, 14 vinskih stikalnic, razne sesalke,
turbine, sifoni za požiralnike, hidranti, konzule za
transmisije, požiralniki, zasuski, bronasti svečniki,
parni ventili, pivski nabijači, vagonске armature,
medene pipe, stružnice, stiskalnica za seno, ležaja,
plošče za štedilnike, stružnice, razni deli za vodo-
vode, gasilke, plinske in druge naprave.

Na Celovški cesti:
Večje število stojišč ležajev, kompletni ležaj-
ev za vagonete, raznih delov za vodovodne in
plinske naprave, ladijske sesalke in druge.

Vsi ti predmeti se lahko ogledajo na dan draž-
be od 8 do 12 dopoldne.

Na Celovški cesti:

Večje število stojišč ležajev, kompletni ležaj-
ev za vagonete, raznih delov za vodovodne in
plinske naprave, ladijske sesalke in druge.

Vsi ti predmeti se lahko ogledajo na dan draž-
be od 8 do 12 dopoldne.

Nenadoma nas je zapustila naša ljubljena soproga, zlata
mamica, sestra, svakinja, tačca in teta, gospa

Marija Zalar roj. Buršič

soproga mesarskega mojstra

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 12. junija ob pol 5
iz mrtvaške veže pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 11. junija 1938.

Zalujoči ostali:

Franc, soproga, **Janko**, sin — in ostalo sorodstvo.

»Prav te mislim. Prihajali so iz Bernala. Toda
ponekod je cesta slaba.«

»A kaj so vozili ti avtomobili?«
»Saj sem ti že povedal: papir za tiskanje
bankovcev.«

»Neverjetno in to mi pripovedujete zdaj?«
»Da, zdaj. Toda tega nikar ne pripoveduj,
ker hoče finančni minister za zdaj izdajo novih
bankovcev še prikriti. Uničila me boš, če boš raz-
nešla to po mestu.«

»Toda, ali veste, kaj so ljudje mislili o teh
avtomobilih?«

»Kaj? Jaz komaj da kdaj prilezem iz pi-
earne.«

»Ljudje so mislili, da avtomobili vozijo zlato.
O tem so jih prepričevali straže, ki so obdajale
avtomobile in pa silna teža vsakega zaboja.«

»Da, naš papir je zelo težak. To je njegova
najznačilnejša lastnost.«

»Saj je nemogoče, da ne bi vedeli, kaj ljudje
govore?«

»Nekaj sem res slutil,« je nejevoljno odgovoril
Adalid. »Toda ni se mi zdelo vredno, da bi
popravljal ljudske domisleke.«

»In niste opazili, da je zaradi te potegavščine
zlato strahotno padlo tukaj in celo v Londonu?«

»Zdi se mi, da je laž, da bi moji nedolžni
tovorni avtomobili povzročili kaj takega!«

»Kako mirno to trdite!«
»Toda kako moreš zahtevati, da bi se zdaj
razburjal nad tem, kar so mislili ljudje, če se iz
tega ni rodilo nič slabega, marveč veliko do-
brega?«

Marta je nervozno prižgala cigareto.
»Ne, ne. Norčujete se iz mene! Kdo ve, zakaj
mi to govorite!«

»Verjetno da zato, da boš povedala Kahu-
lu in se bodo cene zlata začele dvigati in ga bom
jaz potem lahko prodal nekaj ton pod boljšimi
pogoji... Kaj se ti zdi?«

ELEKTRIČNE HLADILNE OMARE AEG-SANTO

tehnično dovršeni sistem,
zelo ugodne cene,
minimalna poraba toka,
prikupljiva oblika
nudi iz zaloge:

„ELEKTROINDUSTRIJA“ D. D.

Gospodsvetska c. 13 LJUBLJANA Telefon 23-14

Razstava na ljubljanskem velesojmu:

Paviljon »G« št. 202 — 208

PRVA JUGOSLAVENSKA TVORNICA VAGONA STROJEVA I MOSTOVA d. d., SLAVONSKI BROD

izdeluje poleg vagonov, tramvajev, vagonetov, lokomotiv, motornih vlakov, mostov, tudi

kompletne parne kotle s specialno ljuškinasto rešetko, ki omogoča racionalno zgorevanje najslabše vrste domačega kuriva, drobilce in mešalce za beton, gasilske motorne brizgalne, rezervoarje in gazometre, plinske generatorje

ter ostale stroje in naprave, ki so v spisku naših proizvodov katerega na zahtevo pošljemo brezplačno in brezobvezno

za časa ljubljanskega velesojma pa ga delimo v paviljonu »G«, koja 199-203 in pred paviljonom »M«

Rmetija in posestvo z obratujočo opekarno

(okrogle peči) tik ob mestni meji Maribora, meri 12 1/2 ha, zelo rodovitna zemlja, primerna za parceliranje, se le vsled bolezni lastnika proda ali pa zamenja z nepremičnino (hiša) v Grazu ali sploh v prejšnji Avstriji. Ponudbe pod »Zelo rentabilna naložba kapitala« na oglasni zavod HINKO SAX, Maribor.

Zagrebska tekstilna tovarna išče dobro uvedenega potnika

za volnene in polvolnene tkanine za Slovenijo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 9338.

Prvovrstna

trgovska hiša

na najprometnejšem kraju

v Domžalah

ugodno na prodaj. Event. se odda tudi v najem. Poizve se pri Prometni banki v Ljubljani.

NA DROBNO
NA DEBELO

Najceneje in najbolj kupite vse prvovrstne
VRVARSKÉ LASTNE IZDELKE
motvoz, žimo, volno, afrik, kapok, gradel za žimnice, blago za pohištvo, nepremočljive konjske pogrinjalke, platno za okna in za stole, biče, bičevnike, gasilne cevi itd. samo pri

Prof. Kranjski vrvar in trgovin s konopnino

IVAN N. ADAMIČ

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. Telefon 2441.
Maribor, Vetrinjska ulica št. 20. Telefon 2454.
Celje, Kralja Petra cesta 33

»SLOVENEČ«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob priliki težke izgube našega nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

KARLA JANŽEKA

izrekli svoje sožalje, na krato blagega pokojnika položili cvetja in ga spremili na njegovi zadnji poti, se najiskrenejše zahvaljujemo.

Rogatica Slatina, dne 8. junija 1938.

RODBINE: JANŽEK, PRAH IN SCHROLL

Sveže ustreljene

srnjake

kupuje po najvišjih dnevnih cenah izvozna tvrdka

E. VAJDA
Čakovec

Več tisoč vzorcev

čeških Gjorgjetov od vsakega desena samo po eno obleko ima

TRPIN, Maribor, Vetrinjska 15

Otroški vozički naj-novejših modelov
Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

Dvokolesa, motorji, tricikli
Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

Šivalni stroji pogoziljivi
Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIPUNA« P. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28

Najpreciznejša
ura sedanosti

CHRONOMETRE
ELECTION

NA JESENICAH

na vogalu Gospodsvetske in Kr. Petra ceste se oddaja v najem 2 večja lokala z lepim skladiščem, in dva manjša lokala brez skladišta. Lokali se nahajajo v novi stavbi katere se lahko vedno ogleda in dobi informacije istotam.

KOLESA

v prvovrstni izdelavi, solidni okvirji, zunanje letani, s obojkami, poudklani ali kromirani znamke AXO, kupite ugodno pri

H. SUTTNER - Ljubljana - Aleksandrova c. 6

Zahtevajte brezplačen cenik! Ugodni plačilni pogoji!

Prodamo

Zanimalo
Vas bo,

da ima tvrdka

R. Miklauc

„Pri Škofu“
na zalogi vse vrste

SVILE

kot crep de chine, crep marocaine itd. v najnovejših modnih vzorcih.

Cene
zelo ugodne!

PARKETE

(hrastove, bukov, javorjeve)

mizarske plošče (Panelplate)
vezane plošče (Sperrplate)

izdeluje in dobavlja po nizki ceni

Pošta: Straža pri Novem mestu - Telefon: Straža 2
Železniška postaja: Straža-Toplice

LEO PAULIN perna žaga, tovarni parket in furnirja

Naročajte „SLOVENCA“! Žrebanje bo 15. julija!

UMRLA NAM JE NAŠA LJUBLJENA SOPROGA IN MAMICA, GOSPA

FANI OISTER ROJ. PAVŠEK

POGREB BO V PONEDELJEK, DNE 13. JUNIJA OB DVEH POPOLDNE
IZPRED MRTVASKE VEZE ZAVETIŠČA SV. JOŽEFA NA VIDOVDANSKI
CESTI NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU

LJUBLJANA - BANJA LUKA - SALZBURG, DNE 11. JUNIJA 1938

ŽALUJOČE RODBINE: OISTER, HÖRR, PAVŠEK

DOTRPEL JE NAŠ DOBRI, ZLATI TATA, GOSPOD

DR. STEVO DIVJAK

PRIMARIJ IN UPRAVNIK V POKOJU

PREVIDEN S TOLAZILI SV. VERE JE IZDIHNIL SVOJO PLEMENITO DUŠO.
K VEČNEMU POČITKU GA SPREMIMO V PONEDELJEK, DNE 13. JUNIJA 1938,
OB 4 POPOLDNE IZ HOLZAPFLOVE UL. 15, NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU
SVETA MASA ZADUŠNICA BO DAROVANA V FARNI CERKVI SV. PETRA
14. JUNIJA 1938 OB 7. - PROSI SE TIHEGA SOŽALJA!

LJUBLJANA, 11. JUNIJA 1938

ZALUJOČE RODBINE:

DR. DIVJAKOVA — DR. BLUMAUERJEVA — DR. FRANKOVA PL. LUKINIC
IN OSTALO SORODSTVO

Zahvala

Za premnoge pismene in ustmene izraze sožalja,
kakor tudi za položene vence na grob

Simona Kmetetza

se iskreno zahvaljuje žalujoča rodbina

Kmetetz-ova

Ljubljana, 12. VI. 1928